Művészképző mesterkurzus

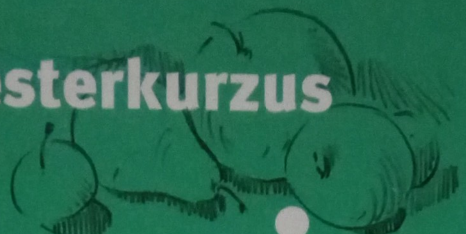

A ceruzarajz alapjai lépésről lépésre

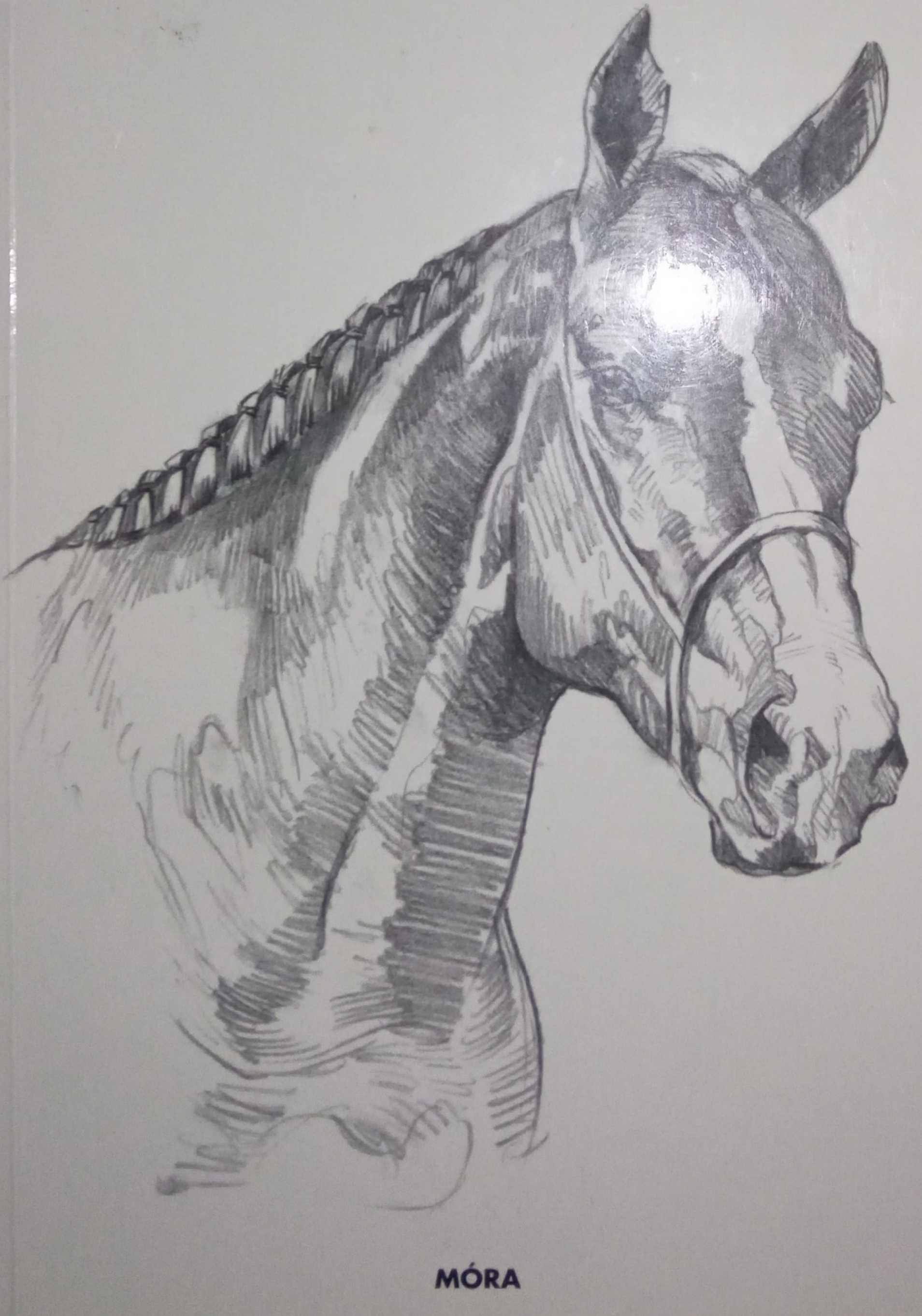

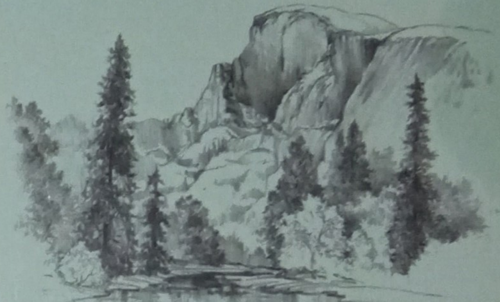

Tanuljon meg csendéletet, tájképet, állatokat és embereket rajzolni!

MÓRA

Művészképző mesterkurzus

A ceruzarajz alapjai
lépésről lépésre

MÓRA KÖNYVKIADÓ

A szerzőkről

Michael Butkus, aki éveken át dolgozott a szórakoztatóiparban illusztrátorként, több mint 2500 filmben működött közre, reklámokat, filmplakátokat, díszleteket, karaktereket tervezett. Michael emellett a Lucas Films **Star Wars – A Birodalom árnyai** című multimédiás projektjének több száz alakját is megrajzolta. **Walter T. Foster** a coloradói Woodland Parkban született 1891-ben. Az 1920-as években kezdett el önfejlesztő rajzkönyveket írni, kaliforniai, Laguna Beach-i otthonában saját maga írta, illusztrálta és nyomtatta őket. **Michele Maltseff** a kaliforniai, San Franciscó-i Academy of Art College-ban szerezte képzőművészeti diplomáját, majd másoddiplomáját. Nagy lókedvelőként Michele több könyvet is illusztrált a témában, és munkásságáért számos díjat kapott. **William F. Powell**t Amerika legjobb színezői között tartják számon, és világszerte is elismert, több mint 35 éve dolgozik a képzőművészet, a reklám és a technikai illusztrálás világában. Bill díjakat is nyert technikai témájú munkáiért, melyeket számos területen alkalmaztak, például űrprogramokban és környezettanulmányokban. **Mia Tavonatti** Michiganből költözött Kaliforniába, hogy a Long Beach-i State University művészeti iskolájába járhasson. Mia itt szerezte meg illusztrátori diplomáját, majd másoddiplomáját. Húsz könyvet illusztrált, munkáival több mint 60 könyv címlapján és különféle magazinokban találkozhatunk.

Fordította: Márton Andrea

© 2005 Quarto Publishing Group USA Inc.
Published by Walter Foster Publishing,
a division of Quarto Publishing Group USA Inc.
All rights reserved. Walter Foster is a registered trademark.

A borító, a tartalomjegyzék és a 10–11., 18–19., 54–55., 188., 120–121., 134–165. és a 138–139. oldalak illusztrációját Michael Butkus készítette: Michael Butkus © 1999, 2003, 2005 WFP
Az 57. és a 60–65. oldalak illusztrációját William F. Powell készítette: William F. Powell © 1989, 1997, 2003, 2005 WFP
A borító és a hátoldal, illetve a 20., 22–31., 34–35., 48–51., 94., 96–101., 106–113., 116–117., 118., 122–125., 136–137. és 140–141. oldalak illusztrációját William F. Powell készítette: William F. Powell © 1997, 2003, 2005 WFP
A 102–105. és a 114–115. oldalak illusztrációját William F. Powell készítette: William F. Powell © 1998, 2003, 2005 WFP
A 12–17., 32–33., 46–47., 84–85. és a 127. oldalak illusztrációját William F. Powell készítette: William F. Powell © 2001, 2003, 2005 WFP
Az 52. és a 86–93. oldalak illusztrációját William F. Powell készítette: William F. Powell © 2005 WFP
A címoldal és a 36–45. oldalak illusztrációját William F. Powell készítette: William F. Powell © 1997, 2003, 2005 WFP
Az 57., 78., 126. és a 128–133. oldalak illusztrációját Walter T. Foster készítette: Walter T. Foster © 1989, 1997, 2003, 2005 WFP
A 68–69. és a 72–75. oldalak illusztrációját Mia Tavonatti készítette: Mia Tavonatti © 1989, 1998, 2003, 2005 WFP
Az 56., 58–59., 66–67., 70–71., 76–77. és a 80–81. oldalak illusztrációját Mia Tavonatti készítette: Mia Tavonatti © 2005 WFP
A borító, a címoldal és a 79., ill. a 82–83. oldalak illusztrációját Michele Maltseff készítette: Michele Maltseff © 1989, 1998, 2003, 2005 WFP

A mű eredeti címe: The Art of Basic Drawing

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezménnyel megrendelheti webáruházunkban: www.mora.hu

Móra Könyvkiadó – 65 éve családtag
Az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

Hungarian translation © Márton Andrea, 2016
Hungarian edition © Móra Könyvkiadó, 2016

ISBN 978 963 41 5241 5

Kiadja a Móra Könyvkiadó Zrt.,
Janikovszky János elnök-vezérigazgató
Szerkesztette: Justh Szilvia
Nyomdai előkészítés: Graflex Kft.
E-mail: mora@mora.hu • Honlap: www.mora.hu

Nyomdai kivitelezés: Kína

Művészképző mesterkurzus

A ceruzarajz alapjai
lépésről lépésre

Tartalom

BEVEZETÉS A RAJZOLÁS ALAPJAIBA **5**
Eszközök és anyagok 6
Perspektíva 8
Bemelegítés 10
Vázlatok készítése 12
Tanuljunk meg látni! 14
Kezdjük az alapformákkal! 16
A forma kialakítása 18

BEVEZETÉS A CSENDÉLET RAJZOLÁSÁBA **20**
Gyümölcsök 22
Eper 24
Ananász 25
Toboz 26
Gyertyafény 28
Virágkompozíció 29
Folyadék pohárban 30
Rózsa vízcseppekkel 31
Egyszerű virágok 32
Virágcsokor 33
Tulipán 34
Szegfű 35
Bazsarózsa 36
Somfa 36
Királyliliom 37
Kankalin 38
Hibiszkusz 39
Tearózsa 40
Babarózsa 41
Krizantémok 42
Szakállas nőszirom 44
Csendélet megkomponálása 46
Tükröződés és csipke 48
Üveg és kenyér 50

BEVEZETÉS AZ ÁLLATRAJZOLÁSBA **52**
Állatok rajzolása 54
Doberman 56
Dán dog 57
Huskykölyök 58
Angol buldog 60
Törpesnaucer 61
Shar-pei kölyökkutya 62
Bobtail 63
Csau-csau 64
Flandriai pásztorkutya 65
Ragdoll kiscicák 66
Perzsamacska 68
Cirmos 70
A macska viselkedése 72
Lóportré 76
Lófej profilból 78
Kidolgozottabb lófejek 79
Póniló 80
Clydesdale-ló 82
Cirkuszi ló 83
Rajzolás állatkertben 84
Flamingó 86
Elefánt 87
Kenguru 88
Tukán 89
Teknős 90
Csörgőkígyó 91
Óriáspanda 92
Zsiráf 93

BEVEZETÉS A TÁJKÉPRAJZOLÁSBA **94**
Tájkép komponálása 96
Perspektívatippek 97
Felhők 98
Sziklák 100
Faformák 102
Épületek 106
Hegyek 108
Sivatagok 110
Patak sziklákkal 112
Szikomorfás út 114
Half Dome, Yosemite Park 116

BEVEZETÉS AZ EMBERÁBRÁZOLÁSBA **118**
A portrérajzolás alapjai 120
A felnőttfej méretei 122
Fejtartások 123
Szemek 124
Orr és fülek 125
Nő profilból 126
Nő szemből 127
Fiatal férfi profilból 128
Idősebb férfi profilból 129
Fiatal lány profilból 130
Fiatal fiú profilból 131
A test 132
Kéz és lábfej 133
Alakok mozgásban 134
Gyermekek ábrázolása 138
Az alakok elrendezése 140
Emberek perspektívában 141

TÁRGYMUTATÓ **142**

1. Fejezet

Bevezetés a rajzolás alapjaiba

A régi típusú ceruzarajzolás minden vizuális művészet alapja, ugyanakkor eredendő szépségének köszönhetően önmagában is megállja a helyét. A ceruzarajzolás sokoldalú művészet – az egyszerű, árnyékolatlan kontúrvonalas rajzolástól egészen az összetett, teljes mértékben visszaadott kompozícióig ívelhet, ahol a világos-sötét részek teljes skálája fellelhető. A könyvben szereplő rajzokat Walter Foster *Hogyan rajzoljunk és fessünk?* című legnépszerűbb könyvsorozatából emeltük át. És mivel a könyvben megjelenő sikeres művészek mind sajátos módon közelítik meg a rajzolást, egyedi és különböző látásmódjuk révén rengeteget tanulhatunk. Rengeteg inspirációt meríthetünk, miközben követjük a sokszínű magyarázatokat. Ragadjon tehát ceruzát, és mutassa meg, mit tud!

Eszközök és anyagok

Rajzolni nem pusztán szórakoztató, a rajzolás maga művészet, és fontos önkifejezési mód. Igazából akkor is rajzolunk, amikor kézzel írunk, vagy csak leírjuk a nevünket. A vonalak tervszerű elrendezésével formákat hozhatunk létre, és amikor ezt egy kicsit továbbgondolva kidolgozzuk a sötét és világos részeket, a rajzok kezdenek háromdimenzióssá válni, és valószerűbbnek tűnnek. A rajzolásban többek között az is nagyszerű, hogy bárhol hozzáláthatunk, és a szükséges eszközök olcsók. Ugyanakkor az ember mindig azt kapja, amiért fizetett, úgyhogy vegye meg a pénztárcája engedte legjobb anyagokat, és amikor lehet, újítsa meg a készletet. Igaz, hogy bármi, ami nyomot hagy, felhasználható rajzolásra, mégis szeretnénk biztosra menni, hogy erőfeszítéseink eredménye fennmaradjon, és munkáink ne fakuljanak ki az idők folyamán. Bemutatunk néhány anyagot, amik jók lehetnek kiindulópontnak.

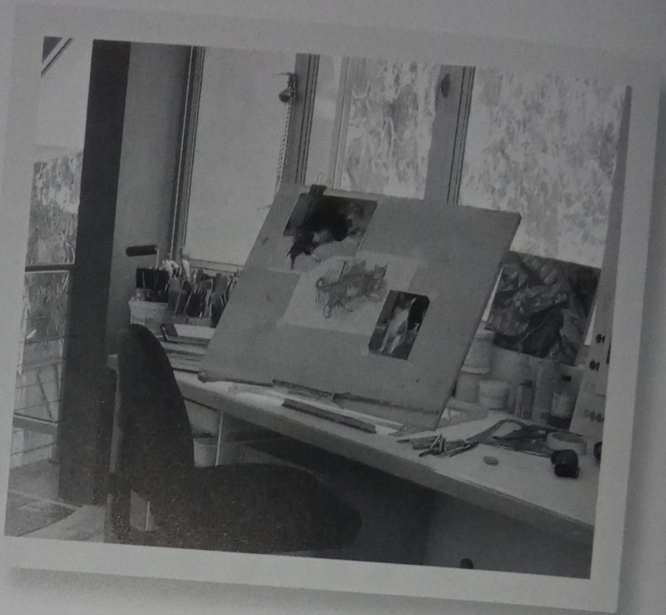

Munkaterület Jó, ha van egy olyan munkaterülete, ahol jók a fényviszonyok, és elég helye van arra, hogy dolgozzon és elhelyezze az eszközeit. Természetesen az az ideális, ha van egy egész szobánk, állítható fényforrásokkal, festőállvánnyal és rajzasztallal. De igazából elég egy hely is az ablak mellett, amin át természetes fény áramlik be. Éjszakai rajzoláshoz érdemes egy lágy, fehér fényű és egy hideg, fehér, fluoreszkáló fényű égőt is használni, így kapunk meleg (sárgás) és hideg (kékes) fényt is.

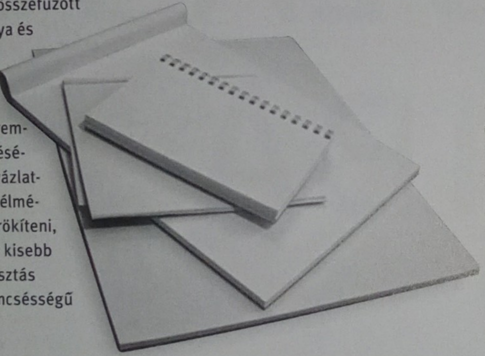

Vázlatfüzet A kényelmesen összefűzött rajzlapok mérete, anyaga, súlya és kötési módja is sokféle lehet. Különösen hasznosak vázlatok készítéséhez, és ha kültéri helyszínen rajzol. A műteremben egy festmény megtervezéséhez használhatja a nagyobb vázlatkönyvet, míg ha utazik, és az élményeit szeretné gyorsan megörökíteni, ahhoz alkalmasabb lehet egy kisebb vázlatfüzet is. Az ideális választás gyakran a sima-közepes szemcsésségű papír.

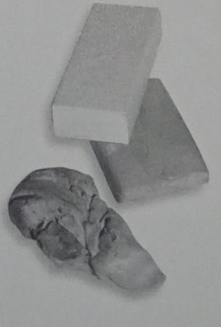

Művészi radírok A szénrajz törlésére használatos gyurmaradír vagy monopolradír kötelező kellék. Kis darabkákra és élekre formázható, hogy a legapróbb területről is eltávolíthassuk a nyomokat. A vinilradír a nagyobb területeken hasznos: tökéletesen eltávolítja a ceruzanyomot. Egyik radír sem károsítja a papírfelszínt, hacsak nem dörzsöljük túlságosan erősen.

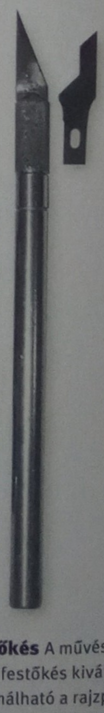

Rajzpapír A kidolgozott rajzokhoz a legjobb az ívekben kapható rajzpapír. Sokféle textúrájút kínálnak: lágy (melegen sajtolt), közepesen lágy (hidegen sajtolt) és érdes-nagyon érdes. A hidegen sajtolt a legsokoldalúbb. Közepesen lágy, de nem teljesen sima, így jó felszínt biztosít sokféle rajzolási technikának.

Satírrúd Ez a papírceruza vagy „papírcsikk" arra jó, hogy a kisebb területeket elmossuk és lágyítsuk ott, ahol az ujjunk vagy egy rongy túlságosan nagynak bizonyul. Az oldalát arra is lehet használni, hogy nagyobb területeket mossunk el. Amint a satírrúd koszos lesz, egyszerűen töröljük le egy ronggyal, és újra használható.

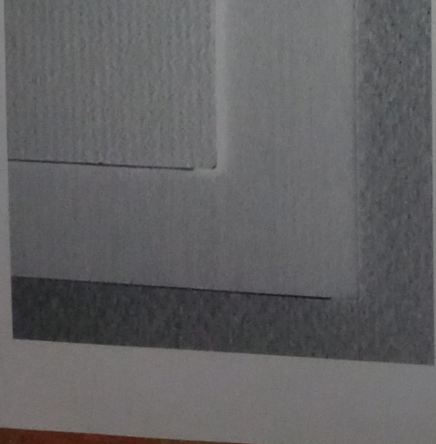

Szénrajzpapír A szénrajzokhoz alkalmas papír és karton szintén sokféle textúrával kapható. A felszíni kiképzésük elég hangsúlyozott, ami arra jó, hogy fokozza a rajzunk texturáltságát. Ilyen papírok többféle színben kaphatók, ezek mélységet és vizuális érdekességet nyújtanak a rajznak.

Festőkés A művészkés vagy festőkés kiválóan használható a rajzpapír és a papír képkeret feldarabolására. Emellett ceruzahegyezésre is alkalmas. (Lásd a 7. oldalon a keretes szöveget.) A penge sokféle formában és méretben kapható, és könnyen cserélhető. Azonban legyünk óvatosak: a penge olyan éles, akár a szike!

Az alapvető eszközök összegyűjtése

A kezdetekhez nem kell túl sok minden. A rajzolást elkezdhetjük egy sima #2-es vagy HB-s ceruzával, egy hegyezővel, egy vinilradírral és bármilyen papírral. Később is vásárolhatunk további ceruzákat, szenet, satírrudat és hasonlókat. Amikor ceruzát vásárolunk, vegyük figyelembe, hogy a ceruzákat számokkal és betűkkel osztályozzák. Ezek a grafit puhaságát jelzik. A B jelzésű ceruza lágyabb, mint a H jelzésű, így sötétebb csíkokat húz. Egy HB a skála közepén helyezkedik el, ezért nagyon sokoldalú, és kezdőknek kifejezetten hasznos. A jobb oldali ábra többféle rajzeszközt mutat be, és azt, hogy melyikkel milyen vonalat tudunk húzni. Ahogy egyre több ceruzánk lesz, gyakoroljuk a különböző pontok és vonások létrehozását úgy, hogy változtatjuk a nyomás erősségét. Minél gyakorlottabban bánunk az eszközeinkkel, annál jobbak lesznek a rajzaink!

További beszerzések

Ha nincs rajzasztalunk, érdemes lehet beszerezni egy rajztáblát. Nem kell, hogy drága legyen: legyen elég nagy ahhoz, hogy az egyes rajzpapíríveket elhelyezhessük rajta. Érdemes olyat venni, aminek fogója is van, főleg, ha a szabadban akarunk rajzolni, így könnyedén magunkkal vihetjük.

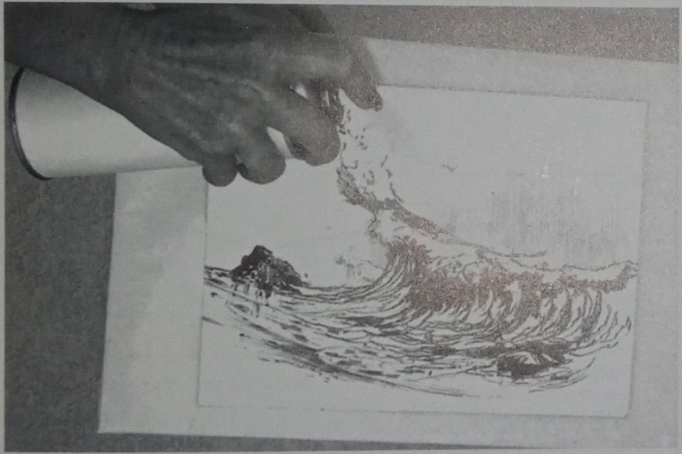

Fixálóspray A fixatív használatával elkerüljük, hogy a rajz elmaszatolódjon. Egyes művészek nem használnak fixálót a rajzaikra, mert általában sötétíti az árnyékolásokat, és így értékes részletek veszhetnek el. A szénrajzoknál azonban remekül beválik. A fixálót lehet spray és folyékony formában is kapni, de a folyékony fixálóhoz fúvóka is kell. A spray változat kényelmesebb és egyenletesebb, valamint finomabb fedést ad.

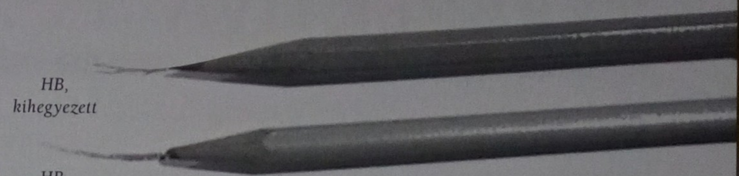

HB A hegyes végű HB-s ceruza éles vonalat rajzol, és jól irányítható. A tompább végűvel vastagabb vonalat húzhatunk, és a kisebb területeket satírozhatjuk is.

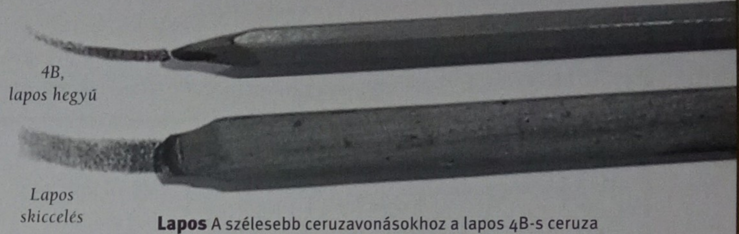

Lapos A szélesebb ceruzavonásokhoz a lapos 4B-s ceruza hegyes végét használjuk. Egy nagy, lapos vázlatceruzával kiválóan tudjuk árnyékolni a nagyobb területeket, de az éles, hegyes szélével vékonyabb vonalakat is rajzolhatunk.

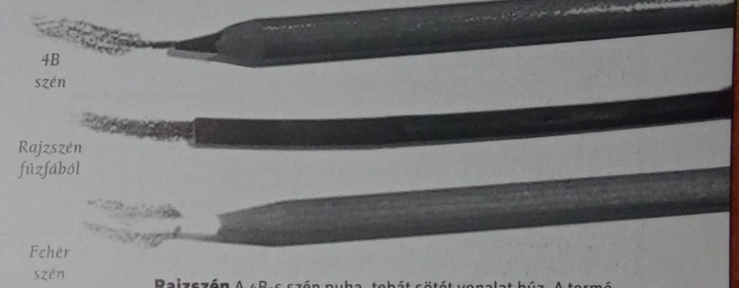

Rajzszén A 4B-s szén puha, tehát sötét vonalat húz. A természetes fűzfaszén még lágyabb, és a papíron még törékenyebb nyomot hagy. Egyes művészek fehér szénceruzát használnak az elmosáshoz és világosításhoz a rajzaikon.

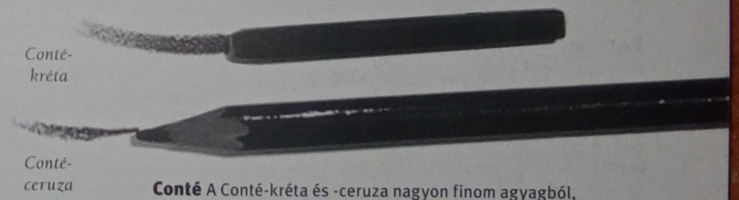

Conté A Conté-kréta és -ceruza nagyon finom agyagból, kaolinból készül. Valaha csak fekete, fehér, piros és vérvörös színben gyártották, de ma már széles színskálája elérhető. Mivel vízben oldódik, nedves ecsettel vagy ronggyal az elmosás is megoldható.

A rajzeszközök hegyezése

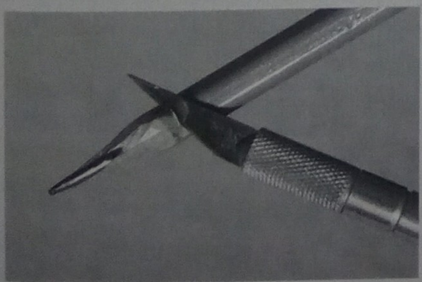

Festőkéssel különböző hegyeket (hegyes, tompa vagy lapos) alakíthatunk ki, többfélét, mint egy átlagos ceruzahegyezővel. A ceruzatesthez képest hegyes szögben tartsuk a kést, és mindig magunktól távolodva húzzuk, egyszerre csak kevés fát és grafitot szedjünk le.

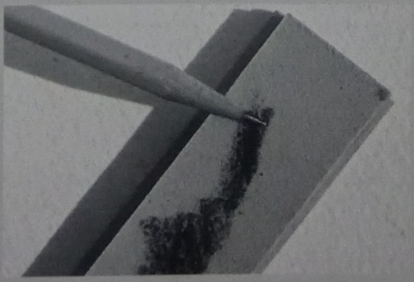

Dörzspapírral vagy smirglivel gyorsan a kívánt formára alakíthatjuk a ceruzavéget, emellett a fa egy részét is lecsiszolja. Minél finomabban szemcsézett a papír, annál simább és hegyesebb lehet a ceruza. A ceruzát forgassuk, hogy egyenletesen hegyes legyen.

Érdes papíron csodálatosan simává tehetjük a dörzspapíron kialakított ceruzahegyet. Ez remek módja annak is, hogy a kis részletek megrajzolásához nagyon finom hegyű legyen a ceruza. Fontos, hogy finoman forgassuk a ceruzát, hogy egyenletes legyen a vége.

Perspektíva

Rajzolni tulajdonképpen nagyon egyszerű: vázoljuk fel a látott formákat és tömegeket. Szabadon és lazán készítsen vázlatot – ha úgy találja, hogy valami nem stimmel a formákkal, a perspektíva alábbi szabályaira hagyatkozva javíthatja. A raj-zoknak nem muszáj szigorúan követniük a geometriai perspek-tívát, de ezen szabályok határain belül kell maradniuk ahhoz, hogy a tárgyat realisztikusan ábrázolhassuk.

A gyakorlás az egyetlen módja a rajzkészség fejlesztésének é a szem-kéz koordináció javításának. Jó ötlet vázlatot készíte mindenről, amit látunk, és egy vázlatkönyvben tartani a raj kat, így nyomon követhetjük a fejlődésünket. (Lásd a 12. old a vázlatokról és a vázlatfüzetről.) Itt következik néhány felad amely bemutatja a perspektivikus rajzolás alapvető elemeit. Kezdjük az egy iránypontos feladattal!

Egy iránypontos perspektíva

Az *egy iránypontos perspektívánál* a doboz elülső oldala van legközelebb a szemlélőhöz, és párhuzamos a horizontvo-nallal (szemmagassággal). Az elülső oldal alja, teteje és két oldala párhuzamos a kép síkjával (illetve a rajzlap szélével).

horizontvonal

1. Húzzunk egy vízszintes vonalat, és nevezzük el horizontvonalnak vagy szemmagasságnak. Rajzoljunk egy dobozt a vonal alá.

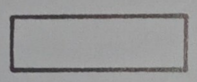

2. Most a doboz jobb felső sarkából kiin-dulva húzzunk egy vékony vonalat a horizontvonal egy pontjához. Tegyünk oda egy pöttyöt, ez lesz az enyészpont (EP). A doboz összes oldalvonala az enyészpontba fut.

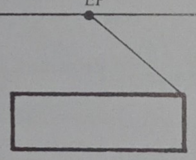

3. Húzzunk egy vonalat a másik sarokból is, a képen látható módon. Majd rajzol-junk egy vízszintes vonalat, hogy a doboz hátulja is meglegyen.

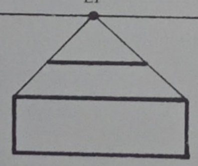

4. Végül az ábrán látható módon vastagít-suk meg az adott vonalakat, és készen van a tökéletes doboz egy iránypontos perspektívából. Ez lehet könyv, tároló-doboz, épület, bármi más.

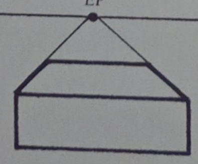

Két iránypontos perspektíva

A *két iránypontos perspektívánál* a doboz sarka van legközel lebb a szemlélőhöz, és két enyészpontra van szükség. Ebbő a nézetből semmi nem párhuzamos a horizonttal. A függől ges vonalak a kép síkjával párhuzamosak.

EP *horizontvonal*

1. Rajzoljuk meg a horizontvonalat (lásd balra az Egy iránypontos perspektíva című részt), mindkét végén jelöljünk ki egy-egy enyészpontot (EP). Húzzunk egy függőleges vonalat, ez a doboznak a szemlélőhöz legközelebb levő sarka.

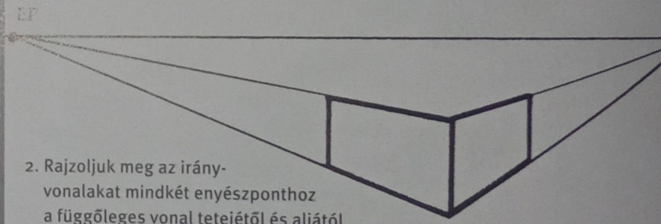

2. Rajzoljuk meg az irány-vonalakat mindkét enyészponthoz a függőleges vonal tetejétől és aljától. Rajzoljunk még két függőleges vonalat az oldalak hátsó élének.

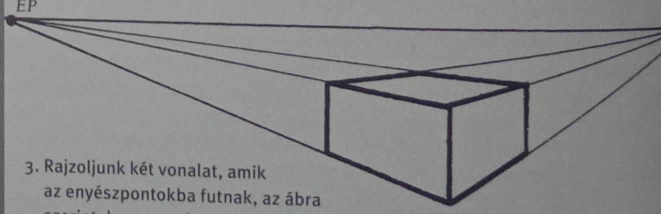

3. Rajzoljunk két vonalat, amik az enyészpontokba futnak, az ábra szerint, hogy meglegyen a doboz teteje. Most vastagítsuk meg az ábrán látható vonalakat, és készen van a tökéletes doboz két iránypontos perspektívából.

A megfelelő magasság és szög megtalálása háztető rajzolásakor

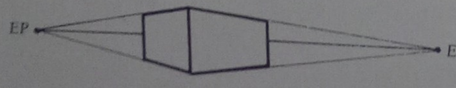

1. Rajzoljuk meg a dobozt két iránypontos perspektívából.

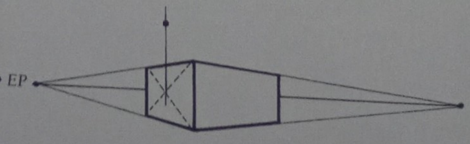

2. Keressük meg a homlokzati oldal középpontját úgy, hogy behúzzuk az átlókat. A metszéspontjukból húz-zunk egy függőleges, felfelé irányuló vonalat. A tető magasságához jelöljünk ki egy pontot.

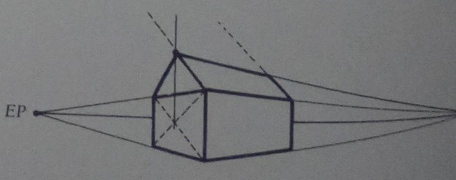

3. Az enyészpont segítségével húzzunk egy vonalat, hogy a tető gerince meglegyen, majd rajzoljuk meg a tető élét. A tető ferde oldalai valahol az égben ta koznak majd egy harmadik enyészpontban.

Alapvető formák

Négy alapvető formát kell ismernünk: a kockát, a kúpot, a hengert és a gömböt. Mindegyik kiváló segítséget nyújthat egy összetett rajz vagy festmény elkezdéséhez. Alább ezen formák egyszerű felhasználási módjait mutatjuk meg.

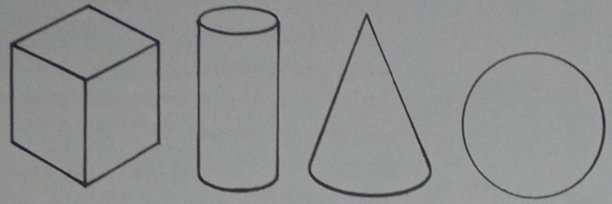

Mélység megalkotása árnyékolással

Hogy a papír sík felületén a mélység illúzióját keltsük, árnyékolásra van szükség. Az árnyékolás különböző tónusértékeket hoz létre, és megadja a mélység és a forma illúzióját. Az alábbi példákban kúpot, hengert és gömböt látunk, először vonalasan, majd árnyékolva.

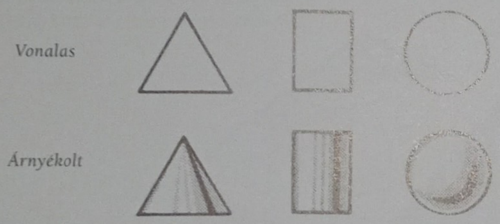

Rövidülés megrajzolása

A rövidülés szó arra utal, hogy egy tárgy egyes vonalait rövidebbnek rajzoljuk, mint amilyenek valójában, hogy a megfelelő, relatív méretet érzékeltessük, a perspektíva szabályainak megfelelően. Íme néhány példa a rövidülésre.

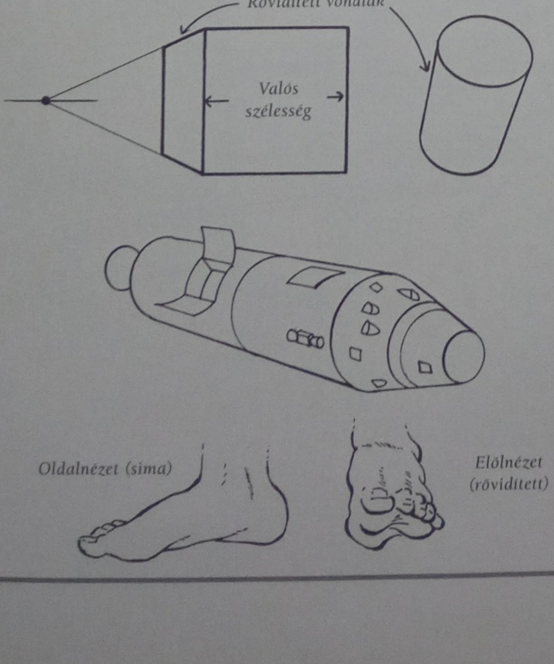

Ellipszisek

A bizonyos szögekből szemlélt köröket ellipszisként ábrázoljuk. Egy kört nem szemből nézve rövidülésben egy ellipszist látunk. Az ellipszis tengelye állandó és egyenes, az ellipszis leghosszabb részén végigfutó középvonallal jelöljük. A hossza megegyezik a kör átmérőjével. Egy pörgő érménél a következőt láthatjuk.

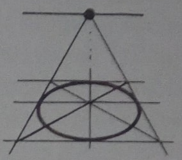

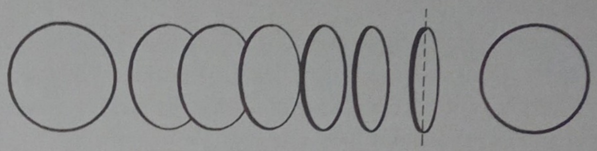

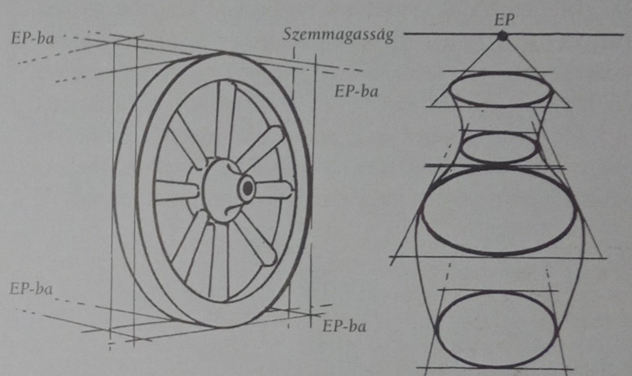

Figyeljük meg, hogy a szemmagasságban (horizontvonalon) lévő enyészpontokat az ellipszis síkjának meghatározására használtuk.

Vetett árnyék

Amikor egyetlenegy fényforrásunk van (például a nap), a képen minden árnyékot ez az egyetlen fényforrás vet. Minden árnyék ugyanabból az enyészpontból ered. Ez a pont pontosan a fényforrás alatt van, akár a horizontvonalon van, akár előrébb a képen. Az árnyékok azt a síkot követik, amelyen a tárgy (a fényforráshoz képest) elhelyezkedik. Az árnyékok emellett annak a síknak a kontúrját is követik, amelyre árnyékot vetnek.

A fény egyenes vonalban terjed. Az útjába eső tárgy megakadályozza a fény továbbhaladását, és árnyékot hoz létre, az akadályozó tárgy alakjának megfelelően. Íme egy egyszerű példa arra, hogyan alkossuk meg egy árnyék megfelelő formáját és hosszúságát az alakhoz és a fény magasságához.

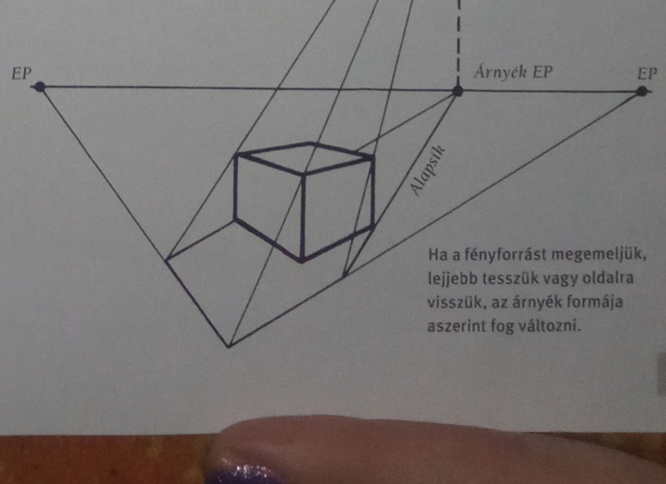

Ha a fényforrást megemeljük, lejjebb tesszük vagy oldalra visszük, az árnyék formája aszerint fog változni.

Bemelegítés

A rajzolás a megfigyelésről szól. Ha ránézünk egy tárgyra, és valóban *látjuk*, hogy mi van előttünk, akkor félig már miénk a győzelem – a többi csak technika és gyakorlás. Bemelegítésként készítsünk vázlatokat néhány alapvető háromdimenziós formáról – gömbökről, hengerekről, kockákról és kúpokról. (Lásd a 16. oldalt az alapvető formákról és az alakjukról.) Összegyűjthetünk néhány tárgyat, hogy lerajzoljuk, vagy tanulmányozhatjuk az itteni példákat. Vagy helyezzünk egy átlátszó papírt ezekre a rajzokra, és másoljuk le őket. Ez nem csalás, hanem jó gyakorlás.

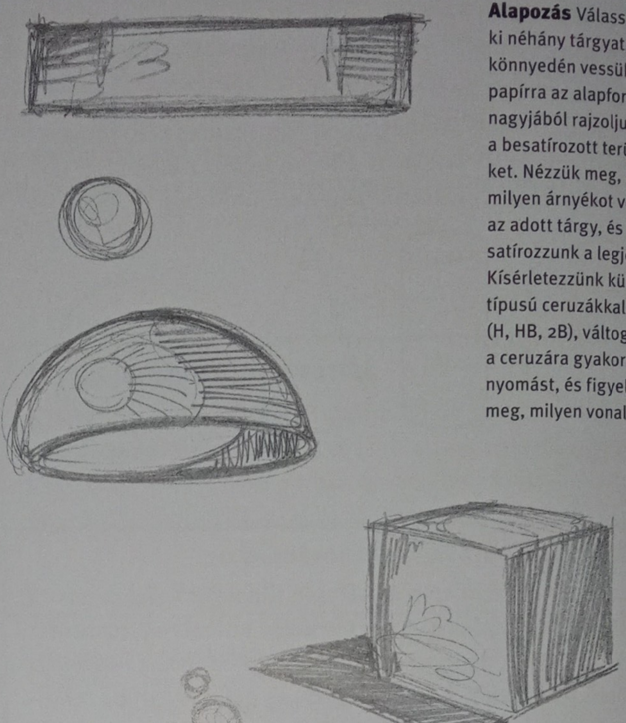

Alapozás Válasszunk ki néhány tárgyat, könnyedén vessük papírra az alapformákat, nagyjából rajzoljuk meg a besatírozott területeket. Nézzük meg, hogy milyen árnyékot vet az adott tárgy, és ott satírozzunk a legjobban. Kísérletezzünk különféle típusú ceruzákkal (H, HB, 2B), váltogassuk a ceruzára gyakorolt nyomást, és figyeljük meg, milyen vonalat húz.

Kezdjük lazán!

Kezdjük azzal, hogy lazán, alulról tartjuk a ceruzát. (Lásd a 16. oldalt.) Aztán az egész karral, nem csak csuklóval, végezzünk néhány laza, körözö mozdulatot, csak hogy érezzük a ceruzát és hogy felszabadítsuk a kart. (Ha csak a csuklónkat és a kezünket használjuk, a vázlatok merevek és kényszeredettek lesznek.) Gyakoroljuk a szabad rajzolást úgy, hogy karunkkal és vállunkkal is laza, véletlenszerű vonásokat vetünk a papírra. Lazán fogjuk a ceruzát, hogy a kéz ne fáradjon el, ne álljon görcsbe, a vonalak pedig simák és egyenletesek legyenek. Firkáljunk szórakozottan, ahogy jön, laza formákat, ne akarjunk tökéletes vonalakat húzni. Később még mindig finomíthatunk rajtuk.

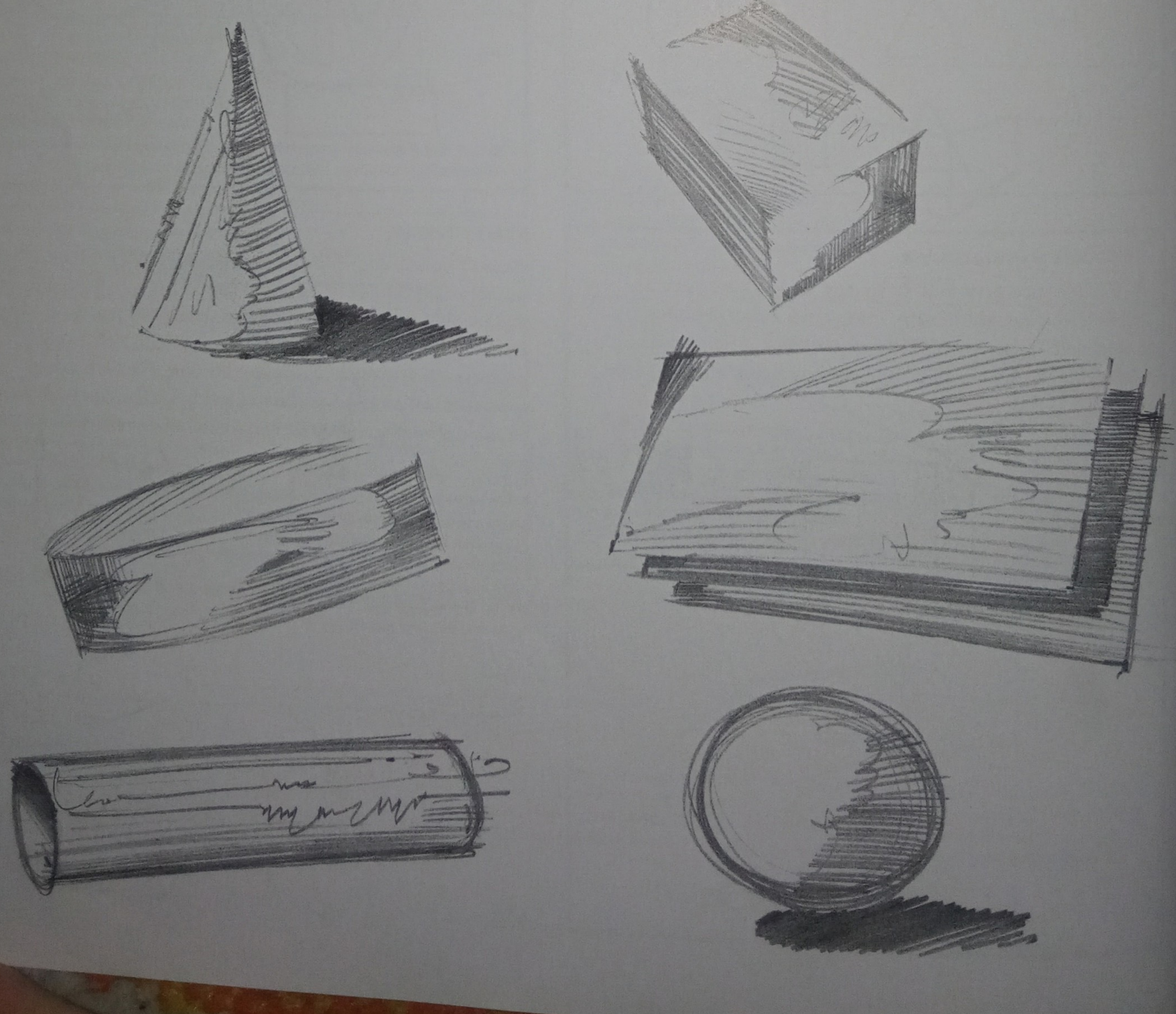

Egyszerű kompozíció felvázolása

Lazán vázoljunk fel néhány formát egy egyszerű csendélethez (a csendélet rajzolásáról bővebben a második fejezetben olvashat.) Olyan tárgyakat gyűjtsünk össze, amik méretben és formában sokfélék – kicsik, nagyok, rövidek, hosszúak, gömb alakúak és négyszögletesek –, és érdekes elrendezésben helyezzük el őket. Aztán egy hegyes HB-s ceruzával kezdjük el felvázolni a formákat. Ne feledjük, hogy az egész kart használjuk, és gyorsan dolgozzunk, ne kezdjünk belemerülni a részletekbe. Minél többet gyakoroljuk ezt a fajta rajzolást, annál gyorsabban megtanuljuk meglátni azt, ami igazán fontos.

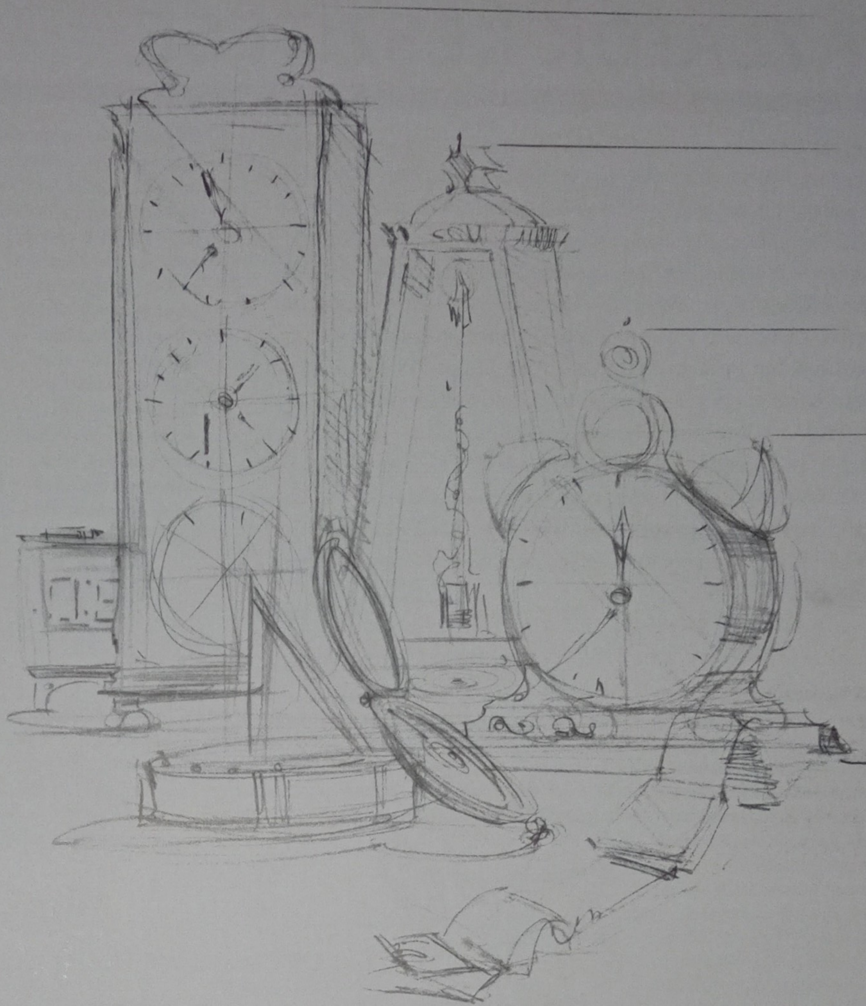

Méretezés Mielőtt elkezdjük felvázolni az egyes formákat, mérjük fel az arányokat. Amikor szabadon rajzolunk, könnyű szem elől téveszteni a különféle méretviszonyokat. Néhány segédvonallal határozzuk meg mindegyik tárgy magasságát, és a vázlatot ezen vonalakon belül tartsuk.

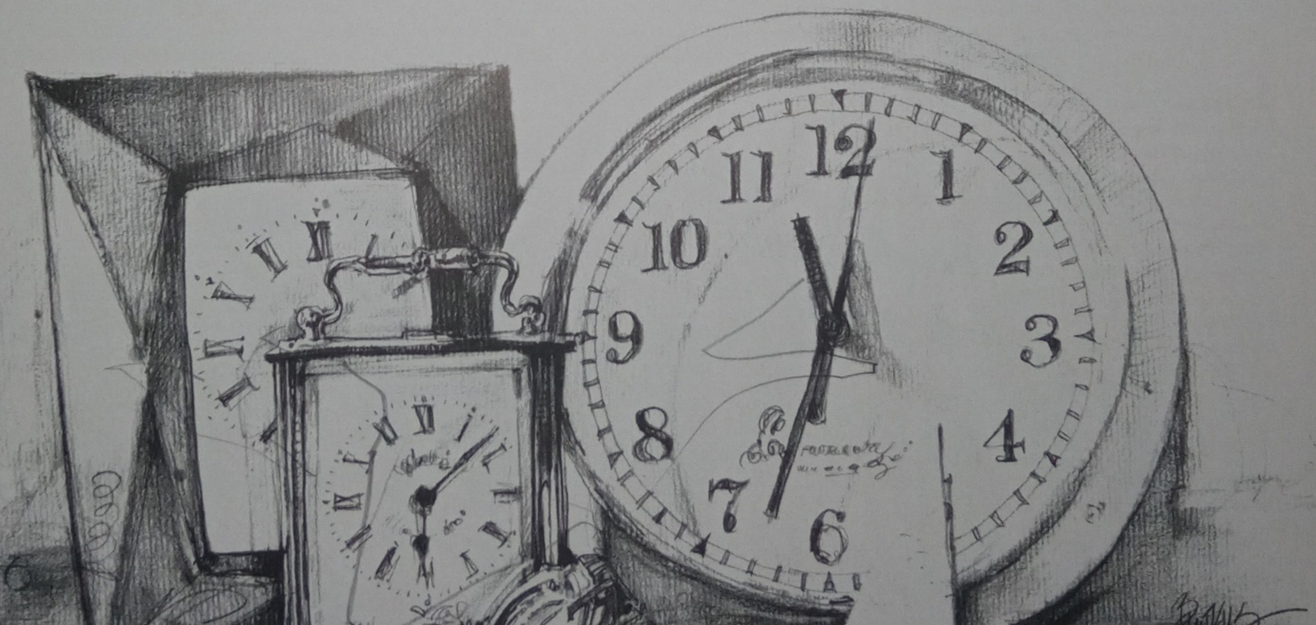

Idő van Ehhez a rajzhoz érdemes felvázolni az alapformákat, a négyzeteket és a köröket. Aztán finomítsuk a formákat, és radírozzuk ki a kezdeti vonalakat.

VÁZLATOK KÉSZÍTÉSE

A vázlatkészítés csodálatos módja annak, hogy megragadjuk a tárgyról alkotott első benyomásokat. A ceruza grafitjától és a technikától függően gyorsan megörökíthetünk sokféle formát, textúrát, hangulatot és cselekvést. Például a sötét, vastagabb vonalakkal erőt és keménységet érzékeltethetünk, a könnyedebb, lágyabb vonásokkal kecsességet sugallhatunk, a hosszú, ecsetszerű vonásokkal pedig mozgást. (Az alábbi példákban néhány gyakori vázlattechnikát mutatunk be.) Vannak művészek, akik gyakran gondos vázlatokat készítenek, amelyeket később a kifinomultabb rajzaiknál használnak fel, de a laza skiccek szintén értékesek a gyakorlatszerzés és a művészi kifejezés szempontjából, mint ahogy azt ezeken az oldalakon is látjuk. Nyugodtan kísérletezzünk különféle vonalakkal és vázlatstílusokkal. Minden egyes új feladattal egyre gyakorlottabbak és ügyesebbek leszünk!

Rögzítsük az élményeket Íme pár oldal egy művész vázlatfüzetéből. Amellett, hogy vázlatot készítünk a számunkra érdekes dolgokról, jegyzeteljünk is a hangulatról, a színekről, a napszakról – bármiről, ami segíthet, amikor később felhasználjuk az adott vázlatot. Jó ötlet állandóan magunknál hordani egy noteszt és egy ceruzát, mert soha nem tudhatjuk, mikor találkozunk egy olyan érdekes témával, amit szeretnénk leskiccelni.

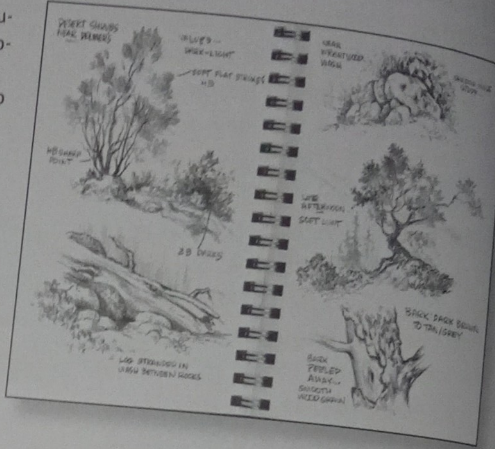

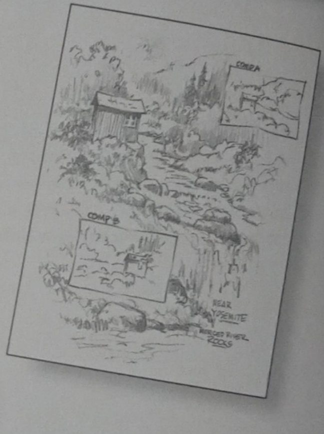

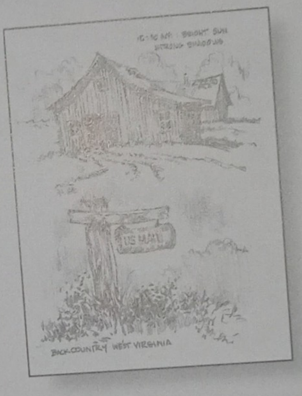

Körkörös vonalak A laza, körkörös vonalakkal remekül lehet gyorsan megörökíteni egyszerű tárgyakat, papírra vetni egy csendélet kompozíciójának vázlatát, mint ahogy a példa is mutatja. Rajzoljuk meg a tárgyak alapformáit, és jelezzük a tárgyak által vetett árnyékokat. Most még ne törődjünk a részletezéssel. Figyeljük meg, hogy ezek a vonalak mennyivel könnyedebbek, mint a jobb oldali vázlatfüzetben levő példák.

Firkálgatás A szabad firkavonalakkal szintén meg lehet ragadni olyan tárgyak általános formáit, mint például a felhők, a falombok vagy a sziklák. Puha, széles hegyű B-s ceruzával rajzoljuk meg a felhők körvonalait, majd nagyjából vázoljuk fel az árnyékokat, szinte alig emelve fel a ceruzát a papírról. Figyeljük meg, hogy ez a technika milyen hatékonyan érzékelteti a felhők lágyságát.

Széles, vastag vonások Ezzel a módszerrel durvább textúrát vagy mélyebb árnyékot hozhatunk létre: ideális a lombkorona vagy haj és szőr ábrázolására. Ehhez a példához itt egy 2B-s ceruzával satírozzunk, váltogassuk a grafitra gyakorolt nyomást és a ceruza szögét, hogy különféle tónusértékeket (világos és sötét) és vonalszélességeket hozzunk létre. Ez segít a sűrű, bokros cserje ábrázolásában.

Vázlat későbbi képhez Ezen a példán láthatjuk, hogy egy durva vázlatrajzot miként lehet alapként felhasználni egy későbbi, részletesebb képhez. Laza, körkörös vonalakkal rögzítsük benyomásainkat a virág formáiról, a vonal legyen lágy és könnyed, hogy a téma kecsességét érzékeltessük. Aztán a skiccet alapnak használjuk fel a fenti, teljesen kidolgozott virág megrajzolásához.

Mozgás ábrázolása Hogy mozgást érzékeltessünk a rajzon, be kell csapnunk a nézőt: úgy kell tűnnie, mintha a tárgy felfelé, lefelé vagy oldalvást mozogna. A fenti példákban a nyilak a mozgás irányát jelzik – de a ceruzavonásoknak épp az ellenkező irányba kell tartaniuk. Minden egyes ceruzavonás elején nyomjuk le a ceruzát, hogy vastag vonalat húzhassunk, és a végén emeljük fel. Figyeljük meg, hogy ezek a vonalak hogyan érzékeltetik a víz felfelé és lefelé irányuló mozgását és a füst emelkedését-ereszkedését.

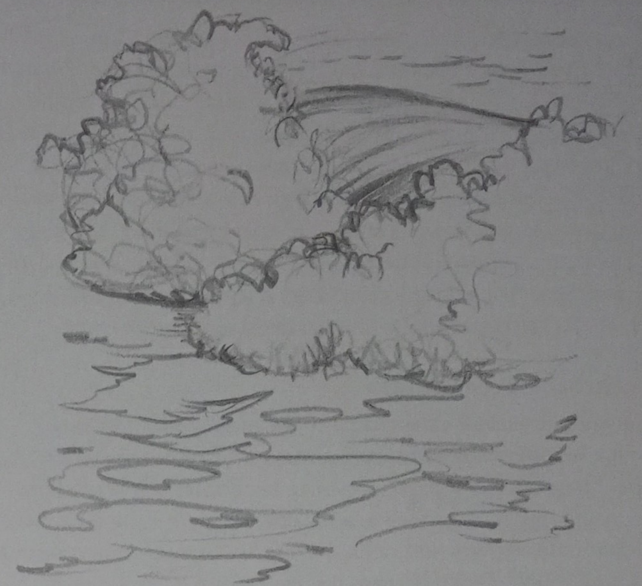

Hullámmozgás megragadása Gyorsan skicceljünk fel egy hullámot: hosszú, lendületes vonalakkal jelezzük a hullámtaréj íveit, és kis, firkáló vonalakkal érzékeltessük a víz szabadabb zubogását és bugyborékolását. A bal oldali példához hasonlóan a vonalakat a hullám mozgásának irányával ellentétesen húzzuk. Az előtérbe is rajzoljunk néhány tekergő hullámvonalat, hogy a víz mederbe terelt, tovafolyó, lassabb mozgását érzékeltethessük.

ÖSSZPONTOSÍTSUNK A NEGATÍV TÉRRE

Néha egyszerűbb megrajzolni egy tárgy körül a teret, mint magát a tárgyat. A tárgyak körül és között levő teret nevezik „negatív térnek". (A tárgy pedig a „pozitív tér".) Ha egy tárgy túlságosan bonyolult, vagy nehéz „látni", próbáljunk helyette a negatív térre összpontosítani. Először nehézkesnek tűnhet, de ha hunyorítunk, össze tudjuk mosni a részleteket, és csak a negatív és pozitív tereket látjuk majd. Rájövünk, hogy amikor megrajzoljuk egy tárgy körül a negatív formákat, ugyanakkor létrehozzuk magának a tárgynak a körvonalait is. Az alábbi példákkal könnyen megmutatható, hogyan rajzoljunk negatív teret. Válasszunk ki néhány tárgyat a lakásban, és helyezzük el őket egy csoportban, vagy menjünk ki a szabadba, és figyeljünk meg egy pár közelben nőtt fatörzset vagy egy épületcsoportot. Próbáljuk meg felskiccelni a negatív teret, és figyeljük meg, ahogy a tárgyak szinte varázsütésre kiemelkednek az árnyékból!

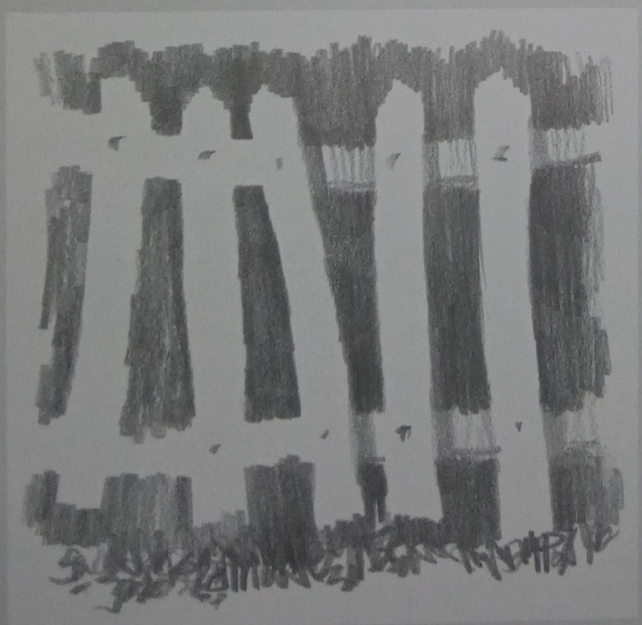

Kitöltés A fehér fakerítést úgy rajzoljuk meg, hogy töltsük ki a deszkák közötti negatív teret. Ne a deszkákat rajzoljuk meg, hanem a közöttük és körülöttük levő formákat, és aztán töltsük ki őket puha grafitceruzával, oldalasan satírozva. Amint megvan a kerítés formája, finomítsuk a vázlatot azzal, hogy a vízszintes léceken jelezzük az árnyékolást.

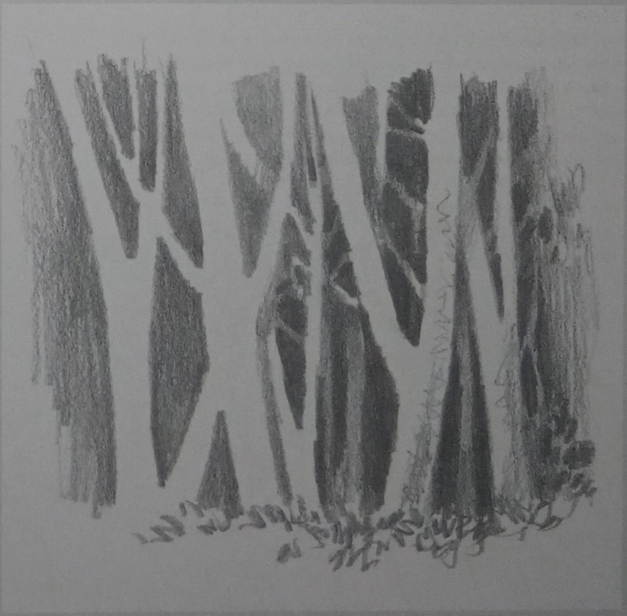

Körvonalazás Ez a facsoport kissé bonyolultabb, mint a kerítés, de azzal, hogy felvázoltuk a negatív tereket, jelentősen megkönnyítettük a dolgunkat. A fatörzsek és az ágak közötti negatív terek sokfélék és szabálytalanok, ami növeli a rajz érdekességét.

Tanuljunk meg látni!

Sok kezdő rajzol úgy, hogy nem figyeli meg alaposan a rajz alanyát, ezért nem azt rajzolják, amit *igazából látnak*, hanem azt, amiről azt *gondolják*, hogy látják. Próbáljunk meg valami olyasmit rajzolni, amit nagyon jól ismerünk, például a kezünket, anélkül, hogy rápillantanánk. Valószínű, hogy a rajz közelről sem lesz olyan valósághű, mint ahogy azt várjuk. Ez azért van, mert azt rajzoljuk, amilyennek a kezünket *gondoljuk*. Úgyhogy felejtsük el az összes előítéletet, és tanuljuk meg csak azt rajzolni, amit igazából magunk előtt (vagy a fényképen) látunk. Erre két kiváló gyakorlat van: a kontúrrajzolás és a gesztusrajz.

A kontúrok megrajzolása

A *kontúrrajzolásnál* válasszunk ki egy kezdőpontot, és aztán csak a látott formák kontúrjait, azaz körvonalait rajzoljuk meg. Közben ne nézzük a papírt, így arra képezzük ki a kezet, hogy pontosan úgy rajzolja meg a vonalakat, ahogy a szem látja őket. Próbáljunk meg egyedül néhány ilyen kontúrrajzot: meg fogunk lepődni, hogy milyen jól meg tudjuk ragadni a kép tárgyát.

Rajzolás folyamatos vonallal Amikor felskiccelünk egy ilyen vázlatot, mint ez a talicskát toló férfi, csak időnként pillantsunk a papírra, hogy ellenőrizzük, jó nyomon járunk-e. Koncentráljunk inkább arra, hogy megfigyeljük a kép témáját, és rajzoljuk le a látott körvonalakat. Ahelyett, hogy a formák között felemelnénk a ceruzát, a vonalat nem megtörve, szabadon kacskaringózzunk a ceruzával a vonalakon keresztül. Figyeljük meg, hogy ez az egyszerű technika milyen hatékonyan megragadja a kép tárgyát.

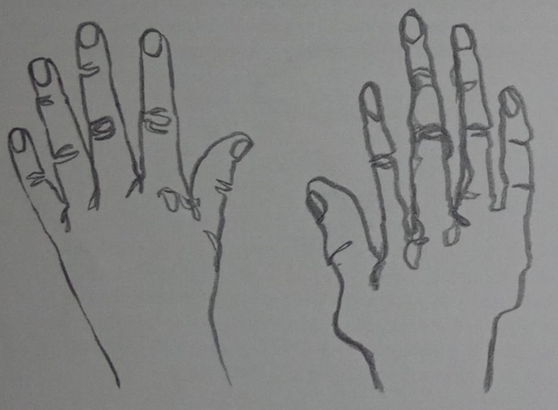

„Vakon" rajzolás A fenti kontúrrajzolást úgy is meg lehet csinálni, hogy közben időnként lepillantunk a papírra, miközben a kezet rajzoljuk. A jobb oldalon levő rajz a vak kontúrrajzolás példája: úgy rajzolunk, hogy egyszer sem nem nézünk a papírra. Kissé kusza lesz a rajz, de egyértelmű, hogy a kezünket ábrázolja. A vak kontúrrajzolás az egyik legjobb módja annak, hogy biztosra menjünk: tényleg csak azt rajzoljuk, amit látunk.

Teszteljük megfigyelőképességünket: tanulmányozzunk figyelmesen percekig egy tárgyat, majd csukjuk be a szemünket, és próbáljuk meg emlékezetből lerajzolni: hagyjuk, hogy a kéz kövesse az elmében tárolt képet.

Gyermekek rajzolása Ha hozzászoktatjuk magunkat, hogy gondosan megfigyeljünk mindent, hogy aztán gyorsan tudjunk rajzolni, könnyedén megrajzolhatjuk ennek a gyereknek a mozdulatát is, aki éppen megpillantotta a táskát, és most bele akar nyúlni.

Gesztus és mozdulat megrajzolása

Egy másik mód arra, hogy eddzük a szemet, hogy meglássuk a kép tárgyának alapvető elemeit – és a kezünket is trenírozzuk, hogy gyorsan megörökítse őket – a *gesztusrajzolás*. Ahelyett, hogy a kontúrokat jelölné ki, a gesztusrajzolás az alak *mozgását* jeleníti meg. Először is határozzuk meg a mozgás fő vonalát a fejtől a gerincen át le a lábig: ez a *mozgás vonala*. Aztán gyorsan vázoljuk fel a vonal mentén a figura alapvető formáit. Ezek a gyors vázlatok kiváló alkalmat kínálnak, hogy mozgó alakokat rajzoljunk, és élesítsük megfigyelőképességünket. (A mozgó figurák megrajzolásához lásd a 134–137. oldalt.)

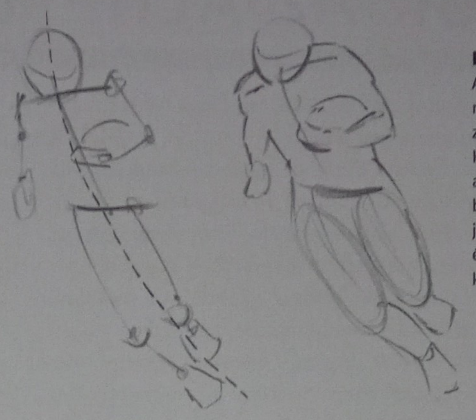

Kezdjük a mozgásvonallal Amint megvan a mozgásvonal, próbáljuk meg megrajzolni „a csontvázat" köré. Különösen figyeljünk oda a váll, a gerinc és a csípő által bezárt szögekre. Aztán vázoljuk fel a karokat, a térdeket és a lábfejeket, majd töltsük ki az alak alapvető formáit.

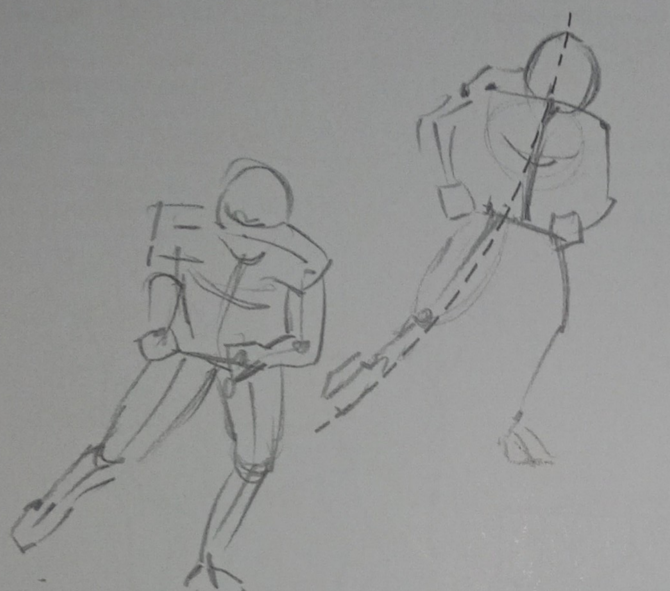

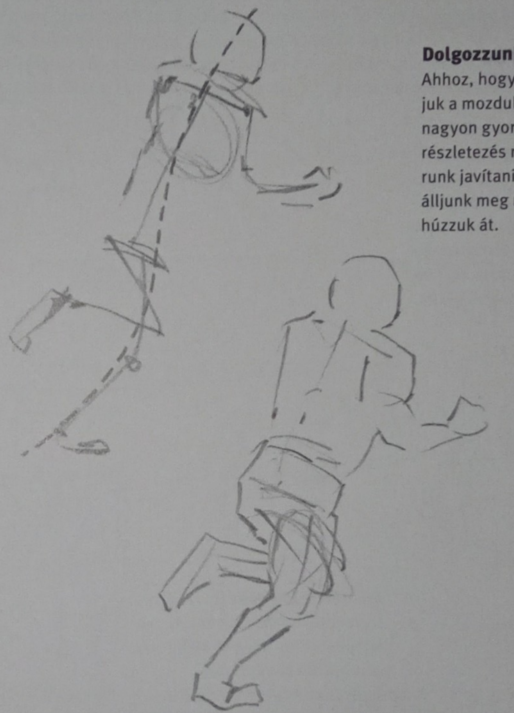

Dolgozzunk gyorsan Ahhoz, hogy pontosan elkapjuk a mozdulatot, dolgozzunk nagyon gyorsan, mindenféle részletezés nélkül. Ha ki akarunk javítani egy vonalat, ne álljunk meg radírozni, csak húzzuk át.

Ismétlődő mozdulatok tanulmányozása A csapatsportok remek alkalmat nyújtanak a gesztusrajzok gyakorlására és arra, hogy megtanuljuk meglátni a lényeget. Mivel a játékosok ugyanazokat a mozdulatokat ismétlik, minden mozdulatot alaposan megfigyelhetünk, és elég hosszan emlékezetben tarthatjuk, amíg pontosan le nem rajzoljuk.

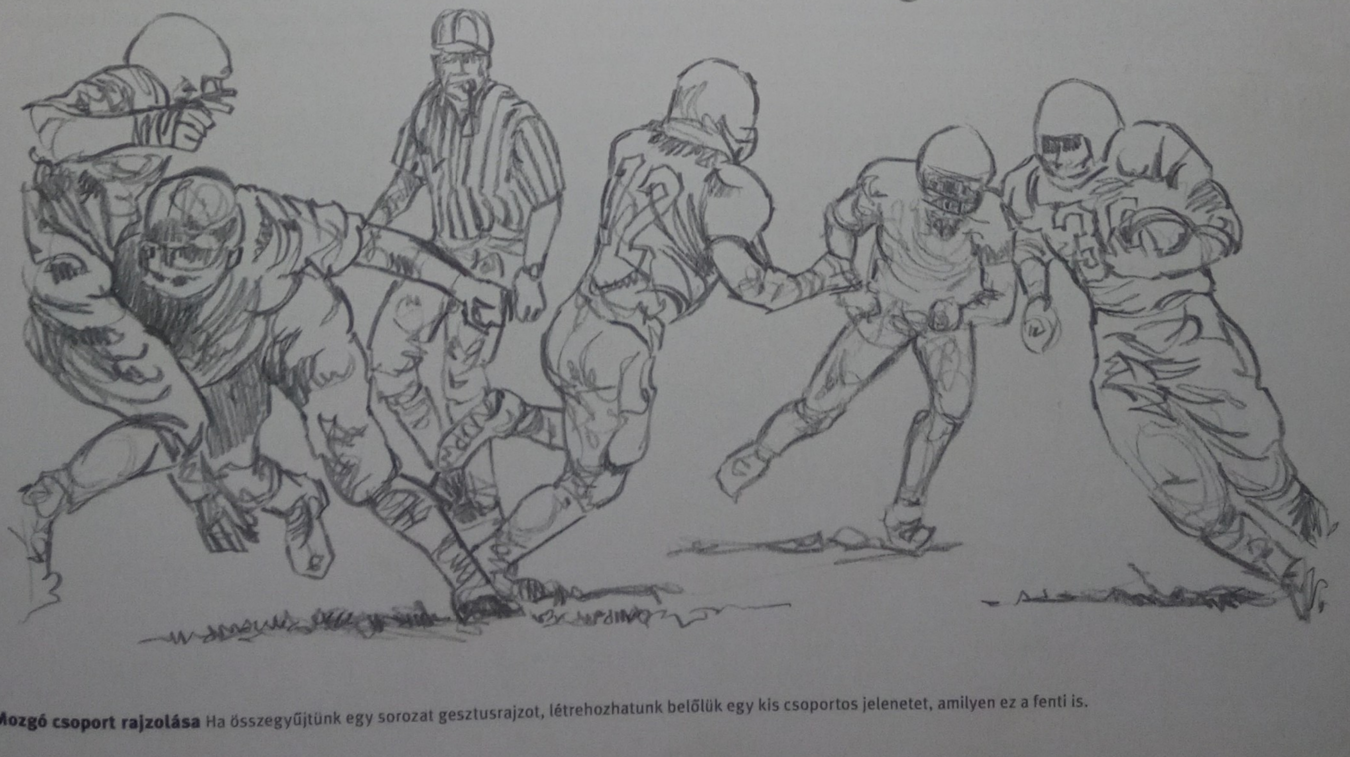

Mozgó csoport rajzolása Ha összegyűjtünk egy sorozat gesztusrajzot, létrehozhatunk belőlük egy kis csoportos jelenetet, amilyen ez a fenti is.

Kezdjük az alapformákkal!

Bárki képes szinte bármit megrajzolni, ha a kép tárgyát egyszerű, alapvető formákra bontja le: körökre, téglalapokra, négyzetekre és háromszögekre. Ezekhez igazodva könnyebben megrajzolhatjuk a tárgyunk körvonalait. A tárgynak azonban van mélysége és kiterjedése, vagyis formája, térbelisége. Ahogy a 9–10. oldalon láthattuk, a megfelelő alapformák a gömbök, a hengerek, a kockák és a kúpok. Például a labda és a szőlőszem gömbbe, a befőttesüveg és a fatörzs hengerbe, egy doboz vagy épület kockába vagy téglatestbe, míg egy fenyőfa vagy egy tölcsér kúpba foglalható bele. Az első lépés ennyiből áll: rajzoljuk meg a befoglaló alapformákat, majd hozzájuk igazodva a test tényleges alakját. Végül kapcsoljuk össze a vonalakat, finomítsuk őket, és dolgozzuk ki a részleteket.

Formák alkotása Ezek az ábrák megmutatják, hogyan rajzoljuk meg a négy alapformát. Az ellipszisek a kör, a henger és a kúp hátulját mutatják, és a kockát úgy rajzoljuk meg, hogy két négyzetet összekötünk párhuzamos vonalakkal. (A formák árnyékolásáról lásd a 10. oldalt.)

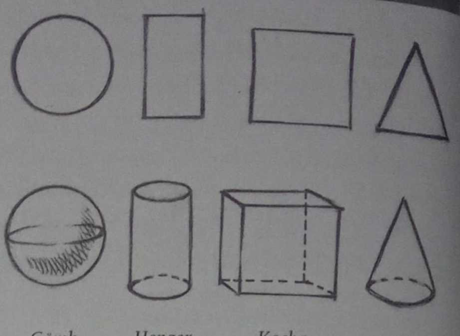

Formák kombinálása Íme egy példa, hogy miként kezdjünk egy rajzot az alapformákkal. Rajzoljuk meg mindegyik mozgásvonalat (lásd a 15. oldalt), majd építsük fel a kutya és a kiscsirke formáját egyszerű ovális formák, körök, téglalapok és háromszögek segítségével.

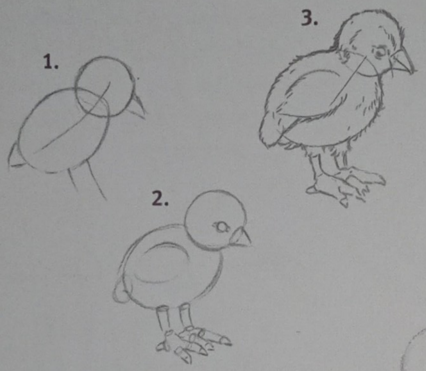

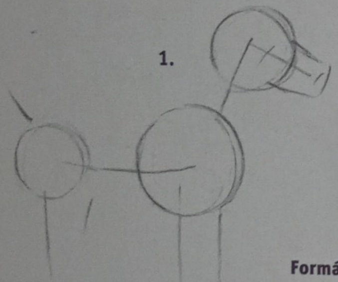

Formák felépítése Ha megfigyeljük a formákat, könnyű felépíteni őket hengerekből, gömbökből és kúpokból. Figyeljük meg, hogy a figuráknak némi mélysége és dimenziója kezd lenni.

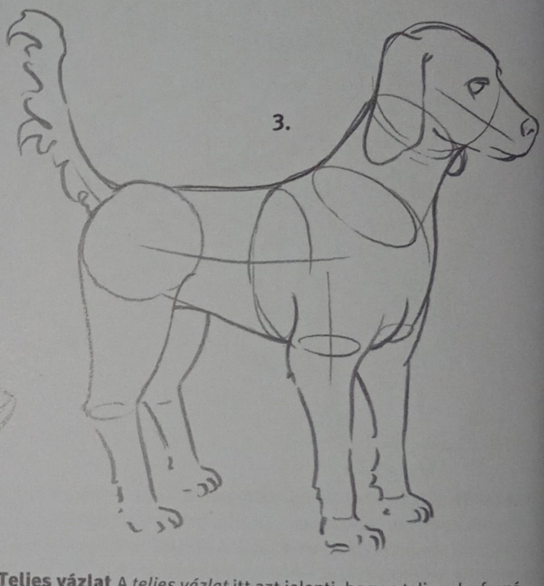

Teljes vázlat A *teljes vázlat* itt azt jelenti, hogy a teljes alapformákat megrajzoljuk, azokat a vonalakat is, amik végül rejtve lesznek a néző elől. Itt, amikor a formákat megrajzoltuk, a kutya és a kiscsirke másik oldalát is jeleztük. Még akkor is, ha ez a befejezett rajzon az az oldal nem látszik, a kép tárgyának háromdimenziósnak kell látszania. A rajz befejezésekor egyszerűen finomítsuk a körvonalakat és adjunk hozzá némi pelyhességet a kiscsirkéhez.

Hogyan tartsuk a ceruzát?

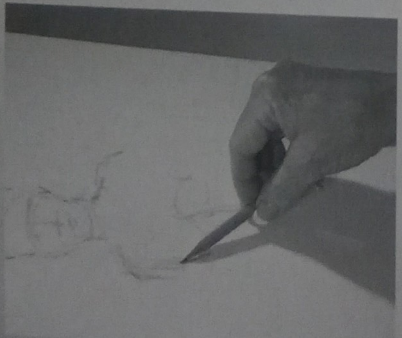

Alap alsófogás Ebben a pozícióban a kar és a csukló szabadon mozog, így könnyed és életteli vázlatokat hozhatunk létre. Ha ebben a pozícióban rajzolunk, a ceruzabél hegyét és oldalát is könnyedén használhatjuk: egyszerűen változtatunk a dőlésszögön.

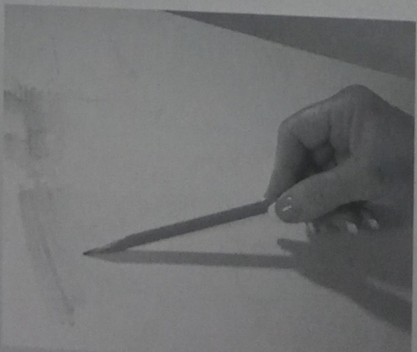

Alsófogás, változat Ha a végén fogjuk a ceruzát, nagyon könnyed vonásokat húzhatunk, hosszút és rövidet is. A világos és sötét részeket, valamint az irátásnál tegyünk egy papírlapot a kezünk alá, nehogy elmaszatoljuk a rajzot.

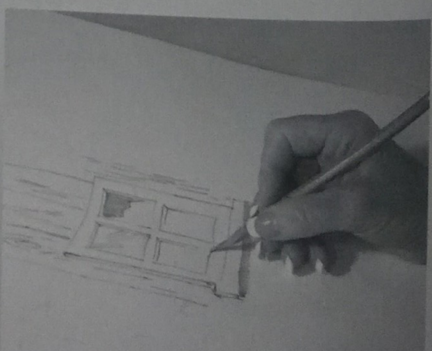

Írófogás A finom részletek és precíz vonalak kidolgozásához ez a legalkalmasabb. Figyeljünk arra, hogy ne nyomjuk nagyon rá a ceruzát, különben bemélyedés lesz a papíron. És ne feledjük: ne markoljuk túl keményen a ceruzát – még görcsöt kap a kezünk.

LÁSSUK A FORMÁKAT ÉS AZ ALAKOKAT

Most gyakoroltassuk a szemet és a kezet: rajzoljuk le a körülöttünk levő tárgyakat. Állítsunk össze egy egyszerű csendéletet (mint a 11. oldalon levő, vagy itt az alábbi), és keressük meg a tárgyak mögött az alapvető formákat. Próbáljunk fénykép után rajzolni, vagy másoljuk le az itt látható rajzokat. Ne féljünk összetett tárggyal próbálkozni: amint „lefordítjuk" egyszerű formákra, bármit le tudunk rajzolni!

ELSŐ LÉPÉS Kezdjük négyzettel és körrel, aztán tegyünk hozzá ellipsziseket a kannához és négyszögeket a könyvhöz. Itt az egész almát megrajzoljuk, nem csak a látható részét. Ez a teljes vázlat újabb példája.

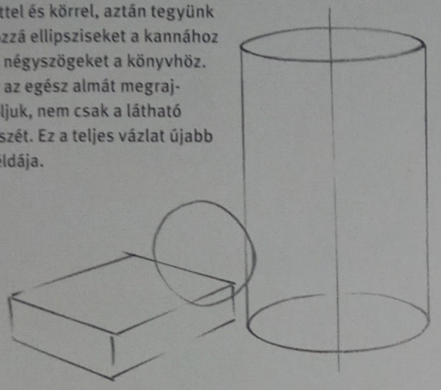

MÁSODIK LÉPÉS Adjunk hozzá egy ellipszist a kanna testéhez, egy kúpot a nyakához és egy hengert a szájához. Emellett pár ceruzavonallal rajzoljuk meg a könyvborító peremét, párhuzamosan a tetejével és az aljával, hogy elkezdjen alakot ölteni.

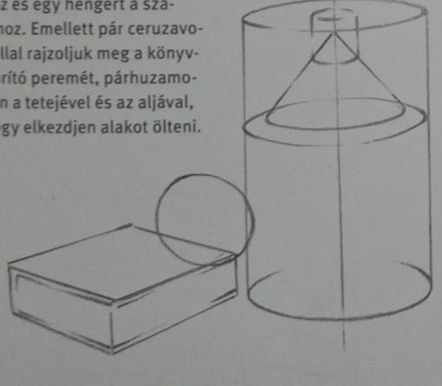

HARMADIK LÉPÉS Végül finomítsuk a körvonalakat a kannán és az almán, majd rajzoljuk meg a könyv gerincét és a lapok sarkait. Amint úgy érezzük, készen van a rajz, radírozzuk ki a kezdeti segédvonalakat, és máris megvagyunk.

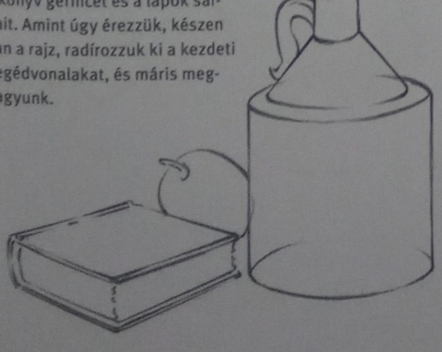

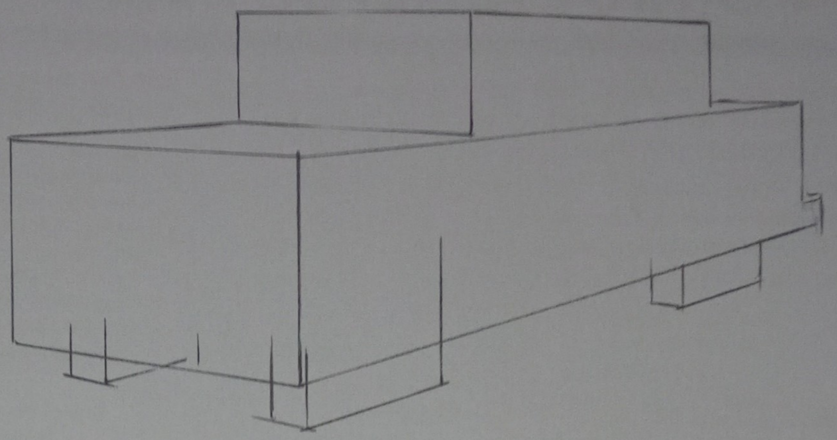

ELSŐ LÉPÉS Még egy olyan összetett alakzat, mint ez az 1951-es Ford is, könnyen megrajzolható, ha a legalapvetőbb formákkal kezdjük. Ezen a ponton ne foglalkozzunk a részletekkel, csak négyzeteket és téglalapokat rajzoljunk. Ezek csak irányvonalak, amiket ha elkészült a rajz, kiradírozhatunk, úgyhogy halványan rajzoljuk meg, és ne foglalkozzunk azzal, hogy tökéletes sarkokat alkossunk.

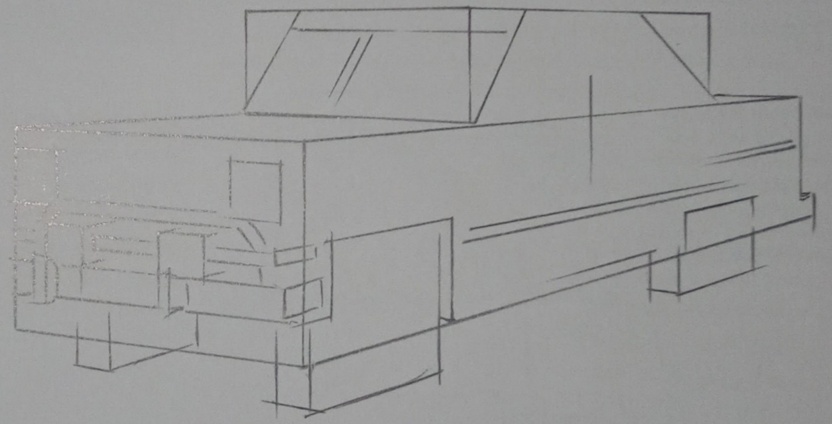

MÁSODIK LÉPÉS Az alapvető formákat segédvonalként használva adjunk hozzá újabb és újabb négyzeteket és téglalapokat, hogy kialakuljon a fényszóró, a lökhárító és a védőrács. Kezdjük el megrajzolni a szélvédőt szögletes vonalakkal, majd néhány egyenes vonallal vázoljuk fel a kilincseket és az ajtók részleteit.

HARMADIK LÉPÉS Miután megvannak a nagyobb formák és alakzatok, kezdjük el kerekíteni a vonalakat és finomítani a részleteket, hogy megmutassuk az autót magát. A segédvonalak még mindig ott vannak, de az utolsó lépésben kiradírozzuk őket.

A FORMA KIALAKÍTÁSA

A tónus még többet mond el egy formáról, mint a körvonala. A tónus lehet világos vagy sötét, és a közöttük levő összes árnyalat, ezekből jön létre maga a tárgy. A ceruzarajznál a tónusérték a fehértől a szürkéken át a feketéig terjed, a világos és sötét árnyalatok sokasága ad háromdimenziós érzetet egy kétdimenziós rajznak. Összpontosítsunk arra, hogy a világos és sötét formák rajzolásával mélységet adjunk a rajznak.

A formák felskiccelése Először halványan vázoljuk fel a szögletes sajtdarab alapformáját.

A VETETT ÁRNYÉK RAJZOLÁSA

A vetett árnyék két okból fontos a rajzolásban. Először is lehorgonyozza a tárgyat, így nem tűnik úgy, mintha a levegőben lebegne. Másodszor pedig vizuálisan gazdagítja a rajzot, és segít összekapcsolni a tárgyakat. Amikor vetett árnyékot rajzolunk, ne felejtsük el, hogy formája nemcsak a fényforrástól, hanem attól a tárgytól is függ, ami az árnyékot veti. Például az alábbi példában a gömb kör vagy ellipszis alakú árnyékot is vethet egy sima felszínre, a fényforrástól-szögétől függően. Az árnyék hosszúsága szintén változhat: minél alacsonyabban van a fényforrás, annál hosszabb az árnyék.

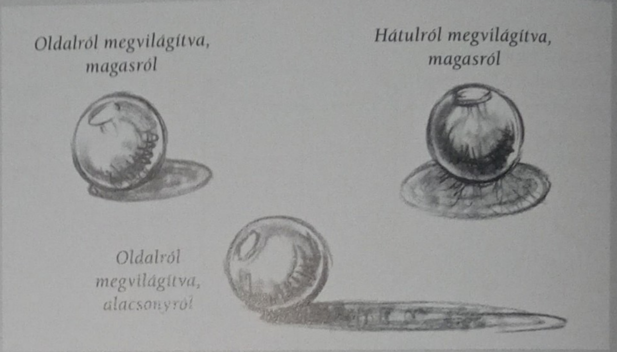

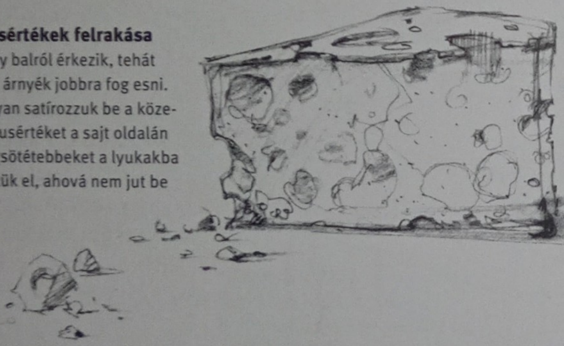

A tónusértékek felrakása Itt a fény balról érkezik, tehát a vetett árnyék jobbra fog esni. Halványan satírozzuk be a közepes tónusértéket a sajt oldalán és a legsötétebbeket a lyukakba helyezzük el, ahová nem jut be a fény.

A FÉNY-ÁRNYÉK MEGÉRTÉSE

A háromdimenziós forma megalkotásához tudni kell, hová helyezzük el a világos, a közepes és a sötét tónusértékeket a modellen. Mindez a fényforrástól függ. A fény szöge, távolsága és erőssége egyszerre befolyásolja a tárgyra vetett árnyékot (önárnyék) és azt az árnyékot, amit a tárgy vet más felületekre (vetett árnyék, lásd a fenti keretes szöveget). Érdemes az önárnyékot és a vetett árnyékot számos kerekded és négyszögletes tárgyon gyakorolni, éles, erős lámpával megvilágítva őket, hogy a csúcsfényes és az árnyékos részek erősek és jól körülhatároltak legyenek.

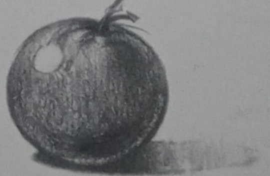

Csúcsfény A legvilágosabb részekhez, a legragyogóbb fényekhez vagy tartsuk fehéren a papírt, vagy egy radírral „szerezzük vissza", vagy fessük le őket fehér gouache festékkel.

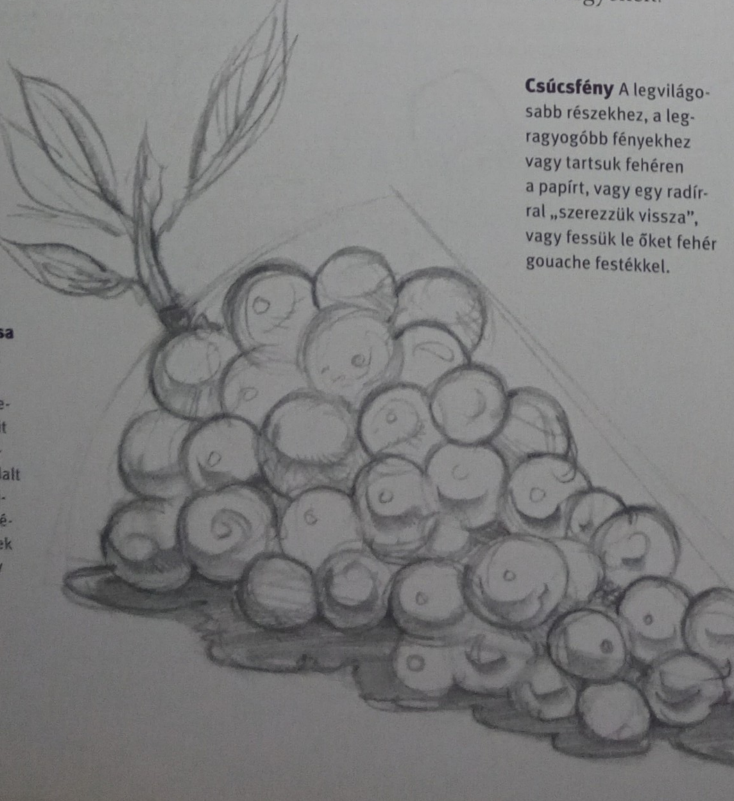

Árnyékok hozzáadása A szőlőfürtöt tekintsük úgy, mintha egy halom gömb lenne. A szőlőszemek árnyékos területeit (az önárnyékot) a fényforrással szemben, oldalt helyezzük el. Aztán rajzoljuk meg azt az árnyékot, amit a szőlőszemek vetnek egymásra vagy a környező felületre (vetett árnyék).

Az árnyékolás Néhány gyors satírvonallal jelezzük a szőlőszemek közepes tónusértékét egy puha ceruzával. Aztán gyakoroljunk nagyobb nyomást a ceruzára a legsötétebb értékeknél, a világos helyeken pedig hagyjuk fehéren a papírt.

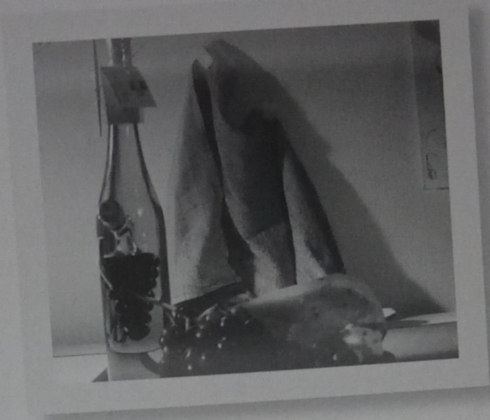

Fényképek használata
Sok művész gyakran rajzol fénykép alapján, annyiszor változtatva meg őket, ahányszor jónak látja. Szívesebben „interpretálják” őket a rajzaikon, nem pedig egyszerűen fényképet másolnak.

A dimenzió felépítése

Néhány művész egyetlen HB-s ceruzával készít vázlatot, teljes rajzot azonban ritkán készítenek egyetlen ceruzával. Ehelyett váltogatják a ceruzákat, attól függően, hogy milyen tónusértéket visznek fel. H-s vagy HB-s kemény grafitot használnak a világosabb területekre és puha 2B-s grafitot a sötétebbekre. A ceruzára gyakorolt nyomás növelésével nagyon sötét területeket lehet létrehozni, erős rányomással adhatjuk hozzá a legsötétebb tónusértékeket. A sötét árnyékot fokozatosan is ki lehet alakítani: minél több réteget viszünk fel, annál sötétebb lesz az adott terület. Az árnyékoláskor a ceruzát többnyire alsófogással tartjuk, de a ceruzaheggyel hozzátett részleteket kézíráspozícióban is fel lehet vinni (lásd a 16. oldalt).

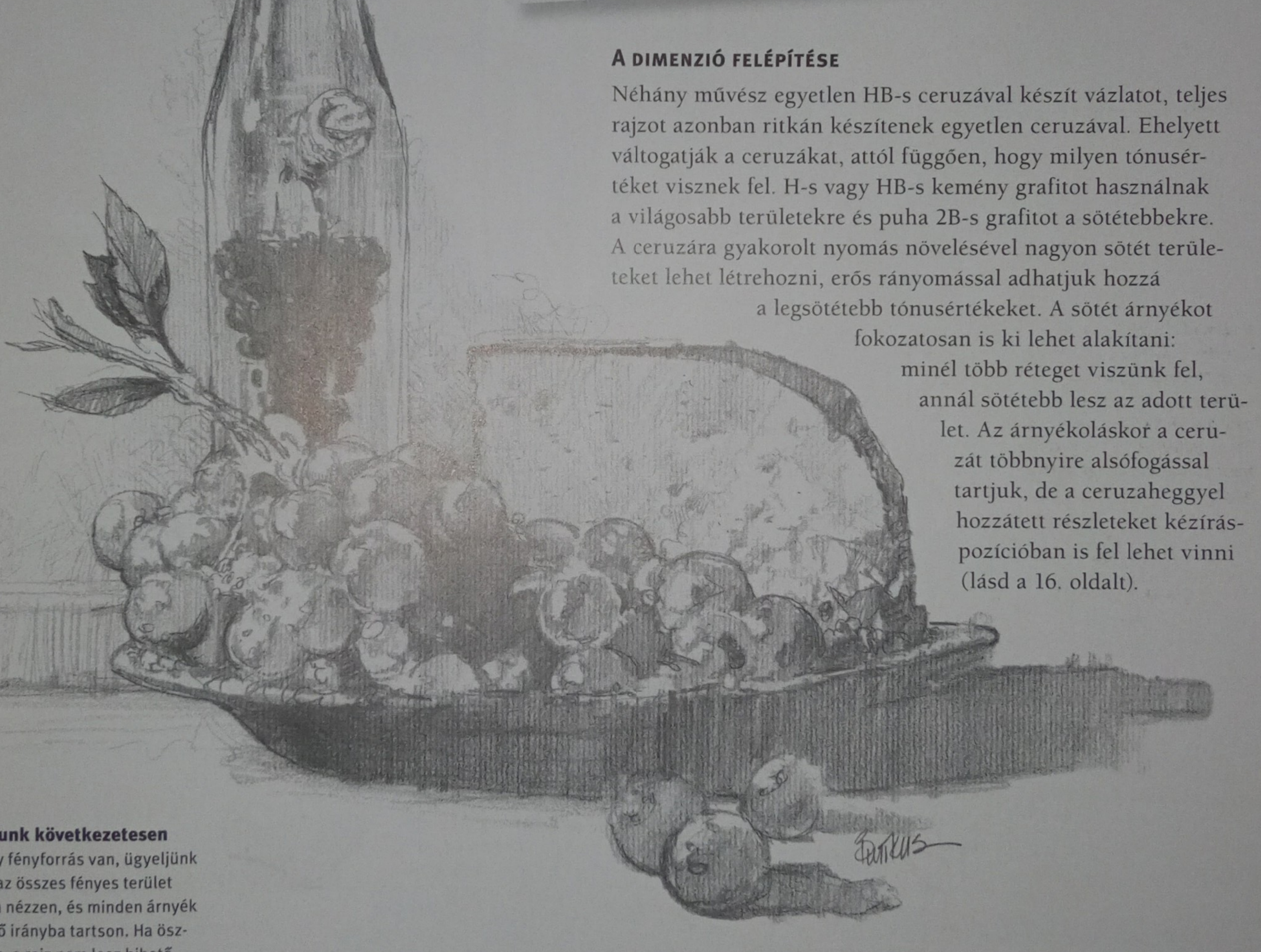

Árnyékoljunk következetesen
Ha csak egy fényforrás van, ügyeljünk arra, hogy az összes fényes terület egy irányba nézzen, és minden árnyék az ellenkező irányba tartson. Ha összekeverjük, a rajz nem lesz hihető.

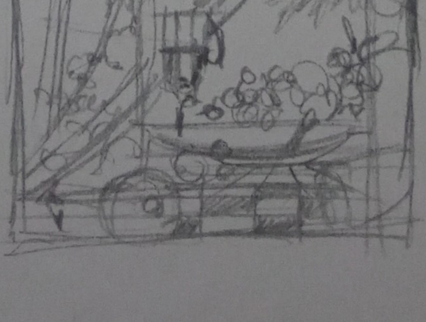

Ismerjük meg a rajzunk tárgyát! A gyors, „kicsinyített” vázlatok egy rajz megalkotásának roppant fontos elemei. Felhasználhatjuk őket arra, hogy játsszunk az elrendezéssel, az alakzatokkal és a kivágásokkal, amíg meg nem találjuk a megfelelő elrendezést. Ezek semmiképp nem befejezett rajzok, maradhatnak nyugodtan nyers vázlatok. És ne ragaszkodjunk hozzájuk túlságosan – az a lényegük, hogy változtathatók.

2. FEJEZET

Bevezetés
A csendélet rajzolásába

A csendélet rajzolása remek alkalmat kínál arra, hogy sokféle technikát sajátítsunk el és gyakoroljunk. Megtanulunk formát kialakítani, árnyékolni, és magunkévá tesszük a perspektíva használatát is. A csendélet-kompozíciók hagyományosan több háztartási tárgy gondosan elrendezett csoportját ábrázolják: gyümölcsöket, zöldségeket, üveg- vagy kerámiaedényeket – ezek az anyagok, méretek és formák széles skáláját kínálják. De nem szükséges hagyományos tárgyakra támaszkodni: művészként legyünk olyan kreatívak, amennyire akarunk! Az alábbi feladatok végigvezetnek a csendéletrajzolás alapjain, a kompozíció megtervezésétől kezdve az alapformák felvázolásán át a végső, mélységet és textúrát adó részletekig.

Gyümölcsök

Írta: William F. Powell

Alaposan tanulmányozzuk a modellt, és halványan vázoljuk fel az egyszerű formákat. (Figyeljük meg például, hogy a körte két körből áll: egy kicsiből és egy nagyból.) Amint készen vagyunk az alapformákkal, kezdjük el az árnyékolást oly módon, hogy a vonalak megfeleljenek a modellek kerek formáinak, ahogy az a befejezett rajzokon is látható.

A körte megrajzolása A körtét kezdjük két körrel, azután rajzoljuk meg a szárát és a vízcseppet. Kezdjünk el árnyékolni lágy, íves vonalakkal, a megvilágított területeket pedig hagyjuk érintetlenül. Aztán fejezzük be az árnyékolást, és adjuk hozzá a részleteket.

Körte

1.

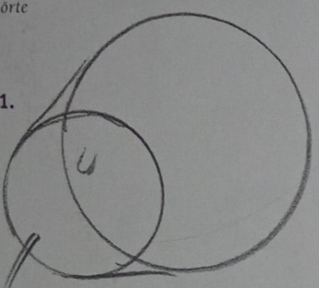

2.

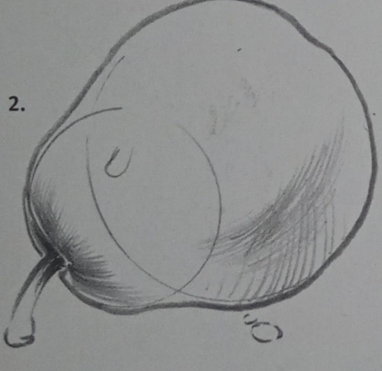

3.

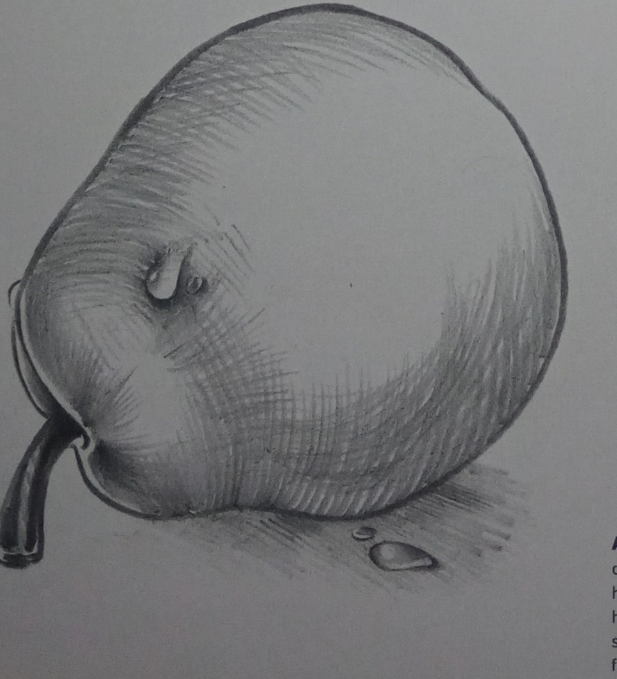

Barack

1.

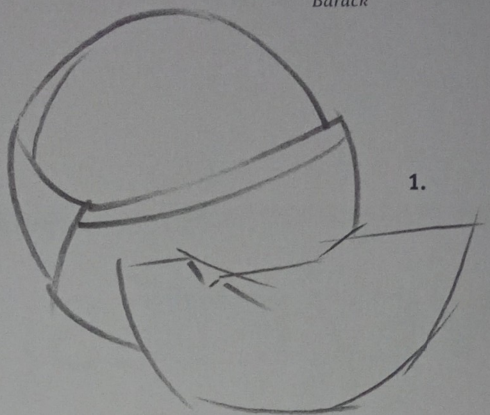

2.

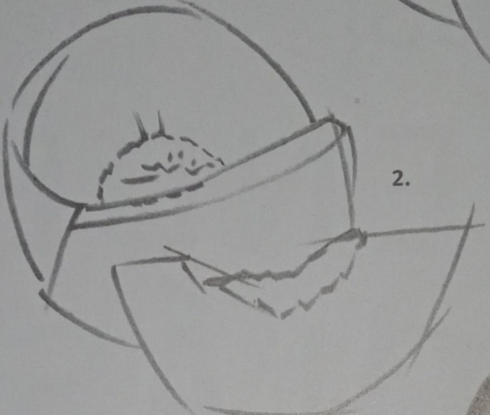

Az ívelt vonalat több apró vázlatvonal összekötésével is kialakíthatjuk.

3.

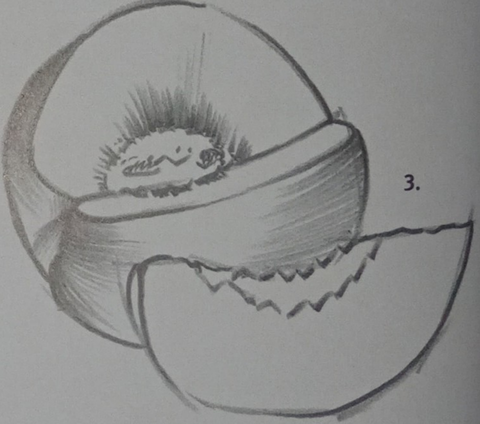

4.

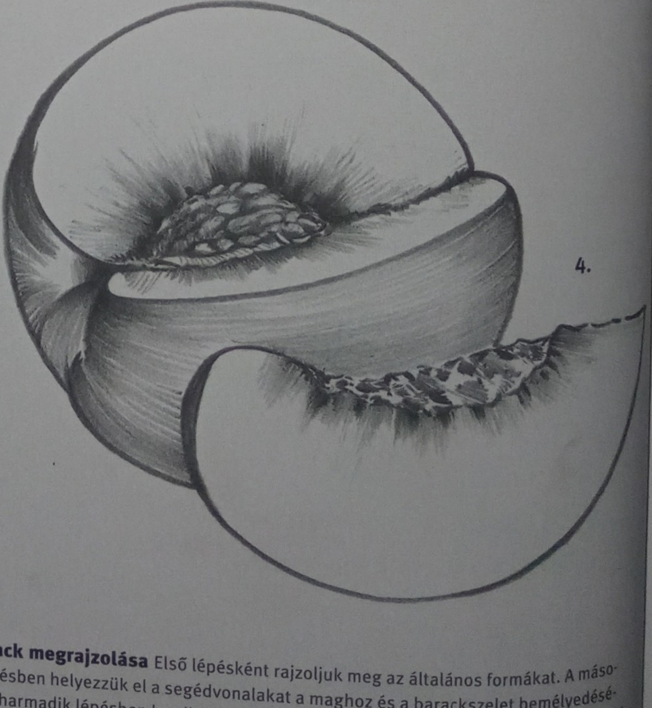

A barack megrajzolása Első lépésként rajzoljuk meg az általános formákat. A második lépésben helyezzük el a segédvonalakat a maghoz és a barackszelet bemélyedéséhez. A harmadik lépésben kezdjük el árnyékolni a barack héját hosszú, puha vonásokkal, hogy érzékeltessük a felszín íveltségét. Egy hegyes 2B-s ceruzával alkossuk meg a mag sötét gödröcskéit és a barackszelet szabálytalan textúráját. Majd a magtól és a szelet felső részétől kifelé irányuló vonalakkal fejezzük be.

A cseresznye megrajzolása A cseresznyét úgy kezdjük el rajzolni, hogy halványan felvázoljuk a kerek formát és a szárat, rövid vázlatvonalakkal. Majd a vonalakat lágyan íveljük, és hozzáadjuk a szár bemélyedését. A harmadik lépésben kezdjük el a halvány árnyékolást. Addig árnyékoljunk, amíg a cseresznye simának nem látszik. A gyurmaradír hegyével távolítsunk el minden árnyékot vagy maszatot, ami a megvilágított részekre rákerülhetett. Aztán egymást fedő vonásokkal töltsük ki a sötétebb területeket, a vonásirányt kissé változtatva, hogy létrehozzuk a fényes felszín háromdimenziós alakjának illúzióját.

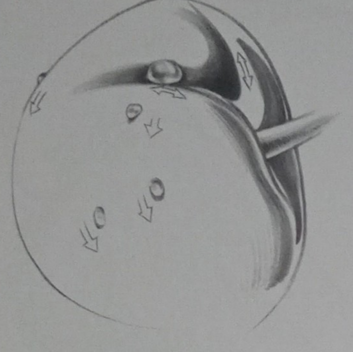

Vízcseppek A fent mutatott nyilacskák segítségével árnyékoljuk a cseresznyét kontúrhoz igazodva. A vízcseppeknek hagyjunk meg világos területeket, és azokon belül árnyékoljunk, a tónusok legyenek lágyak.

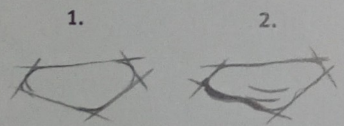

Lefolyt vízcsepp Rövid vonalakkal vázoljuk fel a vízcsepp körvonalát, akárcsak a cseresznyénél. Árnyékoljunk lágyan, a csúcsfényeket gyurmaradírral hozzuk létre.

Cseresznye

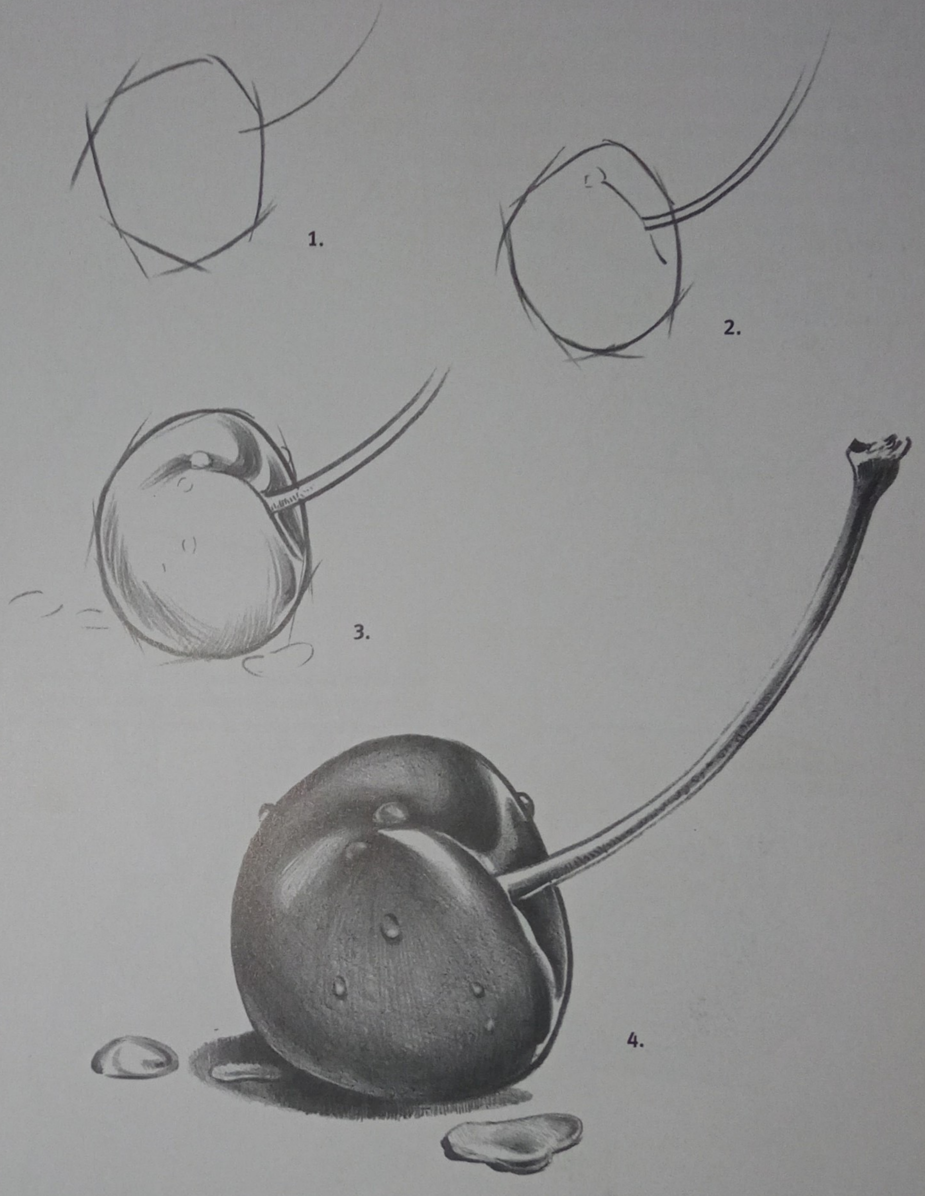

A gesztenye ábrázolása Az első és második lépésben rajzoljunk egy kört és két egymást metsző vonalat, hogy kialakítsuk a kúpos formát. A harmadik lépésben helyezzünk el irányvonalakat a bordázathoz. A gesztenyét puha, egyenletes vonásokkal árnyékoljuk, ezek végigfutnak az egész felszínen. Ezek a vonalak adják meg a formát és a csillogást. Végül helyezzünk el apró pontokat a felszínen. A vetett árnyék legyen a rajz legsötétebb része.

Gesztenye

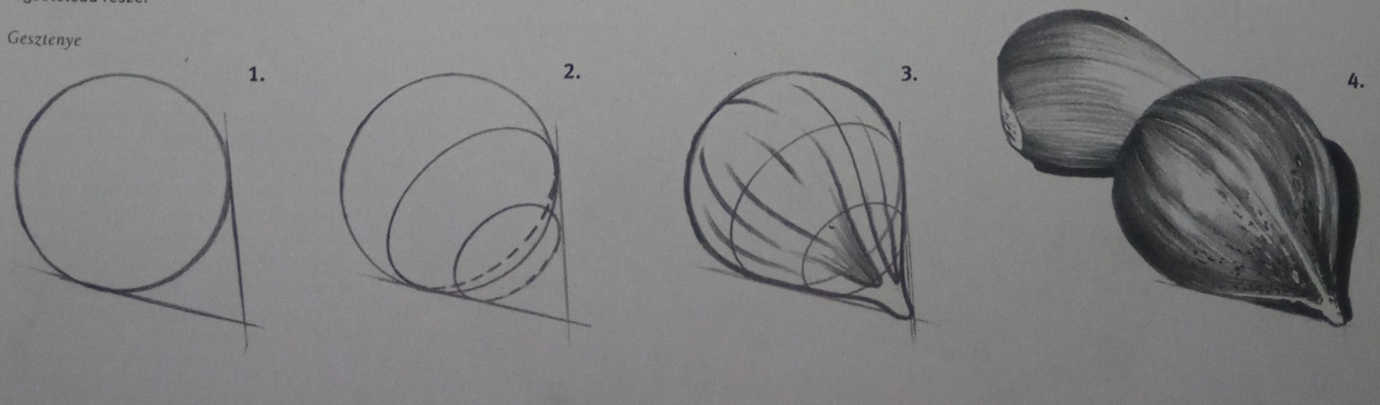

Eper

Írta: William F. Powell

Az epret egy simított Bristol kartonra rajzoltuk HB-s ceruzával. Vázoljuk fel az eper általános formáját az első és a második lépésben, ahogy jobbra látható. Aztán halványan árnyékoljuk a közepét és az alját a harmadik lépésben, majd a negyedikben szórjunk el magokat az egész felületen. Amint megvannak a magok, árnyékoljuk a környezetüket.

1.

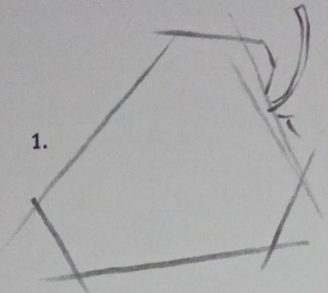

2.

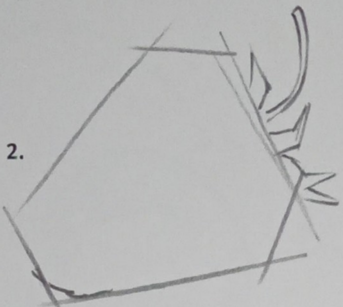

3.

4.

1.

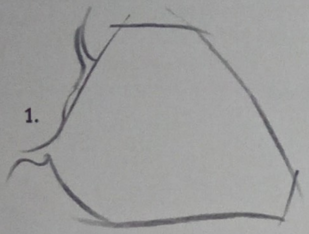

2.

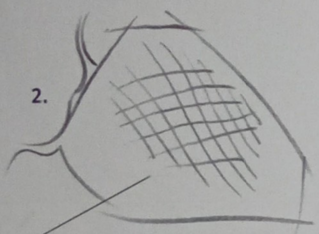

A felszín mintájához készítsünk rácsozatot.

Segédvonalak Rajzoljunk az eperre rácsozatot: olyan, mintha körbeölelné a gyümölcsöt. Segít a magok mintázatának kialakításánál és a háromdimenziós forma létrehozásában.

3.

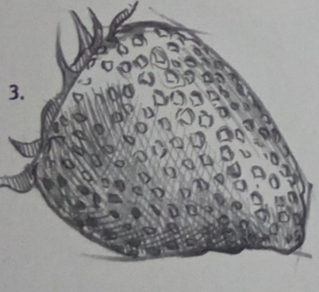

4.

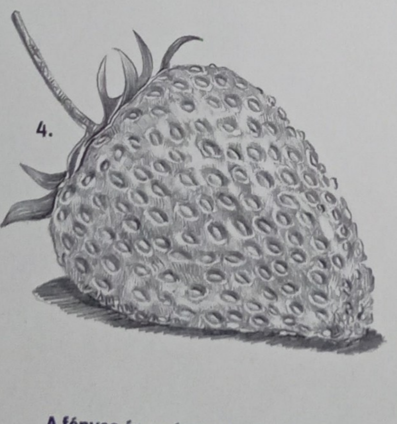

5.

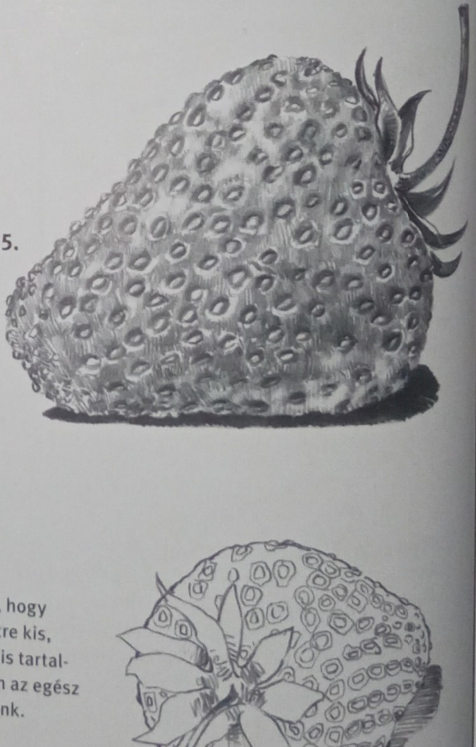

1.

A fényes és az árnyékos részek kidolgozása Fontos, hogy a magvak körül is jól végezzük az árnyékolást: hozzunk létre kis, körkörös területeket, amelyek sötét és világos területeket is tartalmaznak. Emellett alakítsunk megvilágított részeket magán az egész gyümölcsön is, hogy valósághű, egyenetlen felszínt kapjunk.

2.

3.

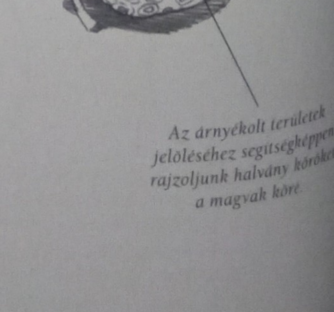

Az árnyékolt területek jelöléséhez segítségképpen rajzoljunk halvány köröket a magvak köré.

Ananász

Írta: William F. Powell

Az eperhez hasonlóan a tüskés ananász felszíne is izgalmas. Az alábbi ananászt simított Bristol kartonra rajzoltuk. A főbb formákat és a halvány árnyékolást HB-s ceruzával, a sötétebb területeket 2B-s ceruzával vittük fel.

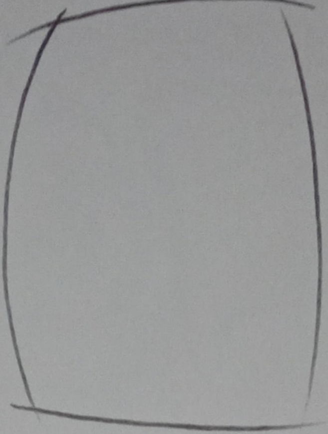

1.

Gyakoroljuk a rajzolást más, otthon fellelhető gyümölcsökkel is. Összpontosítsunk a magok, a gyümölcshús és a héj különféle mintáira és textúráira.

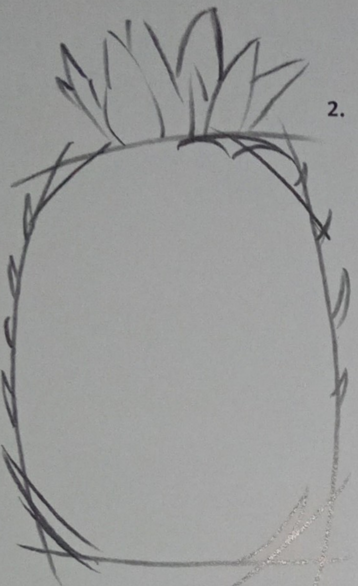

2.

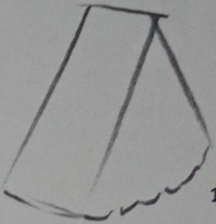

1.

2.

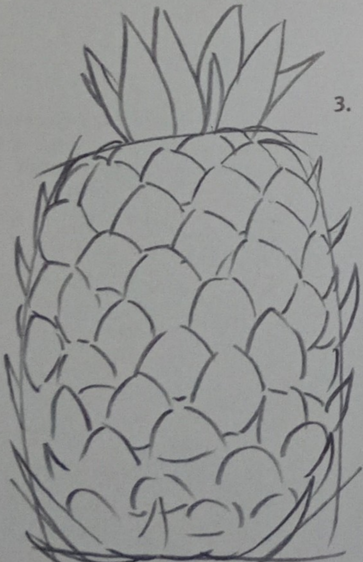

3.

4.

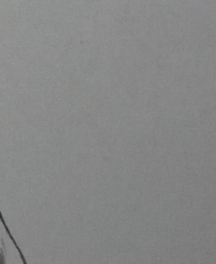

3.

Az ananász megrajzolása Az első lépésben vázoljuk fel az elsődleges formát, majd a második és harmadik lépésben adjuk hozzá az ananász felszíni mintájának vázlatát. Hegyes 2B-s ceruzával rajzoljuk meg különféle szögből mindegyik „szem" finom textúravonalait, a vonalhúzások végén felemelve a ceruzát: kezdjük a szélén, és a közepe felé vezessük a ceruzát, majd a vonal végén emeljük fel. Végül a vetett árnyékot lágyabbra és sötétebbre vegyük, mint amilyen a gyümölcs felülete, és a vonzó hatás érdekében rajzoljunk mellé néhány csepp levet is.

Toboz

Írta: Willia
F. Powel

Hasonlítsuk össze a toboz erősen texturált mintáját a 24–25. oldalon látható eperrel és ananásszal. Egy HB-s ceruza segítségével az első lépésben vázoljuk fel a tobozt halvány irányvonalakkal. A második lépésben jelöljük a fatörzset és a tűleveleket, majd készítsünk rácsozatot a toboz mintázatához.

1.

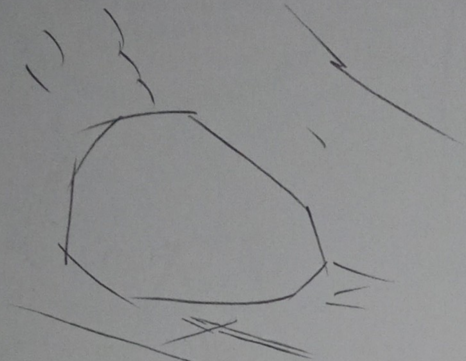

2.

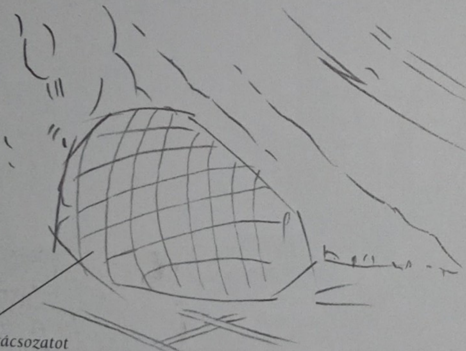

Vázoljunk fel rácsozatot a felszíni mintához.

3.

4.

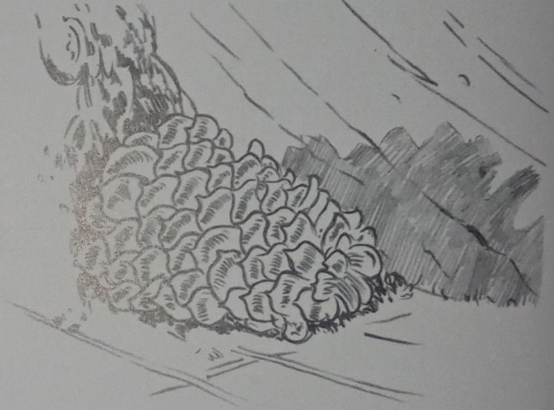

A részletek kidolgozása Rajzoljuk meg a hegyes pikkelyeket, a méretük a toboz egyik végétől a másikig változik. A negyedik lépésben kezdjük el árnyékolni a tobozt és a körülötte levő tárgyakat. A vetett árnyék úgy tűnjön, mintha követné a fa gyökerének ívét.

5.

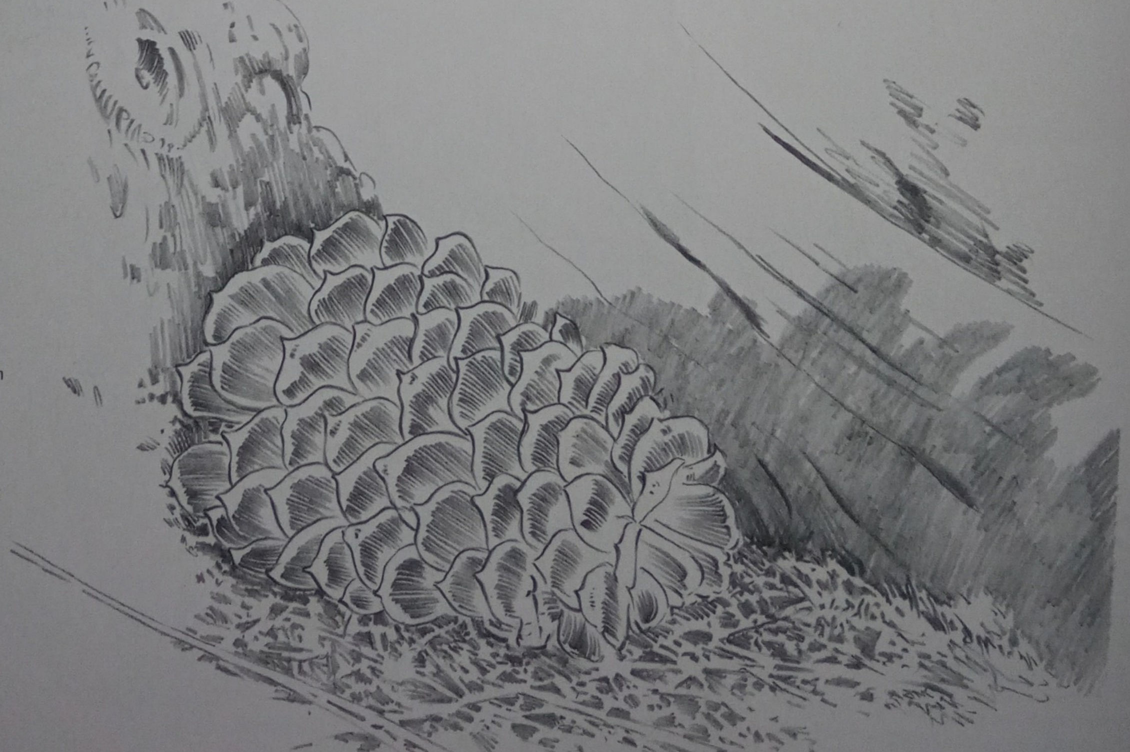

Dolgozzunk a negatív térrel Az ötödik lépésben alkossuk meg a füvet a negatív terek megrajzolásával: ahelyett, hogy külön-külön megrajzolnánk az egyes tűleveleket és fűszálakat, töltsük ki a közöttük levő árnyékokat. A negatív terek körülárnyékolásával a fűszálak vonala automatikusan kiemelkedik a fehér papírból. (A negatív térről többet olvashat a 13. oldalon.)

A RÉSZLETEK KIDOLGOZÁSA

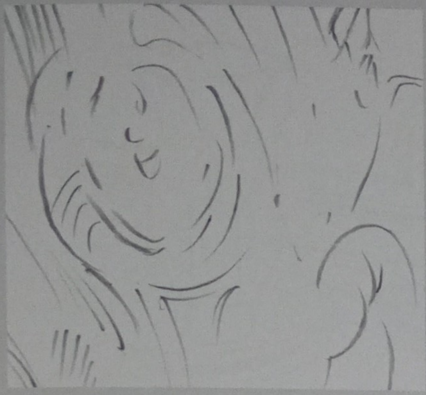

Segédvonalak a fa textúrájához A fakéreg és a göcsört megrajzolásához először halványan vázoljuk fel a textúra mintázatát. Amikor elégedettek vagyunk az általános kinézettel, lépjünk tovább az árnyékoláshoz.

A fa textúrájának árnyékolása A rövid, erőteljes vonások érzékeltetik a textúrát, a kontrasztot képező hosszabb, lágy vonalak izgalmassá teszik. A két vonalvezetés kombinációjával mutathatjuk meg a fakéreg árnyékolását és részleteit.

A toboz pikkelyeinek árnyékolása A tobozpikkelyeket egyesével rajzoljuk meg, a vonások irányánál kövessük a fenti ábrán látható nyilakat. A vonalkázásnál a vonások lazák legyenek és egymáshoz közeliek.

6

Gyertyafény

Írta: William F. Powell

Ezt a rajzot simított Bristol kartonra készítettük HB-s és 2B-s ceruzával. Az ón-üveg gyertyatartót, a festményt és az ecseteket elrendeztük az asztalon, majd az első lépésben készítettünk egy gyors vázlatot, hogy ellenőrizzük a kompozíciót.

1.

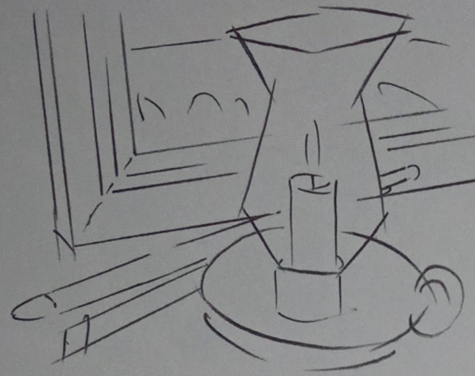

2.

A kompozíció összeállítása Amikor csendéletet állítunk össze, addig rendezgessük át a tárgyakat, amíg meg nem felel nekünk a kompozíció. Ha kezdők vagyunk, minimális számú tárgyra szorítkozzunk – három-öt elemmel érdemes elkezdeni.

Az alakzat és a forma kialakítása A második lépésben rajzoljuk meg a modellek körvonalait, majd a harmadik lépésben kezdjük el az árnyékolást lágy, egymást fedő vonalakkal. Ne egyszerre, inkább fokozatosan hozzuk létre a sötét területeket.

3.

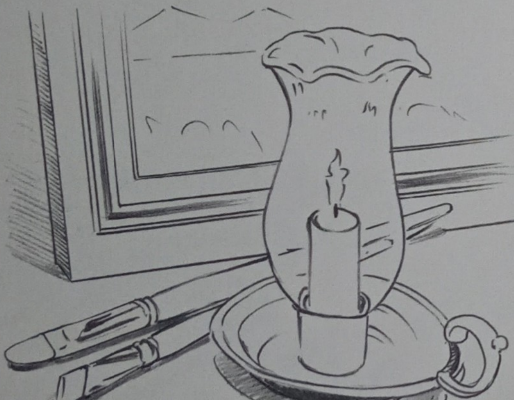

4.

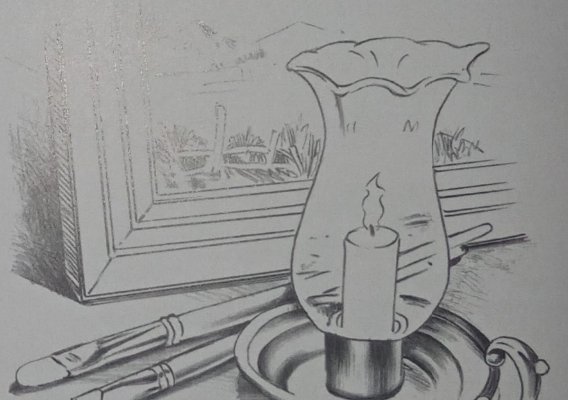

A láng A gyertyalángot nem nehéz megrajzolni. Készítsünk egy egyszerű körvonalat, az árnyékolás legyen lágy, a kanóc pedig a legsötétebb részlet. A gyertya tetején hagyjunk meg egy fehér területet, hogy érzékeltesse a ragyogást.

1.

2.

5.

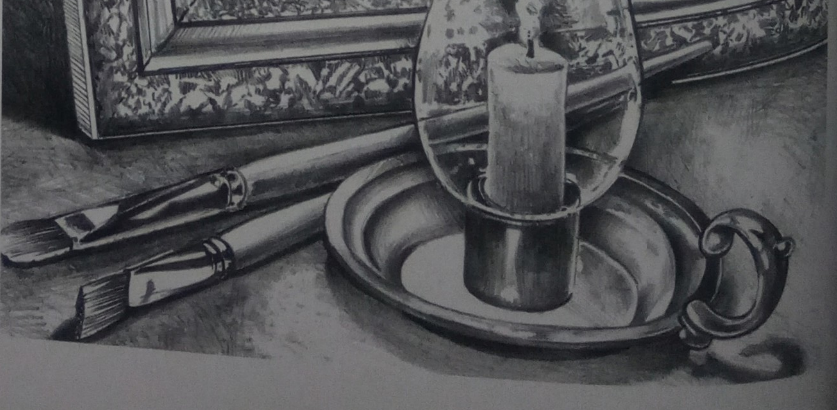

Virágkompozíció

Írta: William F. Powell

A technikák variálásával egyre sokoldalúbb művészek leszünk. Ezért ez a rajz sokkal szabadabban készült, mint az előző. Kezdjünk egy HB-s ceruzával, halványan rajzoljuk meg az alapvető formákat a virágkompozícióban.

1.

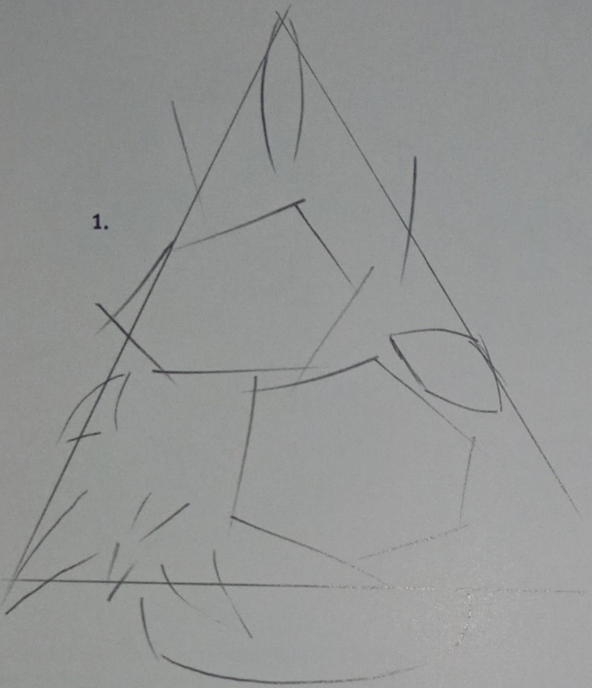

2.

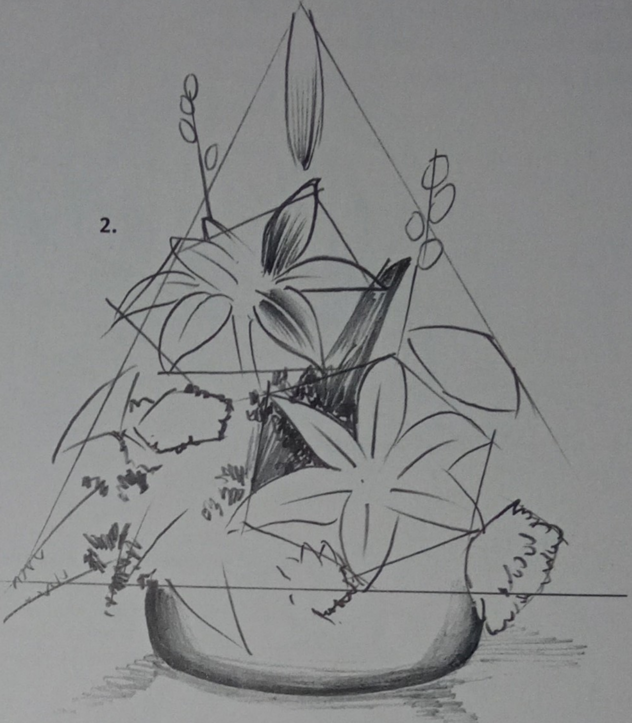

Az árnyékolás megalapozása Ez a vázlat mutatja a szirmok és a levelek árnyékoló vonalkáit. Ebben a fázisban még ne rajzoljunk meg túl sok részletet.

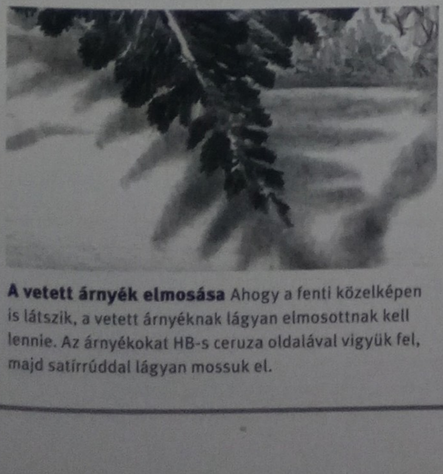

A vetett árnyék elmosása Ahogy a fenti közelképen is látszik, a vetett árnyéknak lágyan elmosottnak kell lennie. Az árnyékokat HB-s ceruza oldalával vigyük fel, majd satírrúddal lágyan mossuk el.

Vázoljunk könnyedén! Ezt a vázlatot laza, skiccelős technikával készítettük. Néha ez a stílus hatásosabb, mint a roppantul részletezős változat.

3.

Folyadék pohárban

Írta: William F. Powell

Ezt a rajzot simított Bristol kartonra készítettük. A munka nagy részében HB-s ceruzát, a sötét árnyékokhoz 2B-s ceruzát használjunk. Egy lapos vázlatceruza jól jöhet a háttér textúrájának kialakításához.

1.

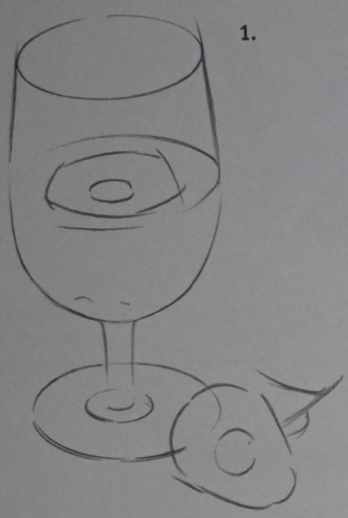

2.

A kezdés Az első lépésben vázoljuk fel a pohár, a folyadék és a virágok alapformáit. A második lépésben rajzoljunk meg további részleteket, és kezdjük el az üveg és a folyadék árnyékolását. Ne kapkodjunk, és a szélek legyenek határozottak.

3.

A háttér kialakítása Lapos vázlatceruza tompa hegyét használva alakítsuk ki a hátteret, ami legyen sötétebb, mint a vetett árnyék.

4.

A csúcsfények elhelyezése A lenti nyilak mutatják az árnyékolás irányát. Ott, ahol a legvilágosabb területet szeretnénk, hagyjuk fehéren a papírt. Ezek a fényes részek azt sugallják, hogy a pohár üvegszárán átjut a fény, és így áttetszőnek látszik.

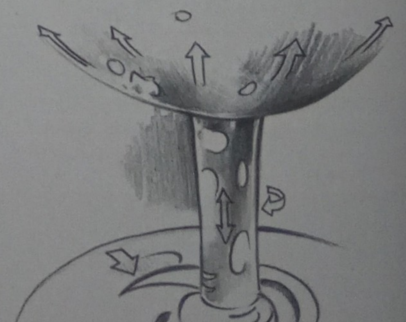

A csúcsfények és árnyékok véglegesítése A befejezett rajzot megfigyelve alkossuk meg a világos és sötét területeket. Ha véletlenül maszat került a csúcsfényes részekre, gyurmaradírral radírozzuk ki. Végül hegyes végű HB-s és 2B-s ceruzával adjuk hozzá a befejező részleteket.

Rózsa vízcseppekkel

Írta: William F. Powell

Sok kezdő művész azt hiszi, hogy egy rózsát túl nehéz megrajzolni, és ez elriasztja a feladattól. Bármely más tárgyhoz hasonlóan azonban a rózsát is össze lehet rakni a legalapvetőbb formákból.

1.

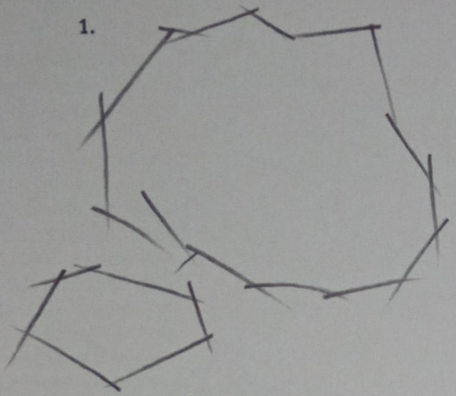

Segédvonalak Egy HB-s ceruzával, egyenes vonalakkal vigyük fel a rózsa és a szirom általános formáját. Minden vonal halvány legyen, így később nem okoz problémát lefedni vagy eltávolítani őket.

2.

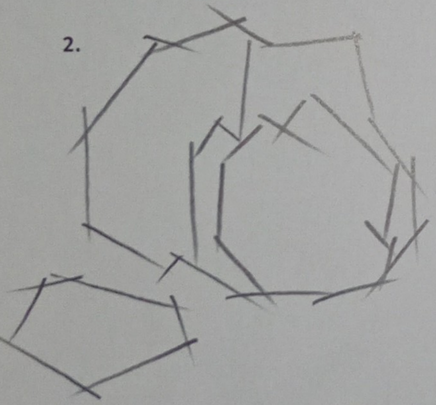

További segédvonalak Folytassuk a segédvonalak megrajzolását a belső szirmok szélének szögeit követve.

3.

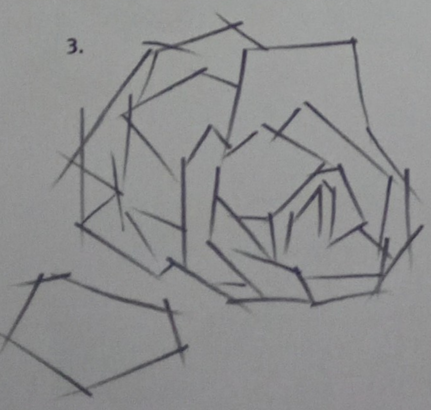

4.

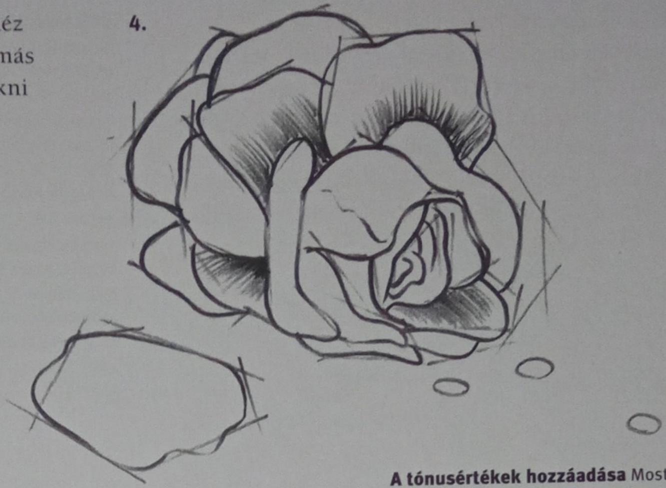

A tónusértékek hozzáadása Most kezdjük el az árnyékolást. A szirom belsejétől kiindulva haladjunk a külső széle felé.

5.

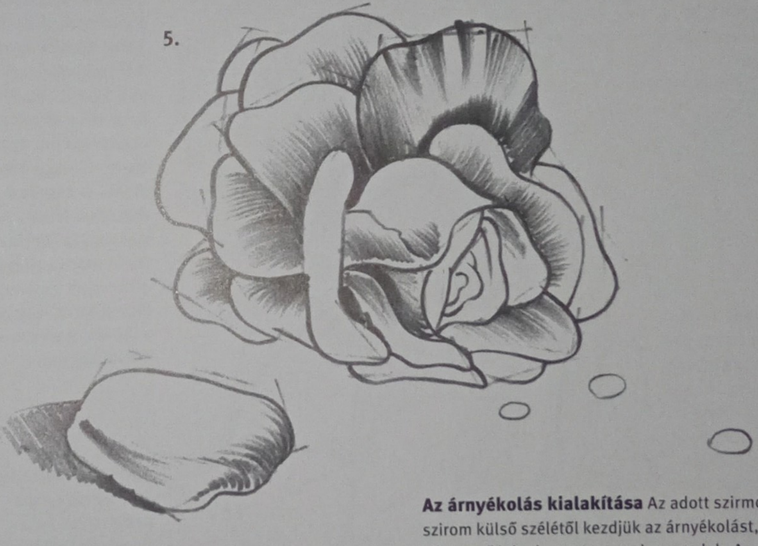

Az árnyékolás kialakítása Az adott szirmot takaró szirom külső szélétől kezdjük az árnyékolást, és az ellenkező irányba mutassanak a vonalak. A vonalemelős technikát alkalmazzuk, vagyis a vonalak kissé halványuljanak el a végén. Az elején nyomjuk rá jobban a ceruzát, majd a vége felé emeljük fel.

6.

Egyszerű virágok

Írta: William F. Powell

A kerti hajnalka és a gardénia nagyon jó példa arra, miként tanuljunk meg két egyszerű árnyékolási technikát: ez a „vonalkázás” és a „keresztvonalkázás”. A *vonalkázás* egymással párhuzamos, átlós vonalak húzása: a sötét árnyékhoz egymáshoz közel kell húzni a vonalkákat, a világosabb értékekhez távolabb. A *keresztvonalkázásnál* először vonalkázunk, aztán fölé vonalkázunk, de más irányba futó vonalkákkal. Mindkettőre láthatunk példát a lap alján levő keretben.

Hajnalka

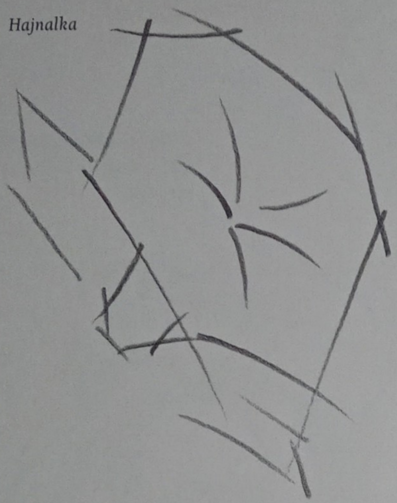

Első lépés Nézzük meg alaposan a hajnalka általános felépítését, és halványan vázoljunk fel egy sokszöget egy HB-s ceruza hegyével. Ebből a szögből láthatjuk a középről kiinduló ereket, ezért vázoljunk fel öt ívelt vonalat. Aztán vázoljuk fel a leveleket és a virág belsejét.

Második lépés Ezután rajzoljuk meg a virág íves körvonalait a segédvonalakat alapul véve. A ceruzára gyakorolt nyomást is változtathatjuk, hogy variáljuk a vonalszélességet, némi egyediséget kölcsönözve. Aztán rajzoljuk be középen a porzókat.

Harmadik lépés Most következhet az árnyékolás. Egy lekerekített HB-s ceruzával, satírozó mozdulatokkal vonalkázzunk: kövessük a virág formáját, az íveket és a felszín hajlatait a virágnál és a leveleknél. Az árnyékosabb területeken a sötétebb vonalkákat egymáshoz közelebb vigyük fel, egy puha 2B-s ceruza hegyével.

Gardénia

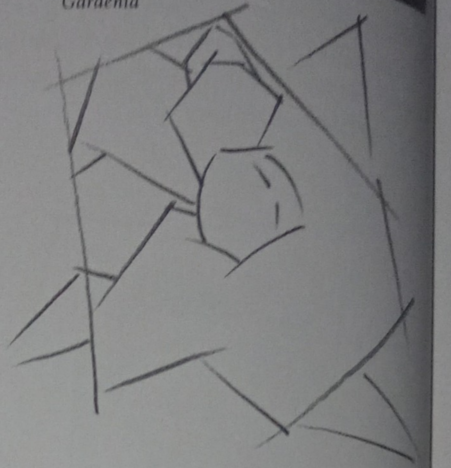

Első lépés A gardéniát kicsit bonyolultabb megrajzolni, mint a hajnalkát, de a kezdés lehet ugyanaz. Egyenes vonalakkal vázoljunk fel egy szabálytalan sokszöget a virágformához, majd adjunk hozzá háromszögdarabokat a levelek helyére. Aztán határozzuk meg, milyen az egyes szirmok alapvető formája, és kezdjük el őket felvázolni, kezdve a gardénia közepével.

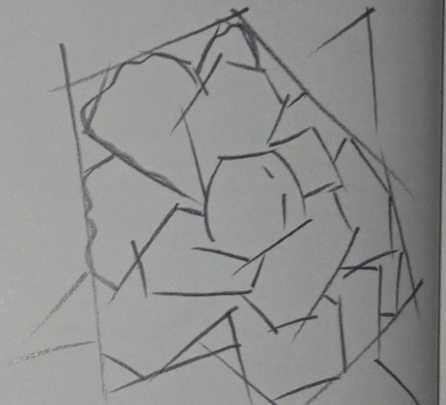

Második lépés Miközben megrajzoljuk a sziromformákat, különösen figyeljünk arra, hol fedik egymást, milyenek az arányaik, valamint hogy mik a méretbeli összefüggések, azaz mekkorák egymáshoz képest és magához a virághoz képest. A szirmok pontos mintázatának visszaadása a virágrajzolás egyik legfontosabb eleme. Amint megvannak a formák, finomítsunk a körvonalakon.

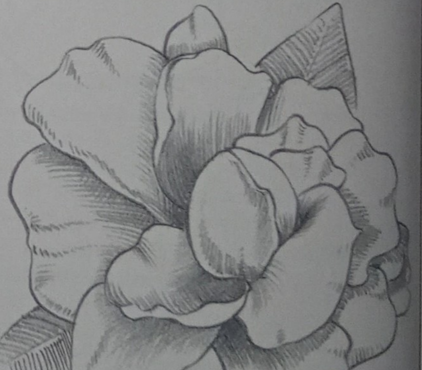

Harmadik lépés Egy HB-s ceruza tompa hegyével, satírozó mozdulatokkal árnyékoljuk a szirmokat és a leveleket, a vonalkák kövessék a hajlatok ívét. A szirmoknál minden egyes vonás végén emeljük fel a ceruzát, így a vonal elkeskenyedik, és egymást fedő vonalkákkal mélyítsük az árnyékokat az ellenkező irányba (ez a keresztvonalkázás) egy 2B-s ceruza hegyével.

Vonalkázás

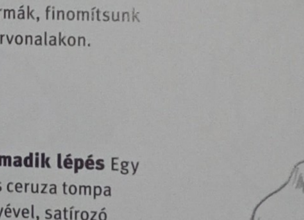

Keresztvonalkázás

Virágcsokor

Írta: William F. Powell

Ha alaposan megnézzük, látjuk, hogy bár a rózsák hasonlítanak egymásra, mindegyik más és más, akárcsak az emberek. Ha ügyelünk arra, hogy a rajz tükrözze ezeket a különbségeket, a rózsák nem tűnnek majd csupán egymás másolatainak.

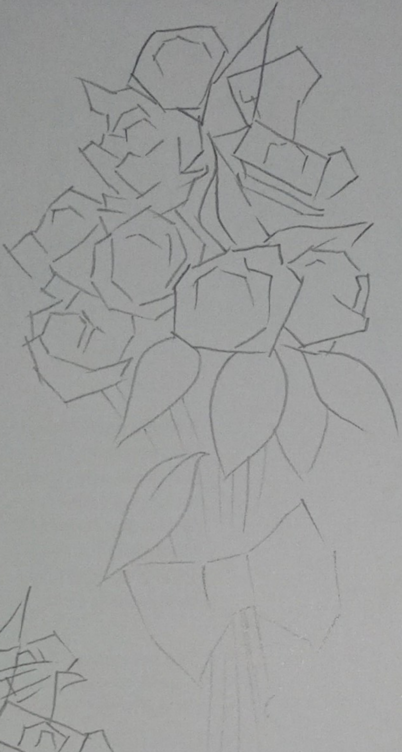

Első lépés Ahogy az egyes virágoknál is csináltuk, kezdjük a rózsák alapformájának megrajzolásával, egy HB-s ceruzával. Először csak a körvonalakat vigyük fel, és néhány nagyobb szirmot, anélkül, hogy belemerülnénk a részletekbe. Majd skicceljük fel a szárakat és a szalag alakját. Ezek az első vonalak csupán segédvonalak a rajz kialakításához, ezért legyenek vékonyak és halványak.

Második lépés Amint megvannak az általános körvonalak, kezdjük el kialakítani az egyes virágok másodlagos formáit – a szirmok hajlatait és bemélyedéseit. Ezek az elemek teszik az egyes rózsákat egyediekké, ezért különösen figyeljünk oda a formákra a rajznak ebben a szakaszában.

Harmadik lépés Most kezdjük el pontosabban meghatározni a formákat: részletezzük a legbelső szirmokat, finomítsunk a szárakon, és kezdjük el kialakítani a szalag alakját. Variáljuk az egyes vonalak vastagságát, így még karakteresebb és életszerűbb lesz a rajz. Ezen a ponton még ne árnyékoljunk: előbb ellenőrizzük, hogy a rajz elég pontos-e.

Negyedik lépés Ha a fény-árnyék játékot minimálisra csökkentjük, néha megmutatja, hogy milyen hatásosak tudnak lenni az egyszerű rajzok. A könyvben később részletesebben foglalkozunk az árnyékolással. Itt vonalkázást használjunk, és csak annyira árnyékoljuk az egyes virágokat, a leveleket és a szárakat, hogy némi formát nyerjenek.

Írta: William F. Powell

Tulipán

A tulipánnak többféle fajtája létezik, különböző formájú virágokkal. Az alábbinak, a papagájtulipánnak kisebb a kelyhe, és nehezebb megrajzolni. A lépéseket követve előbb körvonalazzunk, és csak utána rajzoljuk meg a részleteket.

1.

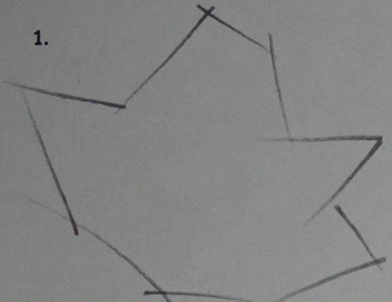

2.

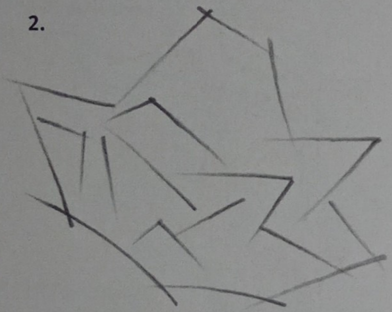

3.

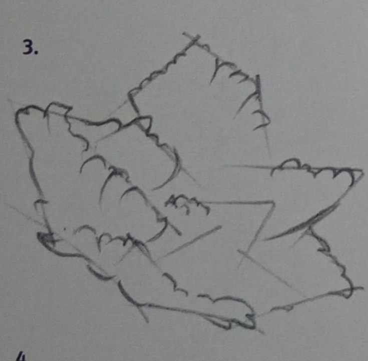

4.

A papagájtulipán megrajzolása Egyenes vonalakkal adjuk meg a virág formáját. A második lépésben vázoljuk a szirmok szögeit. Végül rajzoljuk meg a szirmokat, és egyszerű árnyékolással fejezzük be.

1.

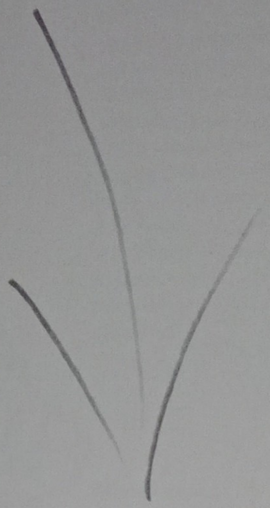

2.

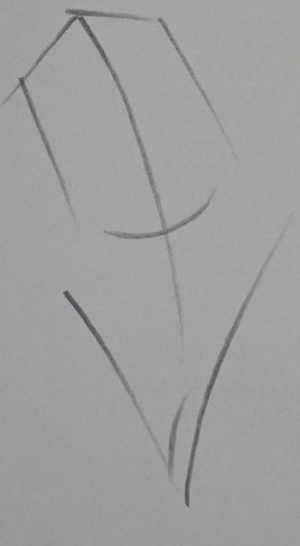

3.

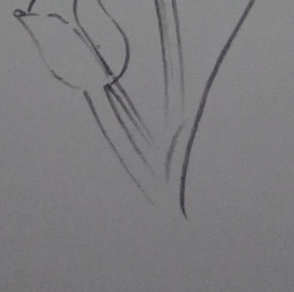

4.

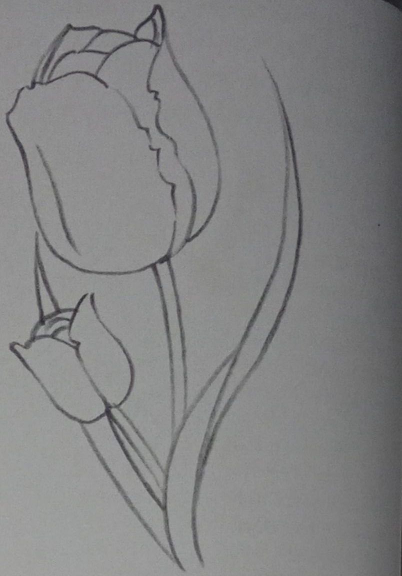

A forma megalkotása A következő tulipánban a vonal ritmikáját keressük. Három egyszerű vonallal kezdünk, kijelölve az alapirányokat. A második lépésben további vonalakkal kialakítjuk az általános virágformát. A harmadik lépésben további formákat adunk hozzá, kezd körvonalazódni a virág kecsessége. A negyedik lépés újabb részleteket mutat meg és elvezet az árnyékoláshoz, amely végül megadja a virág formáját.

5.

Szegfű

Írta: William F. Powell

A szegfűfajták a sötétvöröstől a kétféle színűn keresztül a fehérig terjednek. Nagyon mutatósak, és a legtöbb kertben könnyű termeszteni őket. Szegfűt rajzolni nagyon izgalmas, mivel rengeteg szirom fedi le egymást. Árnyékoljuk őket teljesen, de változatosan, vagy hagyjuk világosan, vagy satírozzuk sötétre mindegyik szirom szélét.

1.

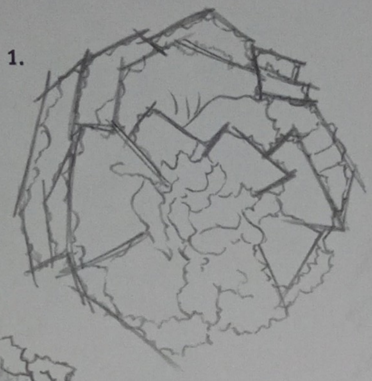

2.

Minták és formák másolása A fenti elölnézet megmutatja ennek a fajta szegfűnek az összetett mintázatát. Az első lépésnél helyezzük el a virágban látott alapvető formákat. Innentől kezdjük el rajzolni az egyes ívelt sziromformákat. Amint a helyükön vannak, árnyékoljuk a virágot.

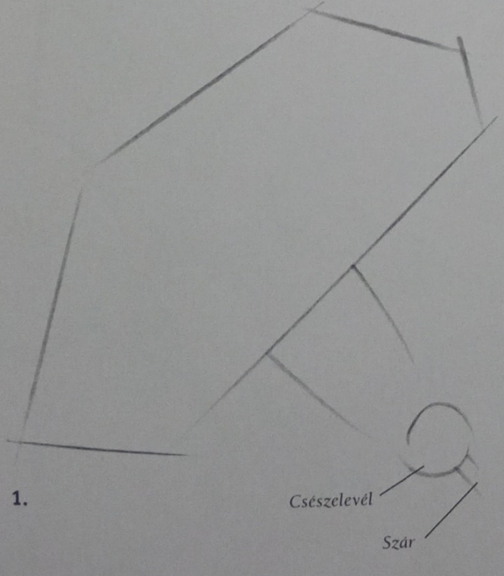

1.

Az alapvető formák meghatározása Rajzoljuk meg az oldalnézetű szegfű teljes formáját, a szárat és a csészelevelet is. A második lépésben kezdjük el megrajzolni a virág finom részleteit, könnyedén és egyszerűen.

2.

3.

Bazsarózsa

A bazsarózsa lehet egyszerű, de összetett virágtakarójú is. Mutatós virág, rajzoláshoz kiváló.

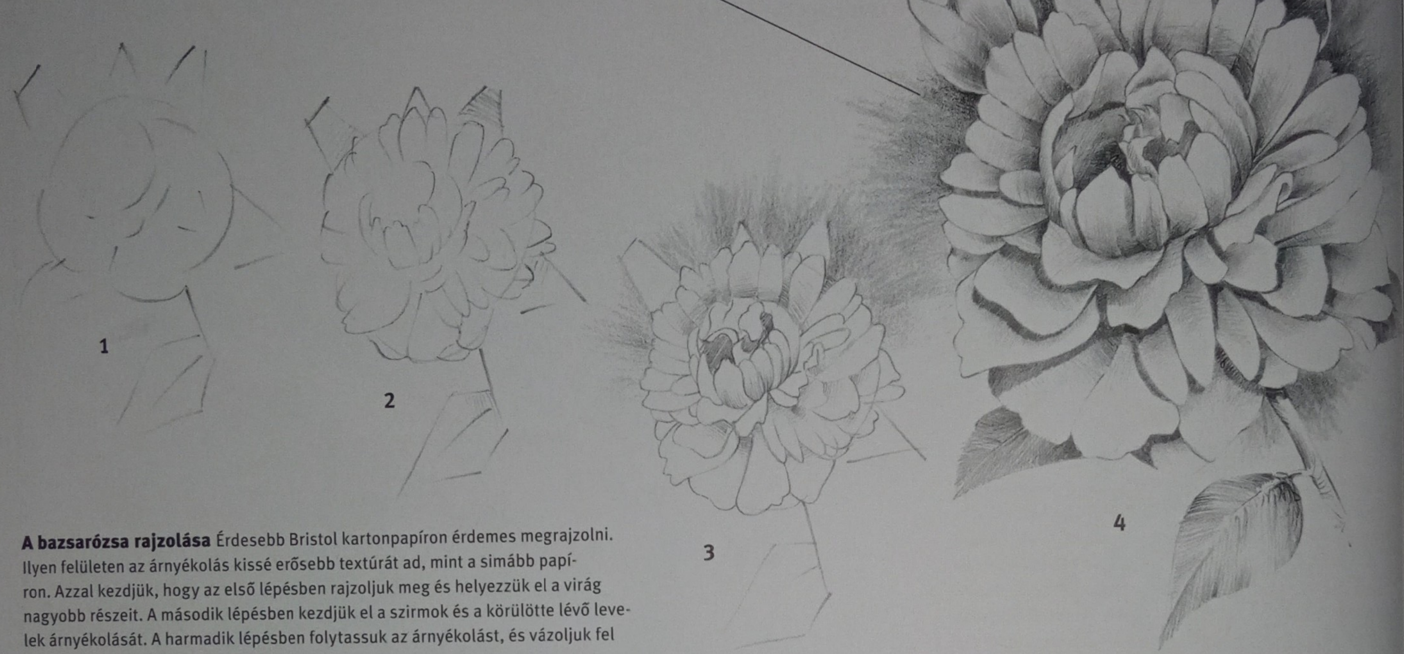

A bazsarózsa rajzolása Érdesebb Bristol kartonpapíron érdemes megrajzolni. Ilyen felületen az árnyékolás kissé erősebb textúrát ad, mint a simább papíron. Azzal kezdjük, hogy az első lépésben rajzoljuk meg és helyezzük el a virág nagyobb részeit. A második lépésben kezdjük el a szirmok és a körülötte lévő levelek árnyékolását. A harmadik lépésben folytassuk az árnyékolást, és vázoljuk fel a háttér mintázatát.

Somfa Írta: William F. Powell

A somfának több változata is van. Alább egy keleti fajtát látunk, ez a csillagsom, jobboldalt pedig a virágos som. Virágaik színe a hófehértől a halvány rózsaszínig terjed. Kövessük a lépéseket a megrajzolásban.

Csillagsom

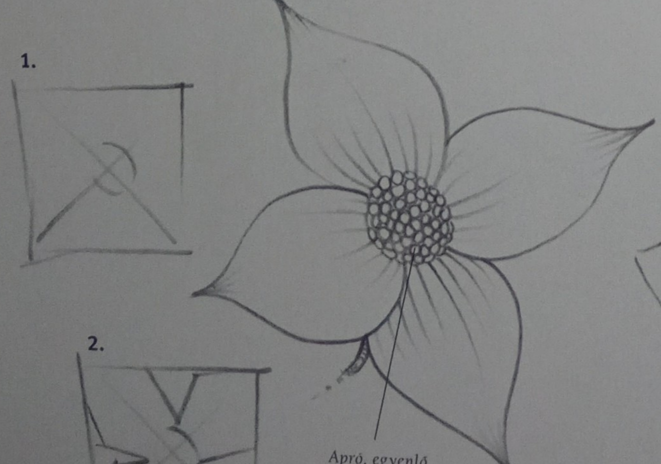

Virágos som

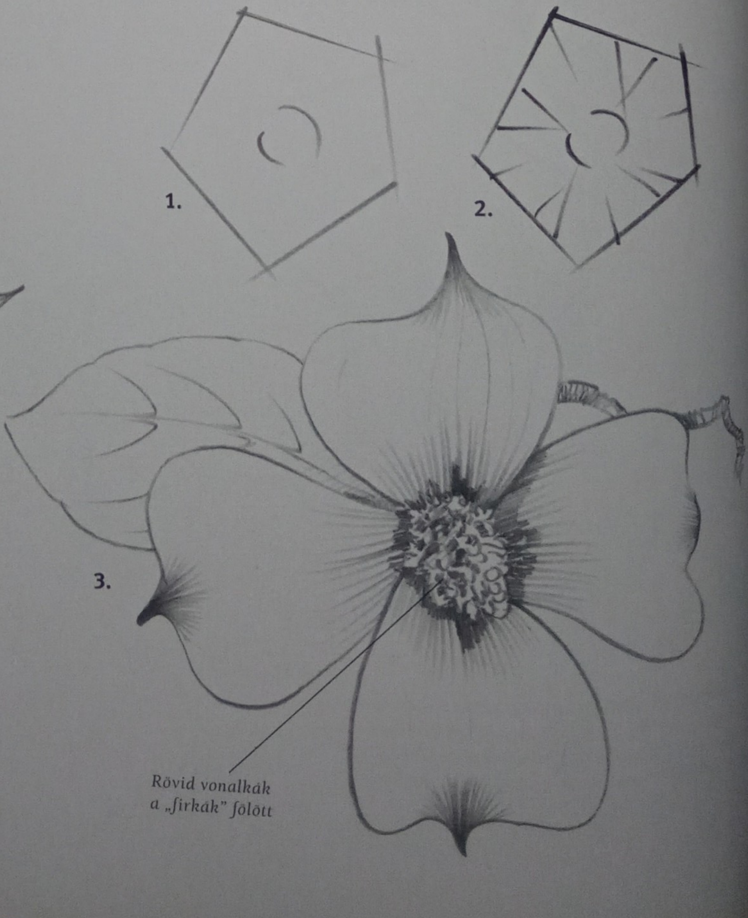

Királyliliom

Írta: William F. Powell

A liliom nagyon illatos, és maga a növény elérheti akár a két és fél métert is. Az alábbi lépések segítségével alakítsuk ki a virágot, amit az egész növény megrajzolásakor a szárhoz kapcsolhatunk, ahogy azt a lap alján látjuk.

1.

2.

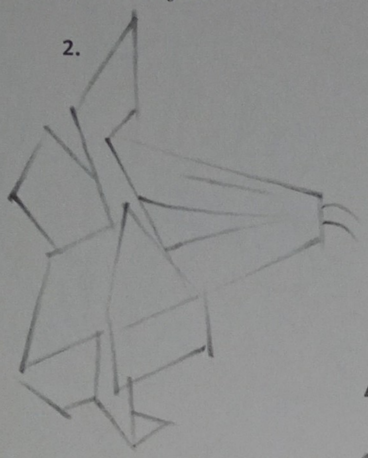

3.

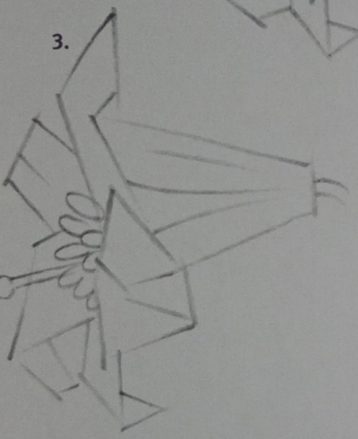

4.

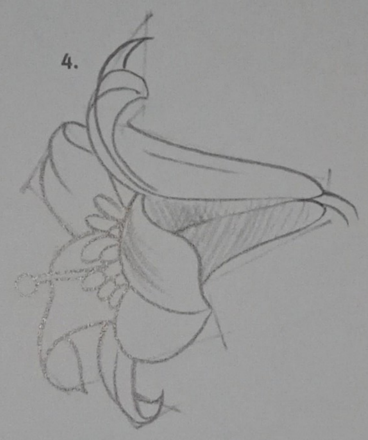

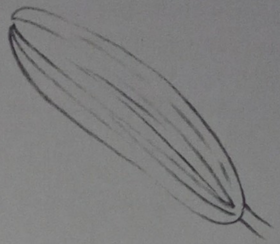

1.

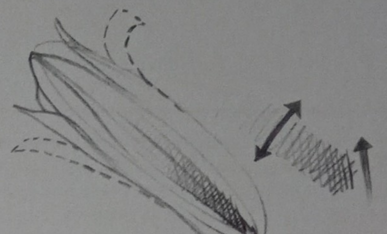

2.

Bimbó A liliom bimbója az első lépésben (fent) eleinte teljesen zárva van. A második lépés bemutatja azt a két irányt, ahogyan árnyékolni kell, hogy bimbóalakot nyerjen. Azt is látjuk, hogy miként alakítsuk át a bimbót, hogy kissé nyitottnak tűnjön. Adjuk hozzá ezeket a bimbótípusokat a liliomhoz, figyeljünk arra is, hogyan kapcsolódnak a szárakhoz.

5.

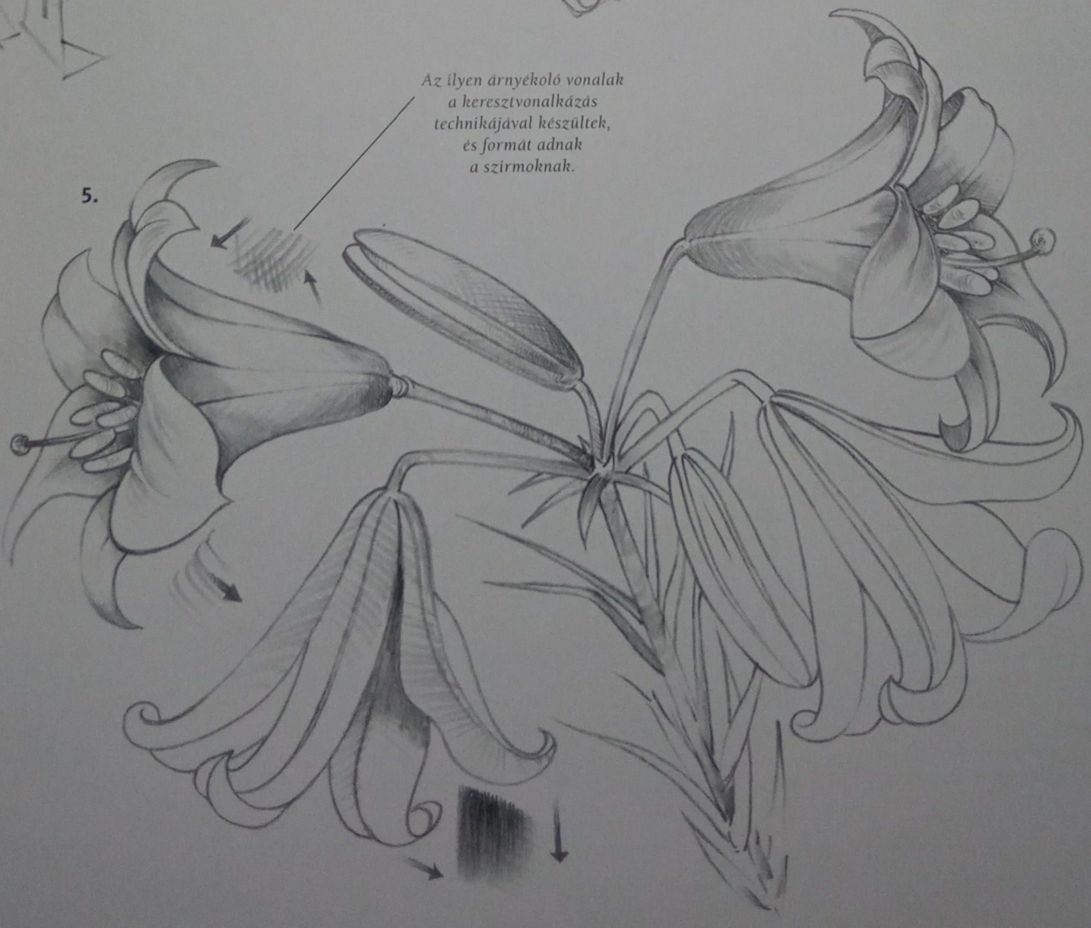

Az ilyen árnyékoló vonalak a keresztvonalkázás technikájával készültek, és formát adnak a szirmoknak.

Kankalin

Írta: William F. Powell

Számos kankalinfajta van, sokféle színben tündökölnek. Itt azt tanulhatjuk meg, hogyan rajzoljunk meg együtt több virágot és bimbót. A kompozícióba rendezésre ne sajnáljuk az időt!

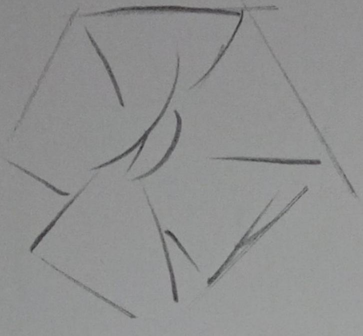

1.

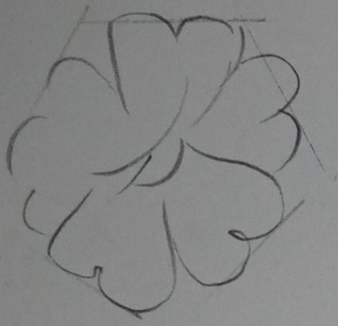

2.

3.

A növény megformálása Először a főszárat rajzoljuk meg, és adjuk hozzá kifelé a hajtásokat. Rajzoljuk őket csoportokban, és ugyanarról a területről induljanak ki.

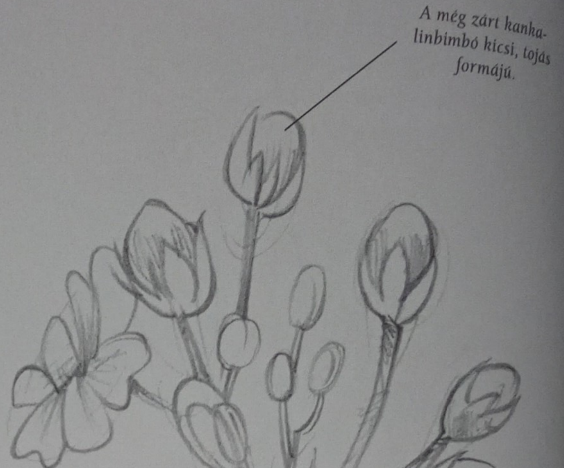

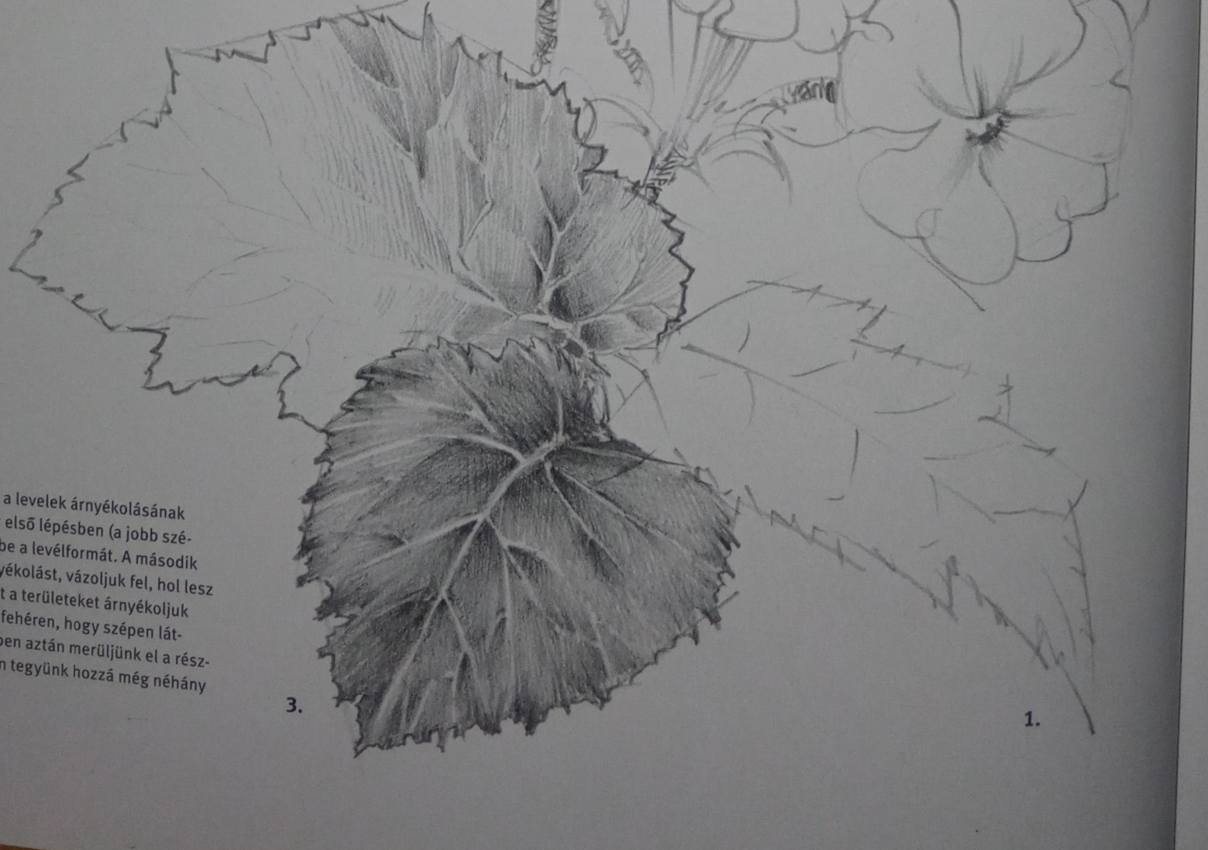

A levél megrajzolása Itt a levelek árnyékolásának három fázisát láthatjuk. Az első lépésben (a jobb szélen) óvatosan rajzoljuk körbe a levélformát. A második lépésben kezdjük el az árnyékolást, vázoljuk fel, hol lesz a levél erezete. Majd ezeket a területeket árnyékoljuk körbe, az erezetet hagyjuk fehéren, hogy szépen látszódjon. A harmadik lépésben aztán merüljünk el a részletekben, és az erek mentén tegyünk hozzá még néhány sötétebb területet.

Hibiszkusz

Írta: William F. Powell

A hibiszkusz egyszerű és összetett virágtakaróval is előfordul. Színe lehet fehér, narancs, rózsaszín és piros – sőt, kék vagy lila is. A példában egy egyszerű virágút mutatunk be.

A hibiszkuszbimbó
Próbáljunk meg néhány bimbót rajzolni és a szárhoz illeszteni, hogy változatossá tegyük a rajzunkat.

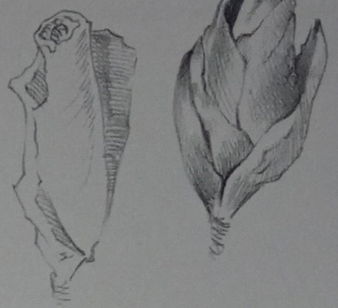

1

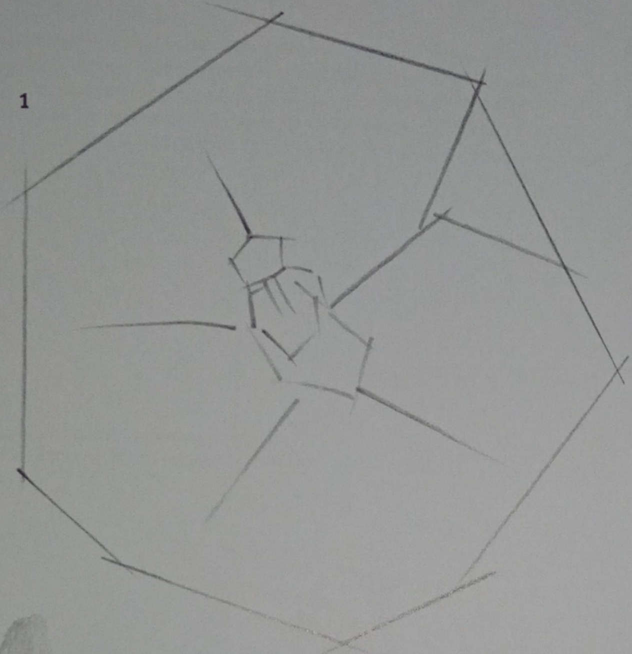

A rajz megtervezése Bár a hibiszkusz ábrázolása pepecselősnek tűnhet a sok részlet miatt, nem nehéz megrajzolni. A befejezett rajzhoz vezető lépéseket pontosan kell követni, hogy a lehető legtöbbet hozzuk ki ebből a feladatból. Az első lépés megmutatja, hogyan hozzuk létre a virág tömegét, a sziromirányt és a virág közepét. Mielőtt hozzálátnánk a rajzoláshoz, gondoljuk végig, hogy a virág egyes részei milyen arányban vannak az egész virággal.

2

3

Árnyékolás Mielőtt a második lépésben árnyékolnánk a szirmokat, tanulmányozzuk, hogy hová esik az árnyék, és tűnik tőle fodrosnak a szirom. Dolgozzuk ki a virág közepének részleteit, és vázlatosan rajzoljuk meg a szárat és a leveleket.

Tearózsa

Írta: William F. Powell

A hibrid tearózsának nagy virága van, színe rendkívül sokféle lehet. Amikor a rózsaszirmokat rajzoljuk, gondoljunk arra, hogy miként illenek bele magának a virágnak a teljes formájába – ez segít abban, hogy jól helyezzük el őket. Egy HB-s ceruzával kezdjünk, halványan, és simított Bristol kartonra rajzoljunk.

1.

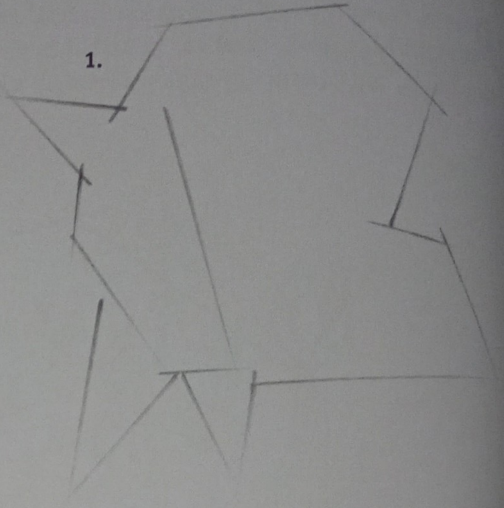

2.

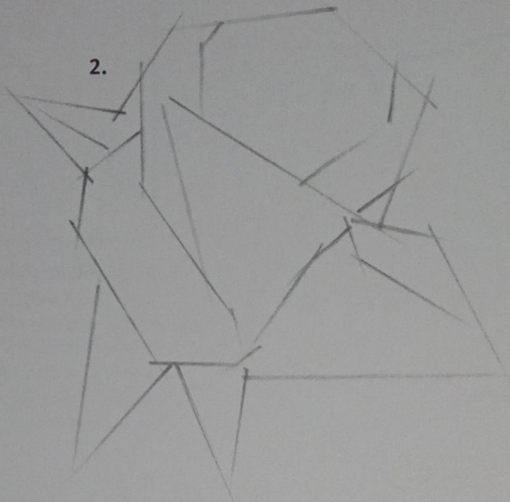

Döntések A vázolási lépések ugyanazok, bárhogy is döntünk a rajz befejezéséről – akár halványan körvonalazott, akár teljesen árnyékolt. Az árnyékoláshoz 2B-s ceruzával satírozzunk, és satírrúddal mossuk össze.

3.

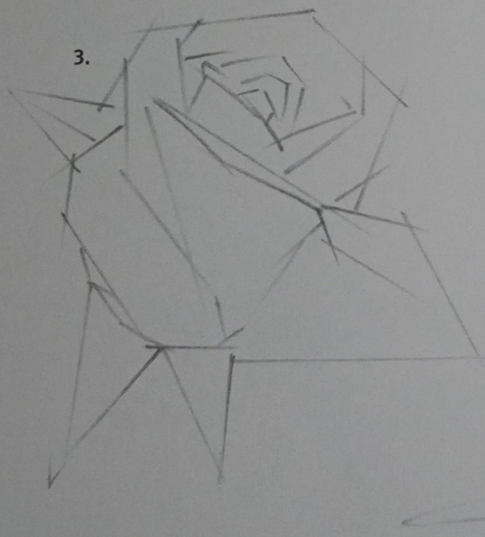

A hegyessé formázott gyurmaradírral emeljünk ki világos részeket a szélek mentén.

5.

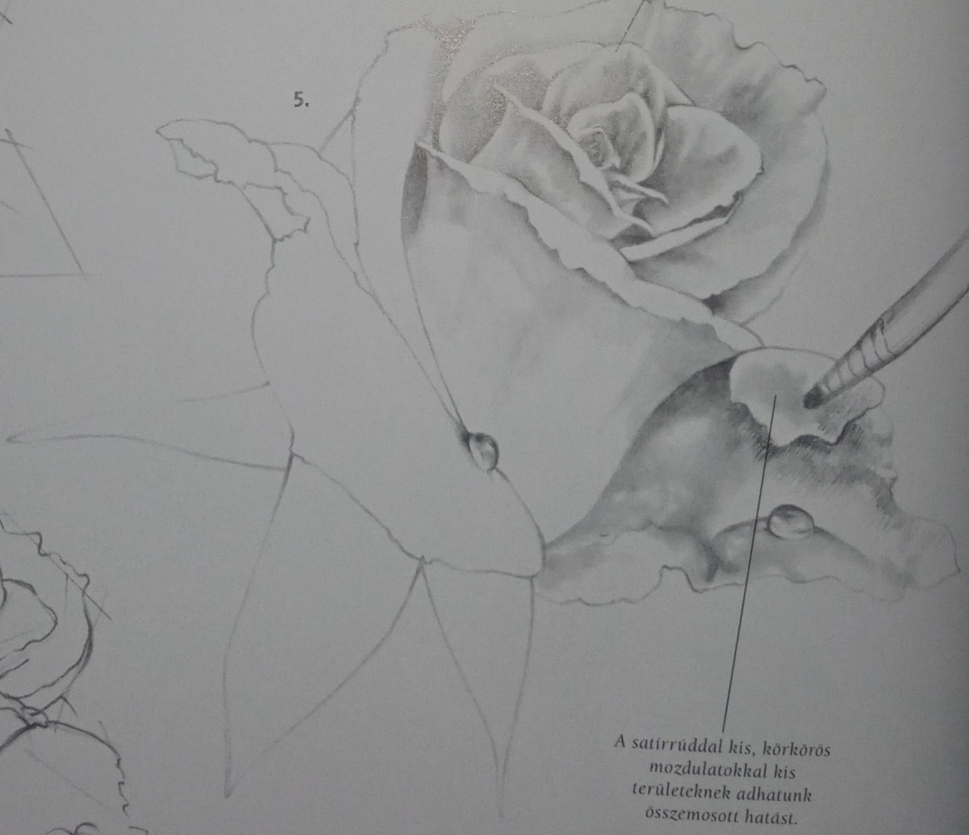

A satírrúddal kis, körkörös mozdulatokkal kis területeknek adhatunk összemosott hatást.

4.

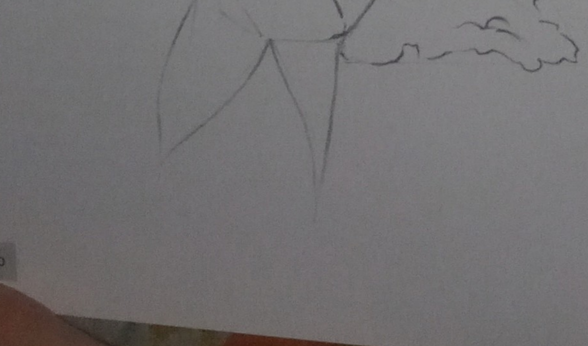

Babarózsa

Írta: William F. Powell

A babarózsa általában szabadabban virágzik, mint a hibrid tearózsa, és virágai csoportosan nőnek. A sziromelrendezés a rózsákban elég bonyolult, de ha alaposan megfigyeljük, észrevesszük az egymásra boruló szirmok alkotta, kacskaringózó mintázatot.

A rózsa megrajzolása Tompa hegyű HB-s ceruzát használjunk, és simított Bristol kartonon dolgozzunk. Halványan körvonalazzuk a teljes virágfejet az első lépésben. Amint ezzel megvagyunk, rajzoljuk meg a kacskaringós szirommintázatot, ahogy azt a második és harmadik lépésben látjuk. A negyedik lépésben kezdjük el berajzolni a középszirmokat. Egy HB-s ceruzával árnyékoljunk az ötödik lépésben, de óvatosan, ne fedjük le a vízcseppeket. Azokat külön kell árnyékolni.

1.

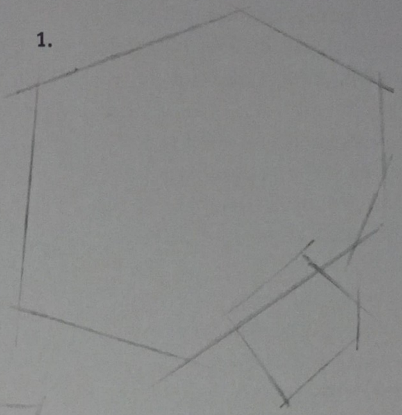

2.

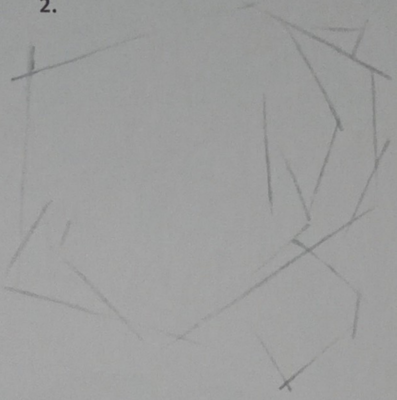

3.

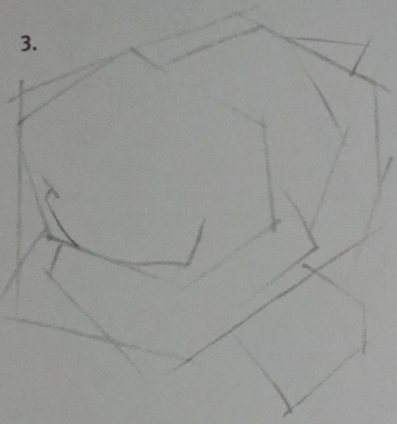

4.

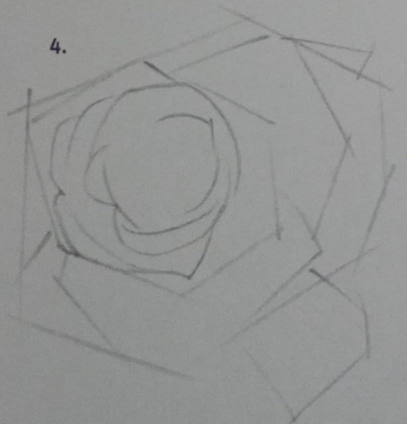

5.

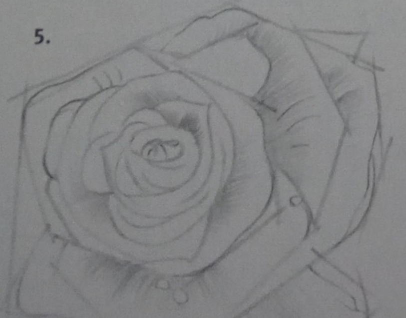

6.

A lefelé irányuló árnyékoló vonalkázás követi a levél felszínének szögét, és jelzi az erezet mintázatát. A csúcsfényekhez gyurmaradírt használjunk.

Krizantémok

Írta: William F. Powell

Ezen az oldalon a krizantém két típusa látható. A pomponkrizantém virága két és fél-öt centi széles, és gombszerűbb, mint a nagyobb, gömb alakú fajták.

A japán szellőrózsa tíz centinél is szélesebb lehet, és szabálytalan körvonalú virágokat hoz, amelyek esetenként a tengeri szellőrózsákra emlékeztethetnek.

Kövessük a lépéseket az egyes virágfajtáknál, és próbáljuk meg visszaadni a virágok és sziromalakzatok jellegzetességét és ismertetőjegyeit. A legjobb simított Bristol kartonra rajzolni, HB-s és 2B-s ceruzával. A sima finom nyomtatópapír szintén jó rajzfelszínt biztosít.

Pomponkrizantém

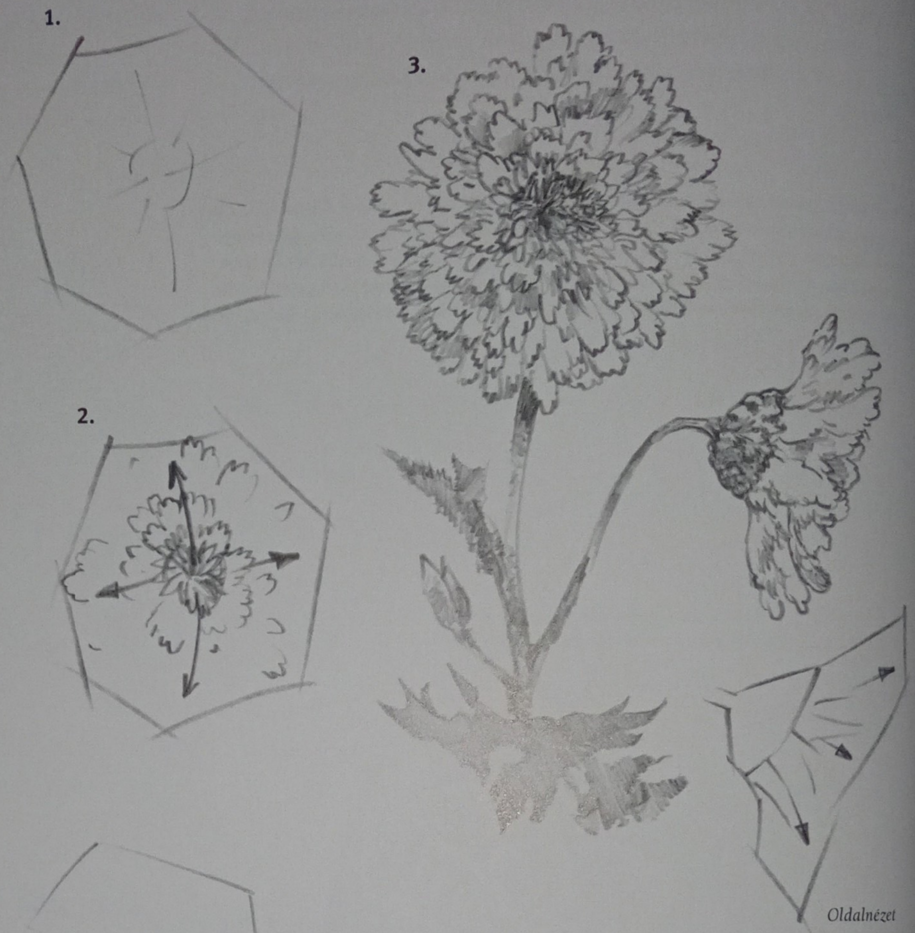

Figyeljük meg a különbséget a japán szellőrózsa tetejének és oldalának textúrája között. A dús, bokorszerű hatást számos rövid, girbegurba, szerteágazó vonallal érhetjük el, míg az alsóbb szirmok inkább elnyújtott vonalakkal ragadhatók meg.

Japán szellőrózsa

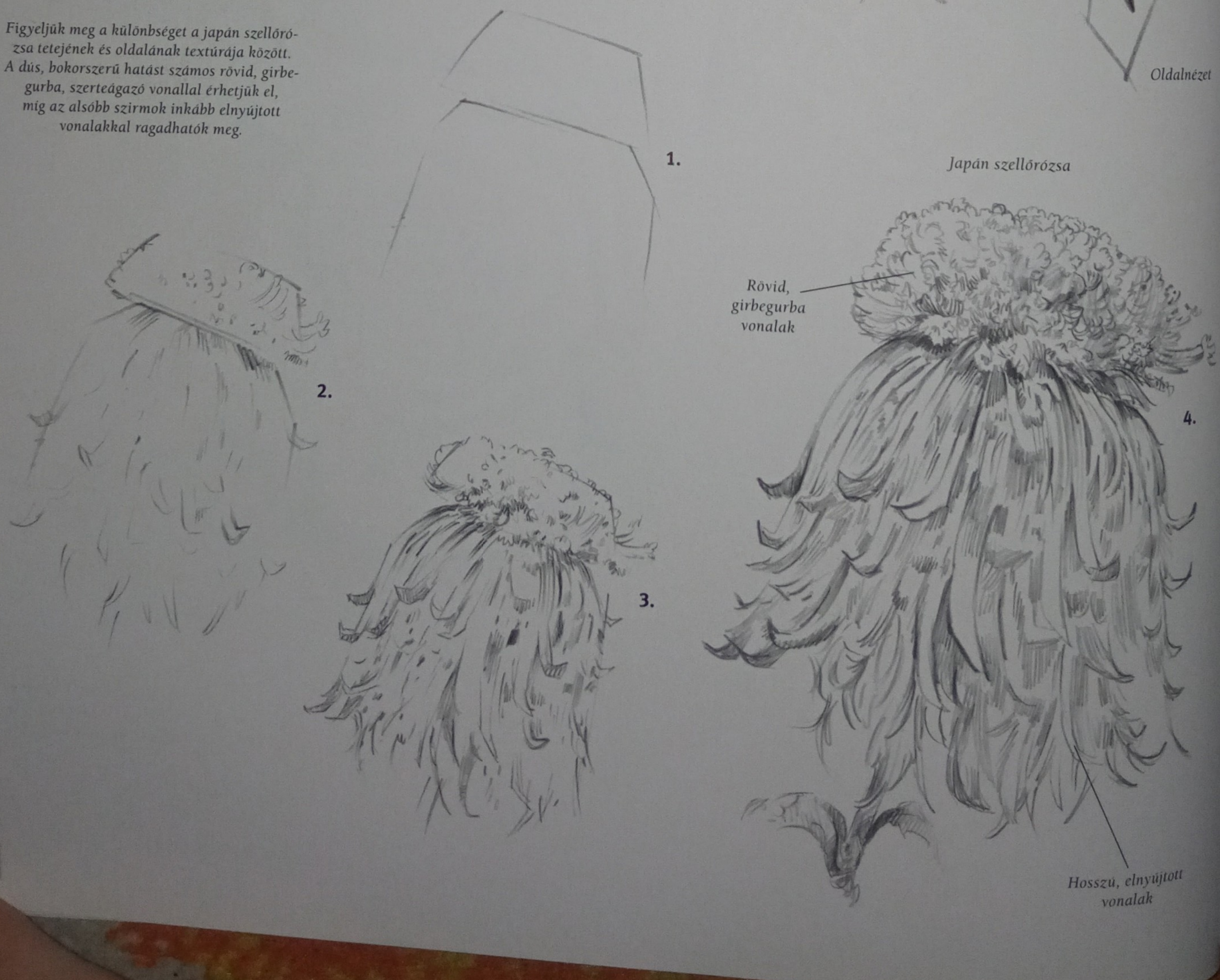

Lássuk a formákat! Az óriás margitvirágnak nagyobb, szélesebb virágja van. Sziromelrendezésének megrajzolása izgalmas kihívás. A körvonalat 2B-s ceruzával vigyük fel, majd az érdekes hátteret egy lapos vázlatceruzával rajzoljuk meg, véletlenszerű vonalakkal és nyomásváltoztatással.

Óriás margitvirág

3.

A zárt bimbó apró tökre emlékeztet. Először az erezetet rajzoljuk meg, hogy az árnyékolás egyszerűbb legyen.

Az erezet mentén sötétebben árnyékoljunk, hogy úgy tűnjön, mintha a levélbe metszették volna.

1.

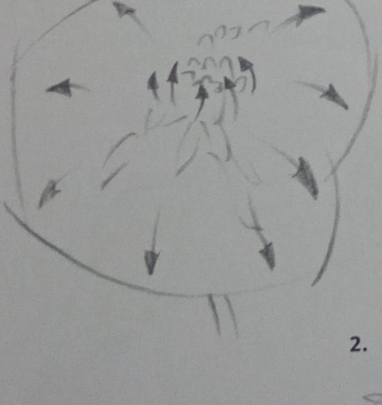

2.

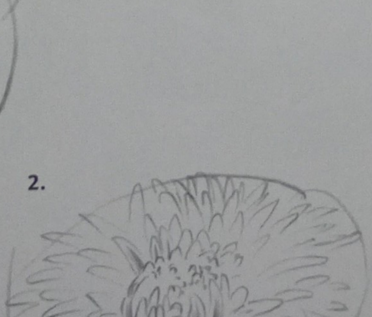

A szirmok megrajzolása
A szirmok kijelölésekor kövessük a nyilak irányát. Középről haladjunk kifelé, hagyjuk, hogy minden új szirmot átfedjen az előző. A második lépés azt mutatja, hogy a legtöbb szirom már a helyén van, de figyeljük meg, hogy az árnyékolásnál változhat a helyzetük.

Árnyékolás Egy lapos vázlatceruza tökéletes a levelek szélesebb részeinek árnyékolásához. A grafit sarkát használjuk a körvonalak és az erezet megrajzolásához. Hogy érdekesebb, „vázlatszerűbb” legyen, egyes helyeken hagyjuk árnyék nélkül, ne árnyékoljunk egészen a szélekig, mint ahogy fent is látszik.

Írta: William F. Powell

Szakállas nőszirom

A szakállas nőszirom talán az íriszfajok legszebbje. Színe a mélybíbortól a levendulán át a kékig és a fehérig váltakozhat. Egyes virágok szirmai kecsesek, halvány színűek, sötét erezettel. Magasságuk alig harminc centitől kilencven centiig terjedhet.

1.

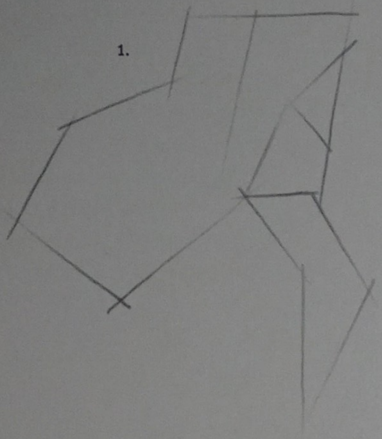

2.

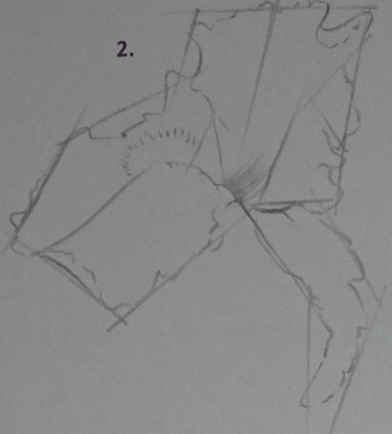

3.

Az árnyékolás kezdete Az elmosás és az árnyékolás tekintetében kövessük a harmadik lépésnél levő nyilakat. Ezektől a vonalaktól tűnik majd a szirom felszíne tömörnek. Egy 2B-s ceruza hegyével sötétítsük be az árnyékos területeket.

Segédvonalak A fenti első lépés megmutatja a nőszirom oldalnézeti vázlati vonalait, míg a lenti első lépés elölnézetet mutat. Bármelyiket is választjuk, a kezdeti vonalakat halványan húzzuk meg, és segédvonalként használjuk őket a virág szirmainak, kecses íveinek megrajzolásakor.

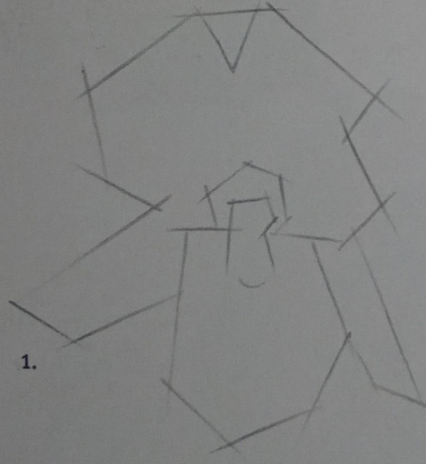

1.

A jó, tiszta vázlatvonalak sokat segítenek egy bonyolult modell árnyékolásában. Ne sajnáljuk rá az időt, és tervezzünk előre, hogy kevesebb legyen a javítás.

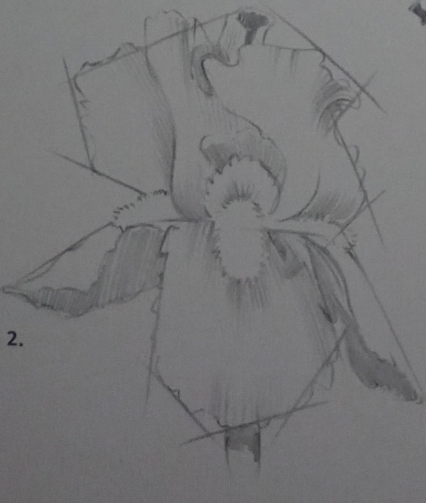

2.

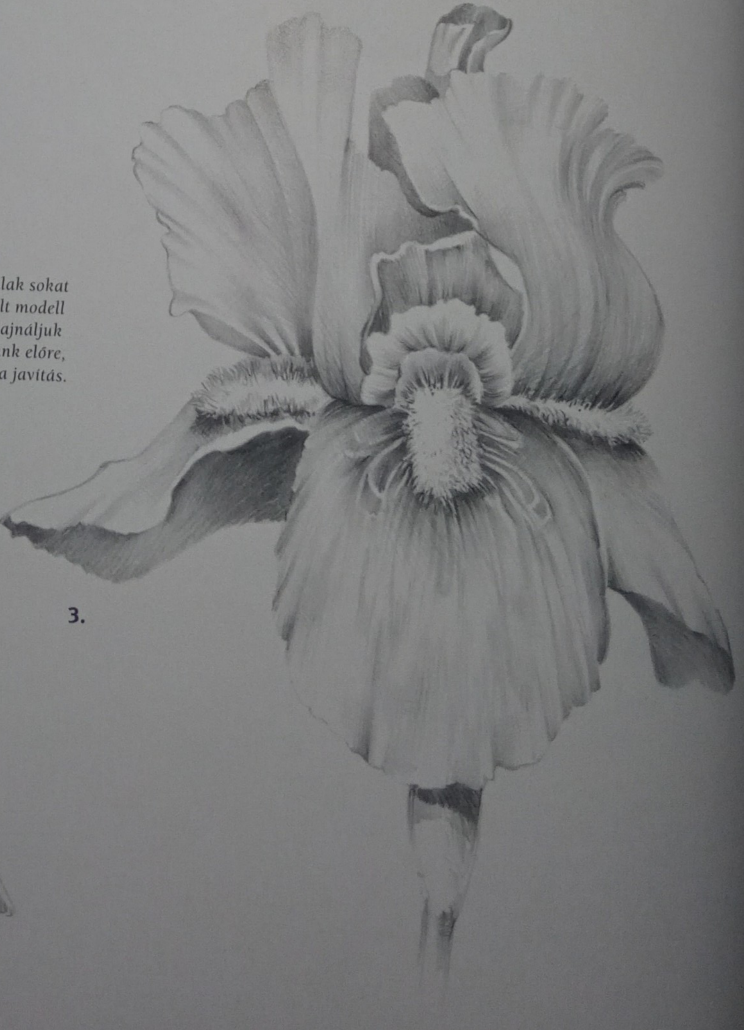

3.

1.

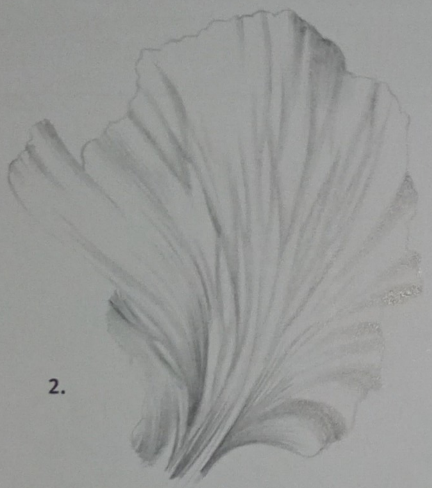

2.

A szirmok megrajzolása Vázoljuk fel a szirmok recés széleit, ez a pontos árnyékolás miatt szükséges. Az árnyékolást fokozatosan végezzük, először az íves területeken. Aztán kicsit szürkítsük el az egész virágot: nagyon halványan satírozzunk egy HB-s grafittal, sima, egyenletes vonalakkal haladjunk a rajz már befejezett részein. Ahhoz, hogy a szirmok felszíne még simább legyen, fussunk végig rajtuk satírrúddal, és mossuk össze őket.

Összpontosítsunk a részletekre! Ez a kész rajz elég bonyolultnak tűnik, de nem nehezebb, mint az előzőek. Egyszerűen csak több a virág és az árnyékolási munka. Ismételten először meg kell rajzolnunk a virág teljes alakját, mielőtt hozzálátnánk az árnyékoláshoz.

A szirmok alatti sötét árnyékolás miatt a szirmok kifelé, a néző felé „hajlanak”, és keskeny árnyékot vetnek.

Minél több részletet adunk hozzá, annál tovább tart a rajz elkészítése. Ne bátortalanodjunk el! Ha elfáradtunk, egyszerűen tegyük félre a rajzot, és pihenjünk!

Árnyékolás és csúcsfények Ezt a rajzot simított Bristol kartonra rajzoltuk HB-s, 2B-s és lapos vázlatceruzával. A csúcsfényekhez gyúrjunk hegyes ék alakúra egy gyurmaradírt, és az árnyékolásnak megfelelő irányban „rajzoljunk” vele.

Csendélet megkomponálása

A jó csendélet összeállításához csupán annyi kell, hogy egyszerűen rendezzük el egy rajz alakzatait oly módon, hogy az szemnek tetsző, harmonikus képet adjon. Néhány alapelvet követve ez könnyedén fog menni. A legfontosabbak: 1. válasszunk a témának megfelelő formátumot, 2. döntsük el, melyik tárgy kerüljön a figyelem középpontjába és mely vonalakkal vezetjük végig a néző tekintetét a képen, 3. teremtsük meg a mélység érzetét az egymás mögé helyezett tárgyak, a tónusértékek variálásával és más-más síkokba helyezett alakzatok segítségével.

A csendélet elrendezése

A csendélet megkomponálása remek tapasztalat, mert mi választhatjuk ki a világítást, oda helyezhetjük a tárgyakat, ahová akarjuk, és a modellek nem mozdulnak el! Kezdjük azzal, hogy kiválogatjuk, miket szeretnénk lerajzolni, és próbáljunk ki különféle csoportosításokat, világításokat és háttereket. Teszteljük ezeket az elrendezéseket kis vázlatokon, ahogy alább is mutatjuk. Ezek a tanulmányok rendkívül fontosak ahhoz, hogy a lehető legjobb kompozíciót dolgozzuk ki.

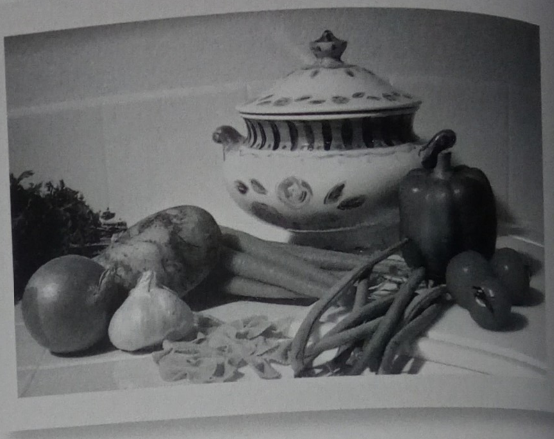

Kompozíció létrehozása fényképpel Ritka, hogy a dinamikus kompozícióra csak úgy rátalálunk – általában jól megtervezik őket, a tárgyakat külön e célra választják ki és rendezik el vonzóan, hogy a képnek jó mélysége és lendülete legyen. Az elrendezett tárgyakról készült fotók segítenek abban, hogy miként is fog kinézni a kompozíció, ha papírra vetjük.

A formátum kiválasztása

Fekvő formátum A hagyományos „tájkép" alakzat tökéletes a beltéri vagy kültéri jelenetek rajzolásához. Itt, mint bármely más jó kompozícióban, az egymást takaró zöldségek körbevezetik a néző tekintetét a képen a fókuszpont, a levesestál felé. Még a csempe mintája is a fókuszpont felé mutat.

Álló formátum Ebben a „portré" alakzatban a répa magasságot ad a kompozíciónak, és ellensúlyozza az előtérben lévő, íves formájú zöldségeket. A fokhagymafej teteje és a babok által bezárt szög a nézőt a fókuszpont felé vezeti, a kép mélyébe. A hátteret csak néhány árnyék jelzi, és a függőleges csempék sem túlzottan kidolgozottak. Ez erősíti az egész kompozíció felfelé irányultságát, és a néző figyelmét még mindig a levestálra összpontosítja.

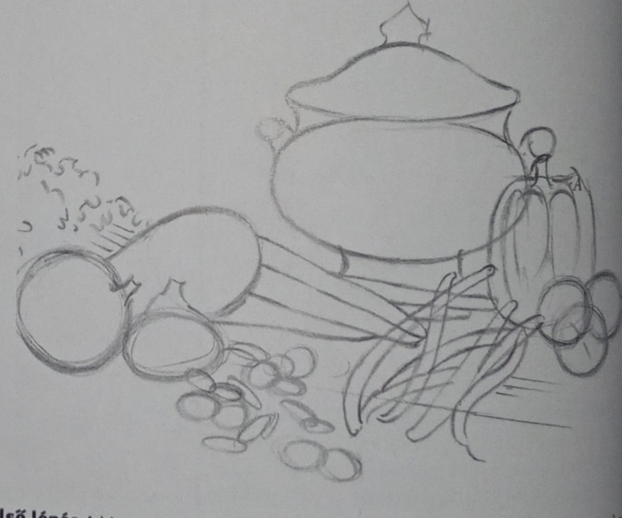

Első lépés A kis vázlatokból válasszunk ki egy álló formátumot. Figyeljük meg, hogy a levesestálat nem középre helyeztük: ha a fókuszpont pontosan középre esik, a tekintet nem járja körbe a rajzot, és a kompozíció unalmassá válik. Vázlatosan rajzoljuk meg az alapvető formákat laza, kör alakú vonalakkal, az egész kart használva, hogy a vonások könnyedek legyenek.

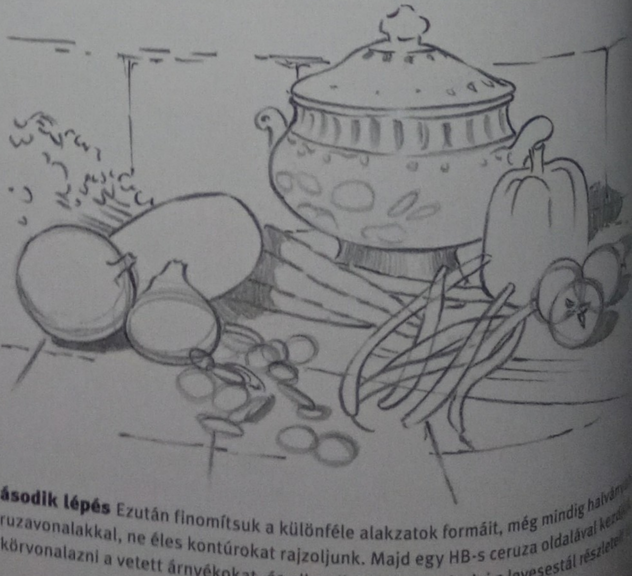

Második lépés Ezután finomítsuk a különféle alakzatok formáit, még mindig halvány ceruzavonalakkal, ne éles kontúrokat rajzoljunk. Majd egy HB-s ceruza oldalával kezdjük el körvonalazni a vetett árnyékokat, és elkezdhetjük megrajzolni a levesestál részleteit

Harmadik lépés Dolgozzunk ki további részleteket a levesestálon, és sötétítsük be a vetett árnyékokat. Aztán kezdjük el árnyékolni a tárgyakat, hogy kialakuljon a formájuk. Talán kezdjük a paprikával és a krumplival, egy HB-s ceruza hegyét és oldalát használva.

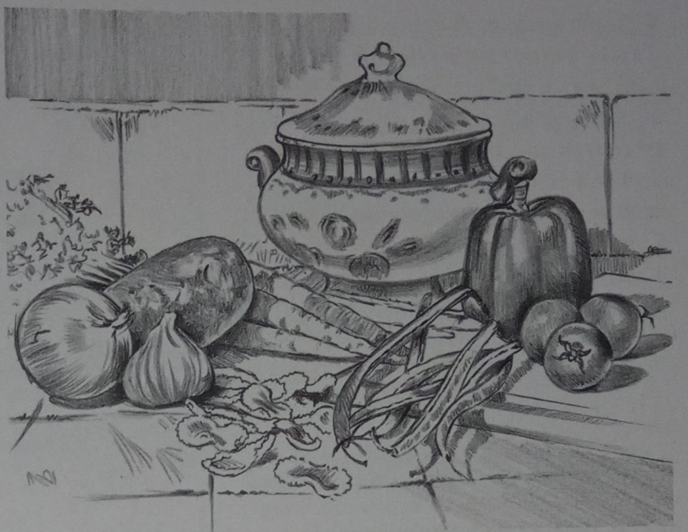

Negyedik lépés Ezután rajzoljuk meg a többi növény alakját, különböző tónusértékeket és árnyékolási technikákat alkalmazva. A hagyma és a fokhagyma héját úgy tudjuk érzékeltetni, hogy vonalaink a formának megfelelően görbülnek.

Ötödik lépés Amikor befejeztük a világos, sötét és közepes tónusértékek felvitelét, egy 2B-s ceruzával sötétítsük a vetett árnyékokat az árnyékot vető tárgyhoz eső legközelebbi területen.

TÜKRÖZŐDÉS ÉS CSIPKE

IRTA: WILL… F. POW…

Egy fényesre suvickolt, ezüst tejszínkiöntő ragyogó felszíne tökéletes ahhoz, hogy megtanuljuk a tükröződő felületek rajzolását. Ehhez a feladathoz simított Bristol kartont, HB-s és 2B-s ceruzát használjunk, valamint hegyes végű gyurmaradírt. Halványan vigyük fel a tojás és a tejszínkiöntő alapformáit.

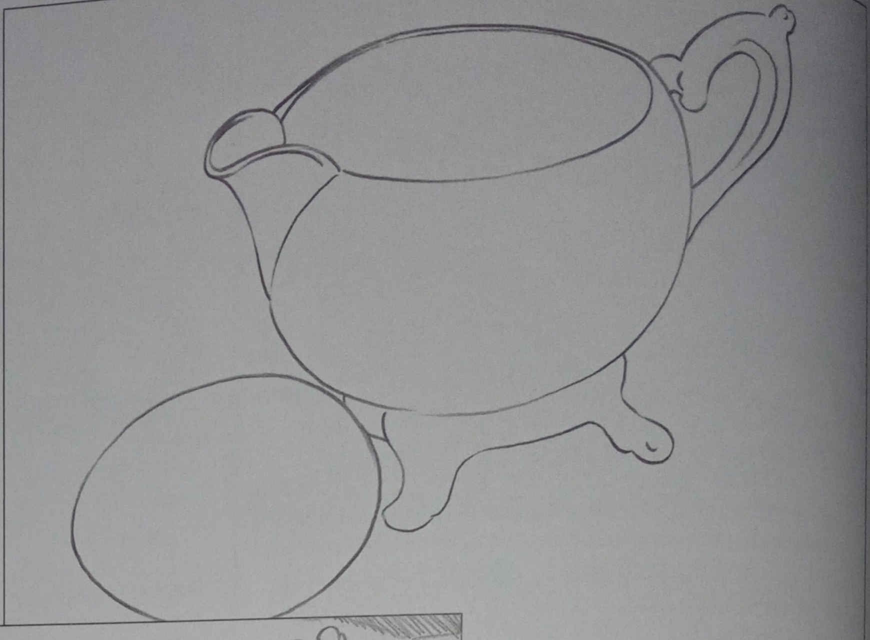

Első lépés Kezdjük el felvinni a tojás és a tejszínkiöntő alapformáit. Addig ne térjünk át a következő lépésre, amíg nem vagyunk elégedettek a formákkal és a kompozícióval.

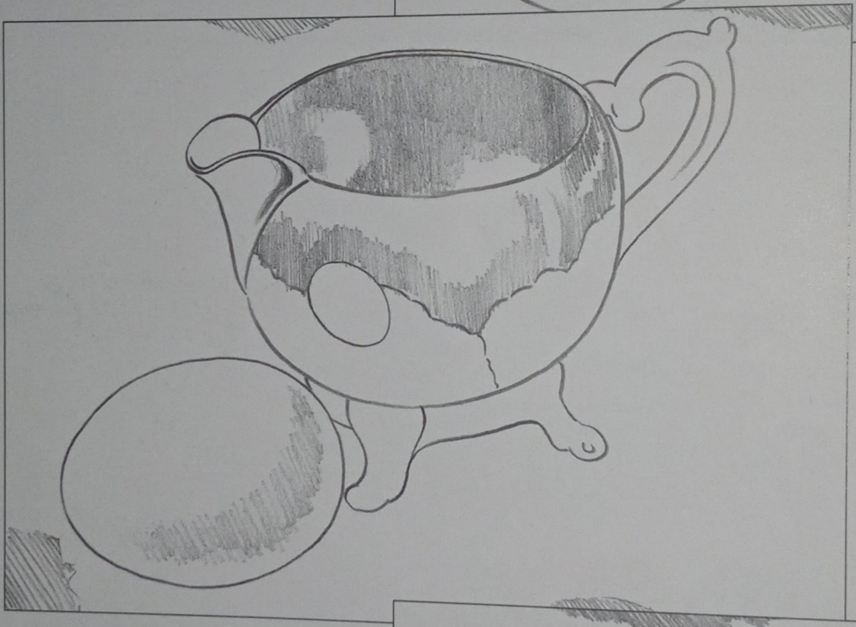

Második lépés Amint megvan a két központi tárgy, jelöljük ki a csipke területét, és halványan árnyékoljuk az asztal felszínét. Majd helyezzük el a csipke és a tojás tükörképét a tejszínkiöntő felszínén. Kezdjük el halványan árnyékolni a tejszínkiöntő belsejét és külsejét, de ne feledjük el, hogy a belső része kevésbé fényes. Aztán kezdjük halványan árnyékolni a tojáshéjat.

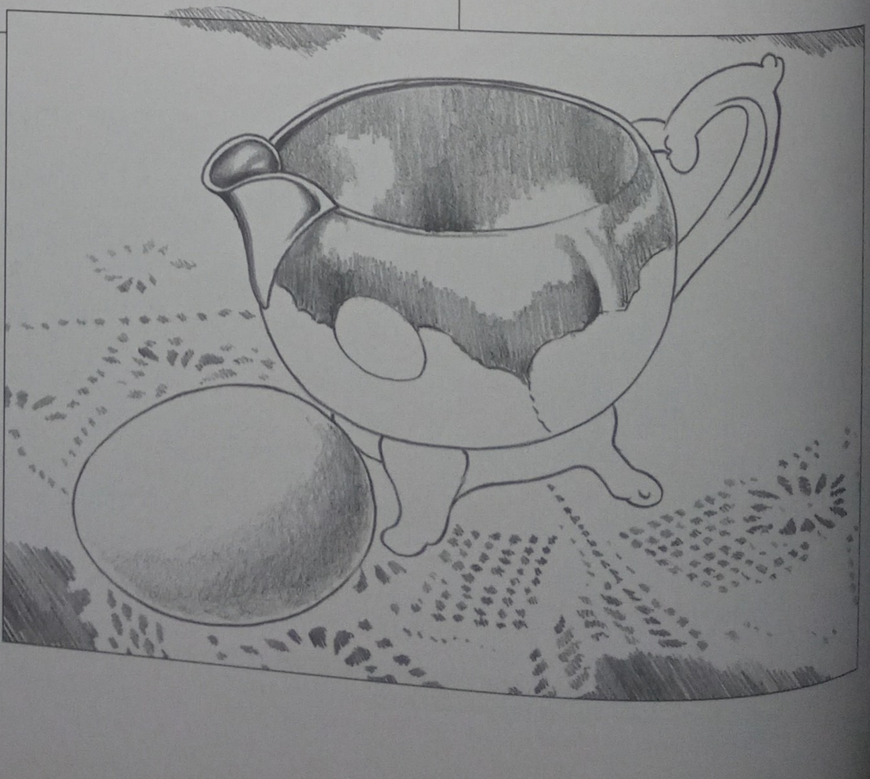

Harmadik lépés Ebben a fázisban satírrúddal lágyítsuk az árnyékolást a tojáson és a tejszínkiöntőn. Aztán vizsgáljuk meg, hogy a csipkében levő lyukak miként változnak meg ott, ahol a csipke meggyűrődik és aztán ismét kisimul. A csipkeminta megrajzolásakor a túloldalon bemutatott egyik módszert alkalmazzuk.

A legváratlanabb helyeken is találhatunk csendélethez felhasználható tárgyakat. Társítsunk szerintünk össze nem illő tárgyakat, meglepően vonzó csendéletet alkothatnak.

Negyedik lépés A befejezéskor különösen figyeljünk a tükröződő alakzatokra, mert ezek a tárgyábrázolás kulcsfontosságú részletei. Érdekes módon a tojás elhelyezkedése a tükröződésben teljesen más, mint az asztalon elfoglalt eredeti helye, mivel a tükörképben a tojást hátulról látjuk.

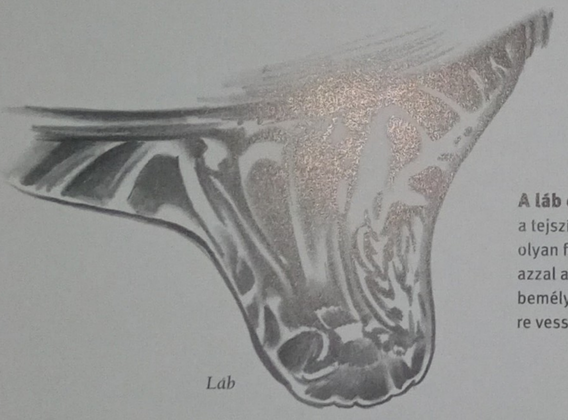

Láb

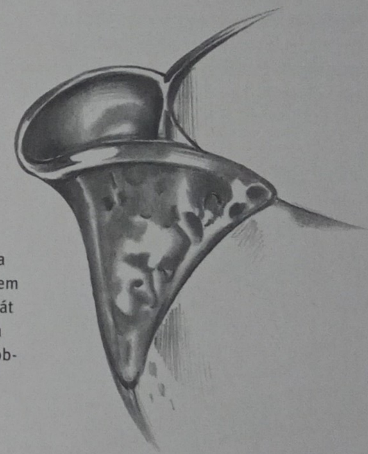

Csőr

A láb és a csőr részletei Ez a két közeli megmutatja a tejszínkiöntő csőrének és lábának részleteit. Ezek nem olyan fényesek, mint a kerek edény. A felszín mattságát azzal adhatjuk vissza, ha összemossuk a széleket és a bemélyedések árnyékmintázatát sötétebbre és élesebbre vesszük.

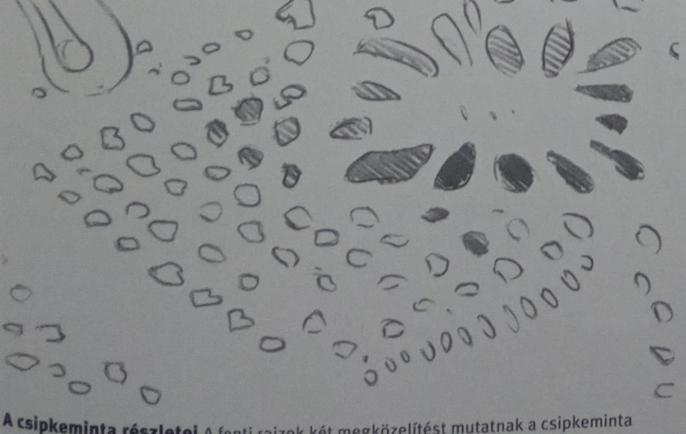

A csipkeminta részletei A fenti rajzok két megközelítést mutatnak a csipkeminta létrehozásához. Mindegyik lyuknak megrajzolhatjuk a körvonalát és aztán árnyékolhatjuk (balra), vagy halványan satírozhatjuk az egyes lyukak formáit (jobbra). Mind a két módszerrel negatív formákat rajzolunk. (Lásd a 13. oldalt.) Amint készen van a minta, árnyékoljuk azokat a területeket, ahol árnyékokat látunk, valamit jelöljük a legtöbb lyuk által vetett finom árnyékokat is. Az előtérben levő lyukak legyenek sötétebbek, mint azok, amik a háttérben vannak, de legyenek világosabbak, mint a tejszínkiöntő legsötétebb részei. Miután elkészült az előzetes árnyékolás, helyezzünk el a csipkére sötét és világos foltokat.

Üveg és kenyér

Írta: William F. Powell

Ezt a rajzot Bristol velinkartonra vittük fel, HB-s ceruzával. A velinkarton kicsit érdesebb, mint a sima, így a ceruzavonalak sötétebbek.

A legegyszerűbb konyhai eszközöket is hívogató kompozícióvá rendezhetjük.

1.

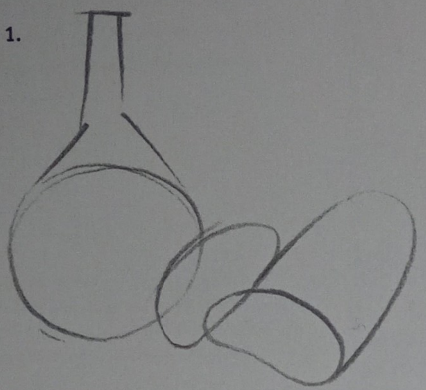

2.

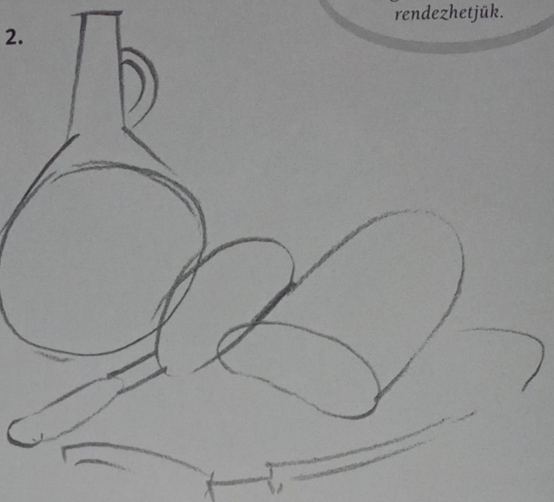

Figyeljünk a részletekre! Az alábbi, közelképes példákban az irányvonalak megmutatják a bor felszínének torzulását, amit az üveg egyenetlen íve okoz. Egy művésznek ilyen fontos észrevételeket kell tennie, hogy természetes, élethű rajzokat alkothasson.

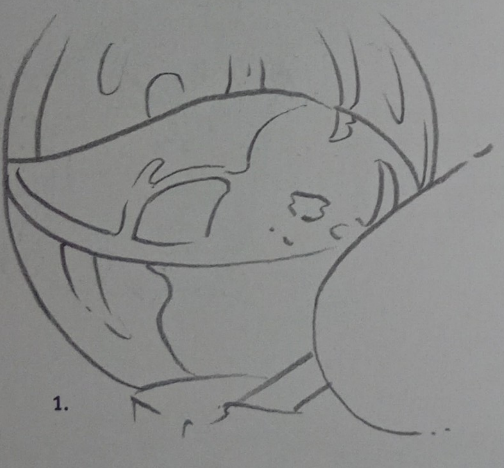

1.

2.

A kompozíció felvázolása Kezdjük a borosüveg, a kenyér, a kés és a vágódeszka halvány felvázolásával. Először a nagyobb, fontosabb tárgyakat rajzoljuk meg, majd a második lépésben adjuk hozzá a többit. A harmadik lépésben finomítsuk tovább a formákat, és jelöljük a függöny elhelyezkedését.

3.

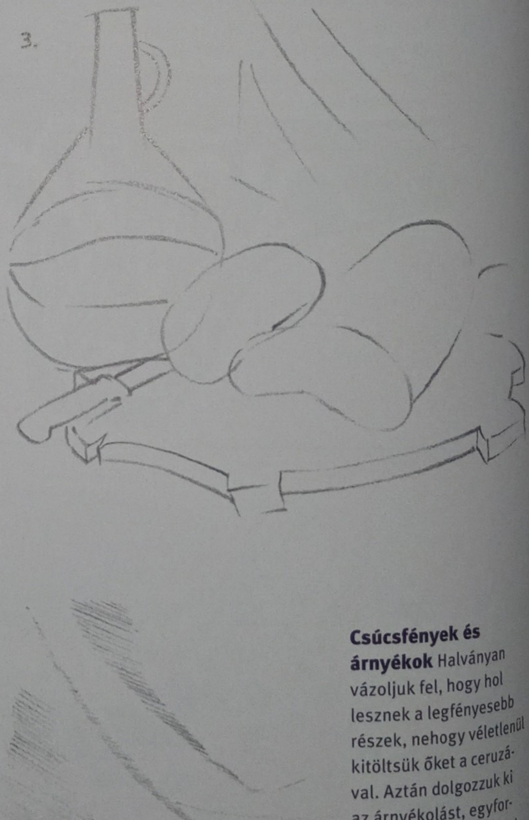

4.

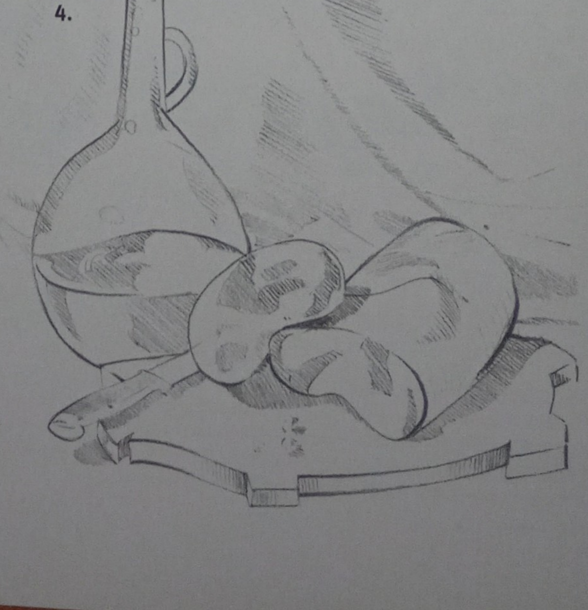

Csúcsfények és árnyékok Halványan vázoljuk fel, hogy hol lesznek a legfényesebb részek, nehogy véletlenül kitöltsük őket a ceruzával. Aztán dolgozzuk ki az árnyékolást, egyforma, átlós vonalkázással. A vágódeszka oldalait függőlegesen vonalkázzuk.

5.

Forma és textúra A kenyérbél szabálytalan textúráját úgy adhatjuk vissza, ha apró vonalakkal, pontokkal és foltokkal érzékeltetjük a lyukacsos, morzsás anyagot. A héjához hosszabb, ívesebb vonalakkal dolgozzunk, amelyek körbeölelik a kenyér külső részét. A bemetszések érzékeltetéséhez más irányban vonalkázzunk.

1.

2.

3.

Fényes üveg A csillogó üveg megrajzolásakor végig ezeket a lépéseket kövessük. Rajzoljuk meg a sötét és a világos területek formáit, majd egyenletesen árnyékoljunk ott, ahol nincsenek csúcsfények. Végül töltsük ki a legsötétebb területeket, és minden csúcsfényt hegyes végű gyurmaradírral tisztítsunk meg.

3. FEJEZET

Bevezetés az állat-rajzolásba

A világban létező állatok fajainak és fajtáinak ezrei végtelen menynyiségű rajzalannyal látnak el minket. Akár imádni való kölyökkutya, akár tekergőző kígyó vagy vágtató ló, egy állat megrajzolásakor számos formát, vonalat és textúrát használunk, ami egyszerre jelent kihívást és inspirációt. Az állatok rajzolása emellett egyáltalán nem nehéz – csak egyszerűen, lépésről lépésre kövessük az utasításokat a következő leckékben. Miközben felfedezzük az alapvető formákat és előrehaladunk a rajz kidolgozásában, különféle árnyékolási technikákat és egyéb fogásokat is elsajátítunk, amelyek életre keltik majd rajzolt állatainkat. És némi gyakorlással hamarosan saját képeink lesznek kedvenc állatainkról.

Állatok rajzolása

Írta: Michael Butkus

Az állatok izgalmas képalanyok – órákat el lehet tölteni az állatkertben a vázlatfüzetünkkel: tanulmányozhatjuk a mozgásukat, a testfelépítésüket és bundájuk textúráját. (A látvány után készült állatrajzokat lásd a 86–87. oldalon.) És mivel a ceruza sokoldalú eszköz, könnyedén megrajzolhatunk egy durva szőrű kecskét vagy egy sima bundájú szarvast. Természetesen nem muszáj kimenni az állatkertbe ahhoz, hogy modellt találjunk: próbáljuk meg lemásolni a következő oldalakon látható rajzokat, vagy keressünk képeket egy természeti témájú könyvben, és rajzoljuk meg a nekünk tetsző állatokat.

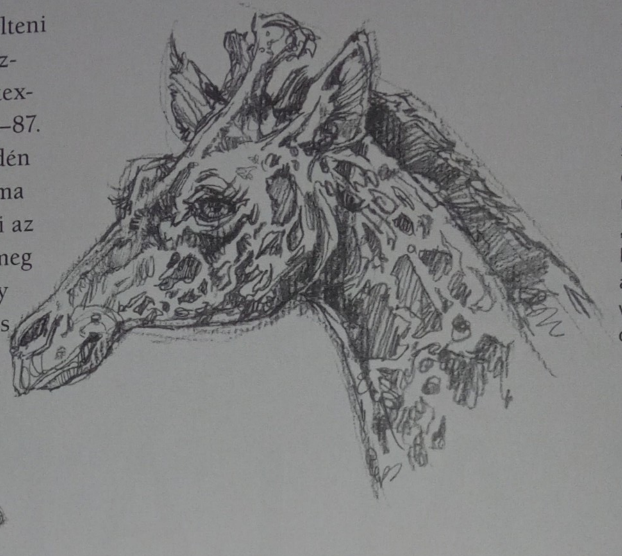

A fej tanulmányozása Amikor a fejet rajzoljuk, különösen figyeljünk oda a zsiráf leginkább megkülönböztető jegyeire. Emeljük ki a keskeny pofát, a vastag szemhéjú szemeket, és hosszú, göndör szempillákat rajzoljunk neki. Hogy a szarv ne tűnjön „ragasztottnak", a homlokból folyamatos kinövésként ábrázoljuk, és kanyarodjon visszafelé ott, ahol a fejhez csatlakozik.

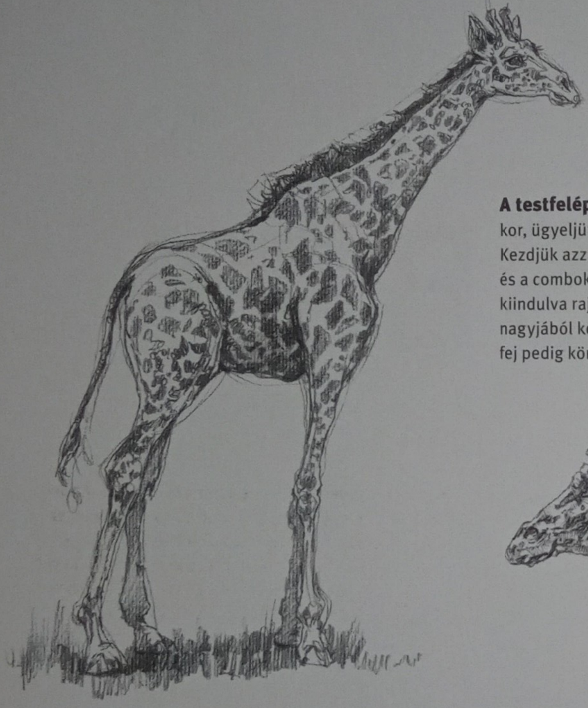

A testfelépítés kidolgozása A teljes test megrajzolásakor, ügyeljünk arra, hogy az arányok megfelelőek legyenek. Kezdjük azzal, hogy a derékrészhez, a vállakhoz, a marjához és a combokhoz köröket rajzolunk. Aztán a testszélességből kiindulva rajzoljuk meg a többit: a nyak (vállól fejig) és a láb nagyjából kétszer olyan hosszú, mint amilyen széles a test, a fej pedig körülbelül harmadakkora.

A foltok megrajzolása A zsiráfcsoporthoz vázoljuk fel az állatokat, finomítsuk a főbb formáikat, és egy éles HB-s ceruzával rajzoljuk körül a foltjaikat. Majd egy kerek hegyű HB-ssel satírozzuk be a foltokat, az árnyékos területeken a foltokon és a foltok között is sötétebb vonásokkal dolgozzunk.

Szőr és bunda

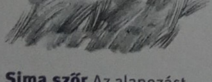

Sima szőr Az alapozást egy tompa 2B-s ceruzával végezzük, majd néhány szálat véletlenszerűen rajzoljunk meg egy hegyes HB-s ceruzával.

Durva szőr A ceruza oldalát is használva több irányba is satírozzunk. Különféle vonalakat húzzunk, másmás nyomást alkalmazva.

Hosszú szőr Húzzunk hullámos vonalakat a szőr növekedési irányába, és mindegyik vonal végén emeljük fel a ceruzát.

Rövid szőr Tompa HB-s ceruzával húzzunk rövid, egymást átfedő vonalakat, és a végén emeljük fel a ceruzát, hogy elváljanak a végek.

Tegyük egyedivé az alanyt

Mielőtt bármilyen állatportré készítésébe fogunk, kérdezzük meg magunktól: mi az, ami az állatot annyira megkülönbözteti a többitől. Például a birkáknak, lovaknak és a zsiráfoknak patájuk van, és a testfelépítésük hasonló, de egy kanadai vadjuhnak csavart szarva és gubancos szőre van, míg a lónak sima a szőre és páratlan ujjú a patája, a zsiráfnak pedig hosszú a nyaka és a lába, és könnyen felismerhető a mintázata. Ha ezekre a megkülönböztető jegyekre összpontosítunk, a rajzok hihetőbbek és életszerűbbek lesznek.

Portré készítése Hogy megragadjuk a ló egyediségét, összpontosítsunk a vonásaira: nagy orrlyuk, széles szem, hegyes fülek és erős járomcsont – ezek mind megkülönböztetik a lovat a balra lévő kostól vagy a túloldalon látható zsiráftól. A körvonalak és a részletek megrajzolásához használjunk hegyes ceruzát, az árnyékolásra a grafit oldalát. Majd a ceruza hegyével újra szaladjunk végig az árnyékoláson, és emeljük ki az izmokat, de hagyjunk meg nagy, fehér területeket, amelyek a fényes, ragyogó szőrt jelzik.

A szőr megrajzolása A kanadai vadjuh szőrének ábrázolásához, egy hegyes 2B-s ceruzával húzzunk hosszú, ferde vonalakat a testén. Aztán rajzoljunk rövid, pamacsos szőröket a has alá és a lábakra.

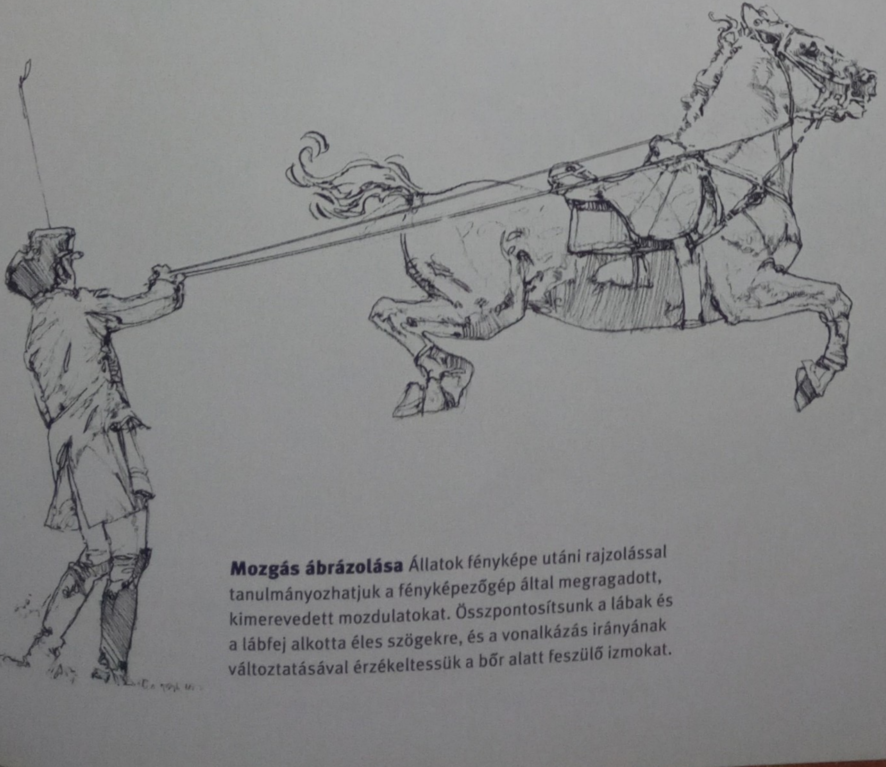

Mozgás ábrázolása Állatok fényképe utáni rajzolással tanulmányozhatjuk a fényképezőgép által megragadott, kimerevedett mozdulatokat. Összpontosítsunk a lábak és a lábfej alkotta éles szögekre, és a vonalkázás irányának változtatásával érzékeltessük a bőr alatt feszülő izmokat.

Összpontosítsunk a lábra A lovak patája páratlan ujjú, kemény, míg a zsiráfok, a birkák és más kérődzők páros ujjú patások. Figyeljük meg, hogy a ló patája kissé íveltebb, mint a zsiráfé, és a zsiráf két ujja nem tökéletesen szimmetrikus.

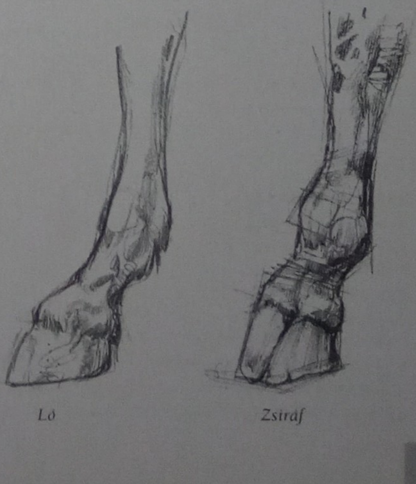

Ló *Zsiráf*

Írta: Mia Tavonatti

Doberman

A doberman vékony, sötét bundájáról ismert. Amikor a fényes bundát rajzoljuk, mindig vázoljuk fel, merre nő a szőr, mert valósághűbbé teszi a rajzunkat.

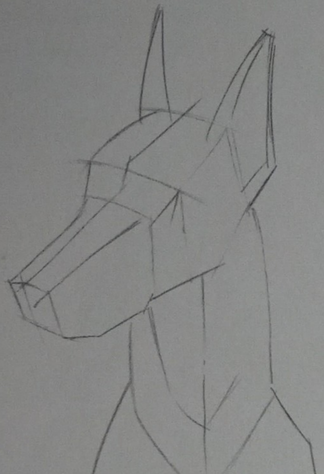

…ső lépés Egy éles HB-s ceruzával vázoljuk fel a szögle…s fejét és vállát gyors, egyenes vonalakkal. Már ebben …korai fázisban is szeretnénk dimenziót és formát adni …eki, ami majd a rajz előrehaladásával még alakul.

Második lépés A segédvonalakhoz igazodva pontosabban rajzoljuk meg a fülek körvonalait és a nyakat, hogy kontúrosabb legyen a kép. Majd adjuk hozzá a szemeket és az orrot, az arc segédvonalait követve. Végül finomítsuk a pofa körvonalait.

Harmadik lépés Radírozzuk ki a feleslegessé vált segédvonalakat, majd halvány, szaggatott vonalakkal jelöljük, hol változik a tónusérték az állat bundáján. Ezek a kezdeti vonalak segítenek a későbbi árnyékolásnál.

…egyedik lépés A kutya …övid bundájához rövid, …sötét vonásokkal lássunk …eki, hogy megmutassuk a …bunda sörtés, durva anya…gát. Majd töltsük ki a sze…meket és a szemöldököt, …aztán néhány halvány …vonallal rajzoljuk meg …a bajuszt a pofa végén.

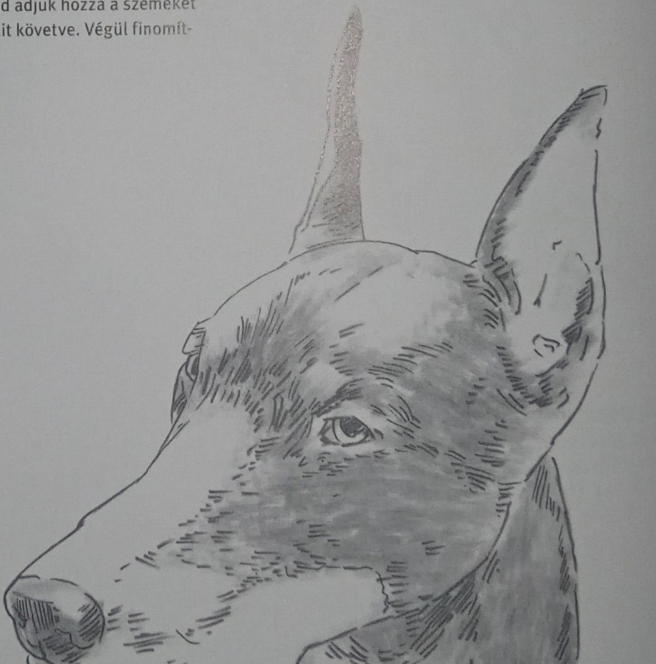

Ötödik lépés Töltsük ki a megmaradt sötét részeket. Először finom smirglin dörzsöljünk végig egy ceruzát, hogy némi grafitpor keletkezzen. Aztán egy közepes méretű satírrúddal szedjük fel a grafitport, és árnyékoljuk vele a bunda és az orr sötét területeit. Hogy elkerüljük az éles széleket, kicsit mossuk össze, hogy végül lágy fokozatok alakuljanak ki a két tónus találkozásánál.

Dán dog

Írta: William F. Powell

A dán dognak elegáns kiállása és jellegzetes pofája van. Bár kissé hatalmas mérete riasztó lehet (némelyik marmagassága elérheti a hetven centit is), igazából nagyon kedves és gyengéd, különösen gyerekekkel.

1.

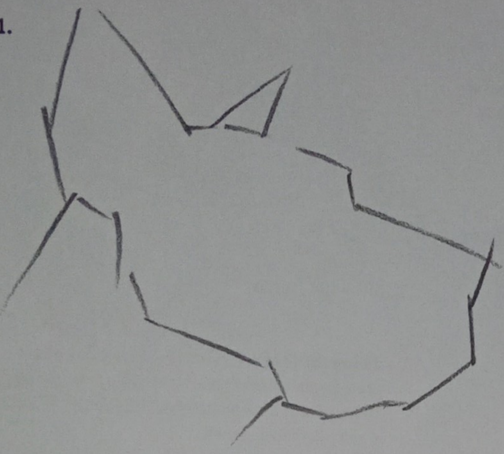

A felálló füleket egyszerű háromszögformából könnyű kialakítani.

2.

3.

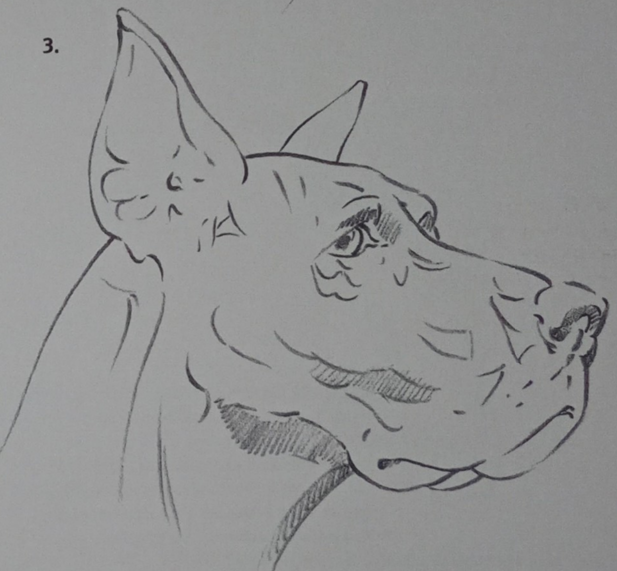

A forma kialakítása Az első és második lépésben HB-s ceruzával vázoljuk fel a kutya nagy fejét. Figyeljük meg a lefelé lógó ajkakat és szemhéjakat, melyek kedves kifejezést kölcsönöznek a modellnek. A harmadik lépésben finomítsuk a formákat, és 2B-s ceruzával halványan árnyékoljuk, hogy kihozzuk a fej formáját és kontúrjait. A minimális árnyékolás miatt a bunda bársonyosnak látszik.

4.

Gyurmaradírral emeljük ki a kutya orrán levő világos területeket.

Formaadás A fül közepe felé adjunk hozzá sötétebb tónusokat, hogy megmutassuk a fülek hajlatait, „kivájva" a területet az árnyékolás segítségével, ahogy azt a kész rajzon is látjuk. Hogy az orr fényességét növeljük, egyenletesen árnyékoljuk, és a világos részeket egy gyurmaradírral szedjük ki.

Huskykölyök

Írta: Mia Tavonatti

A szibériai husky sportos szánhúzó kutya. A bundája sűrű, a mellkasa mély, a farka bozontos, még a fiatal kölyökkutyáé is.

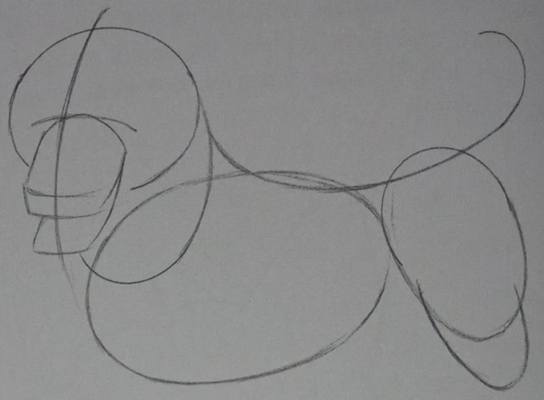

Első lépés Először is vázoljuk a gerincet és a farkat egyetlen, finoman ívelt gesztusvonallal. Majd ezen a vonalon helyezzük el a fejet, a testet és a hátsó lábakat. Vázoljuk fel a kölyökkutya arcvonásait, emellett rakjuk fel a pofa általános formáját.

Második lépés Körvonalazzuk a teljes testet lágy, gyors vonalakkal a kezdeti formák alapján. Helyezzük el a háromszögletű füleket, és jelöljük a négy láb felső részeit.

Harmadik lépés Amint elégedettek vagyunk a testtartással és a formával, kezdjük el kidolgozni a kutya bundáját. Rövid, párhuzamos vonásokat húzzunk, amelyek követik a korábbi körvonalat, és létrehozzák a sűrű bundát. Ugyanilyen vonásokkal körvonalazzuk a bunda fehér foltjait. Majd helyezzük el a szemeket, az orrot, a szájat és a nyelvet, finomítsuk a mancsokat.

Negyedik lépés Tüntessünk el minden feleslegessé vált segédvonalat, és kezdjük el árnyékolni a bunda sötét területeit a ceruzahegy oldalával. Egyenes, a szőr növekedési irányát követő vonalakat hozzunk létre, amelyek az arc és a mellkas közepéből futnak szét. Árnyékoljuk az orrot és a pupillákat. Adjunk hozzá hátteret, amely kontrasztot alkot a kölyökkutya mellkasával. Egyenes, széles vonalakkal dolgozzunk a ceruza oldalával, vízszintes vonalkákkal.

Ötödik lépés Most érzékeltessük a kutya testének térbeliségét és tömegét néhány halvány vonallal a fehér bunda pereménél. Árnyékoljuk a távolabbi hátsó lábat és a bal pofát: ezeket a felületeket újabb vonalakkal fedjük le. Aztán egy lágyabb ceruzával fussunk végig a sötét bundán, és vékonyabb, sötétebb vonásokat húzzunk a perem felé, a forma érzékeltetésére. A rajzot úgy fejezzük be, hogy hozzáadjuk az utolsó részleteket, és árnyékoljuk a belső füleket, a szemeket, a szájat és az orrot.

A kölyök és a felnőtt állat összehasonlítása

A kutyakölykök és a kifejlett kutyák vonásai megegyeznek, de arányaik mások. Az arány két résznek egymáshoz vagy az egészhez viszonyított kapcsolatáról szól, és kulcsfontosságú tényező a hasonlóság elérésében. A kölyökkutya nem egyszerűen kicsi kutya. Habár a kölyökkutyának mindene megvan, ami a felnőttnek is, a kölyökkutya teste zömökebbnek tűnik, mint a felnőtté – és mancsa, füle és szeme sokkal nagyobbnak tűnik a teste többi részével összehasonlítva. Ezzel ellentétben a felnőtt kutya hosszabbnak, karcsúbbnak és magasabbnak látszik. Pofája nagyobb a teste többi részéhez viszonyítva, fogai pedig láthatóan nagyobbak. Az aránybeli különbségeket szem előtt tartva és alkalmazva őket, rajzaink meggyőzőbbek és még inkább valósághűek lesznek.

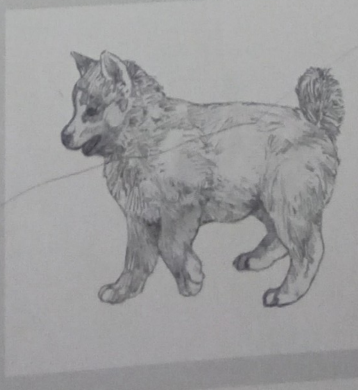

Írta: William F. Powell

Angol buldog

Az erős angol buldog zömök, izmos testének megrajzolása izgalmas kihívást jelent. Habár jellegzetes alsóharapása miatt a külseje mogorva, az állat nagyon gyengéd és engedelmes.

1.

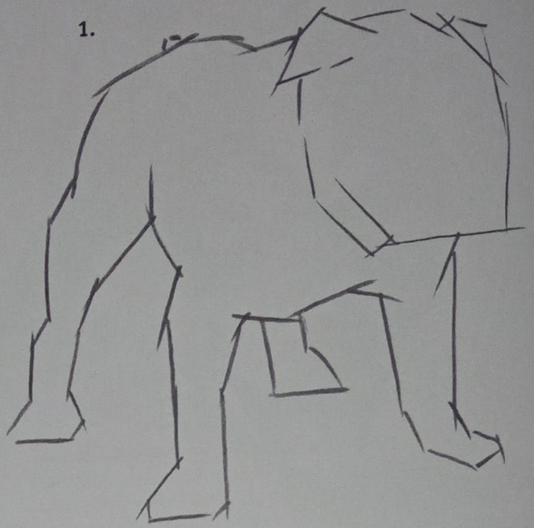

2.

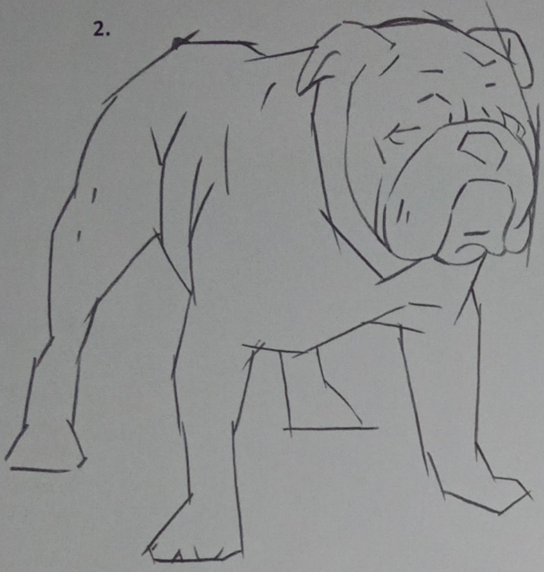

Felvázolás Az első lépésben vigyük fel az általános körvonalat rövid, egyenes vonalakkal. A láb legyen rövid és ívelt, hogy tükrözze a kutya kompakt, zömök megjelenését. Ahogy a második lépésben felvázoljuk a főbb vonásokat, figyeljük meg, hogy a szemek milyen alacsonyan helyezkednek el, és hogy az orra mennyire belenyomódik a pofába.

3.

4.

Az árnyékok és a részletek elhelyezése Hegyes 2B-s ceruzával kezdjük az árnyékolást a ráncokkal az arcon és a test kontúrjain és árnyékain. A ceruza legyen meglehetősen hegyes, hogy a ráncok kiemelkedjenek, és a bunda bársonyos legyen. Szintén hegyes ceruzával vigyük fel a szem részleteit. Mint minden rajznál, a saját tempónkban dolgozzunk, ne kapkodjuk el a bunda árnyékolását. A részletekre kiterjedő figyelem egyértelműen megmutatkozik majd a kész rajzban.

Törpesnaucer

Írta: William F. Powell

A törpesnaucer bozontos szemöldöke és hosszú szakálla egyedivé teszi a megjelenését. Profilja majdnem négyszögletes, így a törpesnaucer (akárcsak nagyobb társai, a közép- és az óriásschnaucer) egyenes, vízszintes háttal és jól fejlett lábakkal rendelkezik.

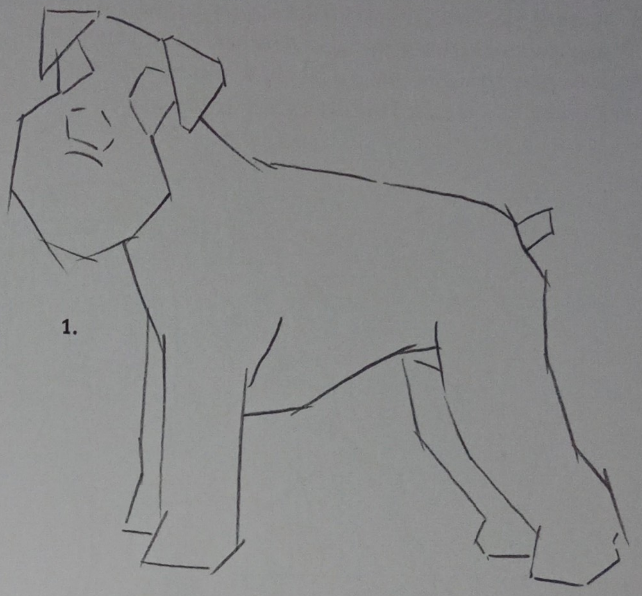

1.

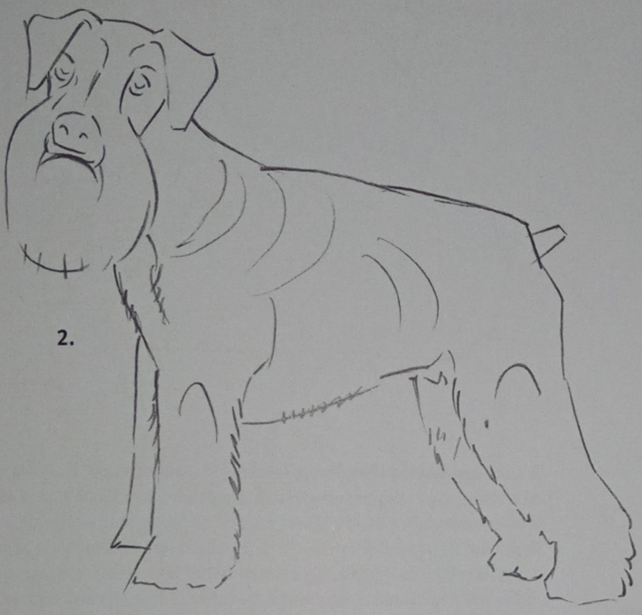

2.

Az alapvető körvonal Ahogy az első lépésben felvázoljuk a testet, ügyeljünk rá, hogy az arc az orcáknál kiszélesedjen, hogy elférjen az egész szakáll. Ezután vigyünk fel háromszögeket a fejtetőre, így a fülek előrehajlónak tűnnek. A második lépésben helyezzük el a mélyen ülő szemeket és a széles orrot, és jelezzük a szőrös körvonalat.

3.

4.

A textúra kialakítása Lassan vigyük fel a bundát, gyors vonásokkal a hát mentén, a harmadik lépésben. Ügyeljünk rá, hogy a pofához legközelebb legyen a legsötétebb a szőr, így látható lesz az arc körvonala. A mellkason és a lábakon kevesebb vonalra van szükség, mert a bunda ezeken a területeken általában világosabb. A gyurmaradírt hegyessé gyúrva a szőr növekedésének megfelelően „rajzolhatunk" bele világosabb részeket.

Írta: William F. Powell

Shar-pei kölyökkutya

A shar-pei lógó, ráncos bőréről híres. Ezek a ráncok a kutyának aggodalmas arckifejezést kölcsönöznek. Az itt bemutatott kölyökkutya bőre lógóbb, mint a felnőtt kutyáé: a test később kitölti a bőrt, és a ráncok kevésbé lesznek láthatók.

1.

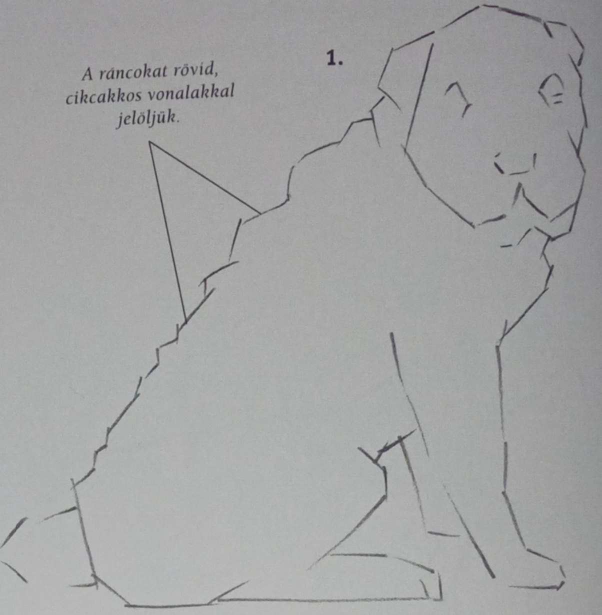

A ráncokat rövid, cikcakkos vonalakkal jelöljük.

2.

A shar-pei ábrázolása Ahogy felvázoljuk a kutya alakját az első lépésben, rövid, nagy szögben elhelyezett vonalakat használjunk a körvonal létrehozásához. A második lépésben, amikor berajzoljuk a ráncokat, kezdjük el halványan árnyékolni a ráncok belsejét. Minden ráncra ugyanannyi figyelmet fordítsunk, így a kutya élethű lesz. Folytassuk az árnyékolást rövid vonásokkal a harmadik lépésben, a tónusértékek legyenek sötétebbek a ráncok között.

3.

4.

Bobtail

Írta: William F. Powell

A bobtail vagy óangol juhászkutya legszembetűnőbb jellegzetessége hosszú, sűrű bundája, ami néhol eltakarja az állat szemét és fülét. Ez a rajz nem különösebben részletező, de a bundára különös figyelmet kell fordítani.

Az általános alak megrajzolása
Az első lépésben vigyük fel a befoglaló körvonalat, a másodikban pedig jelezzük a szőrt. A vonalak legyenek lazák és szabadok.

1

2

A szőr felvázolása Ahogy elkezdjük felvázolni a bundát, vegyük észre, hogy az orr, a nyelv és a szemek sima textúrája kontrasztot képez a bundával. Egy tompa hegyű ceruzával vigyük fel a szőrt, és a test hátsó vége felé újabb rétegekben árnyékolhatunk, hogy jelezzük a sötétebb színt.

3

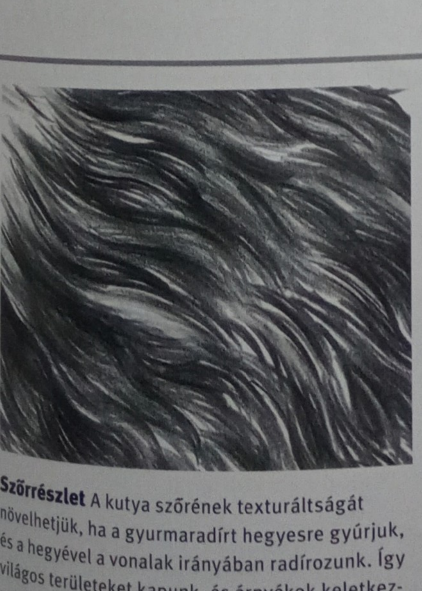

Szőrrészlet A kutya szőrének texturáltságát növelhetjük, ha a gyurmaradírt hegyesre gyúrjuk, és a hegyével a vonalak irányában radírozunk. Így világos területeket kapunk, és árnyékok keletkeznek a szőrszálak között.

Csau-csau

Írta: William F. Powell

A nagyon is jellegzetes csau-csau bundája érdes vagy sima, amit lágy, hegyes ceruzával kell felvinni. Figyeljük meg, hogy ez a rajz milyen aprólékosan kidolgozottnak tűnik: a bunda minden egyes szálát gondosan megrajzolták. Egyértelműnek kell lennie, hogy milyen tapintású a kutya szőre.

1.

2.

3.

A csau-csau felvázolása Az első és második lépésben vázoljuk fel a kutya előzetes körvonalát, majd adjuk hozzá az arcvonásokat. A harmadik lépésben egy hegyes ceruzával kezdjük el árnyékolni a bundában levő legsötétebb területeket. A bunda textúrája sokféle világos területet mutat, így a gyurmaradír szintén jól jöhet, hogy a rajz minél élethűbb legyen.

4.

Néhány, a farok közepe felé futó, ívelt vonal segítségével a farok bozontos és világos színű lesz.

Flandriai pásztorkutya

Írta: William F. Powell

A flandriai pásztorkutya egy terelőkutya, amely Belgiumból származik. Bár megjelenése ijesztő és szigorú, ez az intelligens állat kiváló házi kedvenc.

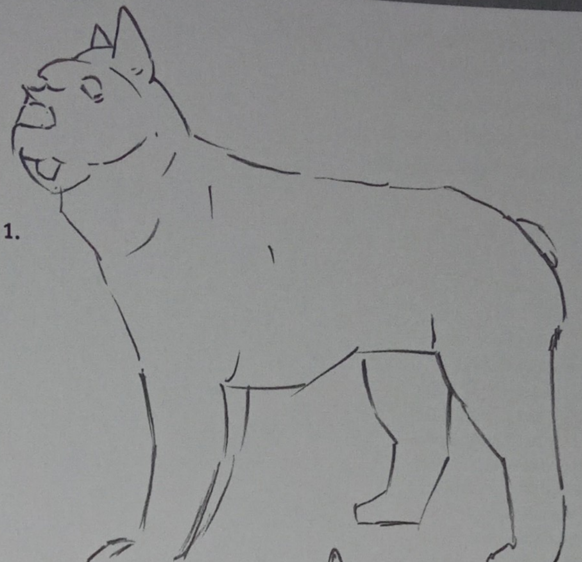

1.

Ebből a szögből a kutya jobb szeme nem látható. Adjunk magunknak időt a vázolási fázishoz, hogy a vonások pontosak legyenek, mielőtt folytatnánk.

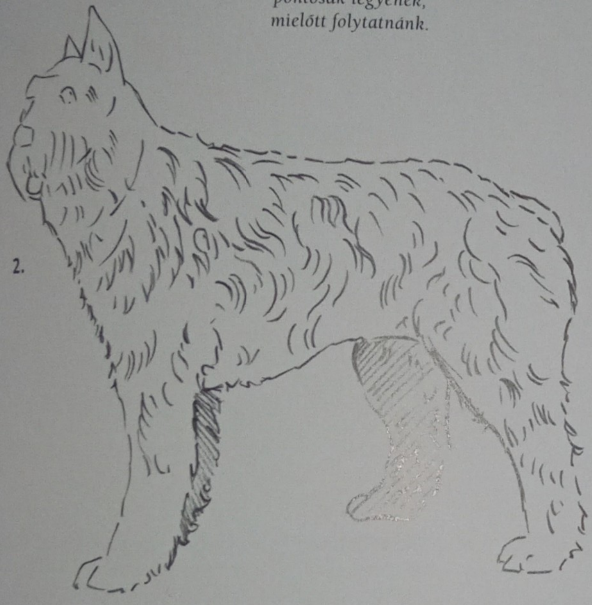

2.

3.

A pásztorkutya megrajzolása Az első lépésben vázoljuk fel a kutya testének előzetes körvonalát. Rajzoljuk meg a sűrű, bozontos bundát, ahogy azt a második és harmadik lépésben látjuk. A papírt helyenként hagyjuk fehéren, vagy egy gyurmaradírral hozzuk létre a világos területeket. Mivel a szőr textúrájának megragadása némi gyakorlást igényelhet, gyakoroljunk egy külön papíron addig, amíg biztosak nem vagyunk tudásunkban.

4.

A keverék és fajtatiszta kutyák végtelen számú variációja állandó inspiráció forrása. Keressünk új kutyatémákat, és gyakoroljunk sokféle megközelítésben és stílusban. Ami a legfontosabb: érezzük jól magunkat tanulás közben!

Ragdoll kiscicák

Írta: Mia Tavonatti

A ragdoll, azaz rongybaba nevet a nyugodt természetük miatt kapták. Ezeket a lágy, bolyhos kiscicákat rövid, gyors vonalakkal rajzoljuk meg. Majd egy satírrúddal mossuk el a vonalakat, kialakítva a bunda lágy megjelenését.

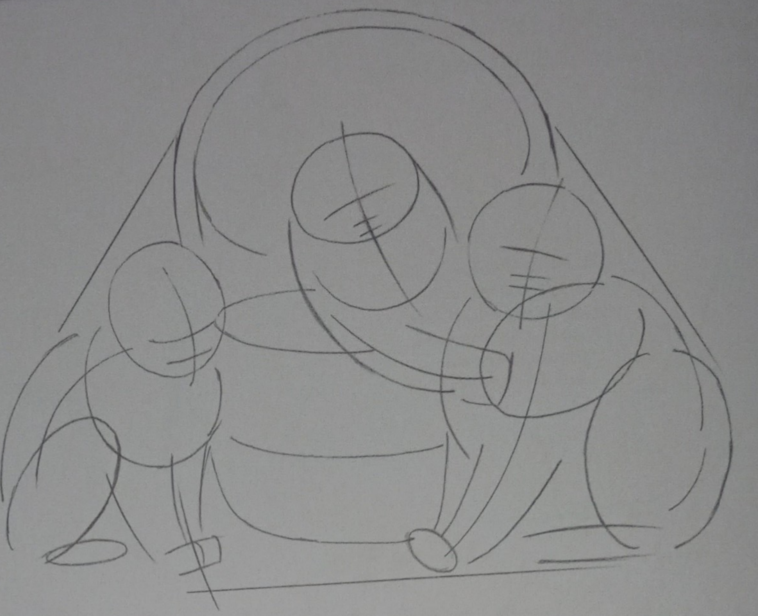

Első lépés Vázoljuk fel a három kiscica és a kosár kiegyensúlyozott, háromszögletű kompozícióját. Aztán építsük fel mindegyik macskát ovális alakzatok segítségével, jelezve a fej, a mellkas és a hátsó rész elhelyezkedését. Jelöljünk be néhány segédvonalat az arcvonásokhoz, jelezzük a lábak és a mancsok általános formáját. Folytassuk a cicák kidolgozását: háromszögekkel jelöljük a füleket, amelyek követik a félrehajtott fejeket. Aztán vázoljuk fel a kosáron kívül levő két cica farkát.

Második lépés Ezen a ponton tüntessük el az első segédvonalakat, és összpontosítsunk a macskák körvonalának finomítására. Rajzoljuk meg a szemeket, az orrot és a szájat az egyes cicáknál, majd a mancsokat is. Aztán kezdjük el megalkotni a kosár fonott mintáját párhuzamos, rézsútos vonalakkal.

Harmadik lépés Fejezzük be a cicák körvonalait, fussunk át az eredeti vázlaton rövid, széles vonalakkal, hogy a borzas bundát érzékeltessük. Tovább dolgozunk a kosár textúráján: újabb párhuzamos vízszintes vonalakkal jelezzük a különálló fonatokat. A kosár fülénél ívelt vonalakat használjunk, hogy a kerekségét megmutassuk.

Negyedik lépés Finomítsuk a kosár felületét és a kiscicák bundáját, egy H-s és egy 2B-s ceruzát cserélgetve. Variáljuk a vonalak vastagságát azzal, hogy váltogatjuk a grafithegy hegyes és laposabb szélét. Miközben alakítjuk az egyes területeket, igyekezzünk folyamatosan egyensúlyt fenntartani.

Ötödik lépés A befejezéshez a ceruzahegy lapos oldalával vonalkázzuk a kosár árnyékát, így sötétítsük be, a korábban elhelyezett vonalak irányát követve. Ugyanezzel a technikával rajzoljunk vetett árnyékot a kiscicák és a kosár alá. Ezek a sötét területek szép kontrasztot alkotnak majd a kismacskák fehéren hagyott világos részeivel. Befejezésül a kiscicák bundáját néhol finoman mossuk el egy satírrúddal, hogy lágyabb, puhább árnyékokat kapjunk.

Perzsamacska

Írta: Mia Tavonatti

A perzsamacska zömök állat, hosszú, selymes szőrrel. Nagy, kerek pofája van rövid, széles vonákkal és kis fülekkel. A perzsamacska bundájának zékeltetéséhez a ceruzavonalak legyenek egyformák határozottak. Figyeljük meg, hogy ez a példa sokkal dolgozottabb, mint az előzőek.

Első lépés Amikor a macskát felvázoljuk, figyeljük meg, hogy a szemek formája különbözik. Ez azért van, mert a fejet háromnegyed profilból nézzük. Vázoljuk fel a macska alapformáját, íves vonalakkal jelöljük kerekded testét és a forma változásait.

A szem részlete
Ebből a szemszögből a macska jobb szemének szöge fontos: a pupilla függőleges marad, és részben takarja az orrnyereg.

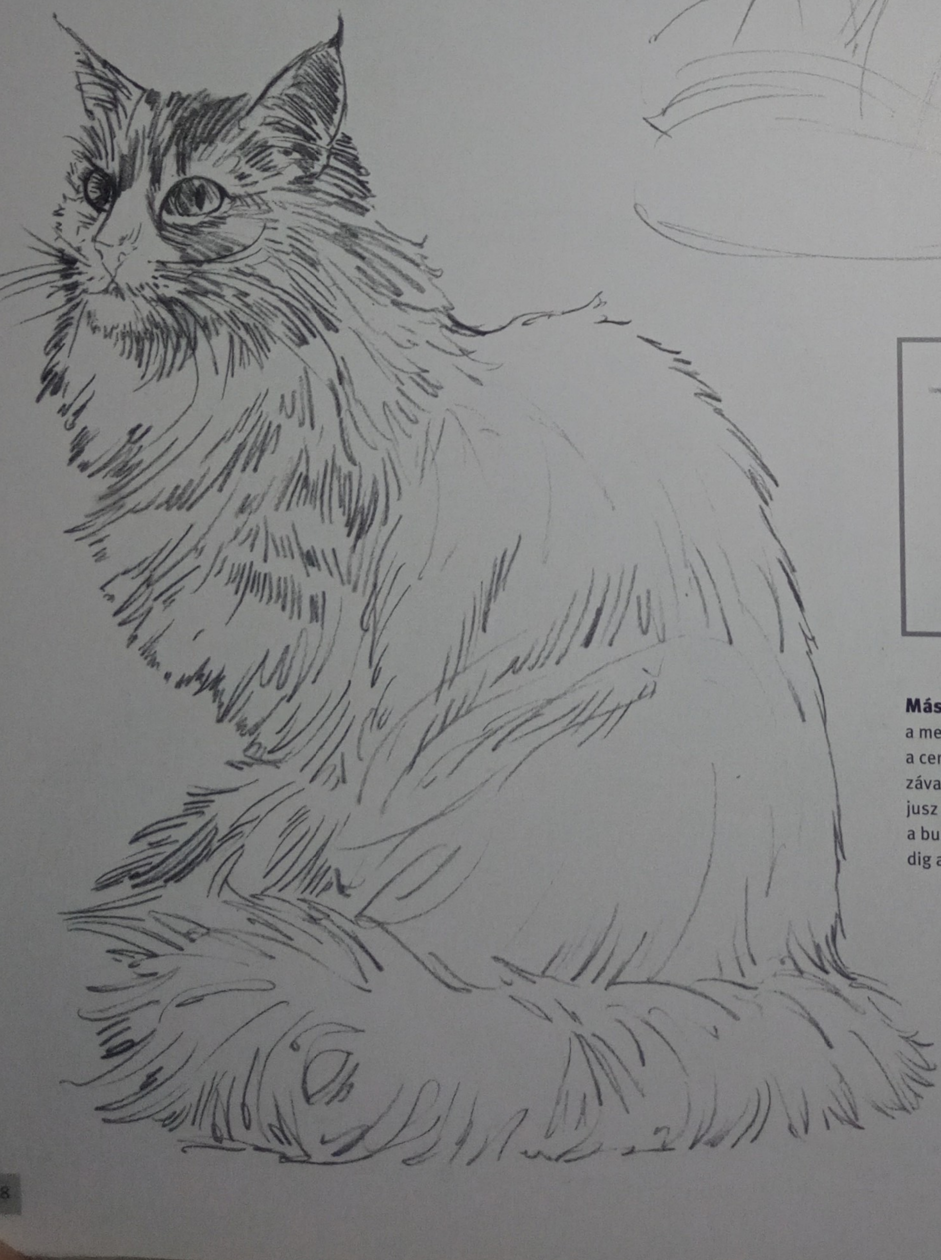

Második lépés Egyenletes ceruzavonásokkal jelöljük a fej, a mellkas és a hát körüli szőrrétegeket. Ügyeljünk arra, hogy a ceruzavonalakkal finomítsuk a formákat. Hegyes HB-s ceruzával árnyékoljuk a szemet, és rajzoljuk meg az orr és a bajusz finom vonalait, majd 2B-s és 4B-s ceruzával vigyük fel a bunda vastag textúráját. Ne feledjük, hogy a vonalakat mindig a szőr növekedési irányának megfelelően húzzuk.

Harmadik lépés Az utolsó képen látjuk a kontrasztos tónusok hatékony használatát. A macska mellkasán és oldalán lévő fehér területeken a minimális árnyékolás mutatja, hol éri fény a bundát. A macska pofaszőrzetének bal oldali részén és a macska bal fülén láthatók a közepes tónusértékek. Egy 4B-s vagy 6B-s ceruzával rajzoljunk sötétebb vonalakat a hátgerinc, a nyak, a pofa jobb oldala és a farok egyes részei mentén. Figyeljük meg, hogy a sötét háttér milyen világos színű formát hoz létre a macska mellkasán és farkán.

Cirmos

Írta: Mia Tavonatti

A minták és a textúrák egy egyébként átlagos témánál is izgalmasak lehetnek. Ennél a vázlatnál a szőnyeg bordái és a macska csíkjai érdekes kontrasztot alkotnak.

Első lépés Kezdjük egy fektetett S alak megrajzolásával, hogy vázoljuk a macska testvonalát, a faroknál élesebben íveljünk. Aztán rajzoljuk meg az alapvető formákat: kör legyen a fej, és ovális alakzatokat használjunk a mellkashoz, a testhez és a combokhoz. A macska vonásainak segédvonalaiként rajzoljunk keresztet a pofára, és adjunk hozzá két vonalat, amelyekkel az orr és a száj elhelyezkedését jelezzük.

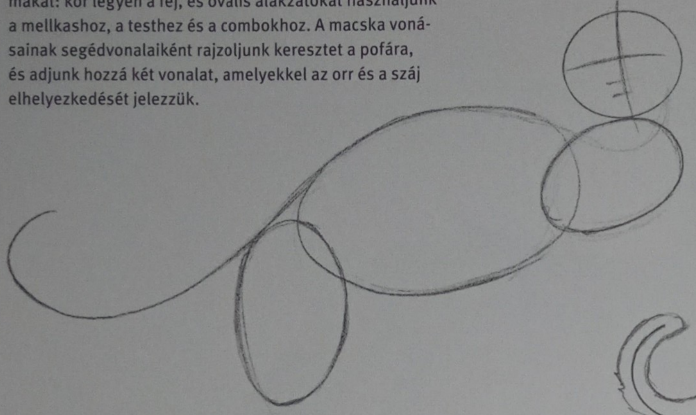

Második lépés Rajzoljunk egy kisebb, ovális alakzatot a macska hasánál, vázoljuk fel kidülledő hasán a bundát. Aztán rajzoljuk meg a macska teljes testének körvonalát, kapcsoljuk hozzá a négy lábát. Rajzoljuk meg a háromszögletű füleket, és helyezzük el a szemeket, az orrot és a szájat.

Harmadik lépés Fussunk át a körvonalon rövid, töredezett vonalakkal, amelyek jobban megragadják a bundát. Rajzoljuk meg a lábujjakat és a tappancsokat, pár vonallal jelöljük a macska vállát. Részletezzük a pofát, jelöljük a csíkokat, és töltsük ki a pupilla félholdas alakjait.

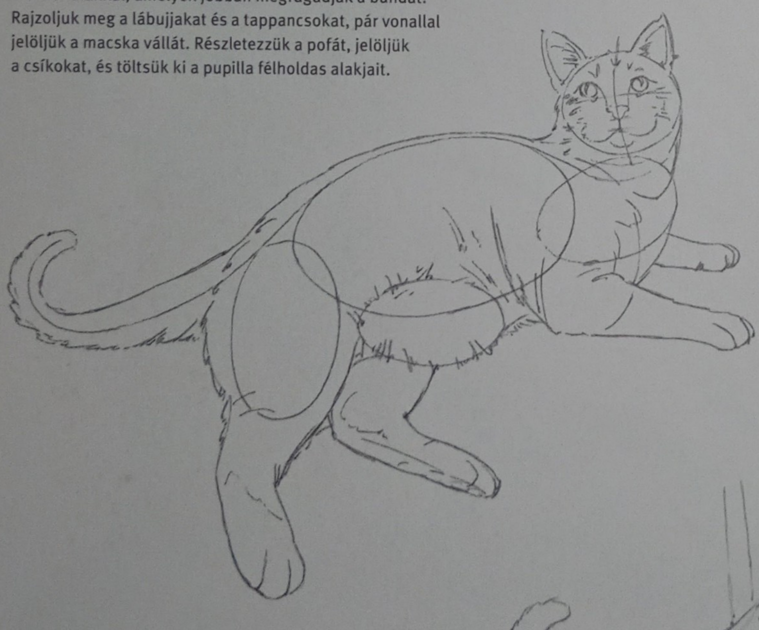

Negyedik lépés Radírozzuk ki a feleslegessé vált segédvonalakat. Rajzoljuk meg a macska bundájának cirmos mintáját, ívelt vonalakkal jelezve a macska kerekded formáját. Majd rajzoljuk meg a szőnyeg kontrasztos, párhuzamos mintáit, és helyezzük el a macska mögötti dívány első vonalait.

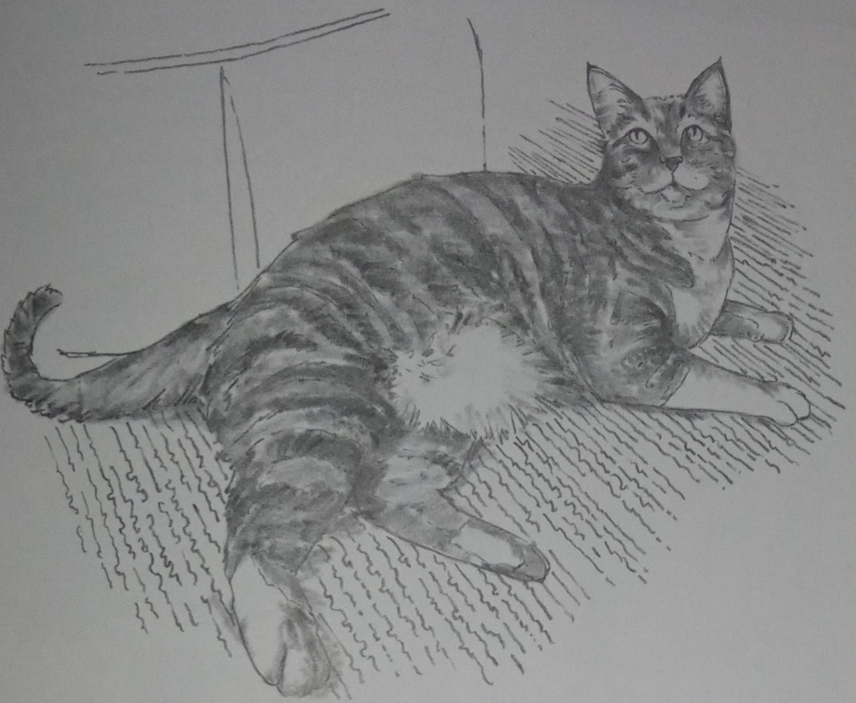

Ötödik lépés Árnyékoljuk a macska sűrűn csíkozott bundáját. Fussunk át a grafiton egy satírrúddal, hogy lágy átmeneteket képezzünk, amelyek a legjobban megmutatják a macska puha bundáját. Emellett a széleket is el lehet mosni kissé, például a macska hasán levő lágy bundánál. Majd rajzoljuk tovább a macska mögötti, lepellel borított díványt.

Hatodik lépés Folytassuk a macska sötétebb tónusértékeinek kidolgozását a sötétebb csíkokkal – a szőrnövekedés irányának megfelelően húzzunk erősebb, vastagabb vonalakat. A redős szőnyegmintához kissé maszatoljuk el az árnyékolást minden második csíkban, mégpedig grafitpor és satírrúd segítségével. Aztán befejezésül húzzunk néhány széles, függőleges vonalat a satírrúddal a kerevethez, megnyugtató kontrasztot adva a szőnyeg és a macska sűrű csíkozásának.

A macska viselkedése

Írta: Mia Tavonatti

A tisztálkodó macska izgalmas testhelyzetet vesz fel, ezért fontos, hogy elég időt szánjunk a felvázolására. Ovális alakzatokkal helyezzük el a test nagyobb formáit, és rajzoljunk segédvonalakat a gerinc és a koponya mentén, hogy a macska testének hajlatait megfelelően vázolhassuk. Ne feledjük, hogy a macska bal mellső lába tartja a felsőtestének a súlyát, így eszerint kell elhelyeznünk. Ha nem így történik, úgy fog tűnni, mintha a macska bármelyik pillanatban előreeshetne.

1.

2.

Egy ilyen bonyolult póznál fontos alaposan megfigyelni a modellt.

A gondos, egyforma vonások rövid, sima bundát sejtetnek.

Satírrúddal mossuk össze a vonalakat a vetett árnyékon.

A részletek sejtetése Ha megfelelő a póz, kezdjük el felrajzolni a bundát. A második lépésben egy puha ceruzával, mint amilyen a 6B-s is, rajzoljuk meg a szőrt. A vonalak vastagságának váltakoztatásával alkossunk kontrasztot és adjunk mélységet, hogy az árnyékolás különféle tónusértékeket és rétegeket kapjon. Próbáljuk meg nem túlcizellálni a rajzot. Jobb az árnyékolást akkor abbahagyni, amikor már majdnem késznek tűnik, mint átesni a ló túloldalára, és elrontani.

A macskák a testbeszéd segítségével fejezik ki magukat. A macska úgy jelöli meg a területét, hogy nekidörgölődzik valaminek, hogy személyes szagát átvigye a tárgyra. Néha a macska az ember lábához is hozzátörleszkedik, hogy üdvözölje és kimutassa gyengédségét. A macska kerek, rézsútos teste és a fal függőleges vonalai közötti ellentét hatásos kompozíciót alkot.

1.

Vázlat készítése Mielőtt felvázolnánk a macska testét, először vigyük fel a fal és a padló vízszintes és függőleges vonalait. Majd rajzoljuk meg a begörbített hátat, a kerek vállakat és a felfelé kunkorodó farkat. Különösen figyeljünk oda az arányokra és a lábak elhelyezkedésére. A macskának mindig jól egyensúlyozottnak kell látszania. Mielőtt az utolsó árnyékolást elvégeznénk, finomítsuk újra vonalainkat.

Változtassuk meg a vonalak szögét az árnyék és a fal esetében, és variáljuk a macska bundájánál a vonalak hosszúságát.

2.

Ügyeljünk arra, hogy az árnyékolás tükrözze a fényforrás irányát, ezen a rajzon a lábak elülső része ezért sötétebb.

A MACSKA VISELKEDÉSE (FOLYTATÁS)

A macskák imádnak mászni, bár ez a kölyök némileg bizonytalan helyzetben találta magát. Figyeljük meg, hogy a kiscicák teste kerekded, hordószerű, míg a felnőtt macskáké hosszú és nyurga.

Első lépés Vázoljuk fel az ágat, kissé ferdén. Aztán vigyük fel a cica testét az ág köré. Ügyeljünk, hogy a test ne legyen túlságosan elnyújtott: mutassuk meg, ahogyan rásimul az ágra, és egy kicsit alá is lóg. Egy hegyes HB-s ceruzával halványan jelöljük az arcot, a hasat, a lábakat és a farkat.

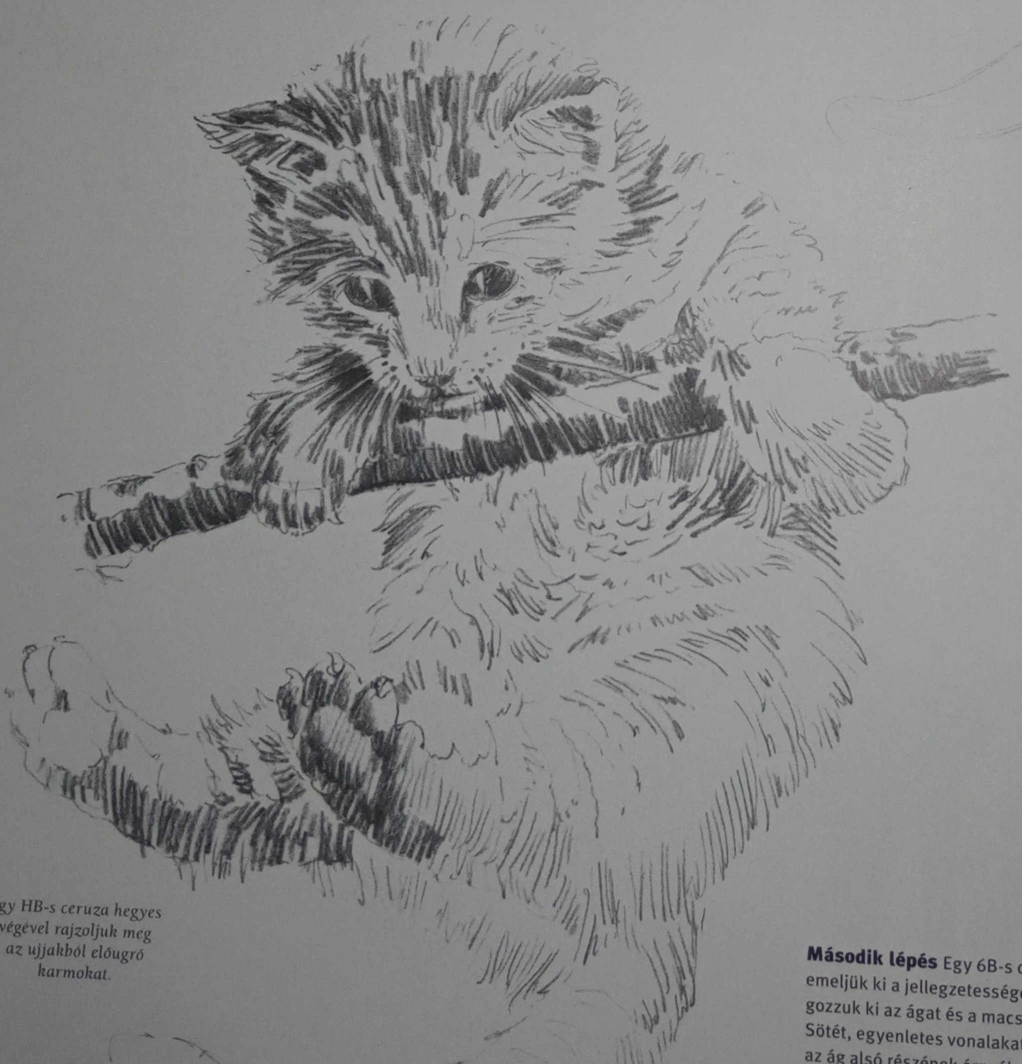

Egy HB-s ceruza hegyes végével rajzoljuk meg az ujjakból előugró karmokat.

Második lépés Egy 6B-s ceruzával emeljük ki a jellegzetességeket, dolgozzuk ki az ágat és a macska bundáját. Sötét, egyenletes vonalakat használjunk az ág alsó részének árnyékolásánál és a cica tappancsainál is. Változtassunk a tónusértékeken, hogy a bunda csíkos hatású legyen.

Harmadik lépés Tetszés szerint dolgozzuk ki a rajzot. Egy HB-s ceruzával rajzoljuk meg a szemek fölötti hosszú szőrszálakat és az orr, a szemek és a száj feletti finom vonalakat. Dolgozzuk ki a bundát a szőrnövekedés váltakozó irányaiban, különféle hosszúságú vonalakkal. Ne feledjük, hogy hagyjunk egyenletes fehér területeket a cirmos csíkjai miatt.

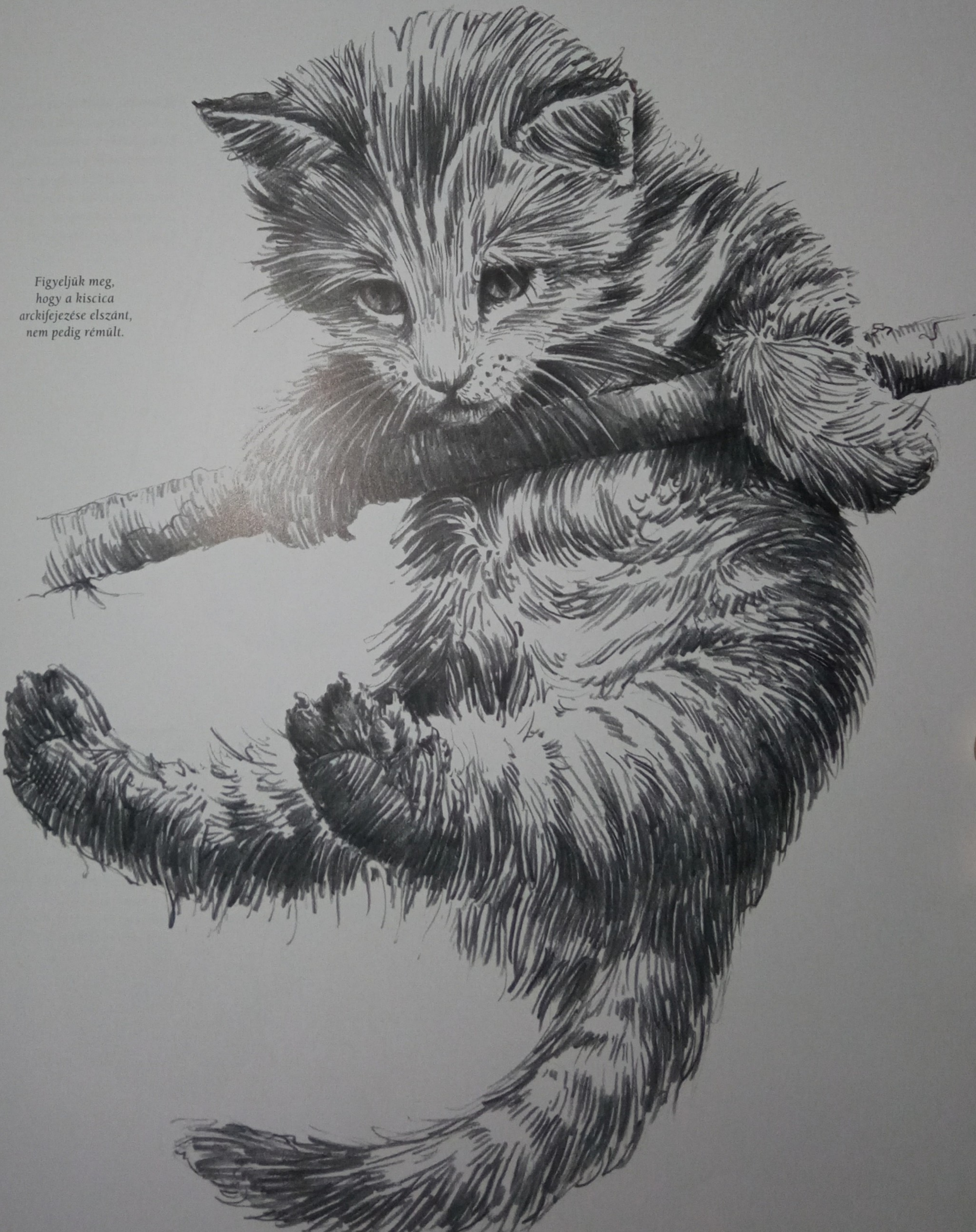

Figyeljük meg, hogy a kiscica arckifejezése elszánt, nem pedig rémült.

Írta: Mia Tavonatti

LÓPORTRÉ

A ló fantasztikus rajztéma, mivel belső szépsége és nemessége mindenkit rabul ejt. Különösen figyeljünk oda a szem részleteire, ogy kifejezhessük az állat szelídségét és intelligenciáját.

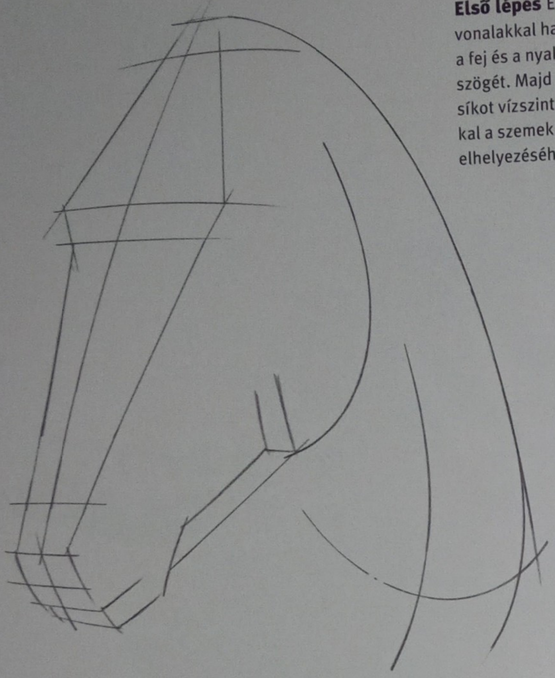

Első lépés Először is hosszú vonalakkal határozzuk meg a fej és a nyak felépítését és szögét. Majd jelöljünk ki több síkot vízszintes segédvonalakkal a szemek, az orr és a száj elhelyezéséhez.

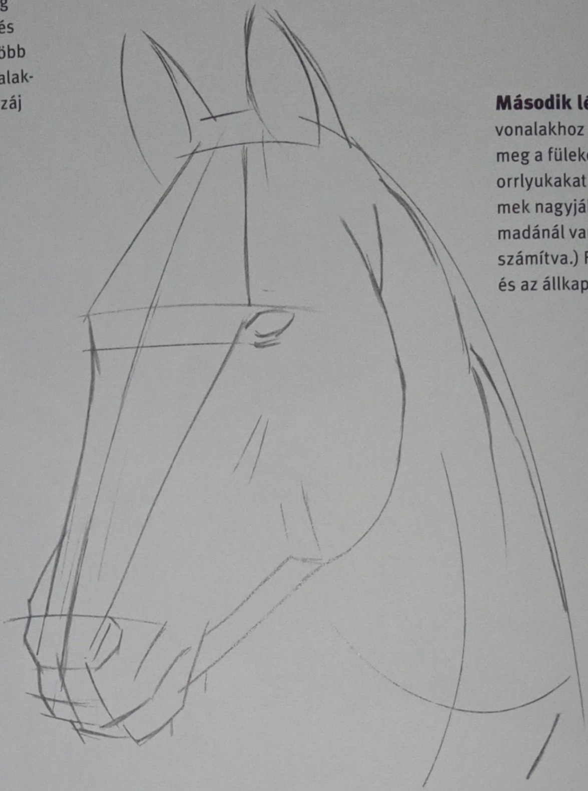

Második lépés Most a segédvonalakhoz igazodva rajzoljuk meg a füleket, a szemeket, az orrlyukakat és a szájat. (A szemek nagyjából a lófej egyharmadánál vannak, a fejtetőtől számítva.) Finomítsuk a nyak és az állkapocs körvonalát.

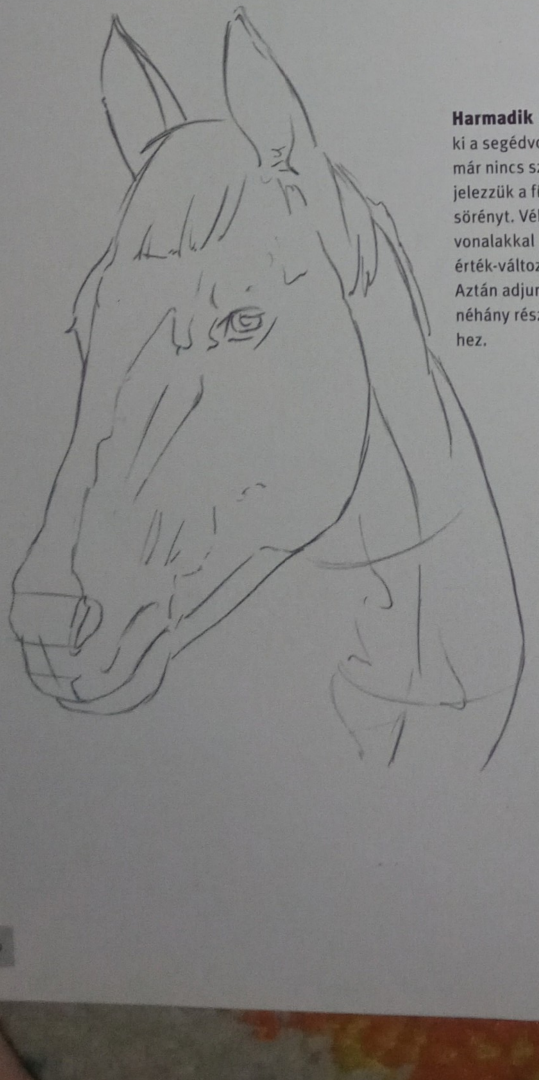

Harmadik lépés Radírozzuk ki a segédvonalakat, amikre már nincs szükségünk, és jelezzük a fülek között előlógó sörényt. Vékony, szabálytalan vonalakkal jelöljük a tónusérték-változást a ló pofáján. Aztán adjunk hozzá még néhány részletet a ló szeméhez.

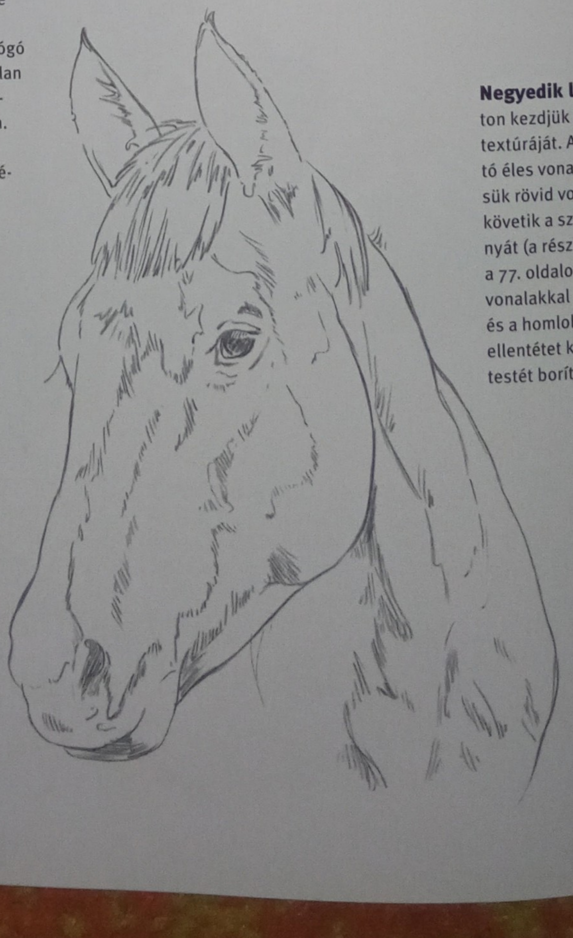

Negyedik lépés Ezen a ponton kezdjük el kidolgozni a szőr textúráját. A ló arcát kettéosztó éles vonalakat helyettesítsük rövid vonásokkal, amelyek követik a szőrnövekedés irányát (a részleteket lásd a 77. oldalon), majd hosszú vonalakkal ékesítsük a sörényt és a homlokba lógó szőrt, hogy ellentétet képezzen a ló egész testét borító rövid szőrrel.

Ötödik lépés Most vigyük fel a szőr sötét területeit egy nagy satírrúddal, amit grafitporba mártunk. Széles vonásokkal dolgozzunk, és ahogy haladunk lefelé a nyakon, egyre halványabbak legyenek. Egy kisebb satírrúddal adjunk hozzá további részleteket és árnyékolást a szem és a fülek körül. Végül növeljük a mélységet azzal, hogy sötét grafitvonalakat húzunk a fülek árnyékába és a fej alá.

Részletek

Pofa A pofa lágy, ívelt formáját gondos árnyékolással adhatjuk meg. Az orrlyuk körüli és a száj fölötti rész kicsit megemelkedik – a területet gyurmaradírral világosítva hozhatjuk létre ezt a formát.

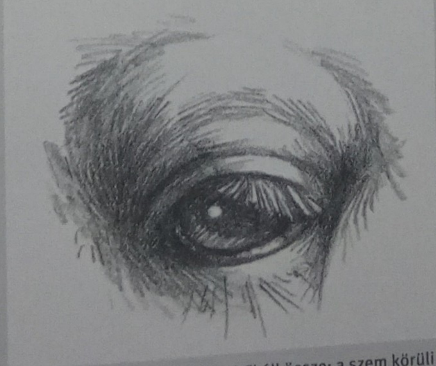

Szem A ló szeme sok részletből áll össze: a szem körüli ráncoktól az egyenes, hosszú szempillákig. Hogy a szem életteli legyen, hagyjunk világosan egy félhold alakú területet, ami a visszatükrözött fényt jelzi, és fölötte egy éles, fehér csúcsfényt.

Fül A ló üstökét hosszú, kissé ívelt vonalakkal adjuk vissza. Aztán árnyaljuk a fül belső részét felfelé irányuló, párhuzamos vonalakkal. A legsötétebb az alja legyen, és fokozatosan világosodjon, ahogy felfelé haladunk a fülön.

Lófej profilból

Írta: Walter T. Foster

Ehhez az oldalnézethez vázoljuk fel a ló fejének alapformáját, majd fokozatosan alakítsuk. A vonalakkal és az árnyékolással bánjunk óvatosabban és határozottabban. Ne feledjük megfigyelni a modellt, hogy megfelelő legyen a hasonlóság.

1.

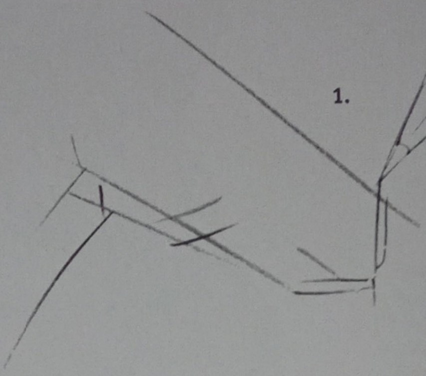

HB-s ceruza

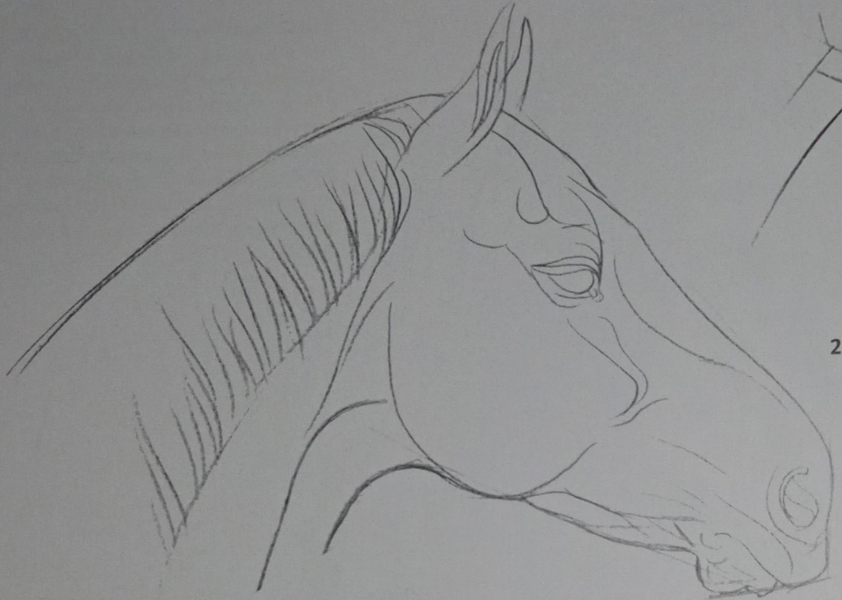

2.

A segédvonalak elhelyezése Miután felvázoltuk a fej formáját az első lépésben, nyugodtan és hosszasan finomítsuk a körvonalakat, emeljük ki a kitüremkedő ajkat és a nyak kecses íveit. Jelöljük ki a nagyobb izomcsoportokat a szem felett, az orca felett és a pofa mentén. Majd kövessük ezeket a segédvonalakat, és változatos tónusértékű árnyékolást alkalmazzunk az arcon és a nyakon, egy puha grafitceruza oldalával.

3.

A sörényhez vigyünk fel hosszú, vastag vonalakat hegyes végű ceruzával vagy egy puha grafitceruza oldalával.

Ne féljünk kísérletezni és hibázni – ne feledjük: a gyakorlást semmi nem helyettesítheti!

A részletek megmutatása Rövid, halvány vonásokkal árnyékoljuk a pofát és a nyakat, néhány vastag, függőleges vonallal ábrázoljuk az állkapocs és a szem körüli izmokat. Próbáljunk meg egyes területeket elmosni satírrúddal a lágyabb hatás kedvéért.

Kidolgozottabb lófejek

Írta: Michele Maltseff

Itt kissé bonyolultabb példáit láthatjuk az árnyékolási gyakorlatoknak. Figyeljük meg a különbséget a látószögekben, a sörényápolásban és a lószerszámokban (kantár, gyeplő, zabla). Mint mindig, kezdjünk néhány egymást keresztező vonallal, finomítsuk a körvonalakat, majd tegyük hozzá az árnyékolást.

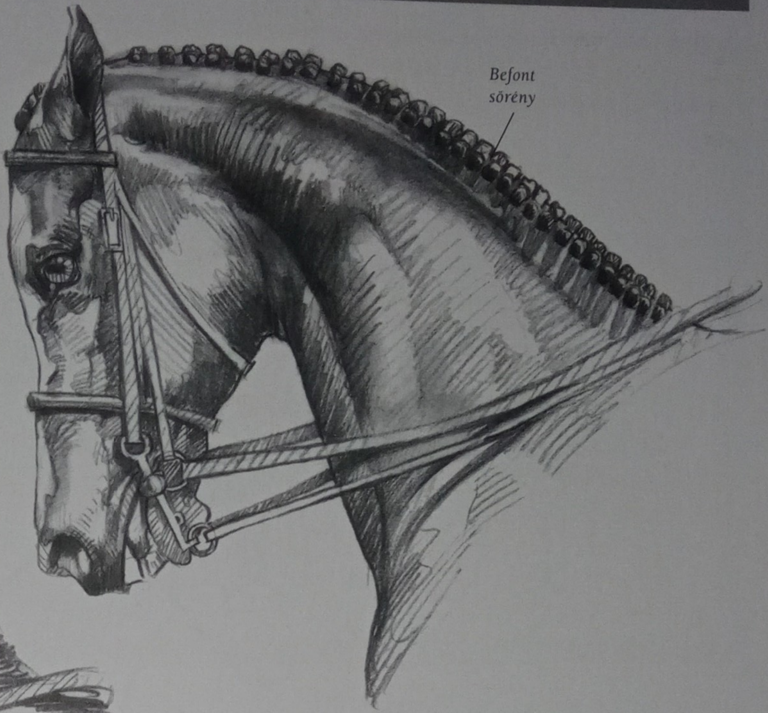

A rövid, vízszintes vonalakat használjuk a nyak elején, az oldalán változtassuk a vonalak szögét, hogy kövessék a nyak ívét.

A sörény megrajzolása A parádés lovaknak gyakran fonott sörényük van, a nyírt sörényt pedig csak pár centisre hagyják meg, hogy egyenesen felálljon. Ez a két sörényfajta kiemeli a ló nyakát, és lehetőséget biztosít, hogy gyakorolhassuk a fej és a nyak izomzatának árnyékolását. Mivel a fajták között nagy különbségek vannak, a ló rajzolásánál igazán próbára tehetjük megfigyelőképességünket!

A lágy hatás érdekében válasszunk 6B-s ceruzát, és használjuk a ceruza tompa hegyét vagy a hegy oldalát, hogy egyenletes, széles vonalakat húzzunk.

Világos és sötét tónusértékek alkalmazása Miközben árnyékoljuk ezeket a lófejeket, figyeljük meg a világos és sötét tónusok közötti kontrasztot, micsoda formákat ad a lovaknak. A sötét és a közepes tónusok mélységet adnak, a kiemelt, világos részek pedig „kiugranak". Variáljuk a vonalakat, amelyekkel kiemeljük a fényes szőr különféle textúráját, a durvább sörényt és a lószerszám sima bőranyagát.

Póniló

Írta: Mia Tavonatti

A póni nem egyszerűen kicsi ló, hanem egy külön faj. Kisebb a lónál, biztosabban áll a talajon, és erősebb benne az önfenntartó ösztön.

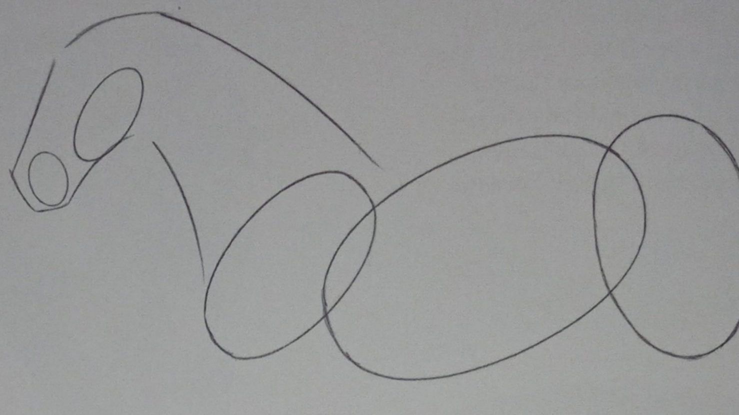

Első lépés Egy HB-s ceruzával vázoljuk fel a póni formáját a papírra. Egymást fedő ovális formákkal alakítsuk ki a mellkast, a testet és a combokat. Aztán vázoljuk fel a gyengéden ívelő nyakat, majd a fejet gyors, szögletes mozdulatokkal. Tegyünk hozzá ovális formákat a pofa és az állkapocs ívéhez.

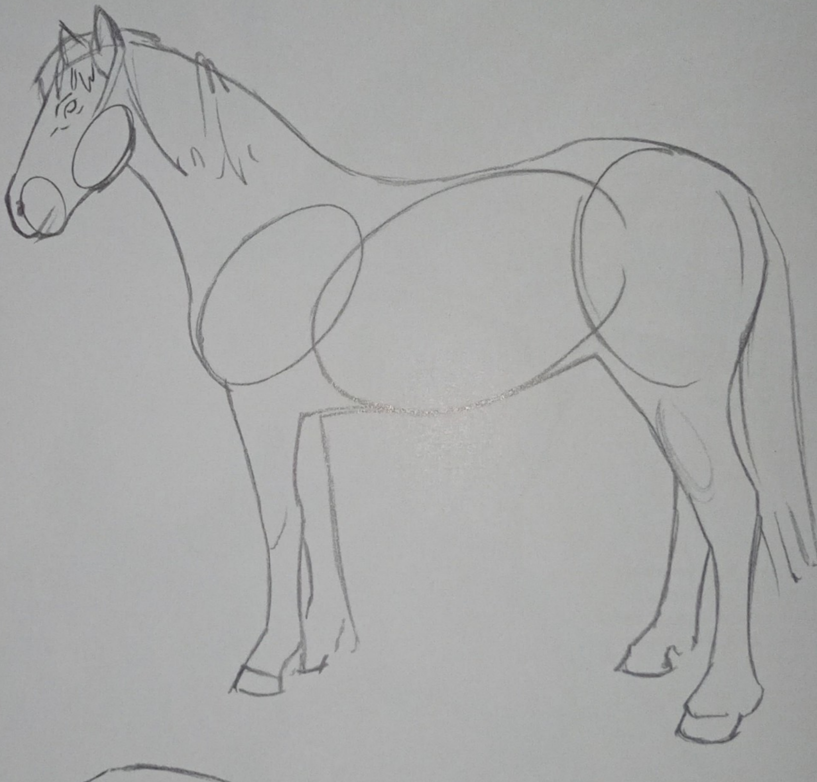

Második lépés Az első lépésből kiindulva körvonalazzuk a póni egészét. Vázoljuk fel a lábakat, és figyelmesen skicceljük fel a patákat és az izmokat. Néhány hosszú vonallal gyorsan jelöljük a sörényt és a farkat, majd rajzoljuk meg a szájat, az orrlyukat, a szemet és a füleket.

Harmadik lépés Radírozzuk ki az eredeti ovális segédvonalakat, és árnyékoljuk a túloldali lábakat hosszú, függőleges vonásokkal. Aztán hosszú, egyenes vonalakkal rajzoljuk meg a sörény és a farok hosszú szőrét. A testforma kialakításához jelöljük néhány vonallal a főbb izmokat. A pofának azzal adhatunk formát, ha egyes területeken enyhén árnyékoljuk. Majd körvonalazzuk a gyeplőt.

A LÓ ÉS A PÓNILÓ TESTRÉSZEI

Semmiképpen nem kell megtanulni minden csont és izom nevét ahhoz, hogy egy állatot pontosan megrajzoljunk. De segítségünkre lehet, ha tudunk egy keveset a modell alapvető anatómiájáról. Például a ló csontváz- és izomrendszere formáinak alapismerete segíti a ló valószerűbb ábrázolását. (A pónik alapvető testfelépítése ugyanaz, bár a méretek és az arányok különböznek.) A csontok formájának ismerete segít abban, hogy élethű lábakat, patákat és pofákat rajzoljunk. A nagyobb izomcsoportok ismerete pedig abban könnyíti meg munkánkat, hogy hová helyezzük az árnyékokat és a kiemeléseket, így a ló vagy póni alakja életre kel.

A ló testének megrajzolása könnyű, ha az állatot alapvető formákra bontjuk le. Kezdjük körökkel, hengerekkel és trapézokkal – ahogy azt a jobb oldali lónál is látjuk – így nagy általánosságban tisztában leszünk a ló testrészeinek méreteivel és arányaival: a fejjel, a nyakkal, a hassal és a lábakkal. Aztán egyszerűen kössük össze ezeket a formákat, finomítsunk a vonalakon, és még tegyünk hozzá néhány részletet, hogy ló modellünk rajza valósághű legyen.

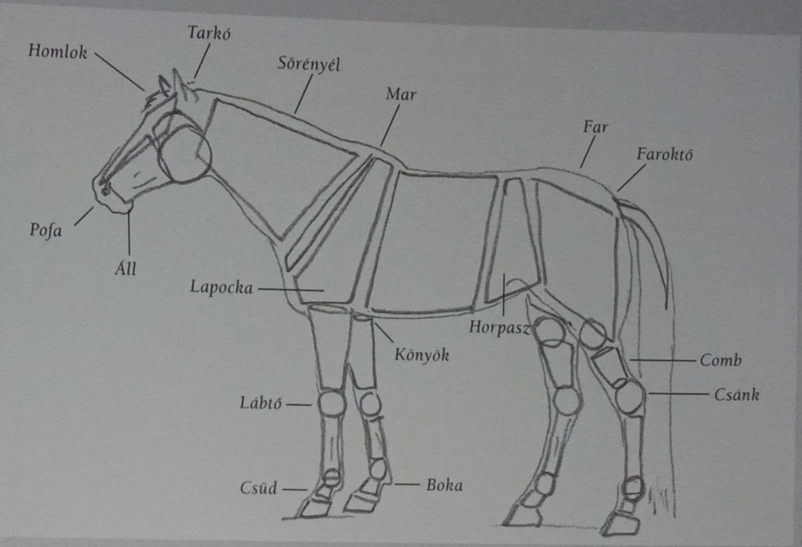

Rajz © 2005 Elin Pendleton

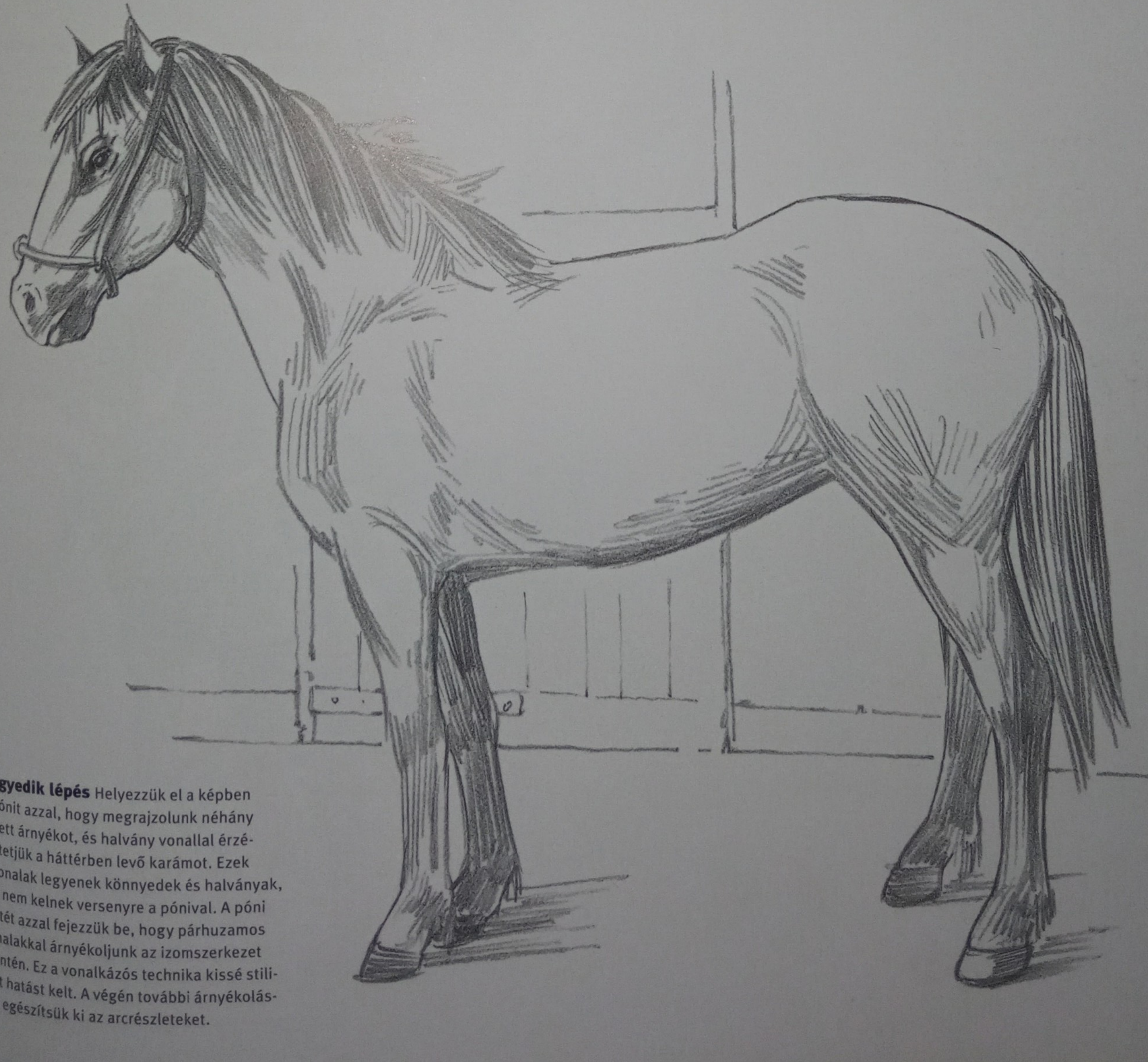

Negyedik lépés Helyezzük el a képben a pónit azzal, hogy megrajzolunk néhány vetett árnyékot, és halvány vonallal érzékeltetjük a háttérben levő karámot. Ezek a vonalak legyenek könnyedek és halványak, így nem kelnek versenyre a pónival. A póni testét azzal fejezzük be, hogy párhuzamos vonalakkal árnyékoljunk az izomszerkezet mentén. Ez a vonalkázós technika kissé stilizált hatást kelt. A végén további árnyékolással egészítsük ki az arcrészleteket.

Clydesdale ló

Írta: Michele Maltseff

A Clydesdale nagy testű teherhordó ló, egykor kemény gazdasági munkára tenyésztették, most népszerű parádés ló. Könnyen felismerhető „tollairól" – azaz a bokaszőreiről a lába alsó részén. Az itt bemutatott testtartás kiemeli a teherhordó ló izmos hátsó fertályát. A Clydesdale-nek kerek tompora, nehéz lába és vastag, ívelt nyaka, valamint római (ívelt) orra van.

1.

Ügyeljünk arra, hogy kiemeljük a ló erőteljes testfelépítését a vázlatkészítés során.

2.

A kezdés Óvatosan vázoljuk fel a lovat, ne feledjük a rövidülés szabályát. A harmadik lépésben puha grafitot használjunk, amilyen a 2B-s is, hogy megalapozzuk a világos és sötét területeket, és a kontraszt kedvéért nehéz, egyenes vonalakat húzzunk a sörénynél és a faroknál.

4.

A bokaszőröknél nem kell minden szálat egyenként megrajzolni.

3.

Különleges tulajdonságok hangsúlyozása Tanulmányozzuk modellünket alaposan, hogy kiemelhessük egyedi tulajdonságait: a parádés ló díszes sörényét és farkát.

Cirkuszi ló

Írta: Michele Maltseff

A cirkuszban használatos lovak nagy csontú fajták, mint például az európai melegvérű ló. Ezek a fajták széles hátúak és erős testfelépítésűek, mégis elegáns, kecses kiállásúak. Ez a szép kis pintó remek gyakorlást nyújt az árnyékolási technikákhoz, mivel szőrén világos és sötét területek is találhatók.

1.

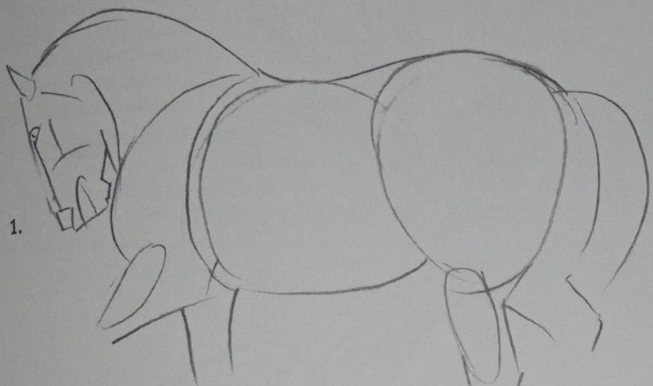

2.

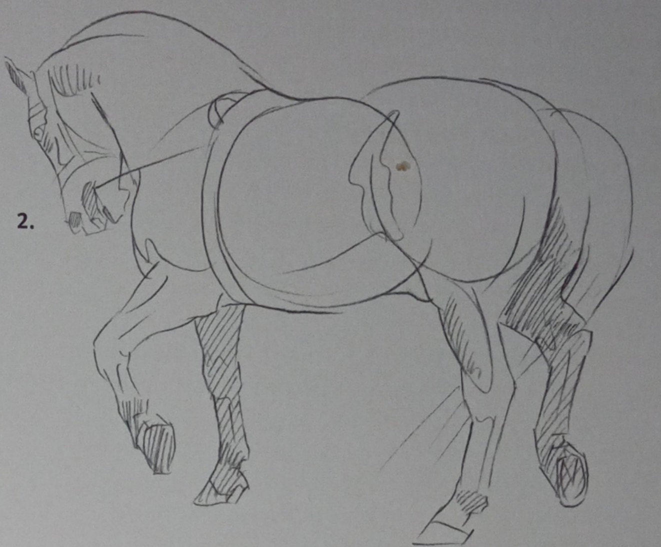

A vázlat kialakítása Nagy, ovális formákkal és körökkel vázoljuk fel a lovat, hogy láttassuk méretét és erejét. A gyeplő a ló testén átívelő hevederhez csatlakozik, így a fejet kissé a ló mellkasa felé hajtva kell ábrázolni, a nyak pedig roppantul ívelt. A végén a fehér területeken halványan árnyékoljuk, és radírral emeljük ki a világos részeket a sötét foltokban a ló farkán.

3.

4.

Ebből a szögből látható a ló szájpadlása, valamint a patkó a patáján. Ügyeljünk rá, hogy mindegyiket ugyanabból a nézőpontból rajzoljuk meg.

Rajzolás állatkertben

Írta: William F. Powell

Amikor kimegyünk az állatkertbe, sokféle állatot figyelhetünk meg, és számos pózban lerajzolhatjuk őket. Ez újabb remek módja annak, hogy meglássuk a fontos formákat, és gyakoroljuk a gyors rajzolást. Készítsünk egy állatról több nyers vázlatrajzot – és még néhány részletesebb képet, amikor csak alkalmunk adódik. Emellett a vázlatfüzet margójára jegyzetelhetünk is – írjuk le az állat arckifejezését, sajátosságait, mintázatát, szőrtípusát és színeit –, így később erre hagyatkozhatunk, amikor újra munkához látunk.

Látvány után rajzolni

Amikor szabad téren (más néven helyszínen) rajzolunk, gyakran érdemes a lehető legkevesebb eszközt vinni a könnyű szállíthatóság érdekében. Amikor az állatkertbe megyünk, elég egy kis vázlatfüzet, pár HB-s ceruza és hegyező. Radírt is vigyünk, ha szeretnénk árnyékolni. Emellett vegyük figyelembe az időjárást is: hőségben és verőfényben nem lehet jól rajzolni, úgyhogy vigyünk kalapot, vizet, sőt, szúnyogriasztót is, ha kell.

Gyors vázlat Az állatkert csodálatos hely, ahol vázlatokat készíthetünk madarakról, bár a legtöbb madár nemigen marad sokáig egy helyben. Gyorsan rajzoljuk le a darvak általános pózát, és aztán részletezzük a tollászkodó daru fejét. Néha jó fényképezőgépet vinni, hogy megörökítsük a részleteket a későbbi rajzokhoz. És ha nem tudunk elég közel jutni az állathoz, hogy jól megszemlélhessük, a fényképezőgép lencséjét távcsőnek használva nagyítsunk rá!

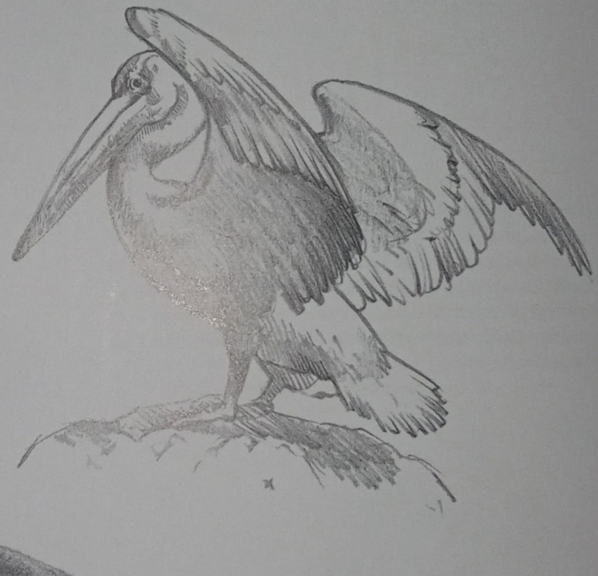

Állatok megfigyelése Az élő állatok és madarak skiccelésének egyik öröme az, hogy megleshetjük spontán és természetes létüket. Ha például elkapunk egy ilyen nagy pelikánt, amint a napon szárogatja a szárnyait, egy kicsit több időnk lesz elszöszmötölni a részletekkel és árnyékolni a testet, a fejet és a szárnyakat.

„Jegyzetelés" Amikor ilyen csodálatos állatokat pillantunk meg, készítsünk gyors vázlatot és néhány fotót is a helyszínen. A végső rajzot a stúdióban fejezzük be, a vázlatainkra és a fotókra hagyatkozva.

Első lépés A felnőtt gorilla gyakran ül és figyeli a látogatókat, így elég időt hagy a meglehetősen részletező rajzokhoz. Kezdjük azzal, hogy halványan rajzoljunk ovális alakú formákat, amelyek majd a fejet és a vállakat adják ki. Majd rajzoljuk meg néhány későbbi arcvonás és a szemöldök alapját.

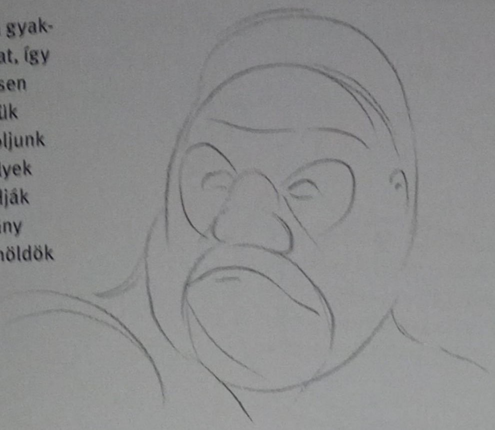

Második lépés Kezdjük el kibontani a szem, az orr és a száj részleteit. Helyezzük el a fület, egy vonalba a szemöldökkel. Aztán kezdjük el megalkotni az alapvető szőrzetformákat az arc és a vállak mentén.

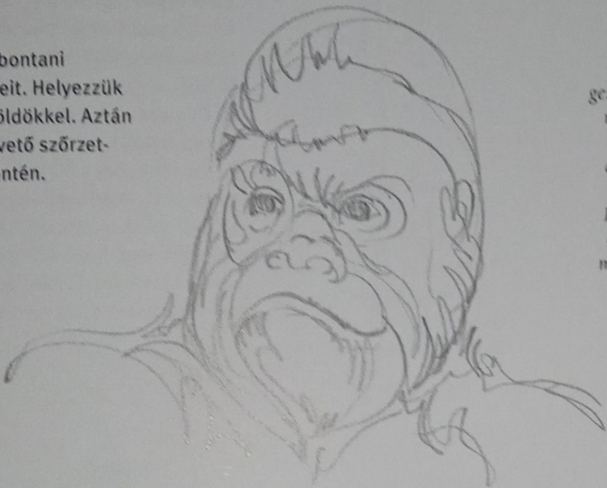

Készítsünk gyors, gesztusokat rögzítő kontúros rajzokat egy élénk, fiatal gorilláról, figyeljük meg az arányait, és mutassuk meg a testtartását. Különösen figyeljünk oda arra, hogy a kar és a láb méretileg miként viszonyul egymáshoz, valamint a vállak, a gerinc és a csípő által bezárt szögekre is.

Harmadik lépés Hegyes HB-s ceruzával kezdjük el nagyobb tömegben megrajzolni a szőrt, a vonások végén emeljük fel a ceruzát. Ceruzavonalaink mindig kövessék a szőrnövekedés irányát. Ezután árnyékoló technikákkal kezdjük el kidolgozni a vonásokat. Ha észrevesszük, hogy a korábbi lépések során hibáztunk, itt most kijavíthatjuk.

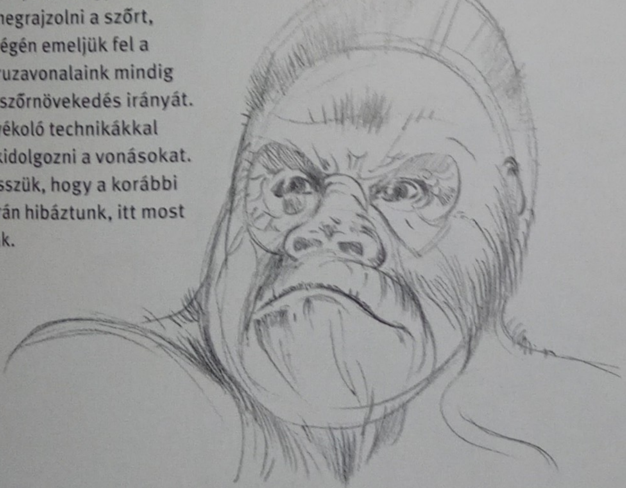

Negyedik lépés Folyassuk tovább a szőr megrajzolását, ritkuló vonásokkal, követve az arc és a vállak kontúrjait, de a fejtetőn és a szemöldöknél lehetnek sűrűbbek a vonalak. Majd finomítsuk az árkokat, gödröket és ráncokat, amiktől ennek az emberszabású majomnak ilyen kifejező arca van, és végül jöhet a meglepően apró fül. A legsötétebb árnyékokra és a szemekre 2B-s ceruzát használjunk, a kiemelendő részeket pedig hagyjuk fehéren.

Flamingó

Írta: William F. Powell

Habár a flamingó leginkább a színéről ismert, érdekes textúrái miatt a grafitceruza-vázlatoknak is ideális témája. Figyeljünk oda a részletekre a madár szúrós fej- és nyaktollainak, szárnytollainak, sima csőrének, kemény lábának és lábfejének megrajzolásakor.

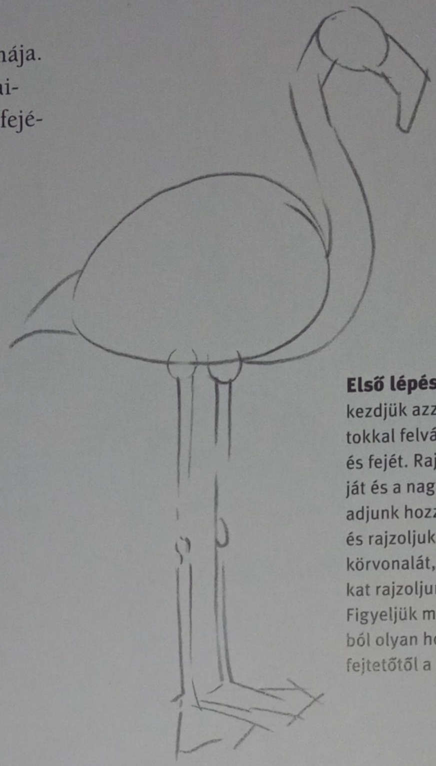

Első lépés Egy HB-s ceruzával kezdjük azzal, hogy tojásdad alakzatokkal felvázoljuk a flamingó testét és fejét. Rajzoljuk meg a nyak S alakját és a nagy, ívelt csőrt. A faroknak adjunk hozzá egy háromszögalakot, és rajzoljuk meg a lábak és a lábfej körvonalát, majd ovális alakzatokat rajzoljunk a „térdek" helyére. Figyeljük meg, hogy a lábak nagyjából olyan hosszúak, mint amekkora a fejtetőtől a test aljáig mért távolság.

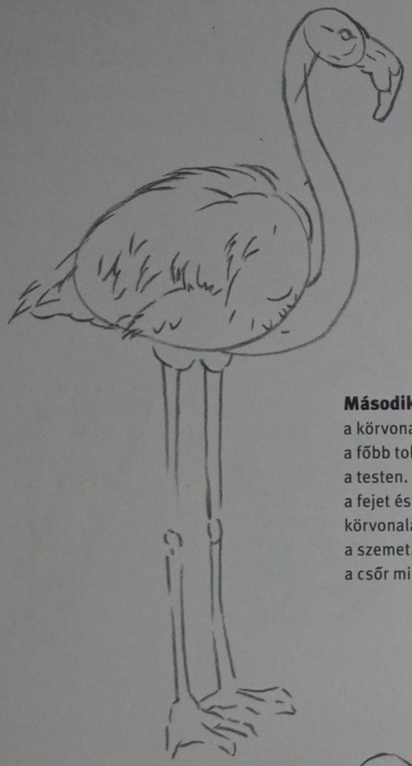

Második lépés Finomítsunk a körvonalakon, és kezdjük el a főbb tollak elhelyezését a testen. Majd rajzoljuk meg a fejet és a csőrt, finomítsunk a körvonalakon, és helyezzük el a szemet, az arcizmokat és a csőr mintáját.

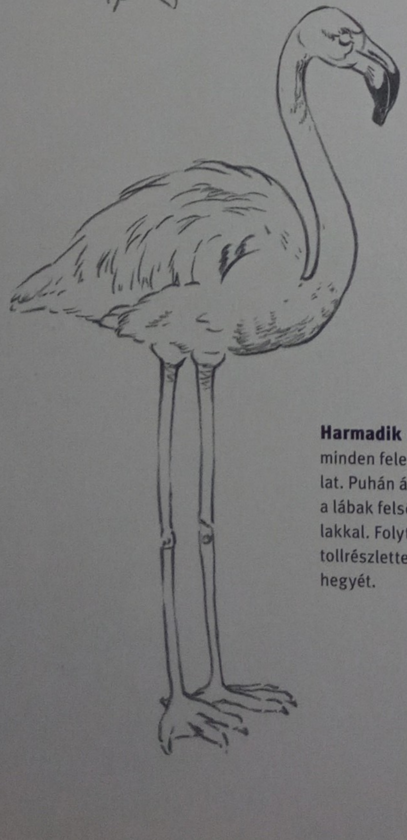

Harmadik lépés Tüntessünk el minden feleslegessé vált segédvonalat. Puhán árnyékoljuk a test alját és a lábak felső részét rövid, ívelt vonalakkal. Folytassuk a fejet néhány tollrészlettel, és sötétítsük be a csőr hegyét.

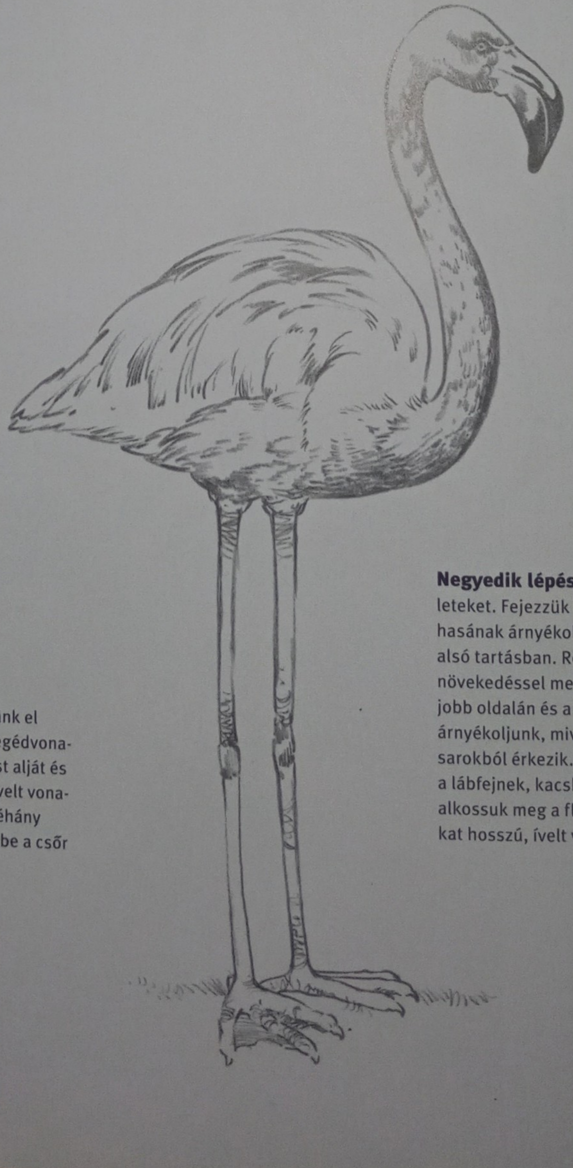

Negyedik lépés Adjuk hozzá a végső részleteket. Fejezzük be a flamingó nyakának és hasának árnyékolását egy puha ceruzával, alsó tartásban. Rövid vonalakat húzzunk a tollnövekedéssel megegyező irányba. A flamingó jobb oldalán és a teste alján intenzívebben árnyékoljunk, mivel a fényforrás a bal felső sarokból érkezik. Adjunk textúrát a lábnak és a lábfejnek, kacskaringós vonalakkal. Végül alkossuk meg a flamingó hátán az utolsó tollakat hosszú, ívelt vonalakkal.

Elefánt

Írta: William F. Powell

Az elefánt egyszerű téma, mivel még részleteiben is nagyobb az átlagosnál! Egyszerű árnyékolással jelöljük redős ormányát, ráncos testét, sima agyarát és hajlott farkát.

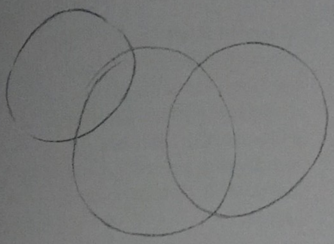

Első lépés Kezdjük az elefánt megrajzolását nagy, egymásba érő körökkel és ovális alakzatokkal, hogy felvázoljuk a fejét és a test általános alakját.

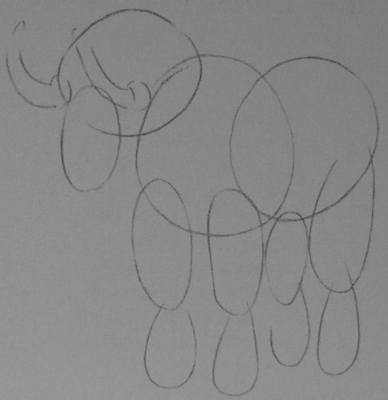

Második lépés Rajzoljunk vékony, függőleges, ovális alakzatokat, hogy jelöljük a lábak és az ormány legszélesebb részének helyét. Majd rajzoljuk meg az agyarak ívelt formáját az ormány alján.

Harmadik lépés Most az alapvető formák segítségével rajzoljuk meg az elefánt testének, fejének, fülének és lábainak körvonalát a jelzett módon. Vázoljuk fel az ormány formáját és a farok körvonalát.

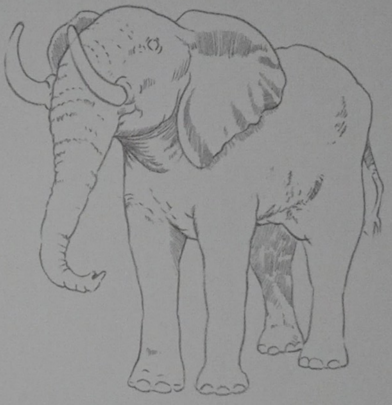

Negyedik lépés Finomítsuk a körvonalakat, és tüntessünk el minden megmaradt segédvonalat. Árnyékoljuk a nyakat, a füleket, a farkat és a lábakat, de a legsötétebb árnyékokat csak majd az utolsó lépésnél vigyük fel. Rövid vonalakkal érzékeltessük az ormány ráncait és a bőr ráncosodását a testen.

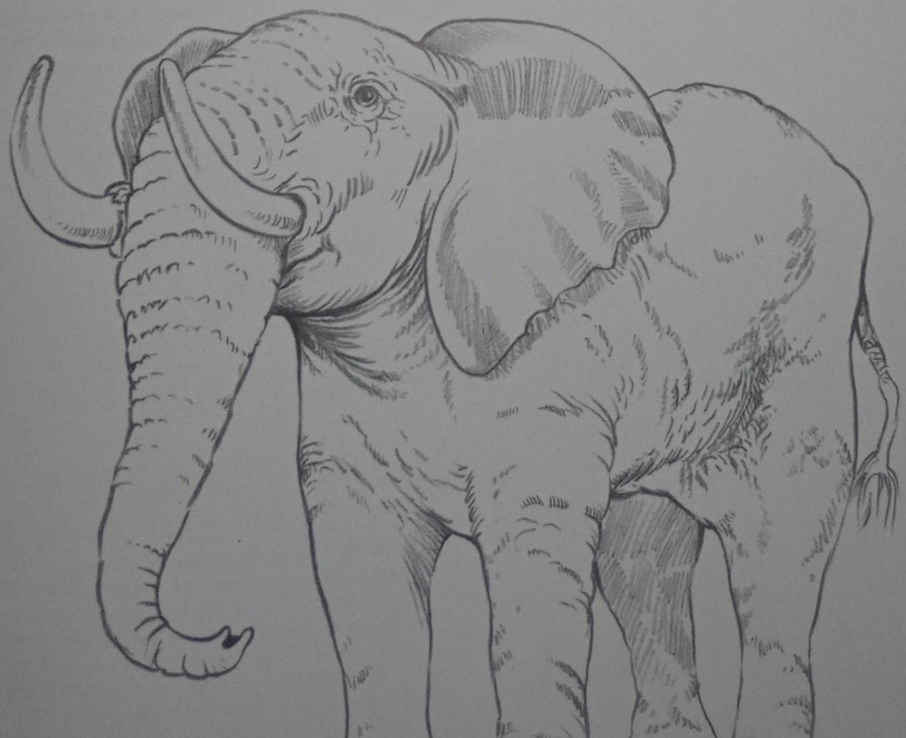

Ötödik lépés Egy 2B-s ceruzával erősítsük meg a legsötétebb árnyékokat, például a farkon és a fej mögött. Majd töltsük ki a szem részleteit, de hagyjunk egy kis, árnyékolatlan helyet a világos résznek. Majd fejezzük be az árnyékolást és a textúra megmutatását, és adjunk hozzá némi vetett árnyékot a lábfej köré, hogy a földhöz rögzítsük az állatot.

KENGURU

ÍRTA: WILLIAM F. POWELL

A kenguru esetében különösen fontos, hogy azt rajzoljuk, amit látunk, nem pedig azt, amit látni akarunk. Először is tanulmányozzuk az állat jellegzetességeit. Például figyeljük meg, hogy a kenguru füle, farka és lábfeje aránytalanul nagy a többi részéhez képest. Ha odafigyelünk a részletekre, a kész rajz pontosabb lesz.

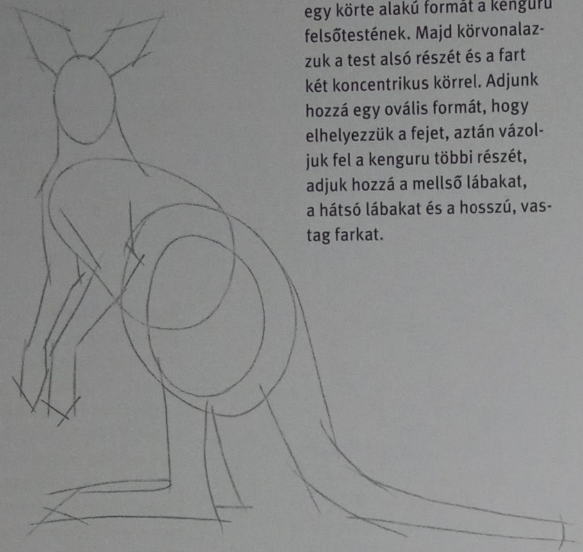

Első lépés Először is rajzoljunk egy körte alakú formát a kenguru felsőtestének. Majd körvonalazzuk a test alsó részét és a fart két koncentrikus körrel. Adjunk hozzá egy ovális formát, hogy elhelyezzük a fejet, aztán vázoljuk fel a kenguru többi részét, adjuk hozzá a mellső lábakat, a hátsó lábakat és a hosszú, vastag farkat.

Második lépés Kezdjük el finomítani és sötétíteni a körvonalakat, finom kontúrokat létrehozva és néhány részletet hozzátoldva a fülekhez és a hátsó lábfejekhez. Emellett jelezzük a tompor mentén levő rövid szőrt néhány vonással.

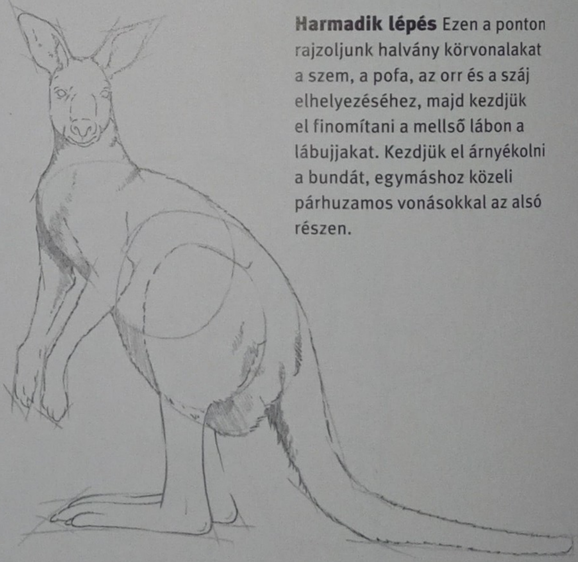

Harmadik lépés Ezen a ponton rajzoljunk halvány körvonalakat a szem, a pofa, az orr és a száj elhelyezéséhez, majd kezdjük el finomítani a mellső lábon a lábujjakat. Kezdjük el árnyékolni a bundát, egymáshoz közeli párhuzamos vonásokkal az alsó részen.

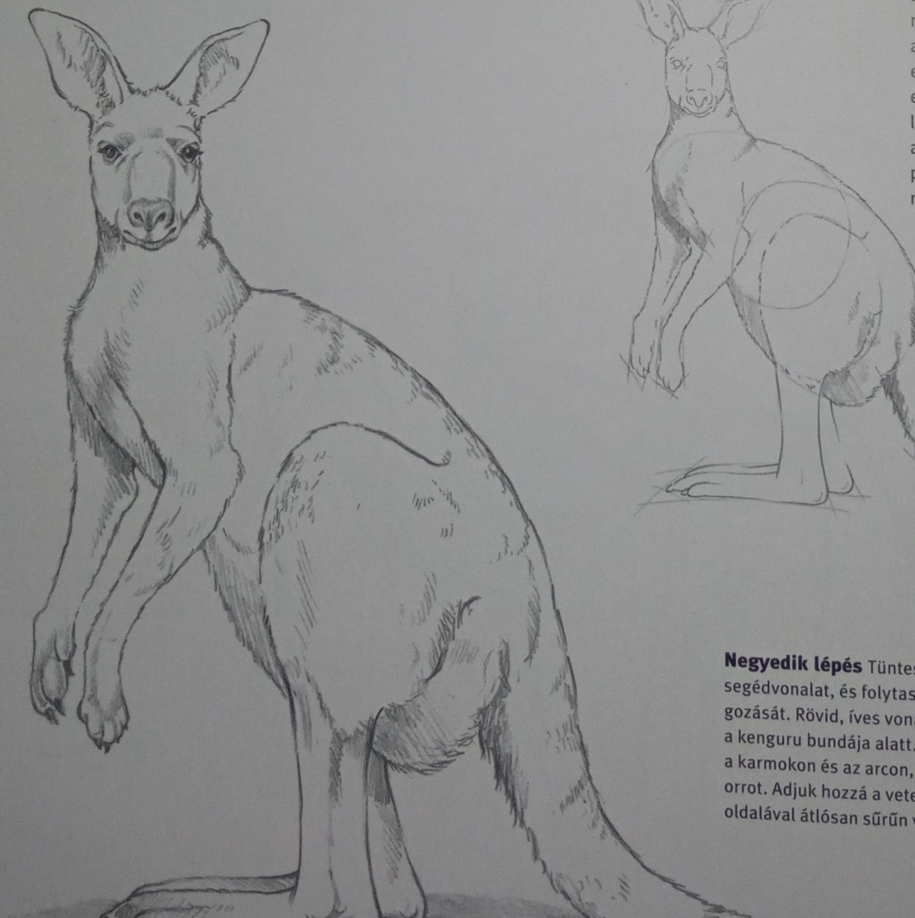

Negyedik lépés Tüntessünk el minden megmaradt segédvonalat, és folytassuk a bunda textúrájának kidolgozását. Rövid, íves vonásokkal sejtessük az izmokat a kenguru bundája alatt. Majd fejezzük be a részleteket a karmokon és az arcon, rajzoljuk meg a szemet és az orrot. Adjuk hozzá a vetett árnyékot, egy HB-s ceruza oldalával átlósan sűrűn vonalkázva.

Tukán

Írta: William F. Powell

A madarak mérete, formája és tollazata igen változatos. A tukán hosszú, sima tollait hosszú, lágy vonásokkal adjuk vissza. Emellett puha árnyékolással jelöljük a madár csőrének sima textúráját.

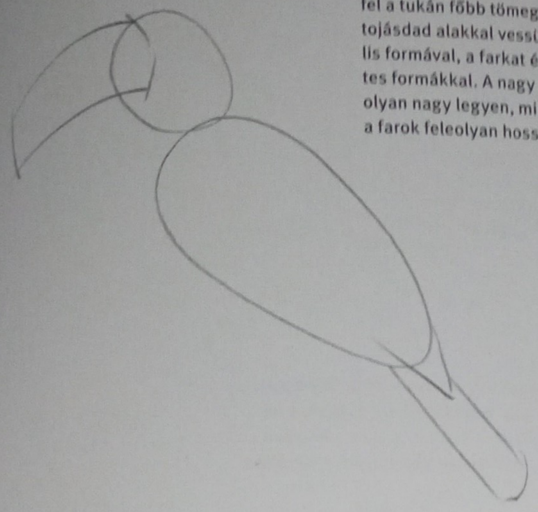

Első lépés Alapvető formákkal vázoljuk fel a tukán főbb tömegeit: a testet hosszú, tojásdad alakkal vessük papírra, a fejet ovális formával, a farkat és a csőrt pedig szögletes formákkal. A nagy csőr majdnem kétszer olyan nagy legyen, mint a fejszélesség, és a farok feleolyan hosszú, mint maga a test.

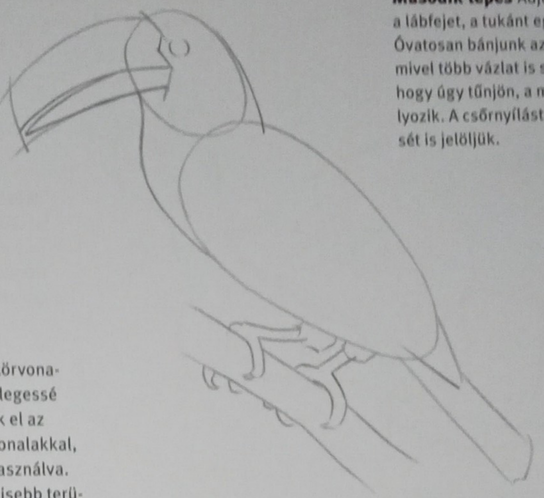

Második lépés Adjuk hozzá a lábszárat és a lábfejet, a tukánt egy ágra helyezzük rá. Óvatosan bánjunk az előzetes vonalakkal, mivel több vázlat is szükséges lehet ahhoz, hogy úgy tűnjön, a madár a lábain egyensúlyozik. A csőrnyílást és a szem elhelyezkedését is jelöljük.

Harmadik lépés Finomítsunk a körvonalakon, és radírozzuk ki a már feleslegessé vált segédvonalakat. Majd kezdjük el az árnyékolást hosszú, függőleges vonalakkal, egy hegyes HB-s ceruza oldalát használva. Kezdjük el a fejtető és a mellkas kisebb területeinek árnyékolását.

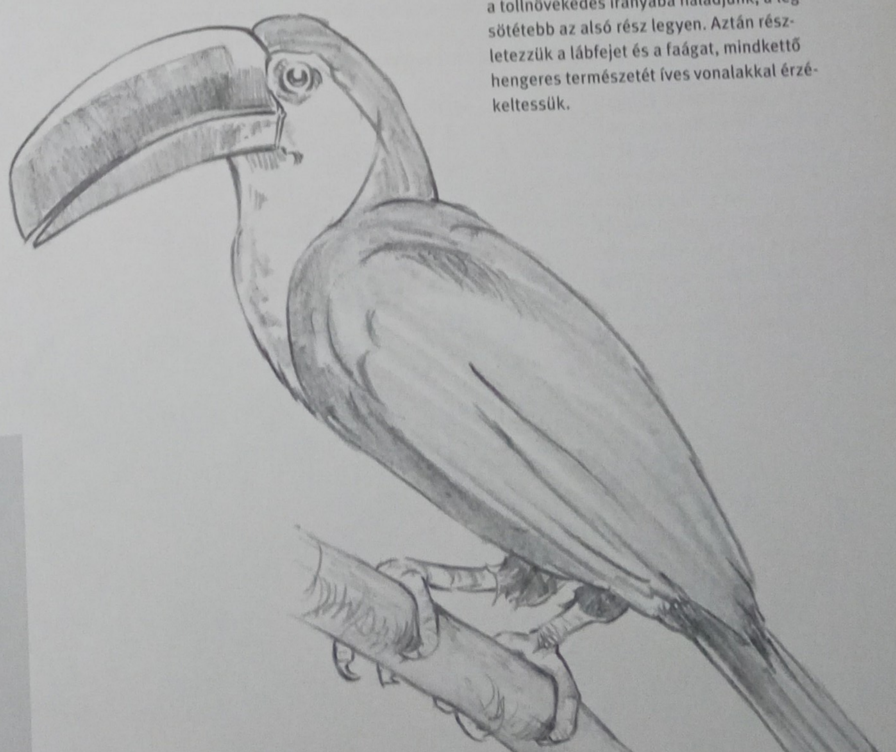

Negyedik lépés Végül árnyékoljuk a szárnyat és a farkat a ceruza oldalát használva, a tollnövekedés irányába haladjunk, a legsötétebb az alsó rész legyen. Aztán részletezzük a lábfejet és a faágat, mindkettő hengeres természetét íves vonalakkal érzékeltessük.

A nézőpont megváltoztatása

Miután már kényelmesen meg tudjuk rajzolni a tukánt oldalnézetből, próbáljunk meg egy háromnegyedes nézőpontot. Ebből a szemszögből a tukán csőrének világos teteje jobban látható, a mellkas pedig jobban kiemelkedik, mint a fej. Ebből a szögből élettelibb és megragadóbb képet lehet készíteni róla.

Teknős

Írta: William F. Powell

A teknős kemény páncélja érdekes árnyékolási kihívást rejt magában – a modell világos és árnyékos részeire összpontosítva kell megalkotni a kerekded formát. Ahogy rajzolunk, figyeljünk oda az árnyékok méretbeli és intenzitásbeli változatosságára.

Első lépés Először is vázoljuk fel a nagyjából ovális alakú teknőspáncélt és a testet egy HB-s ceruzával. Majd rajzoljuk meg a tojásdad alakot a fejnek, vázoljuk fel az íves nyakat és a zömök lábakat. Egyenes vonalakkal jelezzük a páncél általános mintázatát.

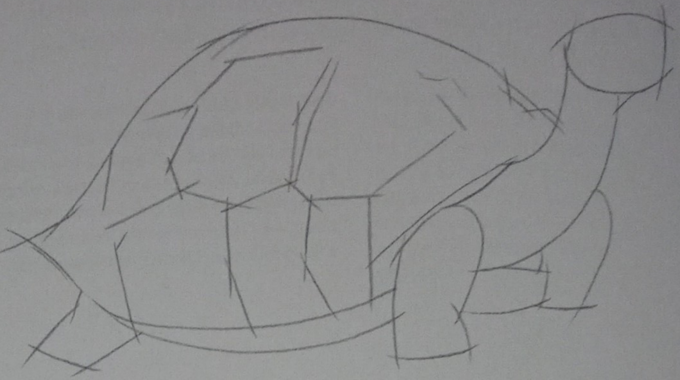

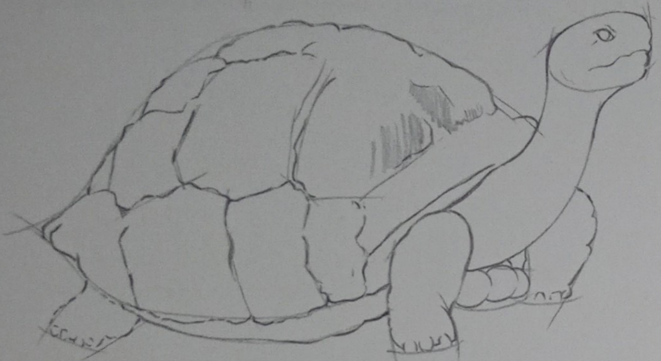

Második lépés Finomítsuk a körvonalakat, így a páncél kerülete egyenetlen lesz, majd lágyítsuk a lábak, a fej és a nyak vonalait. Jelöljük a szem, a száj és a lábujjak helyét, majd a teknős nyaka alatt vázoljuk fel a kör alakú szelvényeket.

Harmadik lépés Kezdjük el kialakítani a páncél árnyékolását halvány, párhuzamos vonalkázással. Kezdjük a nyak árnyékolását rövid vonalak foltjaival, amelyek a páncéltól a fej felé húzódnak, így a bőr kissé száraznak, ráncosnak látszik. Ezután sötétítsük be a páncél alját, és adjunk hozzá némi halvány vetett árnyékot egy puha ceruzával.

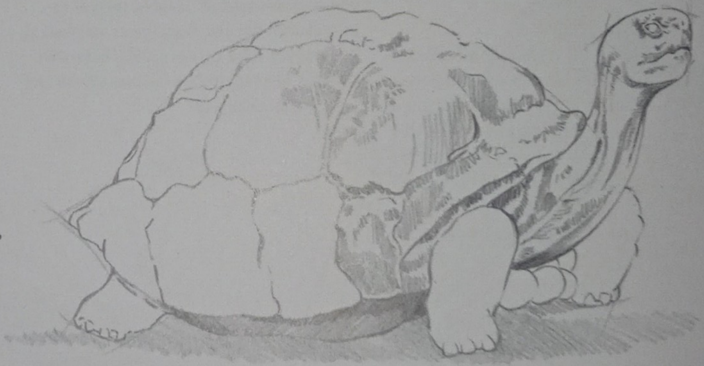

Negyedik lépés Folytassuk a páncél halvány árnyékolását, változtatva a vonalak irányát, közben hagyjunk elég fehér területet. Hozzuk létre a lábak textúráját, és árnyékolással tegyük háromdimenzióssá a lábkörmöket. Majd rajzoljuk meg a szemet, a jobb felső negyedben hagyjunk fehéren egy foltot csúcsfénynek.

CSÖRGŐKÍGYÓ

Írta: William F. Powell

A csörgőkígyó mintája lényegében ismétlődő, így könnyű megrajzolni. Ugyanakkor ne feledjük alkalmazni a perspektíva szabályait: kisebb formákat alkalmazzunk a hüllő azon részein, amik a szemlélőtől távolabb esnek.

Első lépés A kígyó megrajzolását a feltekert testtel kezdjük, és nagyjából vázoljuk fel a fejet és a csörgőt. Készítsünk teljes vázlatot, vagyis halványan rajzoljuk meg a teljes testet és a farok mögötti vonalat is, még akkor is, ha a kész rajzon nem minden vonal lesz látható. Ez segít abban, hogy a rajzunk pontos legyen.

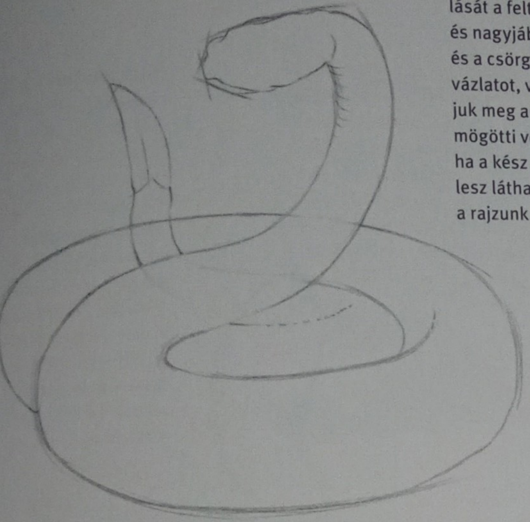

Második lépés Jelöljük ki a szem és a száj helyét, majd rajzoljuk meg az Y alakú nyelvet. A pikkelyekhez rajzoljunk fordított C betűket a testnek a szemlélőhöz legközelebb eső részére.

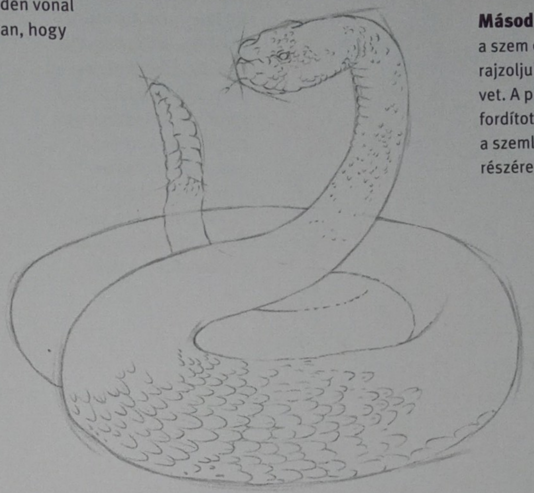

Harmadik lépés Fejezzük be a pikkelyek felrajzolását, és kezdjük el a kígyó gyémántmintájú bőrének árnyékolását. Közben radírozzuk ki a fölöslegessé vált vázlatvonalakat, és adjuk hozzá a vetett árnyékot a test alá.

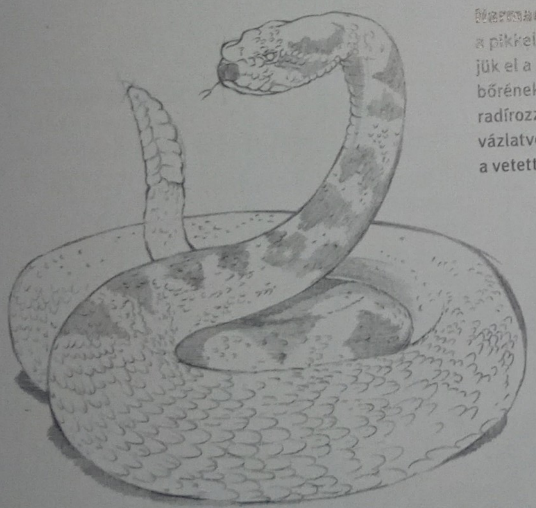

Negyedik lépés Fejezzük be a bőr megmintázását, valamint a csörgő és a fej árnyékolását. A test alsó harmadához adjunk hozzá egy árnyékot, hogy megmutassuk a formát, így hengeres alakot nyer. A rajz befejezéséhez jelezzük valamennyire a talajt kavicsokkal és keményebb felszínnel.

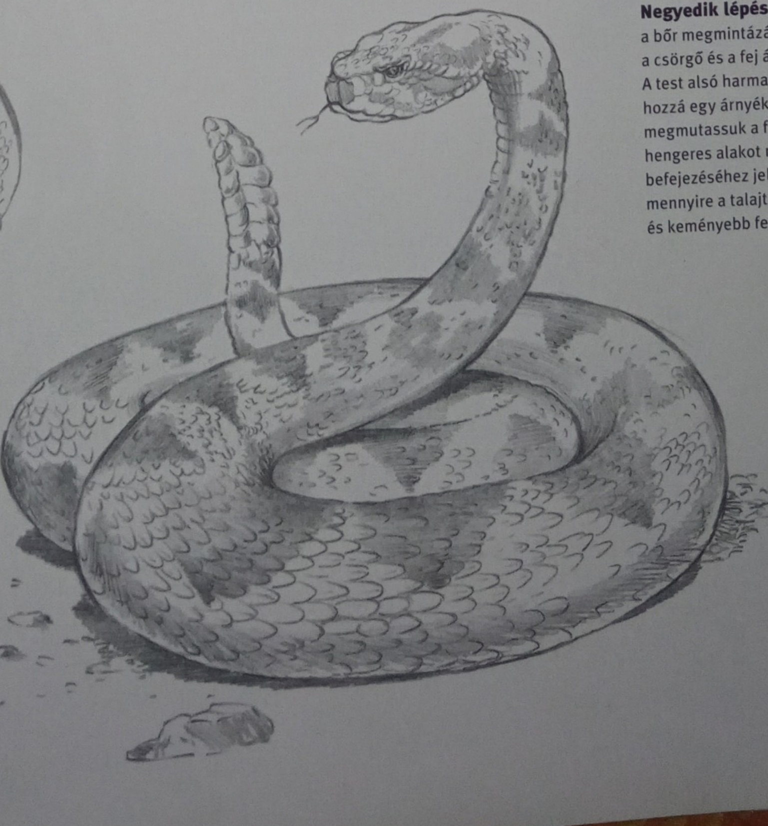

Írta: William F. Powell

Óriáspanda

A panda megrajzolása könnyű, ha alapvető formák összességeként közelítjük meg. Kezdjünk körökkel a fejnek és a testnek, majd adjunk hozzá ovális formákat a lábnak, a karnak és a mancsoknak. Adjuk hozzá a részleteket, például a szemet, az orrot és a bambuszleveleket. Aztán lágy, gyors vonalakkal jelezzük a panda vastag, fekete-fehér bundájának textúráját. Amikor a szőrt ábrázoljuk, mindig a szőr növekedési irányában húzzuk a vonalakat.

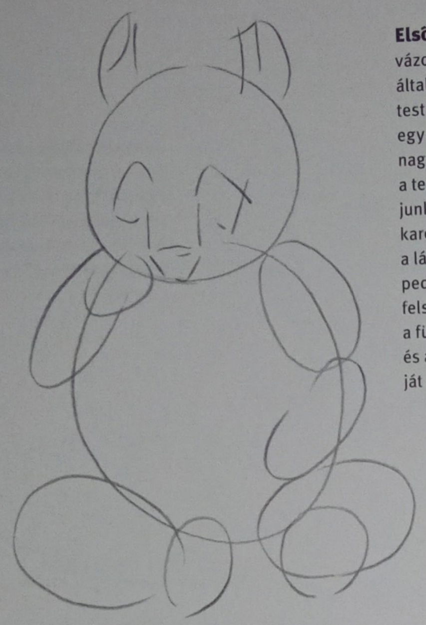

Első lépés Először vázoljuk fel a panda általános formáját és testhelyzetét. Kezdjük egy körrel a fejnek és egy nagyobb, ovális formával a testnek. Aztán rajzoljunk ovális formákat a karoknak, a lábaknak és a lábfejnek, a bal kart pedig osszuk alsó és felső részre. Jelöljük ki a fülek, a maszkos szem és az orr általános formáját és elhelyezkedését.

Második lépés Ezután helyezzük el a szemeket, finomítsunk az orr vonalán, és vázoljuk fel a bambuszágat. Egy ceruza oldalát használva rövid, lágy vonalakat húzzunk a körvonalak mentén, hogy jelezzük a bundát. Ezután kezdjük árnyékolni a bunda sötét területeit egy HB-s ceruzával – lefelé, a szőrnövekedés irányába menő vonalakkal.

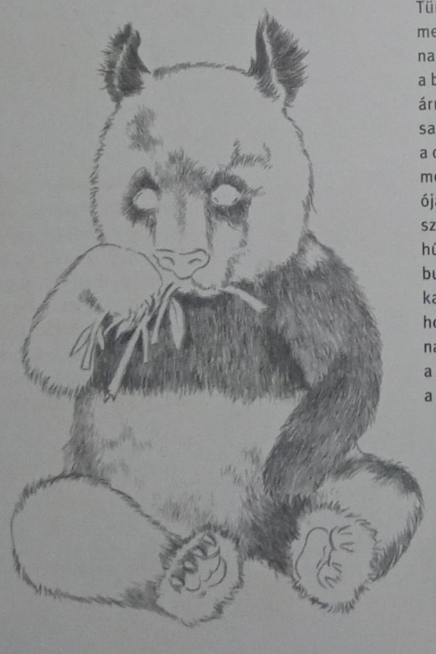

Harmadik lépés Tüntessünk el minden megmaradt segédvonalat, és folytassuk a bunda fekete részeinek árnyékolását. Majd egy satírrúddal finomítsunk a ceruzavonalakon, adjuk meg a puha bunda illúzióját. Vigyünk fel néhány szorosan egymás mellé húzott vonalkát a fehér bundára, hogy formát kapjon, és érzékeltesse, hogy alatta izmok húzódnak. Aztán rajzoljuk meg a mancs puha bőrét és a lábkörmöket.

Negyedik lépés Folytassuk az árnyékolást puha, rövid vonásokkal, hogy megmutassuk a bunda textúráját. Emellett építsük tovább a panda alakját a bunda árnyékolásának változtatásával. Például sötétítsük be a karok és a test közti területeket, valamint a lábakon a földhöz legközelebb eső részeket. Végül adjuk hozzá a részleteket a lábfejhez, a karmokhoz, az orrhoz és a szemhez.

Zsiráf

Írta: Willia[m]
F. Powe[ll]

A zsiráf megrajzolásakor nagyon fontos a megfelelő arányok eltalálása. A vázlat megalkotásakor gondoljuk végig, hogy ha túl rövidek lesznek a lábak, vagy túl vastag lesz a nyak, akkor az változtat az állat megjelenésén. A mérték alapja a fej legyen, az alapján rajzoljuk meg a test többi részét, arányosan – példá[ul] ügyeljünk arra, hogy a zsiráf lába és nyaka hány fejhossznyit tesz ki.

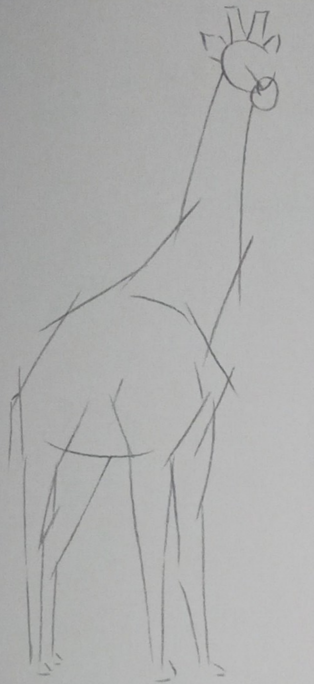

Első lépés Először vázoljuk fel a zsiráf alapformáját, és addig változtassunk a vonalakon, amíg elégedettek nem vagyunk az arányokkal. Figyeljük meg, hogy a zsiráf nyaka olyan hosszú, mint a lába, és hátsó fertálya élesen lefelé hajlik.

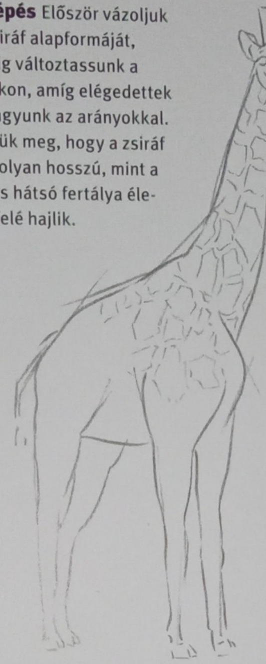

Második lépés Most kezdjük el finomítani a lábak és a tompor formáját, simítsuk el a körvonalat. Aztán kezdjük el felvinni a vonásokat és a szőr mintázatát. A zsiráfnak ennél a fajtájánál a foltok kissé szabálytalan alakúak, köztük kis, üres helyek vannak.

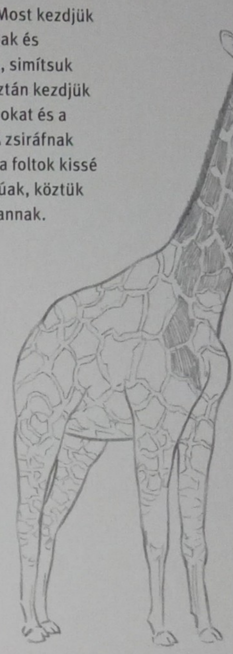

Harmadik lépés Radírozzunk ki minde[n] vázlatvonalat, és össz[...] pontosítsuk figyelmü[nket] a zsiráf pofájára. (A r[észleteket] lásd a keretes írásban.) Ezután tölts[ük] ki a szőr sötét foltjait, a sörényt pedig egy [...] ceruzával, rövid, töm[ör], rézsútos vonalakkal vigyük fel.

A fej megrajzolása

Kezdjünk egy körrel a fejnek és két kisebb körrel a pofának, majd adjuk hozzá a szarvakat és a füleket. Rajzoljuk meg az íves állvonalat, vázoljuk fel a szemeket – és a szempillákat –, valamint a belső fül részleteit. Majd finomítsuk a körvonalat és árnyékoljuk az arcot. Puha ceruzát használjunk a sötét területekre, és változtassunk a vonalak irányán, hogy kövessük a formát.

1.

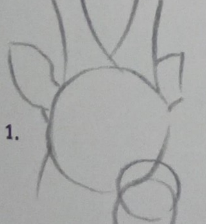

2.

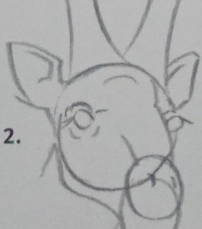

3.

Negyedik lépés Az utolsó lépésben, miután árnyékoltuk a pofát, árnyékoljuk a zsiráf teste és feje alatti részeket. Hogy ne tűnjön úgy, mintha a zsiráf lebegne a papíron, jelezzük a talajt rövid, rézsútos vonalakkal.

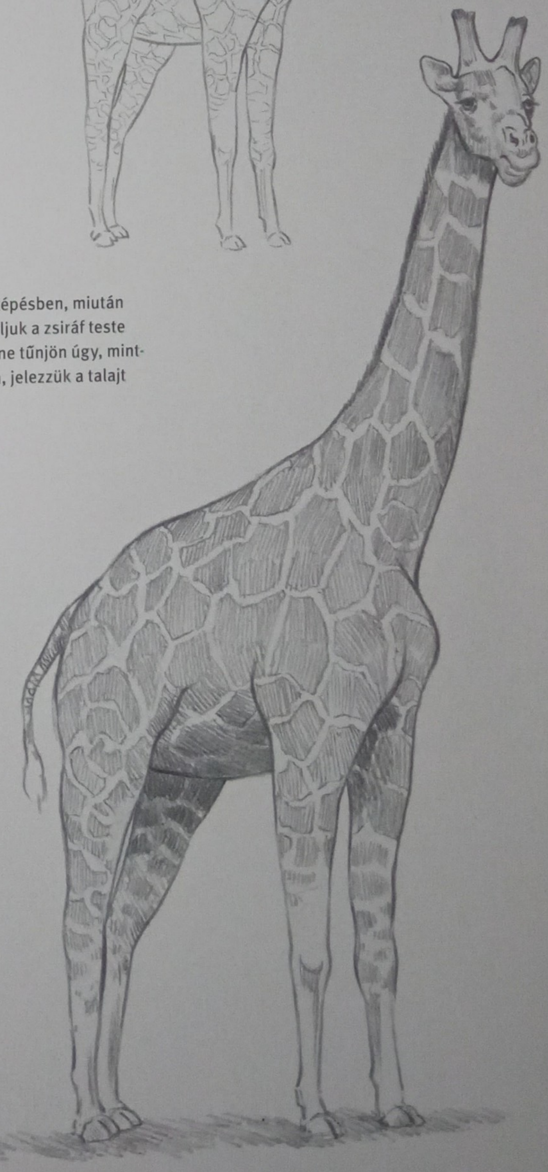

BEVEZETÉS A TÁJKÉP-RAJZOLÁSBA

Csodálatos tájképeket fedezhetünk fel szinte bárhol – a nyaralási
képeinken, helyi parkokban, még a saját udvarunkban is! A követ-
kező leckék során megtanuljuk, hogyan rajzoljunk kültéri jele-
netet: csobogó patakot, buja lombkoronát és fenséges hegyeket.
Megtanuljuk, hogyan válasszuk ki a megfelelő alanyokat, hogyan
alkossunk mélységet a perspektíva szabályainak alkalmazásával,
és hogyan hasznosítsuk a különböző nézőpontokat. Emellett egy-
szerű technikákat is elsajátítunk a közismert tájelemek – fák,
felhők, sziklák és víz – megrajzolásához. Megtanuljuk, miként
alkalmazzunk számos árnyékolási módszert, így képünk valóság-
hűnek tűnik. Hamarosan kamatoztathatjuk frissen elsajátított tudá-
sunkat, és saját mesterműveket fogunk létrehozni!

Tájkép komponálása

Írta: William F. Powell

A legtöbb tájképnél van *előtér, középtér* és *háttér*. A háttér a legtávolabb levő területeket képviseli; az előtér a legközelebb levőket, a középtér pedig a kettő köztit. Az előtérnek, középtérnek és háttérnek nem kell egyforma területet elfoglalnia egy kompozícióban. Alább a középteret és az előteret alacsonyan helyeztük el, így a háttérben levő elemek kerülnek a figyelem középpontjába.

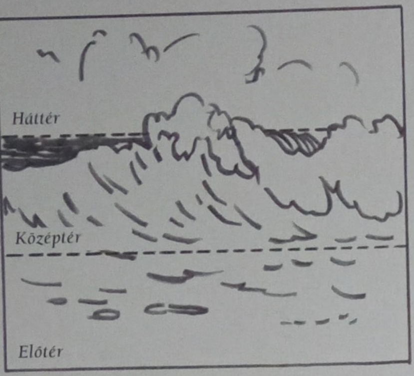

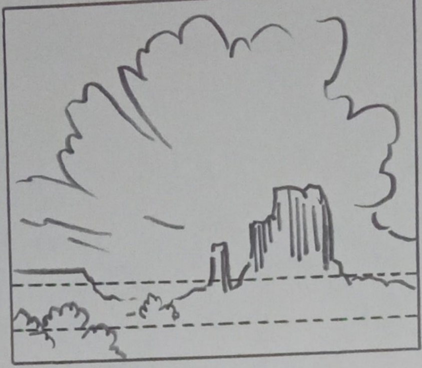

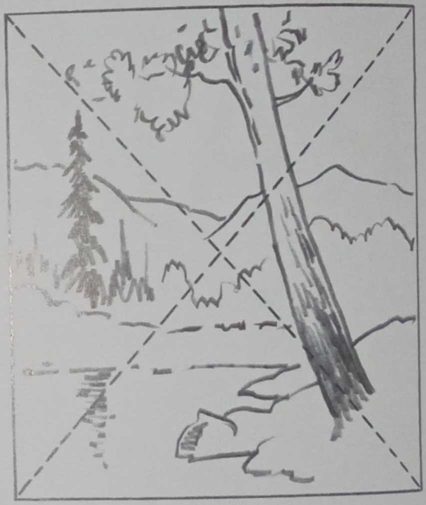

A nézőpont kiválasztása A fenti széles, horizontális táj a panoráma-nézőpontot mutatja be. A bal és jobb oldalon elhelyezkedő fák kissé középre hajlanak, így a tekintetet a kompozíció közepére irányítják. A jobb oldali példán figyeljük meg, hogy az elemek miként vezetik középre a tekintetet azzal, hogy kissé „bekeretezik" a területet. Alant a háttérben kanyargó út vezet a kis épülethez, ami a rajz fókuszába kerül.

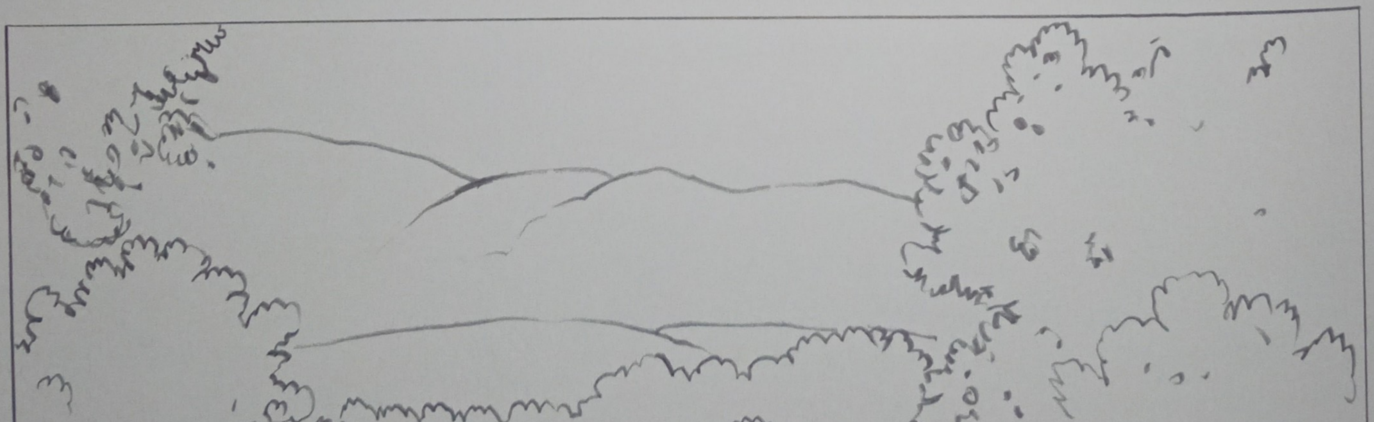

Perspektívatippek

Írta: William F. Powell

Ahhoz, hogy valósághű tájképet alkossunk, ismernünk kell a perspektíva legfőbb alapelveit. Az alábbi rajzon a síkok horizontális szélei egymás felé tartanak, ahogy jobbra és balra eltűnnek, és végül a képen kívül eső enyészpontokban találkoznak. (A perspektíva alapjait lásd a 8–9. oldalon.) Gyakorlásként rajzoljunk néhány egyszerű dobozt, majd térjünk át a bonyolultabb témákra, például épületekre.

Amint helyesen megrajzoltuk egyenes vonalakkal az épületet, hozzáadhatjuk a részleteket, amik megmutatják, hogy az építmény régi: ilyenek a falakon és a tetőn látható lyukak.

1.

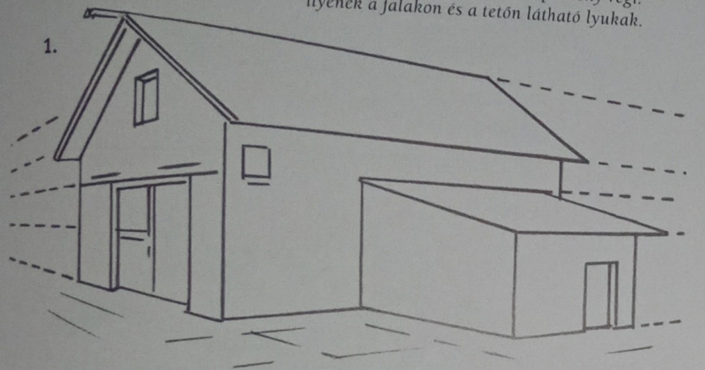

2.

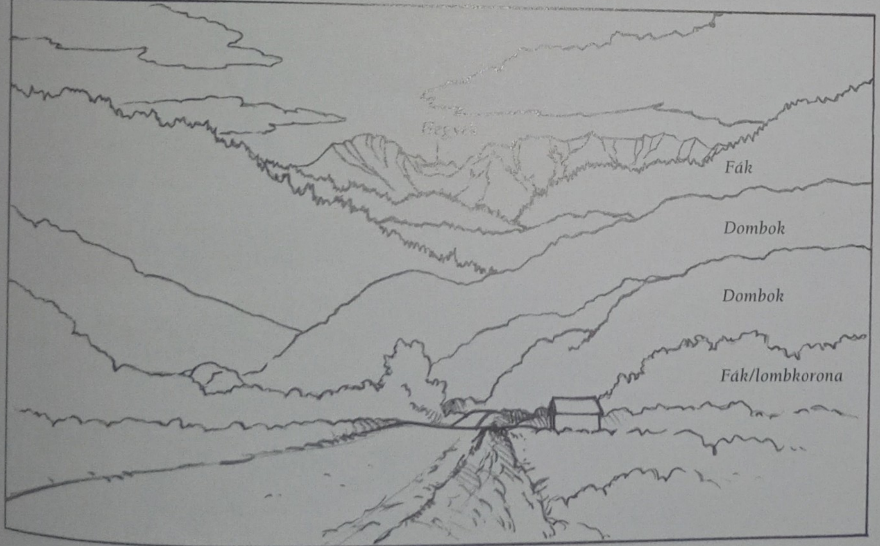

Mélység és távolság érzékeltetése A mélység illúziója figyelhető meg a bal oldali rajzon: az út elkeskenyedik, ahogy hátrafelé halad a távolba, és a hegyek takarják egymást. Hogy ellentétet alkossunk a hegyek vonulatával és a lombkoronával, egy épületet helyeztünk el a kép közepétől jobbra.

Gyakoroljuk a mélység illúziójának kialakítását azzal, hogy ehhez a képhez hasonlóan egymást takaró elemeket rajzolunk. Változtassuk a lombkoronát és a fákat jelentő területeket: legyen egyenetlen vagy bokros. Az úthoz pedig rajzoljunk két meglehetősen egyenes vonalat, amik a távolban összetartanak.

Levegőperspektíva A távolabbi tárgyak, kisebbnek és kevésbé kidolgozottnak tűnnek. Vegyük észre, hogy a kis templomot körülvevő fák és bokrok miatt tűnik maga az épület messzinek. Tanulmányozzuk az előtérben levő nyilakat: segítenek ábrázolni az alapsíknak megfelelő perspektívavonalakat.

Írta: William F. Powell

Felhők

A felhőket nagyon jó belevenni egy tájképbe, mivel megadják a rajz hangulatát. Némelyik felhő drámai hatást kelt, mások pedig nyugalmat sugároznak.

Felhőformák visszaadása Egy puha, például 2B-s ceruzával halványan rajzoljuk körbe a felhőformák alapvető körvonalait. Majd a grafitceruza lapos végével árnyékoljuk a háttérben az eget. Az árnyékolás teljessé és térbelivé teszi a felhőket.

Tanulmányozzuk az oldalon látható különféle felhőformákat, és gyakoroljuk a rajzolásukat. Próbáljunk vattaszerű, puha és vékony, füstszerű felhőket rajzolni. Figyeljük meg az égen látható felhőket, és azokat is vázoljuk fel.

2.

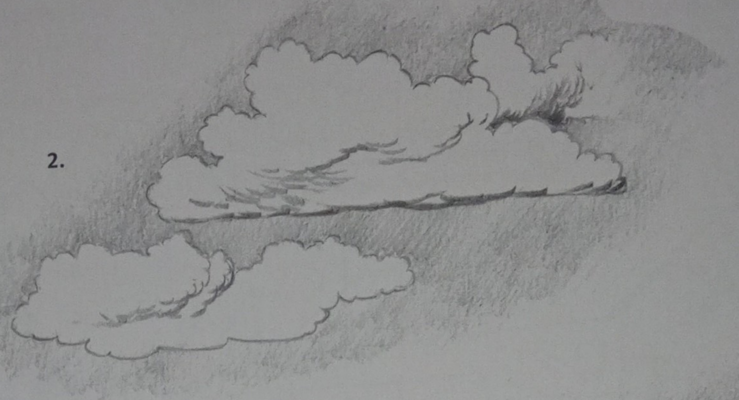

1.

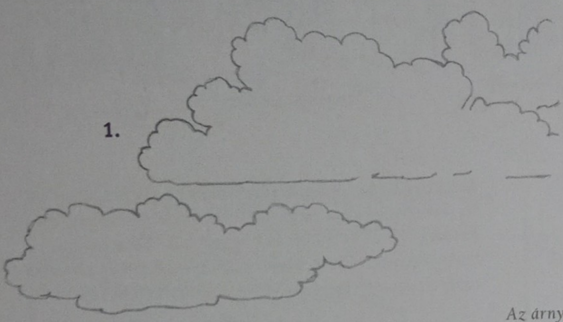

3.

Kampós pehelyfelhő

Az árnyékolás hiánya miatt a felhők laposnak és kevésbé teltnek tűnnek.

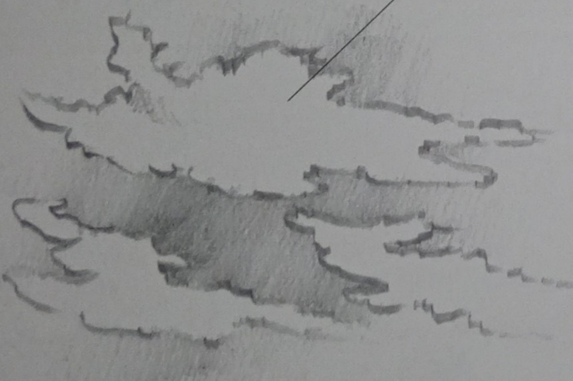

Alacsonyszintű elnyúló felhők

Tompa hegyű, puha ceruzával adjunk teltséget ezeknek a felhőknek.

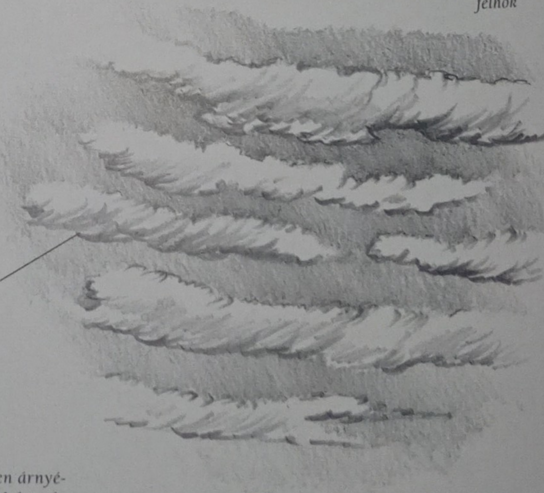

Zivatarfelhő

A terület elsimításához satírrudat használjunk.

Ha egyenletesen árnyékolunk a felhők körül, az létrehozza az eget a háttérben.

Párnafelhő

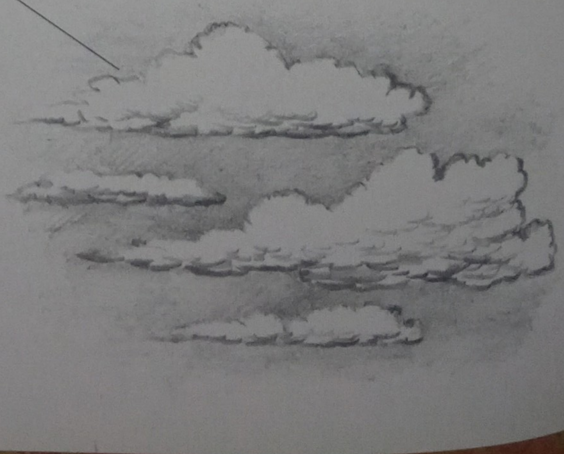

Árnyékolási technikák alkalmazása Az itt látható felhők esetében a különféle árnyékolási technikák meghatározott érzéseket keltenek. A jobb oldali rajzon levő erős, felfelé haladó vonalak erőt és energiát sugallnak, míg az alul levő pufókabb, lágyabb textúra nyugodtabb hatást kelt.

Különböző hegyességű ceruzákkal hozzuk létre a bemutatott különleges hatásokat. Az ujjunkat vagy egy satírrúd oldalát használva mossuk el a szélesebb területeket, a satírrúd hegyével pedig a kisebb, kidolgozottabb részleteket.

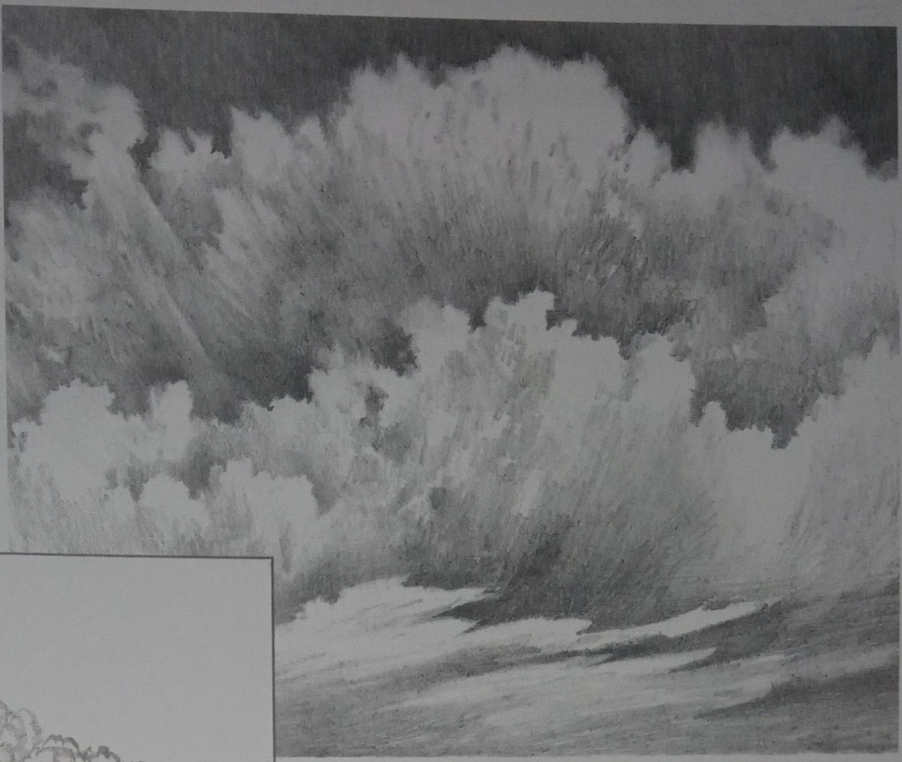

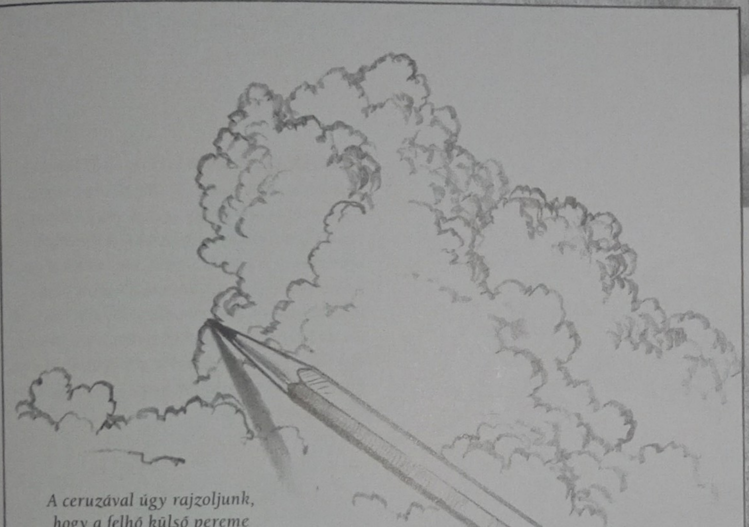

A ceruzával úgy rajzoljunk, hogy a felhő külső pereme felé mutasson a hegye.

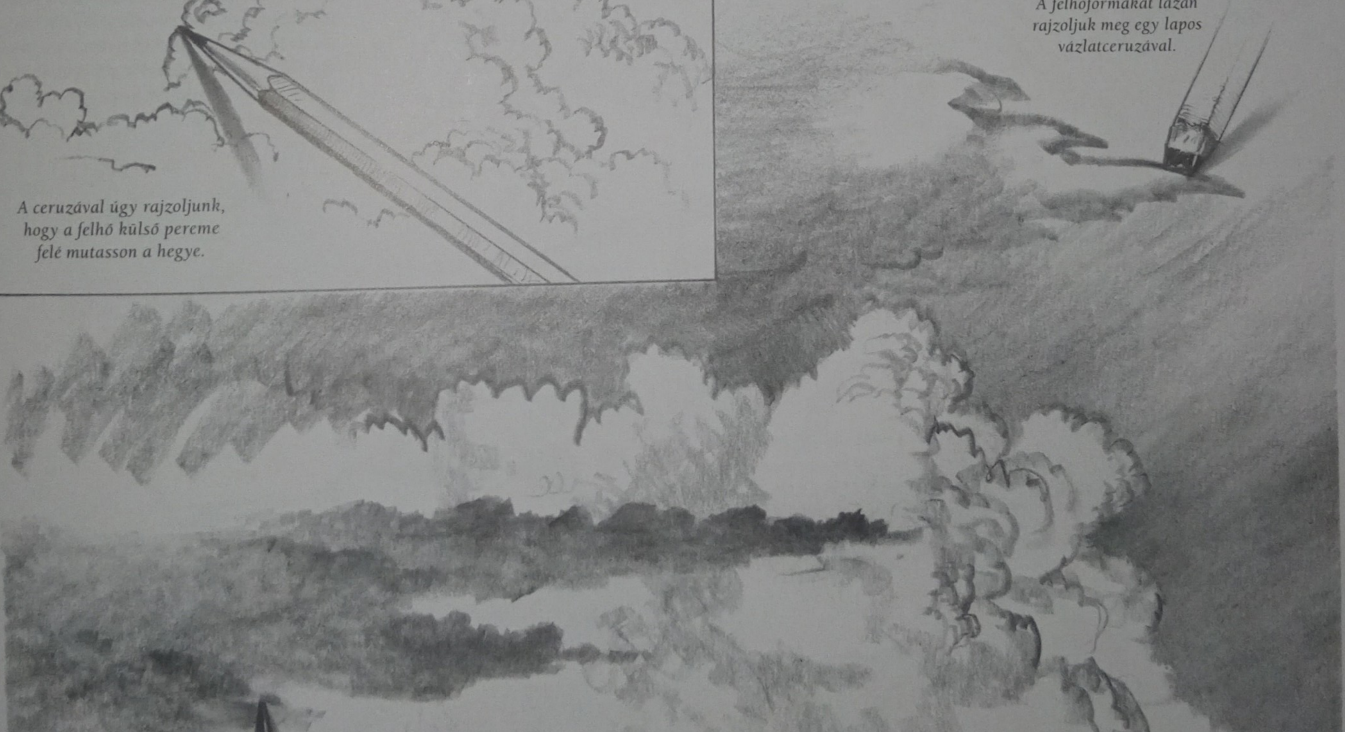

A felhőformákat lazán rajzoljuk meg egy lapos vázlatceruzával.

A sötét viharfelhők megalkotásához a 2B-s ceruzával satírozzunk.

Recés hegyű, finom grafitot használjunk a felhőárnyékok textúrájához.

Sziklák

Írta: William F. Powell

Mivel a sziklák sokfélék lehetnek, a legjobb megközelítés az, ha alaposan megfigyeljük a rajzunk modelljét. Kezdésként az első lépésben vázoljunk fel néhány alapvető formát, hogy meghatározzuk a különféle síkokat.

1.

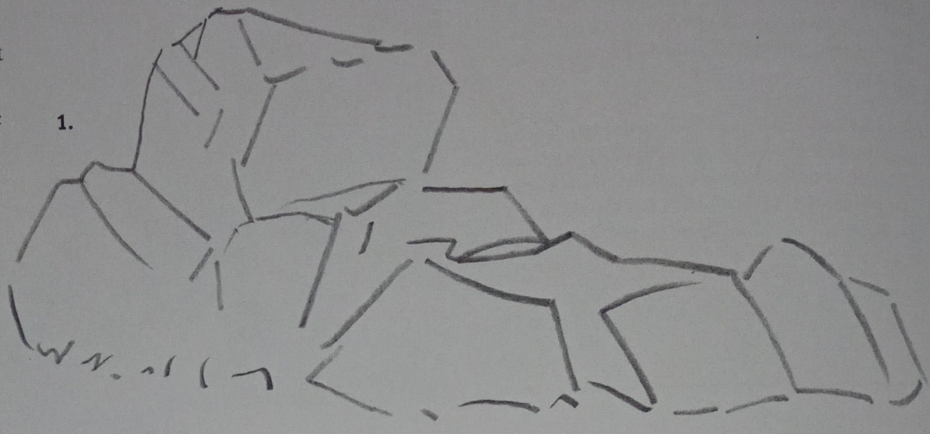

2.

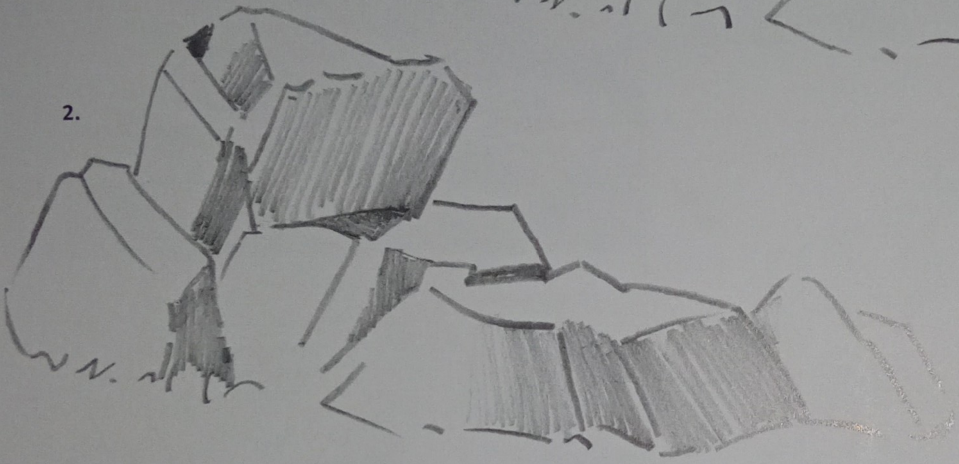

Kezdjük egyszerűen! A második lépésben halványan árnyékoljuk a sziklák azon széleit, amik nem esnek a napsugarak vagy a fényforrás útjába. Lassan dolgozzuk ki a finomabb részleteket: a gödröcskéket, repedéseket és bemélyedéseket. Amikor elérjük a harmadik lépést, hegyes 2B-s ceruzával töltsük ki a sziklák és a repedések közötti területeket. Néhány egyszerű kacskaringóval és rovátkával adjunk hozzá némi növényzetet, hogy a kész rajz életszerűbbnek tűnjön.

3.

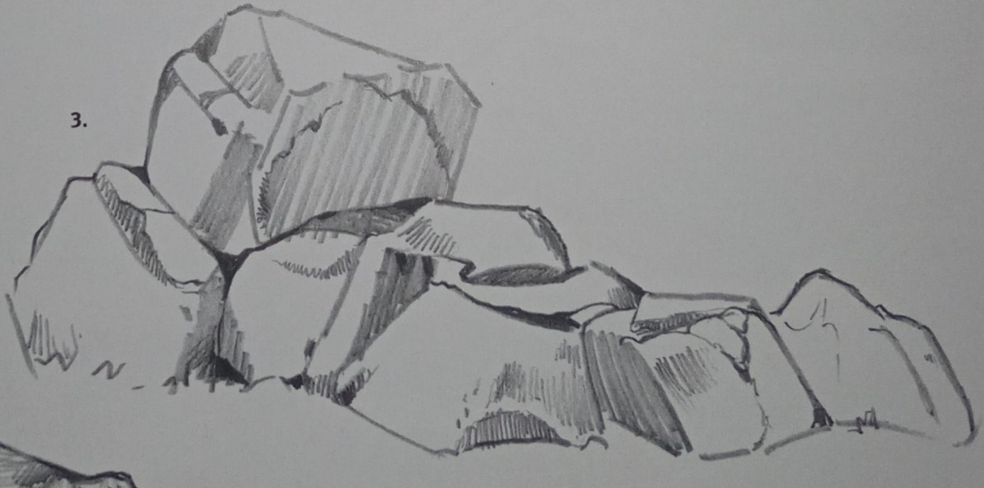

A textúra alakítása A sziklás felületek általában egyenetlenek és hepehupásak. Próbáljunk meg többféle árnyékolási értéket adni a szikláknak, hogy csipkézettnek tűnjenek. Különféle irányokban vonalkázzunk követve a sziklák formáját, és a tónusértékek a legmélyebb mélyedésekben, az éles peremeken és a sziklák közötti területeken legyenek a legsötétebbek.

4.

1.

Napsütötte szikla ábrázolása Az ezen az oldalon levő sziklánál ugyanezeket a lépéseket alkalmazzuk, de az egész felszínt árnyékoljuk jobban. Egyes helyeken gyurmaradírral tüntessük el az árnyékolást, így úgy tűnik majd, mintha a nap megvilágítaná a szikla egyes részeit – vagy hagyjuk ezeket a részeket fehéren a papíron.

2.

A lombozat hozzáadása A növényzet hatásos, természetes hátteret nyújt a szikláknak, mert a lombozat textúrája ellentétben áll a sziklák simaságával. Ahogy felvázoljuk a sziklát, vázoljuk fel a bokrok általános körvonalait is. Különböző irányokba nyomjuk és toljuk a ceruzát, egyes területek legyenek sötétebbek, így érzékeltetve a mélységet.

3.

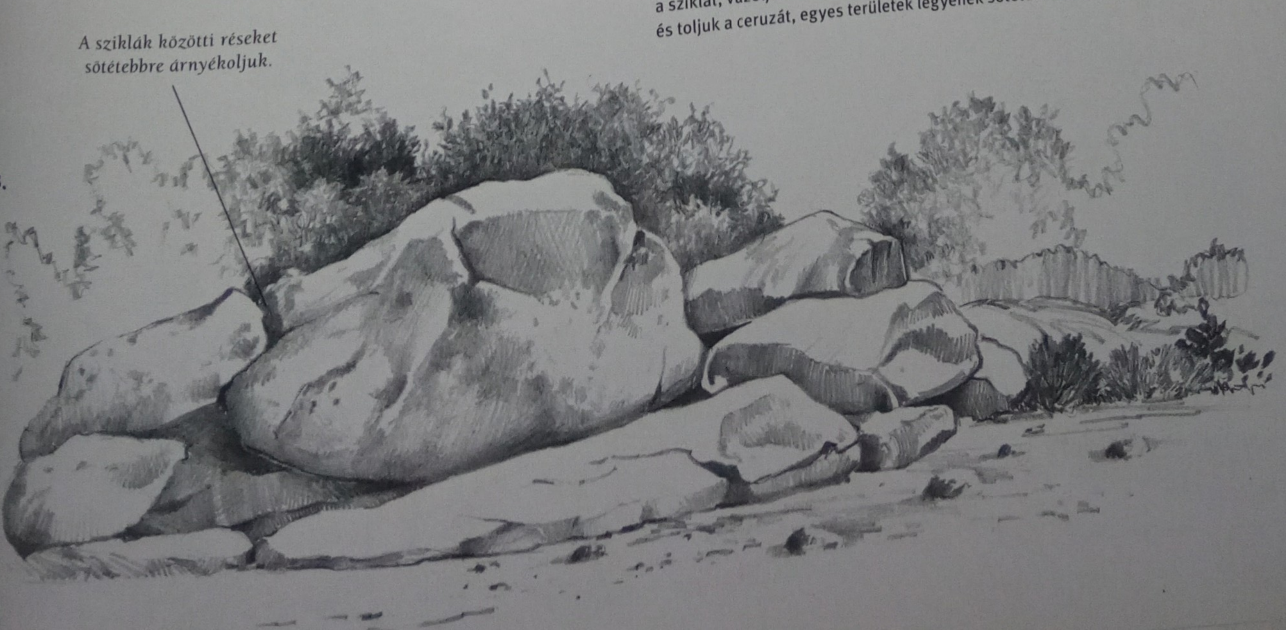

Faformák

Írta: William F. Powell

A faformák rendkívül sokfélék. Némelyek magasak és sudárak, mások alacsonyak és szélesek. Hogy biztosítsuk rajzunk egyediségét, sok finom különbséget kell visszaadnunk – mindenekelőtt ha különböző fajokról van szó. Minden fának megvan a maga karaktere és sajátos növekedéséből adódó struktúrája. Tanulmányozzuk a következő oldalakon látható fák eltérő formáit.

A fenyőfa örökzöld, tűszerű levele van és tobozt terem (toboztermő). A fenyőfélék családjának számos tagja van – hemlokfenyő, lucfenyő vagy jegenyefenyő – ezek pedig különféle formával és textúrával rendelkeznek. A vonalaidat és az árnyékolást a különféle típusok lerajzolásánál eszerint változtassuk.

Püspökfenyő

Fehértörzsű fenyő

Vedd észre az alapvető formákat Először tanulmányozzuk azt a fát, amelyet le akarunk rajzolni, és fejben bontsuk le alapvető formákra. Például a kaliforniai hemlokfenyőt megrajzolhatjuk egy háromszögletű formából, míg a püspökfenyő ovális formákból tevődik össze. A fa megrajzolásához és a közepes tónusértékek kialakításához HB-s ceruzát használjunk, a sötétebb területekhez pedig 2B-set.

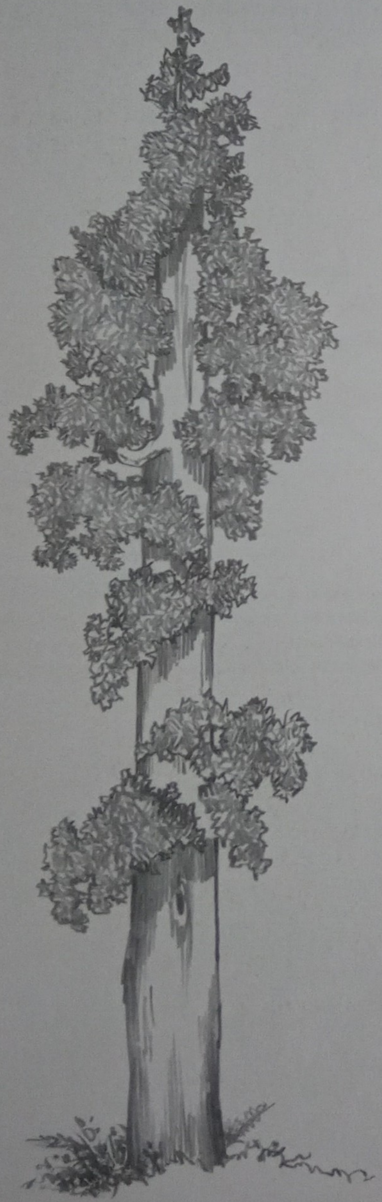
Óriás mamutfenyő

Óriástobozú jegenyefenyő

Kaliforniai hemlokfenyő

Amerikai sárgafenyő

A lombozat felvázolása A szélesebb levelű fák – mint a bükkfa, a juharfa és némely tölgyfák – széles, lapos levelekkel rendelkeznek, virágjuk is van, és minden ősszel elhullatják leveleiket (lombhullatók). Tanulmányozzuk a példákban látható formák közti apró különbségeket.

Ahogy rajzolunk, figyeljük meg az egyes fákon levő levelek ábrázolásához használt technikákat. Először vázoljuk fel a törzset, majd rajzoljuk meg az egész levélcsoport általános formáját és csak utána kezdjük el árnyékolni a lombozatot.

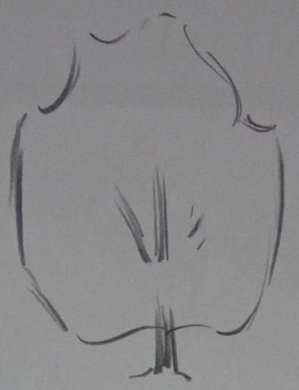

A grafitceruza oldalával végezzük az alap felvázolását.

A tónusérték váltogatása adja a vörös juhar sűrű, vastag lombozatát.

Vörös juhar

Égerfa

Itt a lombozat kevésbé sűrű, láthatók az ágak és a törzs is.

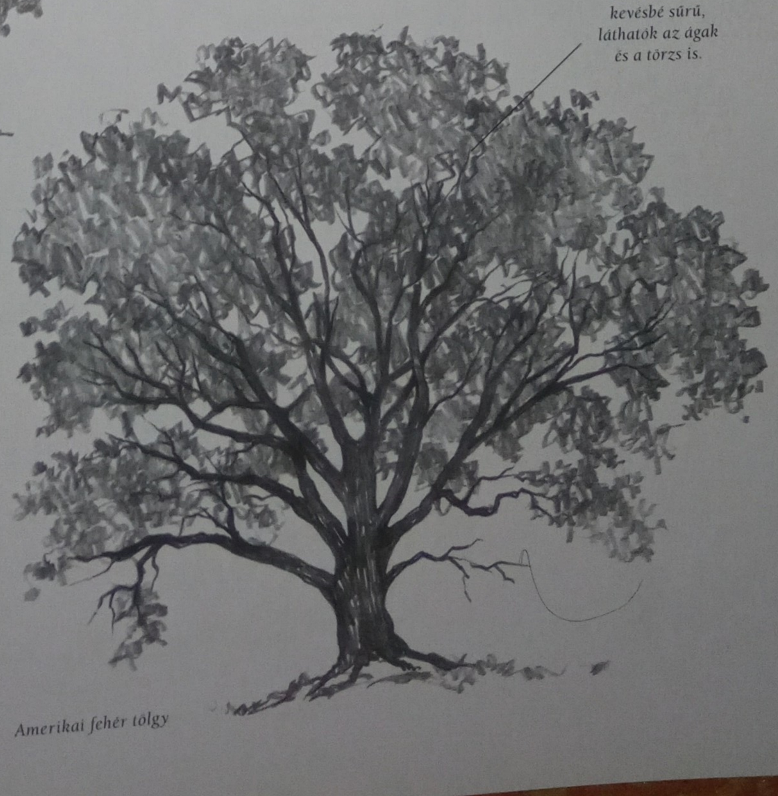

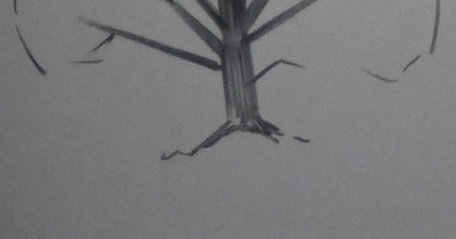

Amerikai fehér tölgy

...AFORMÁK (FOLYTATÁS)

...zeken az oldalakon több facsaládot is bemutatunk. Figyeljük meg a különbsé... a fatörzsek és a levelek textúrája között.

...eknek a fáknak a megrajzolásához egy ...rek végű HB-s és egy lapos vázlatceruzára ...z szükségünk. A segédvonalak halvány ...egrajzolásához használjuk a kis skicceket. ...sérletezzünk sokféle vonallal, hogy az ...yes fák egyediségét megragadjuk.

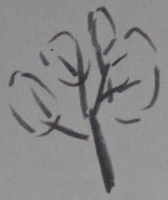

Az éles, hegyes levelek az ágakból ágaznak szét.

Rövid, vastag vonalakkal érzékeltessük a fatörzs és az ágak textúráját.

Józsua-fa

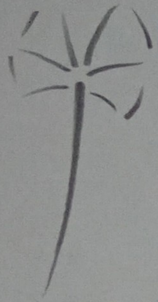

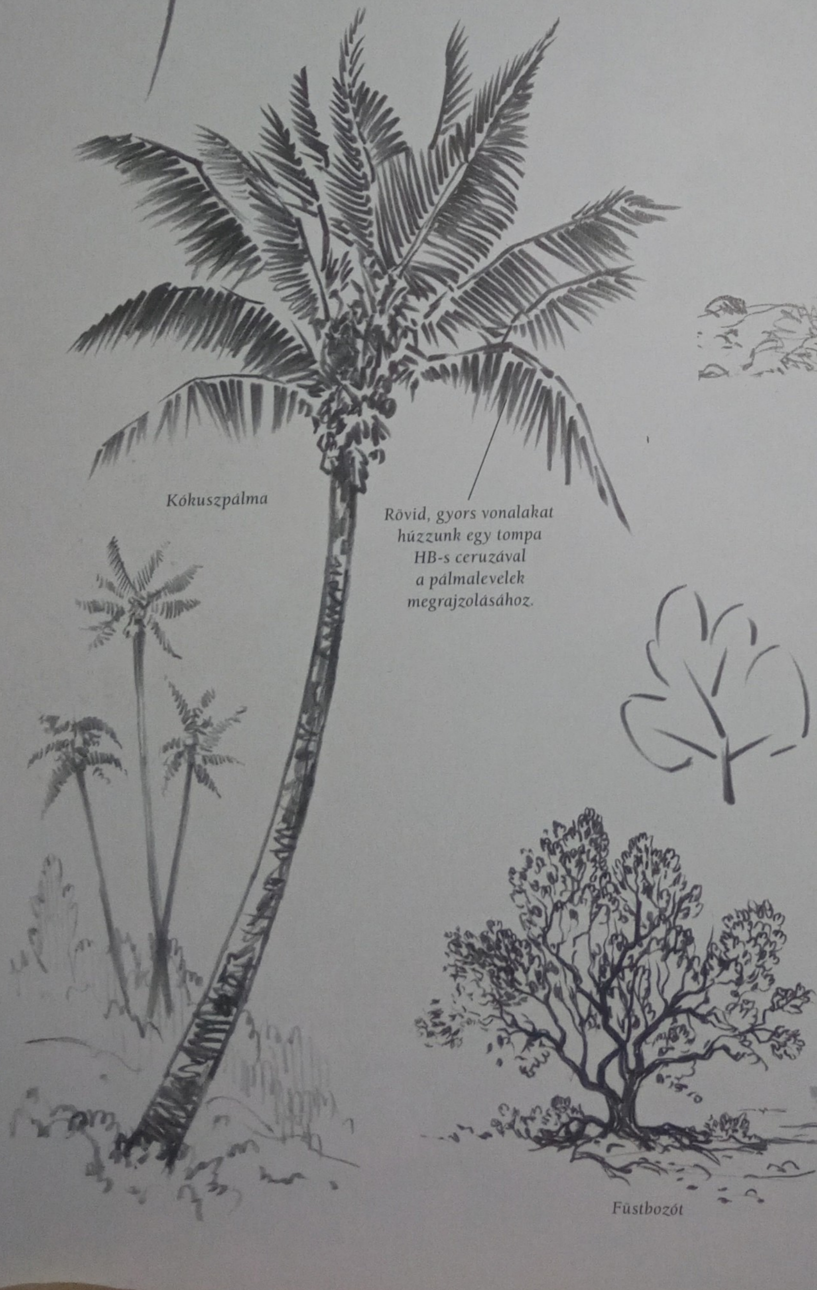

Kókuszpálma

Rövid, gyors vonalakat húzzunk egy tompa HB-s ceruzával a pálmalevelek megrajzolásához.

Füstbozót

Kévés termetű szil

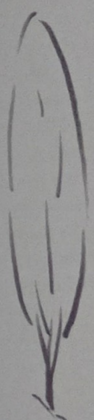

A különbségek tanulmányozása Vigyük fel annak a fának a vázlatát, amit le szeretnénk rajzolni. A grafit-ceruzával satírozva vigyük fel az alapformát, a vonalak legyenek egyszerűek és finomak. Aztán rajzoljuk meg az egyedi vonásokat – például egy különálló, levél nélküli faágat vagy kisebb lombozatot. A textúra kialakításához próbáljunk változtatni a vonalak irányán, valamint a szögön, ahogy a ceruzát tartjuk.

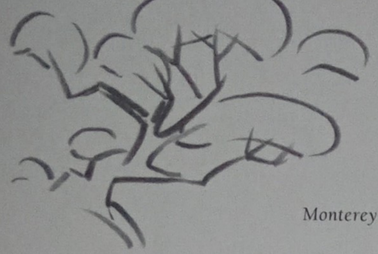

Monterey-ciprus

A ciprust erős, határozott vonalakkal rajzoljuk meg, a szomorúfűzfát pedig halvány, kecses vonalakkal.

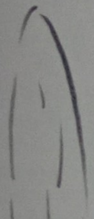

Rókafark fenyő

Szomorúfűzfa

Hegyes HB-s ceruzával rajzoljuk meg a tűleveleket. A sötét területeket egy 2B-s ceruzával satírozva helyezzük fel.

Fekete nyárfa

Épületek

Írta: William F. Powell

Ezen a tájképen az épület a háttérben van, mégis úgy tűnik, az áll a fókuszban. Kezdjünk egyszerű formákkal és vonalakkal, hogy az első lépésben felvázoljuk a legtöbb elemet. Az épületnek megfelelő méretűnek kell lennie a fákhoz viszonyítva, és minden elemet a helyes perspektívának megfelelően kell megrajzolni.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Összpontosítsunk a kidolgozásra! A másodiktól a negyedik lépésig finomítsuk a formákat, és kezdjünk el hozzáadni részleteket a lombkoronához és az út széléhez. Amikor az ötödik lépésben elkezdünk árnyékolni, először a háttér árnyékos részeit töltsük ki. Ahogy haladunk, folyamatosan az egész képen dolgozzunk, ne tűnjön úgy, mintha kiemeltünk volna egy adott területet. Bár az épület áll a fókuszban, az egész rajzot ugyanolyan gondossággal és figyelemmel kell kidolgozni.

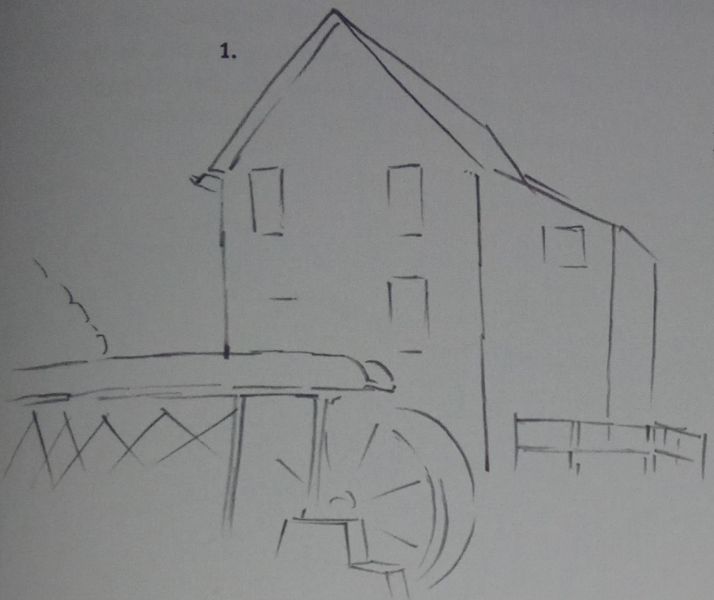

1.

Az alapstruktúrák felvázolása Ezt a rajzot simított Bristol kartonra készítettük. Ezen a tájképen a néző közelebb van, mint az előző rajznál, ezáltal az épület nagyobb helyet foglal el. Az első lépéseknél halványan vázoljuk fel a fő formákat egy HB-s ceruzával, a lehető legkevesebb vonallal. Győződjünk meg arról, hogy megfelelő a perspektíva, mielőtt hozzálátunk az árnyékoláshoz.

2.

Formaadás A térbeliség érzékeltetését a háttér árnyékolásával kezdjük, 2B-s ceruzával. Különféle irányban húzzuk a vonalakat, és tanulmányozzuk, hogy hol különböznek a tónusértékek. Az épület falát hosszú, függőleges vonalakkal árnyékoljuk, ezek majd kontrasztot alkotnak a háttér bokraival. Ezután töltsük ki az árnyékokat a vízikerék, a küllők és az esővizes csatorna közeit. Eleinte az árnyékolás legyen halvány és egyenletes, fokozatosan tegyük a sötétebb árnyékokat nehezebbé és teltebbé.

3.

A háttér árnyékolása a kép fókuszpontja körül legyen a legsötétebb.

A rajz befejezése Ebben a rajzban az a szép, hogy egyes részletek vázlatosnak és befejezetlennek tűnnek. Ezt ne felejtsük el, miközben a saját, eredeti tájképeinken dolgozunk. Igyekezzünk nem túlcizellálni a rajzainkat.

Hegyek

Írta: William F. Powell

Egy hegyi tájképet néhány egyenes vonallal fel lehet vázolni, ahogy azt az első lépésben is látjuk. A csipkézett hegyek formáit finomítsuk a második lépésben, nem feledve, hogy nem kell minden bemélyedést és ívet megrajzolni. Csak a legfőbbeket vázoljuk fel, hogy megragadjuk a téma lényegét. Ahogy a harmadik és negyedik lépésben árnyékolunk, ne feledjük, hogy a legmélyebben a hegybe mélyedő területeket sötétebbre kell árnyékolni, hogy kihozzuk a sziklás textúrát.

1.

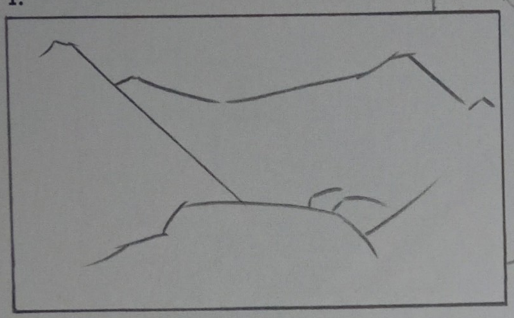

2.

3.

4.

Technikák variálása Ez a tájkép többféle rajztechnika alkalmazására sarkall. Az előtérben álló fákat utoljára adjuk hozzá, az ágakhoz pedig egyenes és tekergő, cirkalmas vonalakat használjunk.

Mivel a hátsó hegyek távol vannak, azokon a területeken az árnyékolás kevésbé legyen részletező. A fák körül váltakoztassuk a világos és sötét értékeket, hogy létrejöjjön az a hatás, hogy egyes fák közelebb vannak, mint a többi.

1.

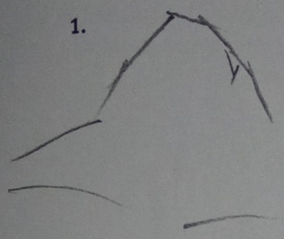

2.

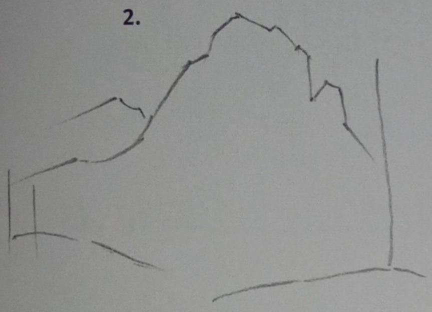

3.

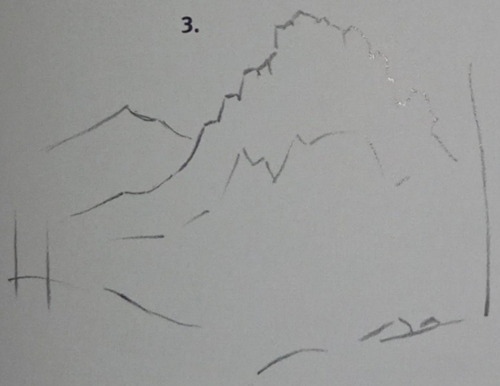

4.

5.

6.

Írta: William F. Powell

Sivatagok

A sivatagok kiváló tájképtémák, mivel sokféle textúrát és formát kínálnak. Az első lépésben vázoljuk fel a fő elemeket egy HB-s ceruzával, majd finomítsuk a formákat. Adjunk hozzá néhány halvány árnyékot a második lépésben. A kész rajz minimális árnyékolást mutat, ami a mindenhová elérő fény képzetét kelti.

1.

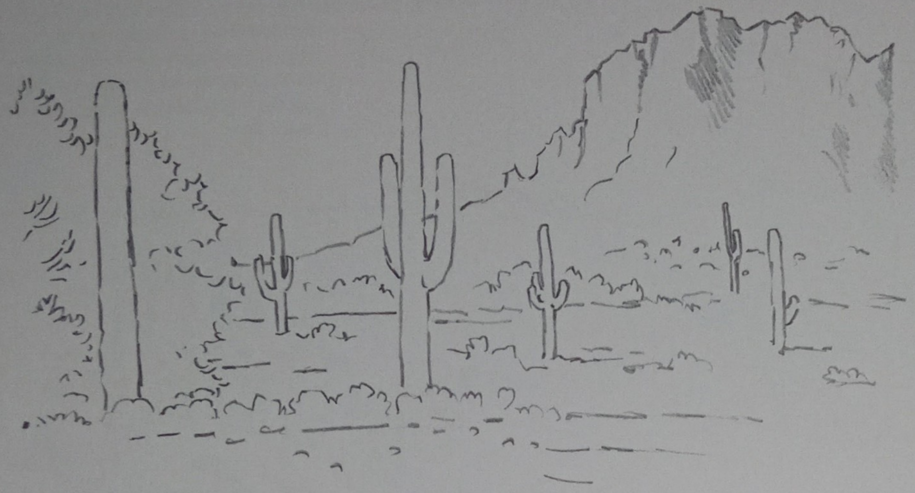

2.

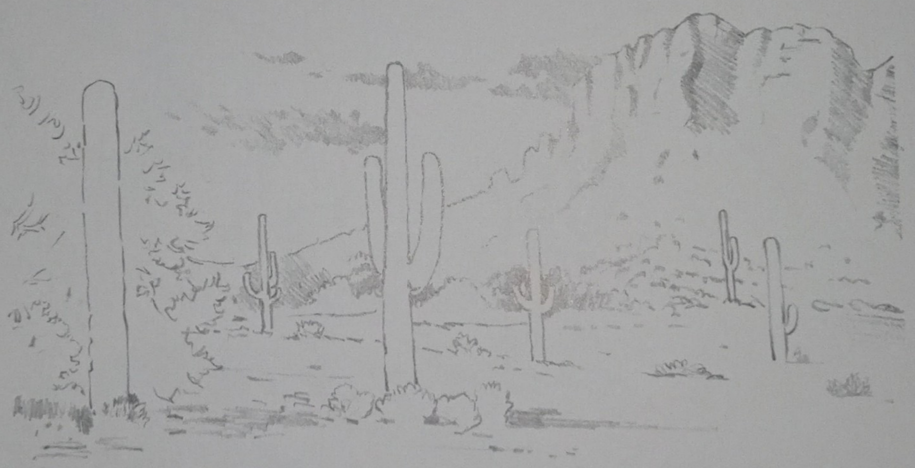

3.

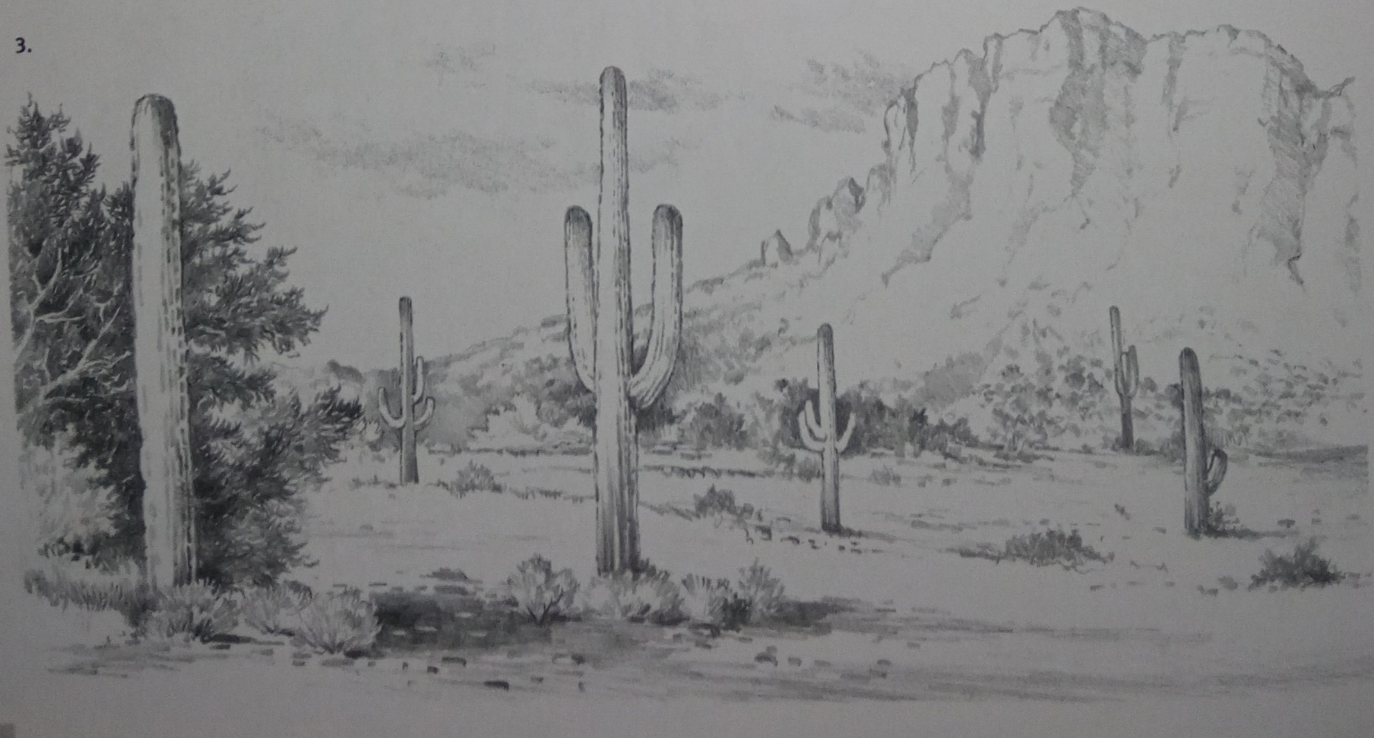

A méret hangsúlyozása Ezek a hatalmas függőleges sziklák egészen drámaivá teszik a sivatagi tájat. Ebből a szögből olyan, mintha felpillantanánk rájuk, ezért a sziklák jelenléte mindent elnyom. Az árnyékolás előtt vázoljuk fel az alapvető formákat. Egy hegyes 2B-s ceruzával rajzoljuk meg a gerinceket és a repedéseket. Ez a rajz azért különleges, mert az előtérben levő árnyékolás sötétebb, mint a háttérben levő. Ezt a hatást a fényforrás (a nap) elhelyezkedése okozza: a nap a fő sziklaformációktól balra esik, így a sziklák jobb oldalán hoz létre árnyékokat.

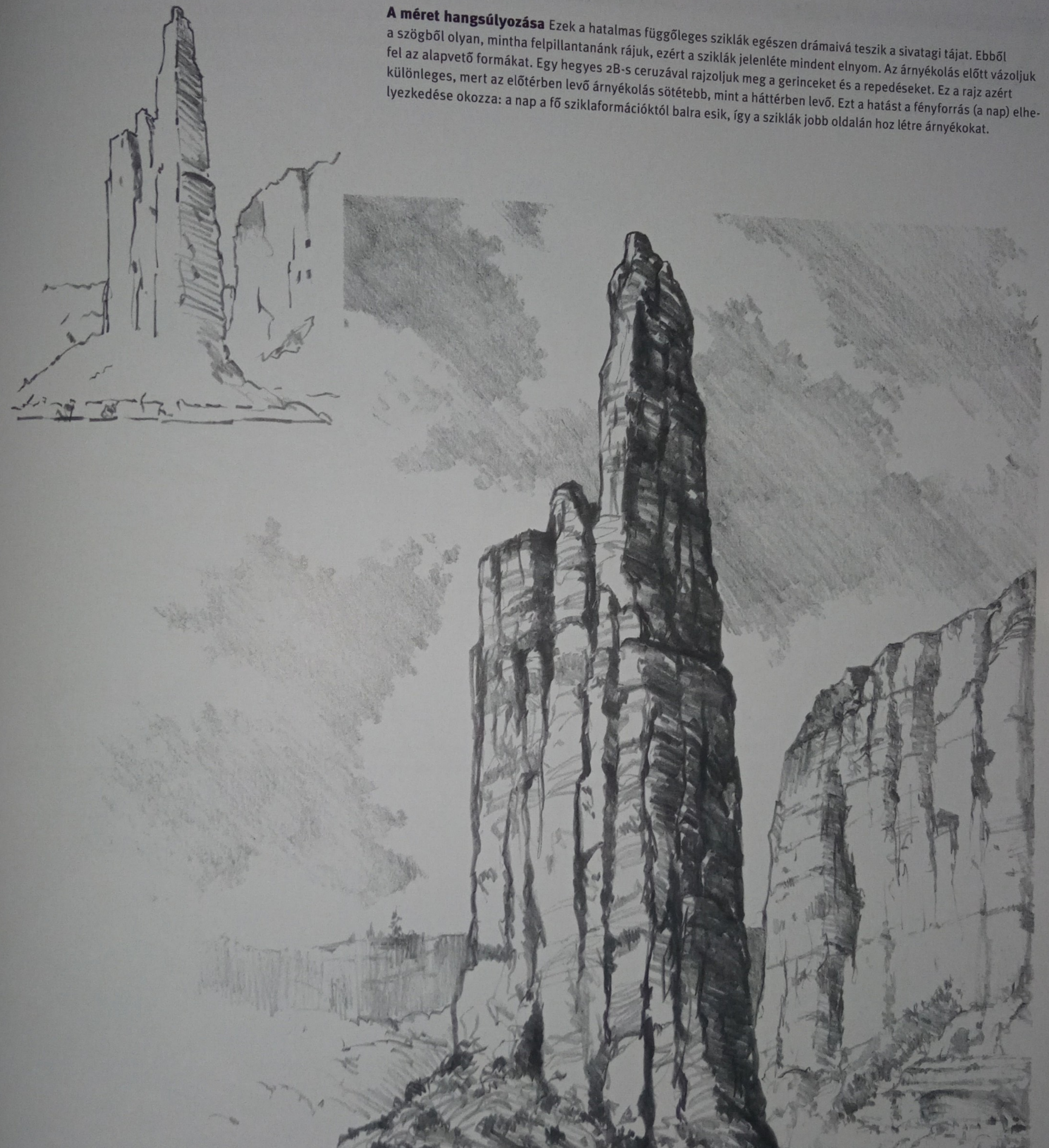

Patak sziklákkal

Írta: William F. Powell

A sziklákat és patakot ábrázoló tájkép megrajzolása remek módja a tudásunk fejlesztésének a rendkívül sokféle felszíni textúra miatt. Létfontosságú, hogy a kezdeti vázlaton pontosan megmutassuk a mélységet az egymást takaró elemekkel, megfelelően alkalmazzuk a perspektívát, és az elemek kellemes egyensúlyban legyenek egymással. Így később nem kell javítani.

1.

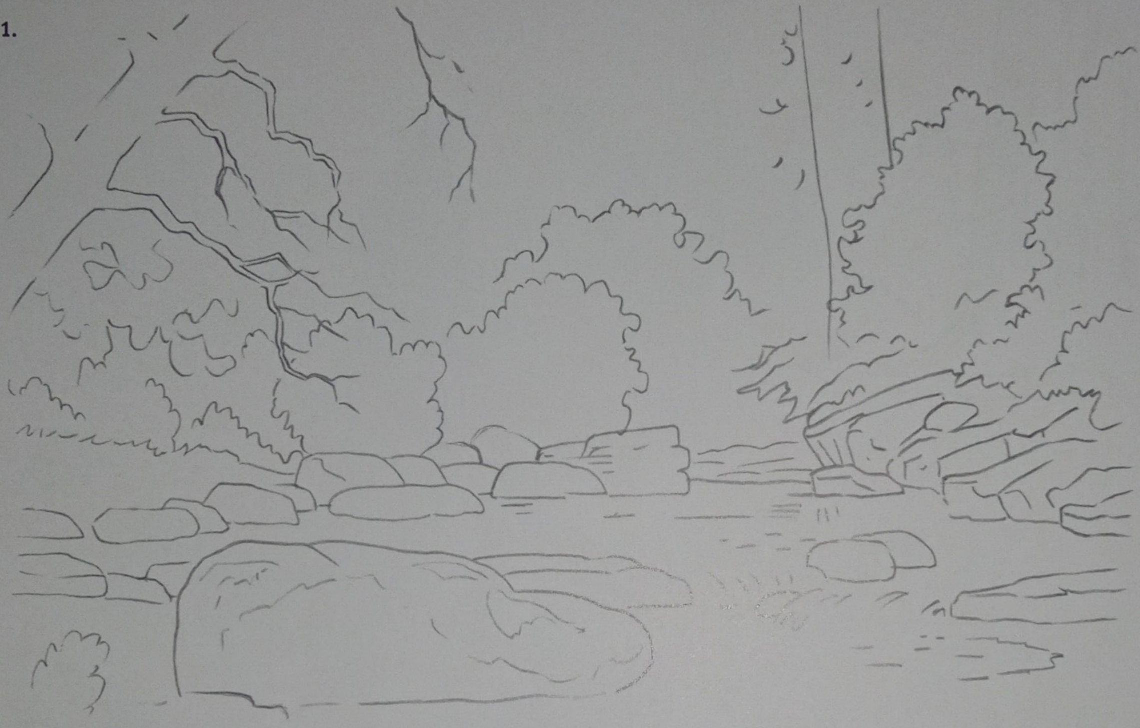

A vázlat kidolgozása Kezdjük el árnyékolni a fákat a háttérben, majd folyamatosan térjünk át a középtérre és az előtérre. Ne feledjük: ne árnyékoljunk teljesen minden tárgyat, mielőtt a következőhöz lépnénk. Úgy dolgozzunk az egész rajzon, hogy a munka bármely szakaszában egységességet sugalljon. Nem szeretnénk, ha a tájon eluralkodna az egyik terület, vagy úgy tűnne, mintha több időt töltöttük volna vele. Bár a rajzon számos világos és sötét terület van, a tónusértékeket meglehetősen következetesen kell elhelyezni.

2.

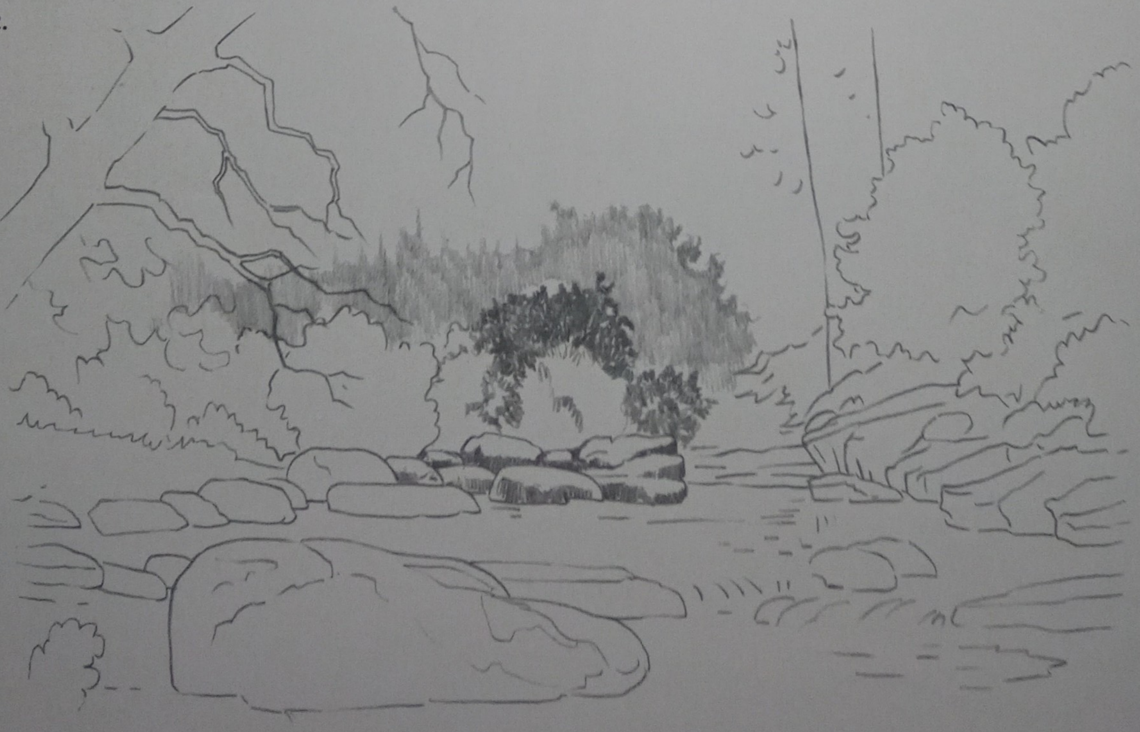

3.

4.

A textúra érzékeltetése Egy HB-s ceruza oldalával egyenletes vonásokkal árnyékolva alkossuk meg a vízben a tükröződést. Ne felejtsük el, hogy egy adott tárgy tükörképe némileg eltorzul a mozgó vízben, és tökéletes tükörképet ad álló vízben. Például az éles sziklaperemek tükörképe itt homályosnak és egyenetlennek tűnik. Tanulmányozzuk alaposan a tájat, hogy egyetlen részletet se hagyjunk figyelmen kívül. Vonalainkat a sziklák érdes, egyenetlen textúrája irányába húzzuk, és töltsük ki a repedések közötti területeket egy hegyes 2B-s vagy 4B-s ceruzával.

Szikomorfás út

Írta: William F. Powell

A látvány hangulatát egy jó vázlatrajz is kiválóan érzékeltetni tudja. Ezen a rajzon a fa egyértelműen vén és hatalmas. Fent a törzs drámaian bedől a rajz közepe felé. A kanyargó út két célt szolgál: a tekintetet bevezeti a rajzba, ugyanakkor kontrasztot képez, ellensúlyozza a fatörzs majdnem egyenes vonalát.

HB-s ceruzával vázoljuk a főbb tömegek formáit.

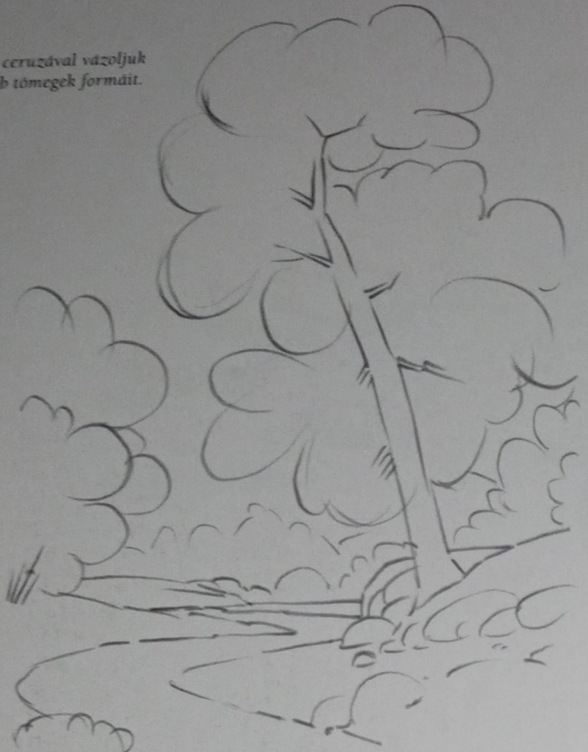

Első lépés Először helyezzük el az alapvető formákat. Később finomítjuk őket, és felvisszük a tónusokat. A háttér árnyékolásánál csak világos és közepes tónusértékeket használjunk.

Második lépés Finomítsuk a fák és az út formáit. Halvány, függőleges vonalakkal rajzoljuk meg a háttérben levő fákat. Gazdagítsuk a részletekkel, ahogy az előtér felé haladunk.

Harmadik lépés Folytassuk a tónusok hozzáadását, és haladjunk az előtér felé.

Negyedik lépés Egy HB-s ceruza oldalával vigyük fel a lombkorona és az árnyéko[...] területek szélesebb vonásait.

Ötödik lépés Adjuk hozzá a végső sötét tónusokat. Dolgozzuk ki a lombozat textúráját, néhol hagyjuk világosan a mélység érzékeltetésére. Az eget halványan árnyékoljuk, majd gyurmaradírral tisztogassuk meg a felhőformákat.

Half Dome, Yosemite Park

Írta: William F. Powell

A kaliforniai Yosemite-völgyben látható Half Dome ('fél kupola') meglehetősen közismert és felismerhető szikla, ezért igyekezzünk az eredetihez leginkább közelítően megragadni a formákat és az alakzatokat.

Vázoljunk lazán! Az első lépésben vigyük fel a tájkép általános elemeit, a fákat és az őket övező sziklaalakzatokat is.

1.

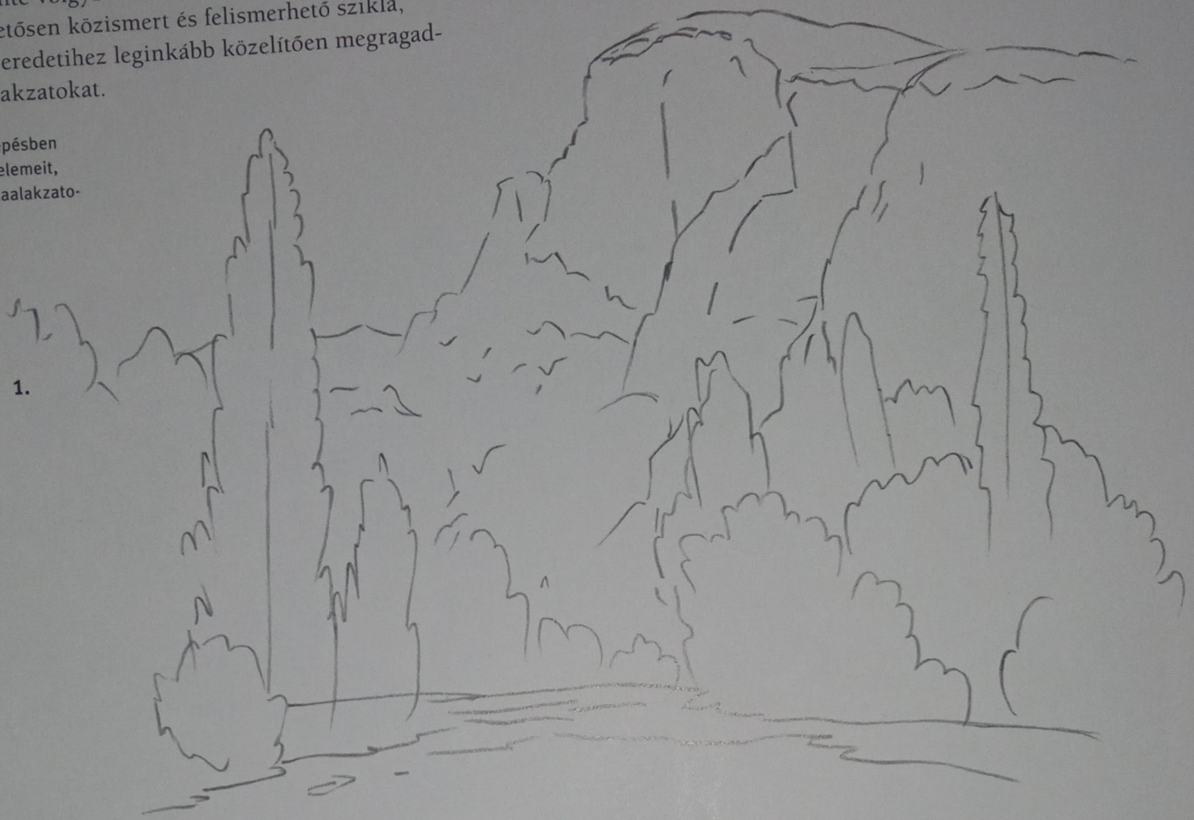

Megkülönböztetett felszínek A második lépésben kezdjük el a Half Dome felszínének árnyékolását függőleges vonásokkal. Próbáljuk megragadni a legnagyobb vonulatokat, így a rajz hasonlít majd magára a helyre. Ahogy árnyékolunk, ne feledjük, hogy minden egyes új felszínsíknál változtassuk meg a vonalak irányát.

2.

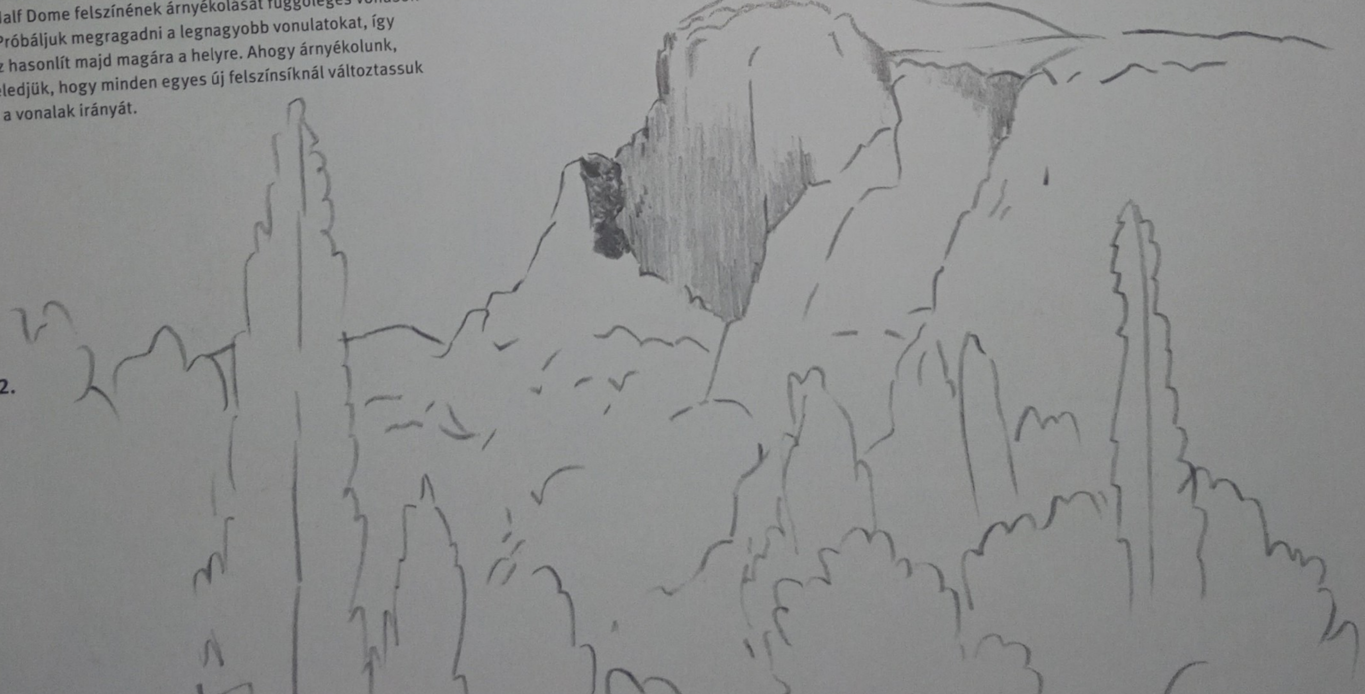

Irányítsuk a tekintetet! Folytassuk az árnyékolást a rajzon. Figyeljük meg, hogy a tónusértékek és a textúrák miként vezetik a tekintetet a fő témához. A fák és a víz mintegy „keretbe foglalják" a hatalmas sziklát.

3.

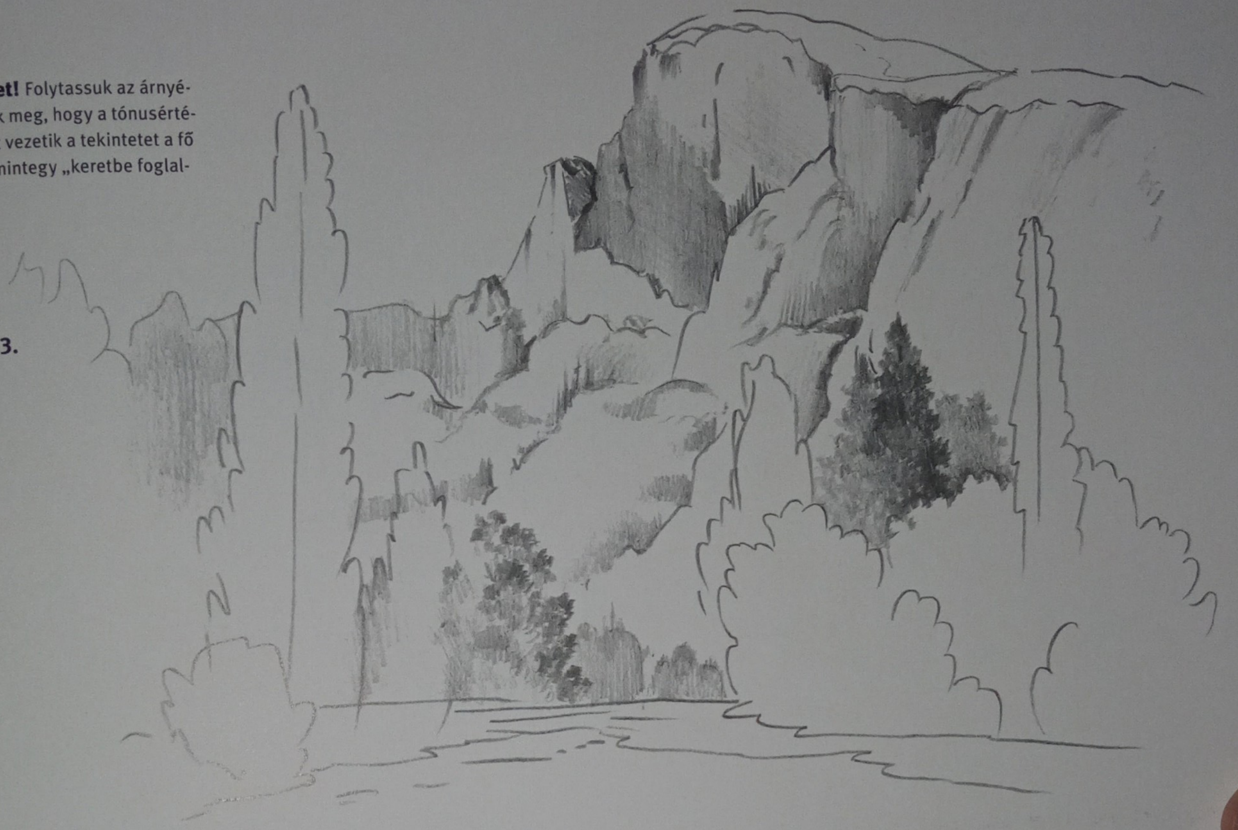

4.

BEVEZETÉS

AZ EMBER-ÁBRÁZOLÁSBA

Az arckifejezésekkel ábrázolt érzelmi finomságoktól az emberi alak számtalan formájáig az ember igazán megragadó rajztéma lehet. Ha tudjuk, hogyan ragadjuk meg az emberi hasonlóságot, magabiztosak leszünk abban is, hogy miként fedezzünk fel számos modellt és kompozíciót a rajzkalandjainkhoz. A következő oldalakon megtanuljuk az alakrajzolás alapvető szabályait a megfelelő arányok eltalálásától a profilvázlatokig és az emberi test mozgásának tanulmányozásáig. Azt is elsajátítjuk, hogy miként alkalmazzunk olyan egyszerű technikákat, amelyekkel életre kelnek a portréink!

A PORTRÉRAJZOLÁS ALAPJAI

Írta: Michael Butkus

Az emberrajzoláshoz jó alapot jelent a fej és az arc megrajzolása – a formák elég egyszerűek, és az arányokat könnyű felmérni. A portrérajzolás emellett nagyon hálás feladat. Az ember nagy megelégedettséget érez, amikor ránéz a portréra, amit rajzolt, és látja a modellel a hasonlóságot, különösen akkor, ha az közeli ismerőse, rokona vagy barátja. Mi lenne, ha gyerekekkel kezdenénk?

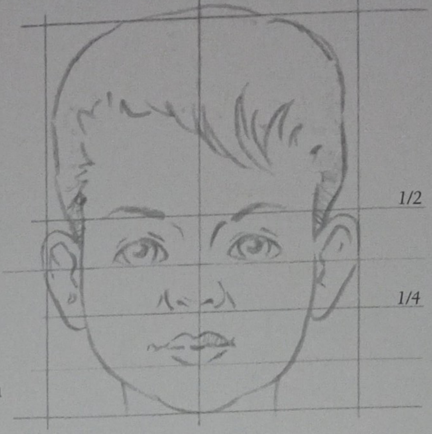

A gyermek arányainak megértése Rajzoljunk segédvonalakat. Vízszintesen osszuk ketté a fejet, majd az alsó részt negyedeljük el. Az segédvonalak segítségével helyezzük el a szemeket, az orrot, a füleket és a száját, a rajz alapján.

Gyermekportré rajzolása

Amint eleget gyakoroltuk a vonások rajzolását, készen állunk a teljes portré megrajzolására. Lehet, hogy érdemes egy fotóról rajzolni, mivel a gyerekek ritkán tudnak megülni egy helyben! Figyelmesen tanulmányozzuk a vonásokat, és próbáljuk azt rajzolni, amit valóban látunk, ne pedig azt, amilyennek szerintünk egy szemnek vagy orrnak lennie kell. Ne torpanjunk meg akkor sem, ha nem lesz azonnal tökéletes a hasonlóság. Csak gyakoroljunk tovább!

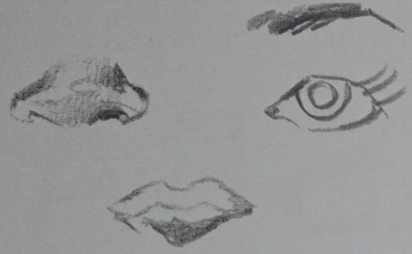

Arcvonások elkülönítése Mielőtt nekilátnánk egy teljes portrénak, próbáljuk meg külön-külön megrajzolni a vonásokat, hogy megérezzük a formákat és az alakokat. Nézzünk könyvekben és magazinokban szereplő arcokat, és rajzoljunk annyi különféle arcvonást, amennyit csak tudunk.

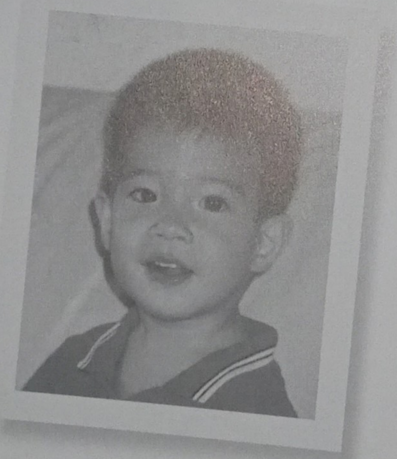

Kezdjünk egy jó fotóval! Amikor fényképről dolgoznak egyes művészek a laza, könnyed pózokat szeretik, szemben a „beállított", szigorú pózokkal. Az arcról közelit is készíthetünk, hogy igazán tanulmányozhassuk a vonásokat.

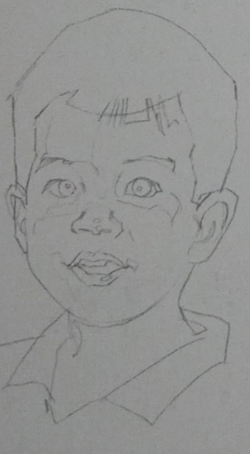

A segédvonalak felvázolása Először rajzoljunk meg egy ovális alakot a fejnek, és halványan rajzoljuk meg a függőleges középvonalat. Ezután húzzunk vízszintes segédvonalakat a lap tetején látható ábra szerint, és vázoljuk fel az arcvonások körvonalait. Amikor elégedettek vagyunk a teljes vázlattal, óvatosan radírozzuk ki a segédvonalakat.

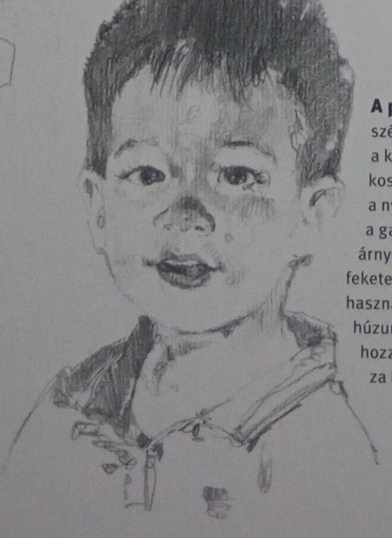

A portré befejezése A ceruza szélével kezdjük felvinni a közepes tónusokat az árnyékos területekre, kicsit növelve a nyomást a szem, az orr és a gallér körül. A legsötétebb árnyékoknál és az egyenes, fekete hajnál 2B-s ceruza oldalát használjuk, és átfedő vonalakat húzunk, a homloknál tegyünk hozzá pár külön hajszálat a ceruza hegyes végével.

Gyakori aránytévesztések

Ezeken a gyerekportrékon több dolog nem stimmel. Hasonlítsuk össze őket a bal oldali fényképpel! Fel tudjuk fedezni a hibákat, mielőtt elolvasnánk az aláírásokat?

Vékony nyak
A bal oldali képen levő gyermeknek vékony nyaka van, de nem ennyire! Nézzük meg a fotót, a nyaka szinte hozzáér az archoz és a fülhöz.

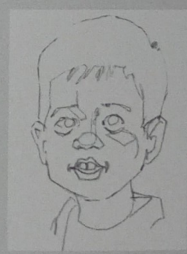

Nem elég nagy a homlok
A gyerekek homloka arányosan nagyobb, mint a felnőtteké. Ha túl kis homlokot rajzolunk, mint a példán is, akkor évekkel öregítjük a gyermeket.

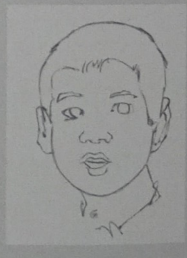

Túl kerek arc
A gyerekek arca kerek, de ne nézzenek ki úgy, mint a mókusok. És a fül legyen kerek, ne hegyes!

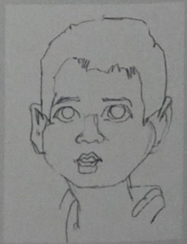

Vonalak szempillák helyett
A szempilla nem lóg ki egyenesen, akár a kerék küllője. És a fogsort egy formaként rajzoljuk meg: ne akarjunk minden fogat egyenként megrajzolni.

Felnőtt portréjának megrajzolása

A felnőtt fejének arányai kissé mások, mint a gyermek fejéé (a precízebb felnőttarányokat lásd a 122. oldalon), de a rajzolás folyamata ugyanaz: rajzoljuk meg a segédvonalakat, hogy elhelyezzük a vonásokat, és kezdjük az alapformák felvázolásával. És ne feledjük a profilnézetet! Az érdekes arcú felnőtteket sokkal izgalmasabb oldalról rajzolni, ahol igazán látszik a szemöldök íve, az orr formája és a száj alakja.

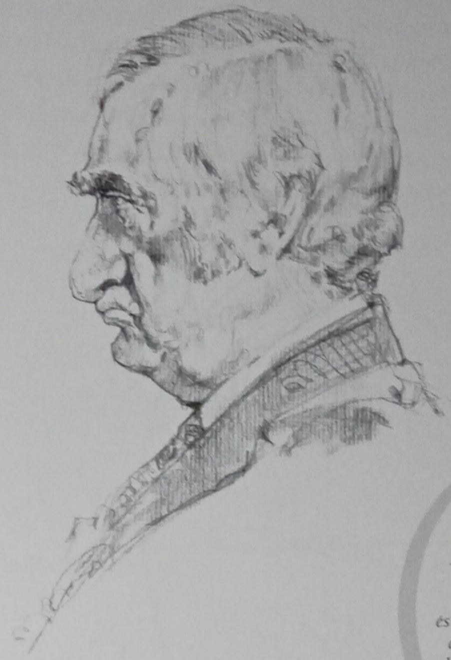

Profil megrajzolása
Egyeseknek nagyon kifejezett vonásaik vannak, így jó móka profilból megrajzolni őket. Ehhez a pózhoz egy HB-s ceruza hegyét és oldalát használjuk!

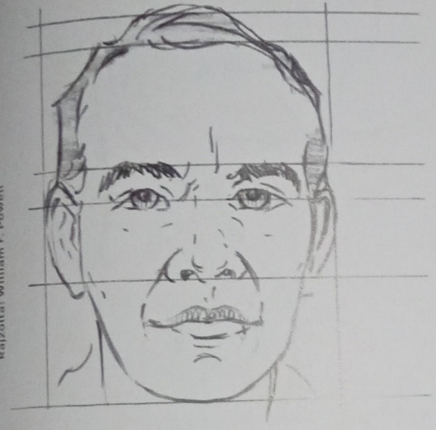

Rajzolta: William F. Powell

Összpontosítsunk a felnőtt arányaira!
Keressünk olyan arányokat, melyektől a rajzunk felnőtt alanya egyedi lesz: vegyük észre a távolságot a fejtetőtől a szemekig, a szemektől az orrig, az orrtól az állig. Nézzük meg, miként terül el a száj az orr és az áll között, és hogy viszonyul a fül a szemhez és az orrhoz.

Ha nem találunk fotót nekünk tetsző arckifejezésről, nézzünk tükörbe, és rajzoljuk meg a saját arcunkat. Így „saját képünkre formálhatjuk"!

Érzelem kifejezése

Nagyon élvezetes munka különféle arckifejezéseket és érzelmeket papírra vetni, főleg az extrémeket. Mivel ezek csak tanulmányok, nem hivatalos portrék, rajzoljunk lazán, hogy a kép energikus és spontán legyen: mintha egy fényképezőgép lencséje kapta volna el az adott pillanatot. Egyes művészek nem foglalkoznak ilyenkor a háttérrel, mivel nem akarják, hogy bármi elvonja a figyelmet az arckifejezésről. De a nyakat és a vállakat azért rajzoljuk meg, hogy ne tűnjön úgy, mintha a fej a semmiben lebegne.

Döbbenet ábrázolása
Amikor egy extrém kifejezést szeretnénk lerajzolni, összpontosítsunk a szem és a száj körüli vonalakra. A szembogár teljes, kerek alakjának megmutatása a döbbenetet érzékelteti, akárcsak a kiemelt szemhéj és a nyitott száj is.

A boldogság ábrázolása
A fiatal gyerekek arcbőre puha, a mosoly vonalai legyenek kissé elmosódottak. A ceruza szélével lágyan árnyékoljuk a száj körüli ráncokat, a szem pedig kissé keskenyebb legyen, hogy érzékeltessük: a mosoly felhúzza az arcizmokat.

Meglepetés kifejezése
Itt az arc nagy részét fehéren hagytuk, hogy a legtöbb figyelem a szemre és a szájra összpontosuljon. A ceruza hegyét használjuk a laza arckifejezést érzékeltető vonalakhoz és az oldalát a sötét haj tömegéhez.

A FELNŐTTFEJ MÉRETEI

ÍRTA: WILLIAM F. POWELL

Ha megismerjük a fej valós arányait, könnyebben tudjuk majd megrajzolni. Tanulmányozzuk a jobb oldali képen levő arányokat. Majd rajzoljunk egy ovális formát, és felezzük el egy halvány, vízszintes vonallal. A felnőttnél a szemek erre a vonalra esnek, általában egy „szemszélességnyi" hely van köztük. Rajzoljunk még egy vonalat, amellyel függőlegesen osztjuk ketté a fejet – ez lesz az orr vonala.

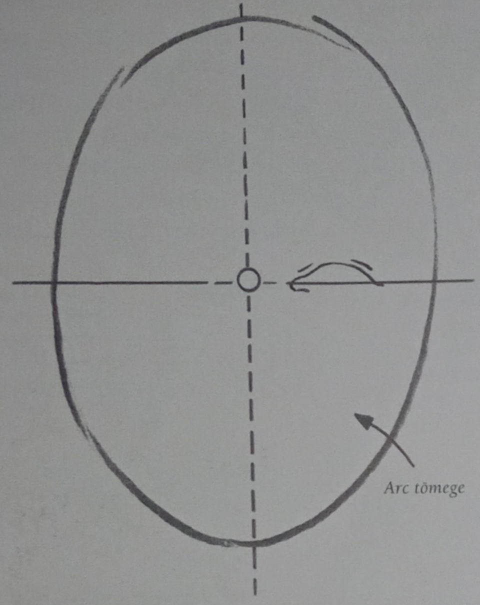

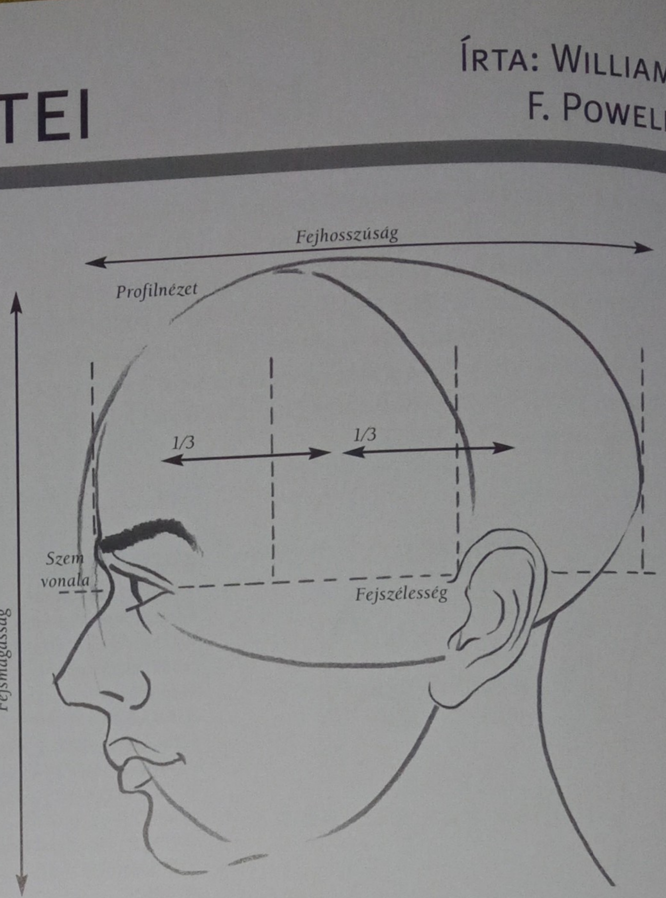

A profilarányok vizsgálata A fej vízszintes átmérője, az orrhegytől mérve, általában ugyanakkora, mint a fej függőlegesen mért hossza. Ha a koponyát harmadokra osztjuk, az segít elhelyezni a füleket.

Az arcvonások elhelyezése Az alábbi rajz azt mutatja be, hogyan határozzuk meg helyesen a többi arcvonás elhelyezkedését. Tanulmányozzuk alaposan, mielőtt rajzolni kezdenénk, és előtte gyakoroljunk egy kicsit. Az orr alja félúton van a szemöldökvonal és az áll hegye között. Az alsó ajak félúton van az orr és az áll között. A fülek hossza a szemöldökvonaltól az orr aljáig terjed.

Elölnézet

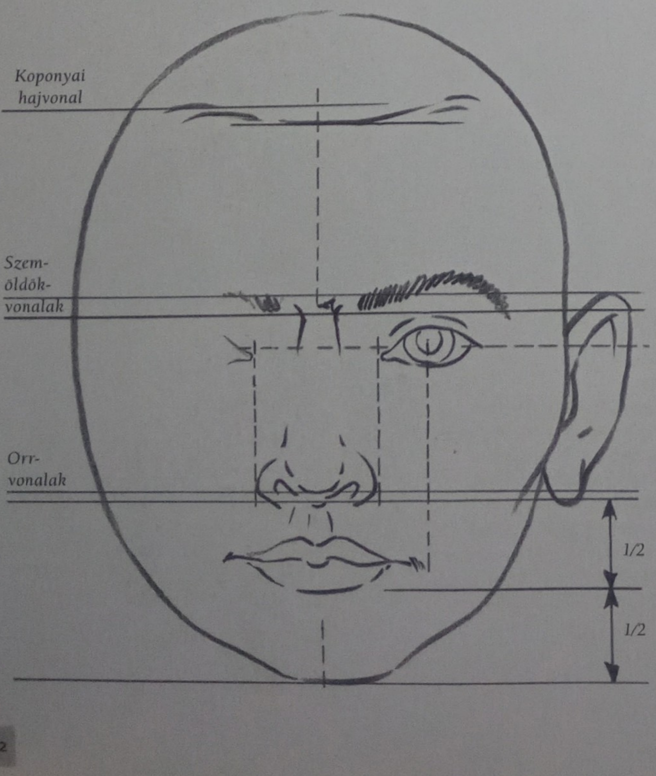

Az alsó ajak félúton van az orr és az áll között.

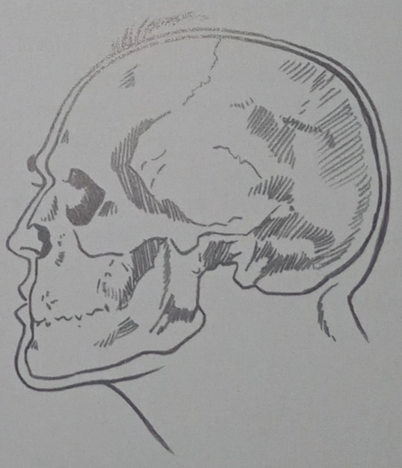

A koponya az emberi fejben

A csontszerkezet felismerése A fenti rajz azt mutatja be, hogyan „tölti ki" a koponya a fejet. Ha megismerkedünk a csontszerkezettel, az főleg az árnyékolási fázisban segít. Tudni fogjuk, hogy bizonyos területeken az arc miért horpad be, vagy miért türemkedik ki, mivel ismerjük a bőr alatt meghúzódó csontokat.

A koponya háromnegyedes nézete

Fejtartások

Írta: William F. Powell

Az itt látható kockák helyzete megfelel az alattuk levő fejpozícióknak. Ilyen befoglaló kockák rajzolása segít a fej helyes elhelyezésében. A kockák emellett segítenek abban, hogy felismerjük az arc főbb elölnézeti és oldalnézeti síkjait. Amint megbarátkoztunk a síkokkal, kezdjük el az ezen a lapon látott fejeket rajzolgatni.

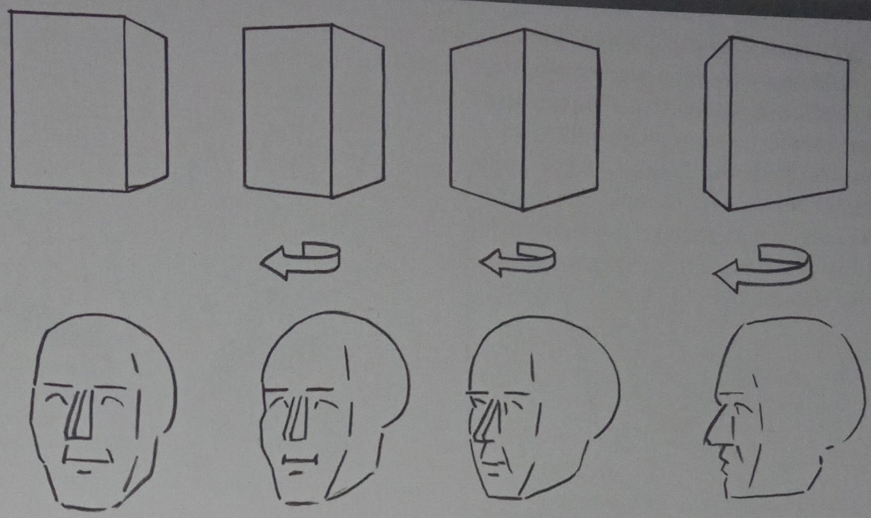

1.

2.

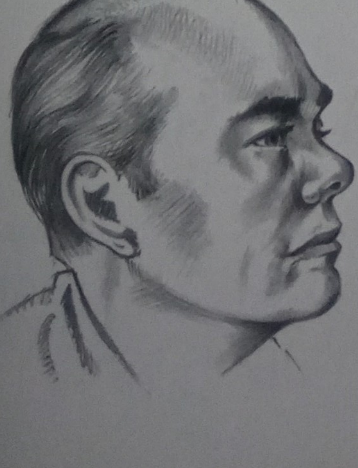

1. 2. 3.

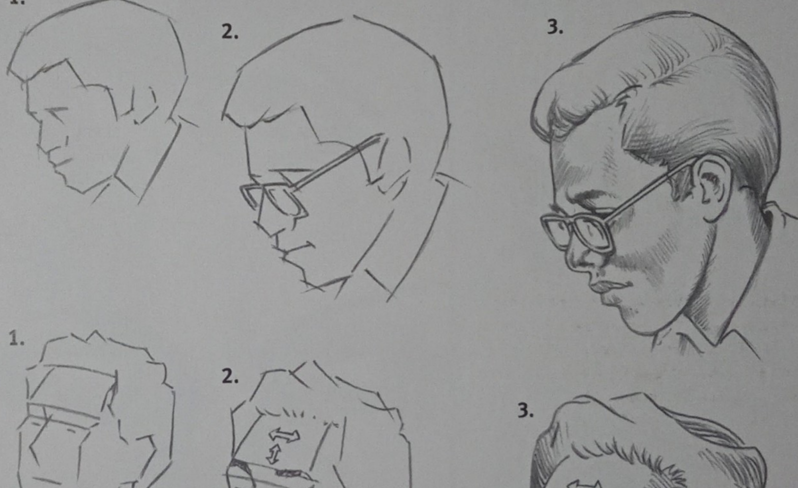

1. 2.

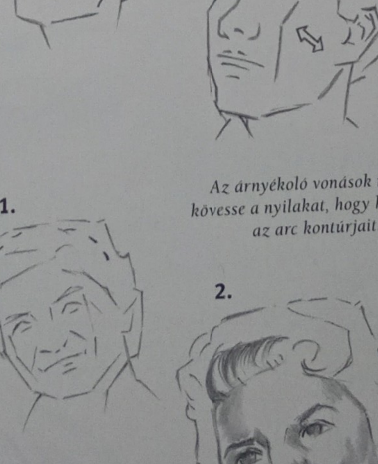

3.

Az árnyékoló vonások iránya kövesse a nyilakat, hogy kihozzuk az arc kontúrjait.

1.

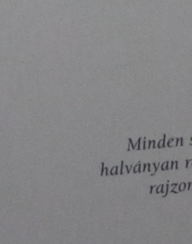

2.

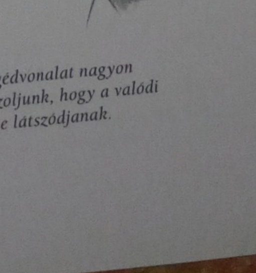

3.

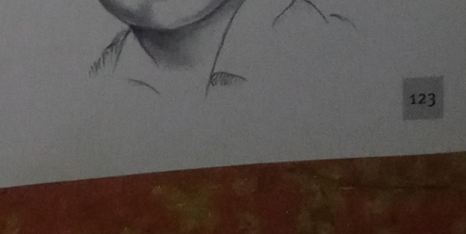

Minden segédvonalat nagyon halványan rajzoljunk, hogy a valódi rajzon ne látszódjanak.

Szemek

Írta: William F. Powell

A szem a legfontosabb vonás, amivel az egyént magát lehet megragadni. Emellett a rajzolt személy hangulatát vagy érzelmét is megmutathatjuk vele. Tanulmányozzuk a képeket, és gyakoroljuk, hogyan vázoljuk fel a szemet elölnézetből és oldalnézetből. Figyeljük meg, hogy oldalnézetből nem ugyanazzal a formával kezdünk, mint elölnézetből.

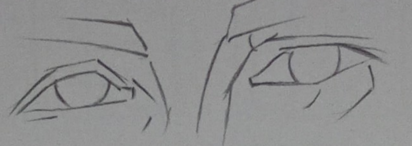

1.

Még ha a többi arcvonást jól elkapjuk is, ha a szemet nem jól rajzoljuk meg, képünk nem fog hasonlítani a modellhez.

1.

1.

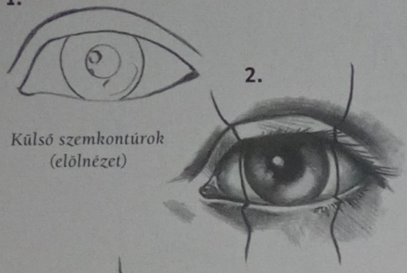

2.

Külső szemkontúrok (elölnézet)

2.

2.

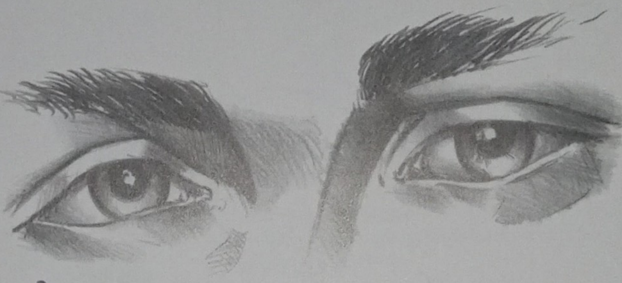

3.

Az ember két szeme ritkán szimmetrikus. Keressük az apró eltéréseket a szemeknél, hogy igazi valósághűséget érjünk el.

1.

2.

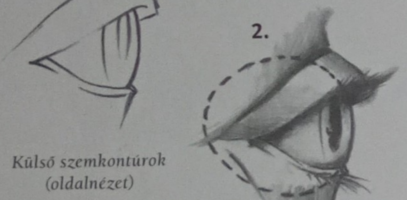

Külső szemkontúrok (oldalnézet)

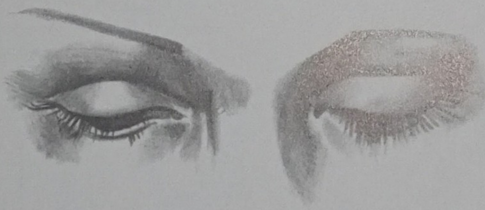

A szem árnyékolása A szemek körül óvatosan árnyékoljunk, de elég sötéten, hogy megmutassuk a szem mélységét és az arc bemélyedéseit. A szem körüli ráncok és zugok kitöltéséhez a legjobb a nagyon hegyes ceruza. Ezek az apró területek (amikbe nem jut túl sok fény) nagyon sötétek, és ahogy a szemtől távolodva árnyékolunk, egyre világosodnak, hogy kiemeljük az arc kontúrjait.

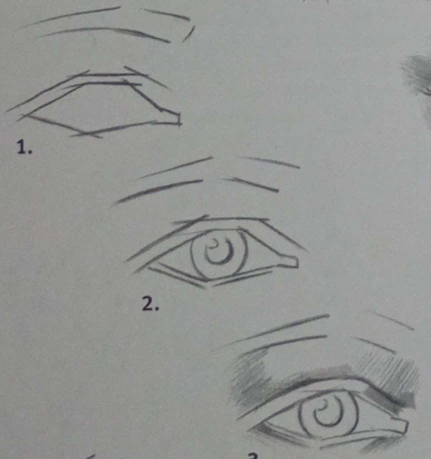

1. 2. 3.

Különösen figyeljünk oda a szemben levő csúcsfényekre. Életet és valószerűséget kölcsönöznek a rajznak.

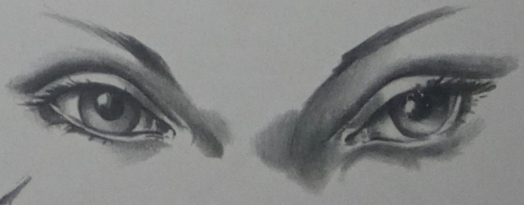

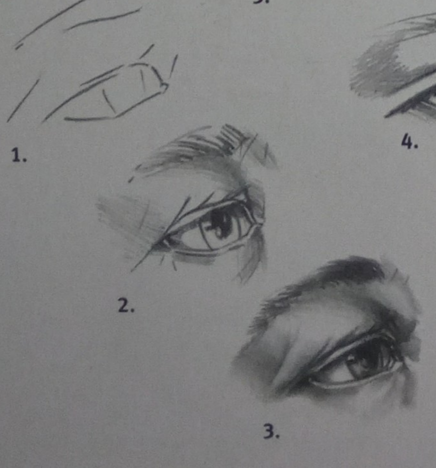

1. 2. 3. 4.

A szemöldök is fontos része az arckifejezésnek. Lehet sűrű vagy ritka, ívelt vagy egyenes. Tanulmányozzuk alaposan a modell szemöldökét!

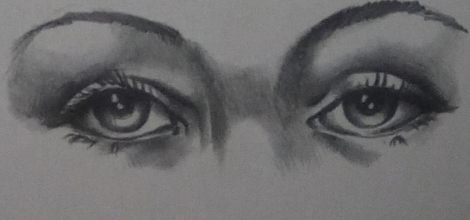

A háromnegyedes szögű nézet teljesen más hangulatot áraszthat, főleg, ha a szem nincs teljesen nyitva.

Orr és fülek

Írta: William F. Powell

Az orrot könnyedén létrehozhatjuk egyszerű, egyenes vonalakból. Az első lépés a befoglaló forma felvázolása, ahogy azt a lenti vázlatokból is látjuk. A sarkokat alakítsuk ívelt vonalakká, az orr formájának megfelelően. (Ezzel a módszerrel készülhet a háromnegyedes nézetű rajz is.) Amint megvan a jó előzetes rajz, kezdjük el árnyékolni, hogy létrejöjjön a forma.

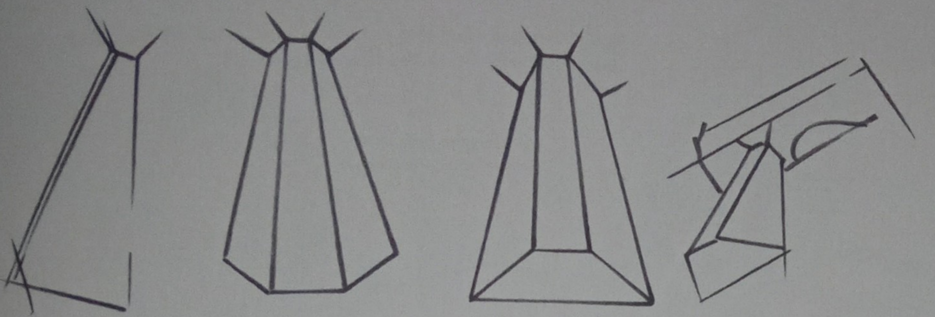

Oldalnézet — *Elölnézet* — *Alulnézet* — *Megemelt háromnegyedes nézet*

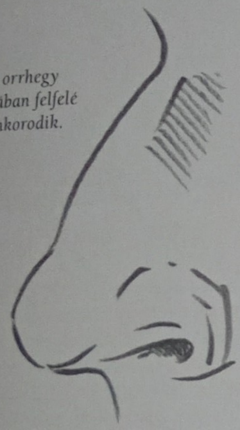

Az orrhegy általában felfelé kunkorodik.

Az orrlyukak árnyékolása Az orrlyukak erősítik az orr egyedi jellegét, ahogy a modellét is. Ügyeljünk arra, hogy az orrlyukakon belüli árnyékolás ne legyen túl sötét, különben magára vonja a figyelmet. A férfiak orrlyuka általában szögletesebb, míg a nőké inkább lágyan ívelő. Alaposan figyeljük meg a modellt, hogy a rajz minden egyes vonása pontos legyen.

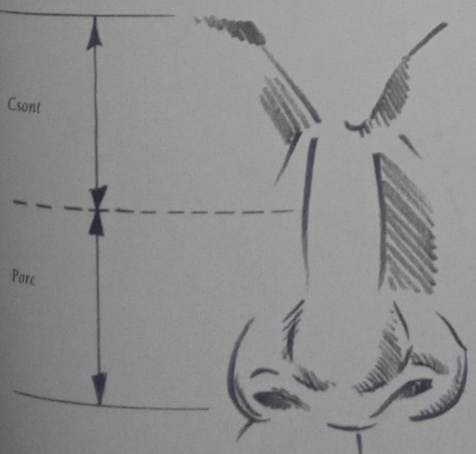

Az orr alsó része porcos, míg a felső részét csont tartja. Az orrhegy szintén általában kissé gömb alakú.

A korosodás megfigyelése A jobb oldali rajzon láthatjuk, hogy a kor előrehaladtával miként változik az emberi orr. Sok esetben idővel a hegye lebiggyed és lefelé hajlik. Ezek a részletek a valósághű ábrázolás miatt fontosak.

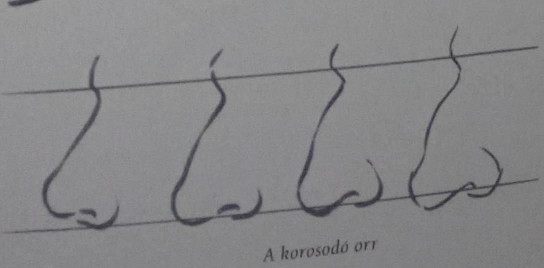

A korosodó orr

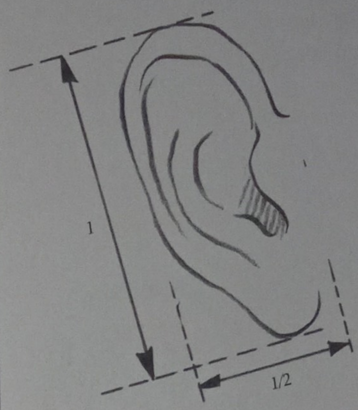

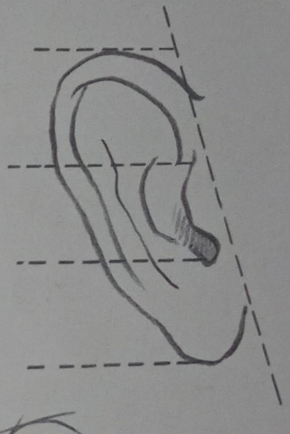

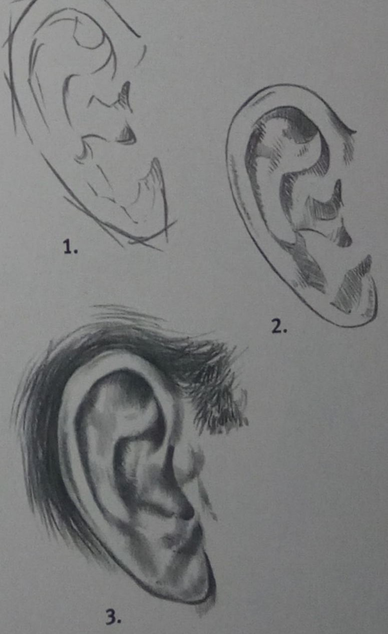

A fül megrajzolása A fül általában kis szögben kapcsolódik a fejhez. Először vázoljuk fel a befoglaló segédvonalakat, ahogy fent látható. Halványan jelöljük be a fülkagyló íves barázdáit, megfigyelve, hogy viszonyulnak a segédvonalakhoz. A barázdák azt is megmutatják, hová rajzoljuk a hallójárat nyílását; a belső oldalukat sötétebbre árnyékoljuk.

Nő profilból

Írta: William F. Powell

Ha már eleget gyakoroltunk ahhoz, hogy külön-külön megrajzoljuk az arcvonásokat, és megértettük az arányokat, szedjük össze minden tudásunkat, és rajzoljunk meg egy teljes fejet. Kezdjünk minimális árnyékolással, ahogy az itt mutatott profilképnél is látjuk.

Az arányok meghatározása Ahogy az első lépésben is mutatjuk, egy HB-s ceruzával vigyük fel az arányokat mutató segédvonalakat. Ezután gondosan vázoljuk fel a vonások alapformáit, ahogy azt a második és harmadik lépésben látjuk. Hogy a vonalak egyenletesek és frissek legyenek, tartsuk lazán a kezet, és próbáljunk meg az egész karral, nem csak a csuklóval rajzolni. A folytatás előtt ellenőrizzük az arányokat.

Végül finomítsuk a formákat, sejtessük a hajat, és tegyünk minimális árnyékolást az ajkakra és az orra 2B-s vagy 4B-s ceruzával.

1.

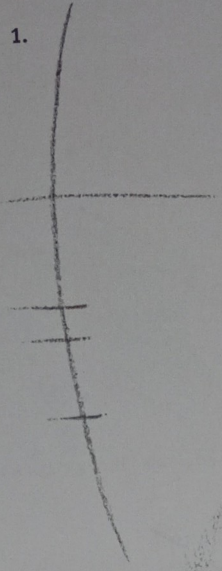

2.

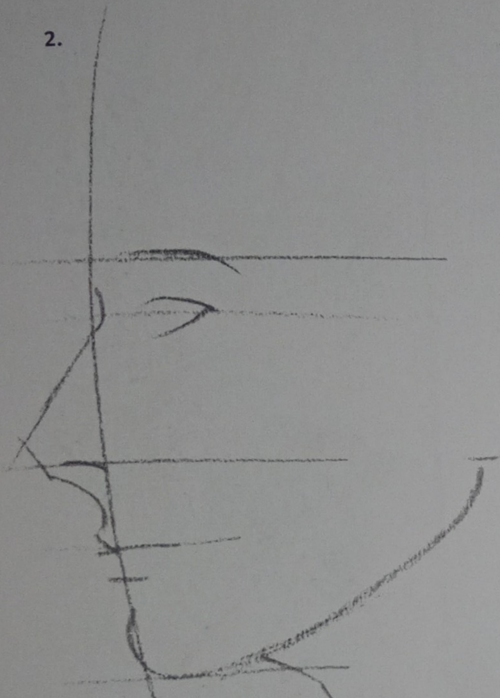

3.

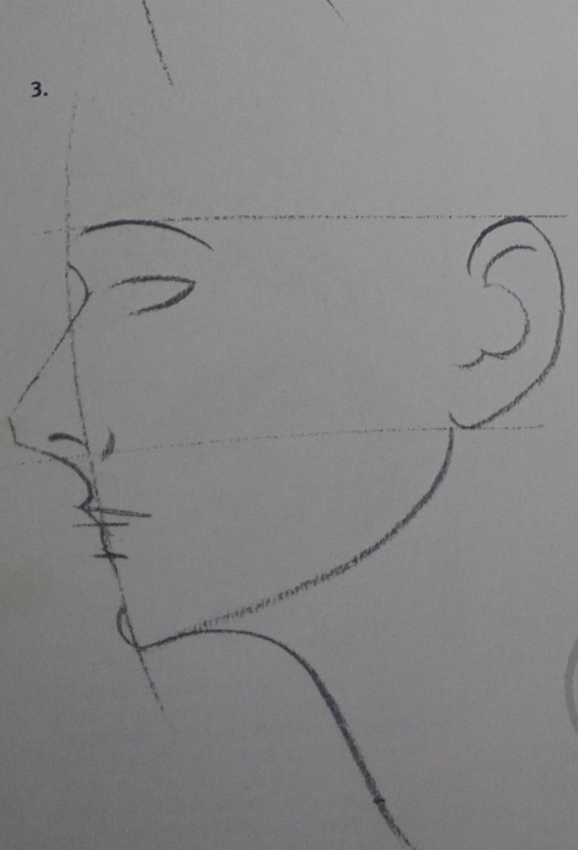

A tűhegyes ceruzával létrehozhatjuk a haj széles vonalait.

4.

Gyakoroljunk egyszerű vázlatokkal, amíg nem tudjuk eltalálni a hasonlóságot a modellel. Később továbbléphetünk a részletesebb rajzok felé.

Nő szemből

Írta: William F. Powell

A mikor készen állunk továbblépni a részletesebb rajzok felé, próbáljunk meg fényképről dolgozni. A fekete-fehér fotó alkalmat ad megfigyelni a tónusérték-variációkat, így segít a modell árnyékolásában.

Fotóról rajzolni Ezen a fényképen látni lehet a modell finom vonásait, sima bőrét és csillogó szemét. De igyekezzünk meg ragadni azokat a vonásokat, amelyek egyedileg rá jellemzők: a kissé ívelt szájat, a nevetőráncokat és a mélyen ülő szemeket. Azt is figyeljük meg, hogy alig láthatók az orrlyukai. Ezek a részletek teszik majd a rajzot hasonlatossá a modellhez – hozzá és senki máshoz.

Negyedik lépés Folytassuk a szénceruzával és a fűzfaszénnel az árnyékolást. Az elmosáshoz és a finom tónusátmenetekhez ujjal vagy egy satírrúddal gyengéden dörzsöljük meg a területet. (Ne használjunk ecsetet vagy rongyot arra, hogy eltávolítsuk a felesleges szénport, mert akkor a rajz elmaszatolódik.)

Első lépés Hegyes HB-s szénceruzával halványan vázoljuk fel a fej, a haj és a blúz gallérjának főbb formáit. (Azért használunk szenet, mert nagyon lágy átmeneteket lehet létrehozni vele.) Halványan rakjuk fel az arcvonásokat.

Második lépés Kezdjük el finomítani a vonásokat, rajzoljuk meg a pupillát és az íriszt a szemekhez, az arc gödröcskéit és a nevetőráncokat. Figyeljük meg a fotót, hogy lemásoljuk a szögleteket és vonalakat, amik egyedivé teszik a modell vonásait. Kezdjünk el árnyékolni.

Harmadik lépés Az árnyékoláshoz HB-s ceruzával satírozzunk, követve az arc síkjainak irányát. Végül hegyesre gyúrt gyurmaradírral visszaszedve alakítsuk ki a pupillákban a pontszerű csúcsfényt, és puha fűzfaszénnel a haj sötét tömegét.

Fiatal férfi profilból

Írta: Walter T. Foster

Ezeken az oldalnézetből készített rajzokon új elem a ruha. Amikor ruhát rajzolunk, az a cél, hogy természetesnek tűnjön, ne pedig úgy, mintha utólag aggatták volna a modellre. Ezért már a vázlat készítésekor meg kell rajzolni a ruhát.

1.

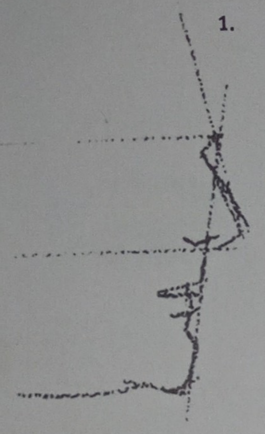

2.

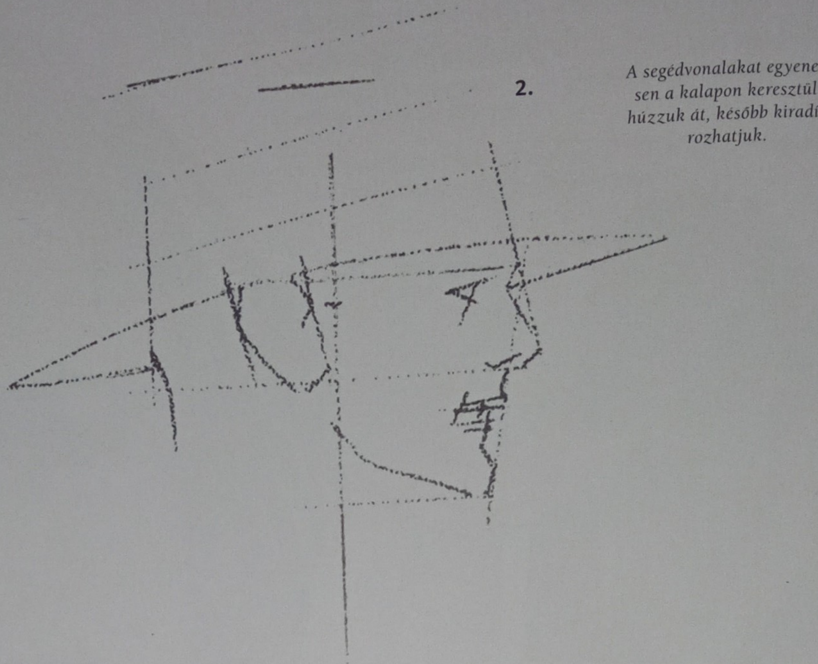

A segédvonalakat egyenesen a kalapon keresztül húzzuk át, később kiradírozhatjuk.

A segédvonalak felvázolása Az első lépésben vázoljuk fel az arc alapvető arányait, a második lépésben adjuk hozzá a kalapot. Ne feledjük, hogy a kalap körülfogja a fejet, nem csak rá van téve. A kalap felső része kissé magasabban lesz, mint a fejtető, és a fül tetejét takarja a kalap karimája.

Összpontosítsunk a férfias vonásokra Hasonlítsuk össze a modell férfias arcvonásait az előző oldalakon látható modellek nőies vonásaival. Figyeljük meg, hogy ennek a modellnek erősebb az állkapcsa, hegyesebb az orra és a homloka, és keskenyebb a szája.

4.

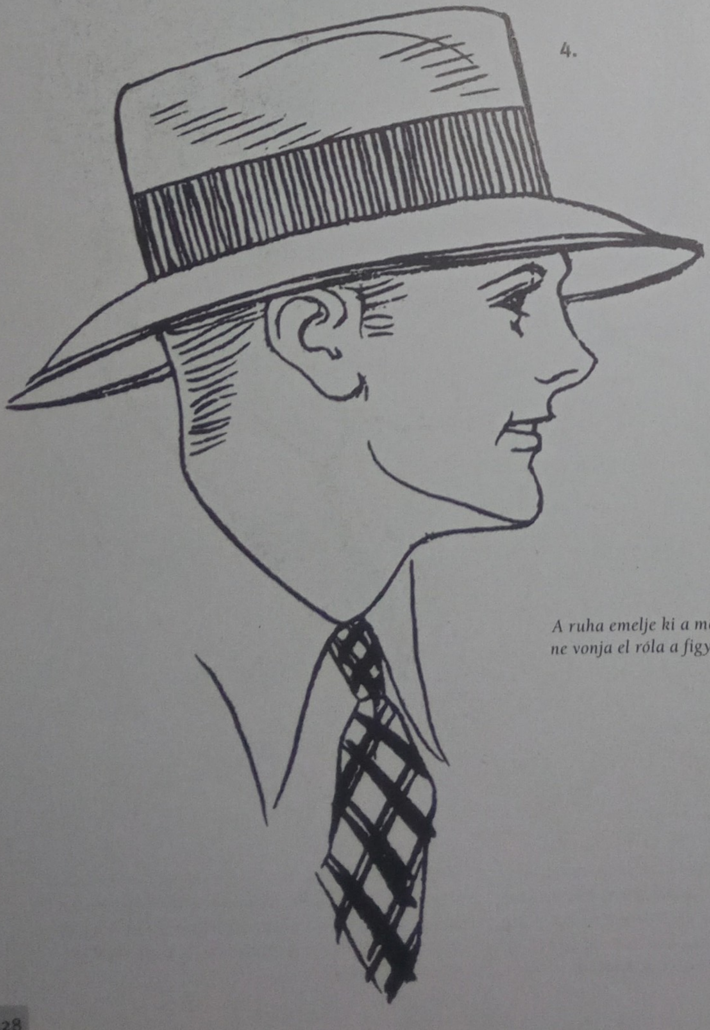

A ruha emelje ki a modellt, ne vonja el róla a figyelmet.

3.

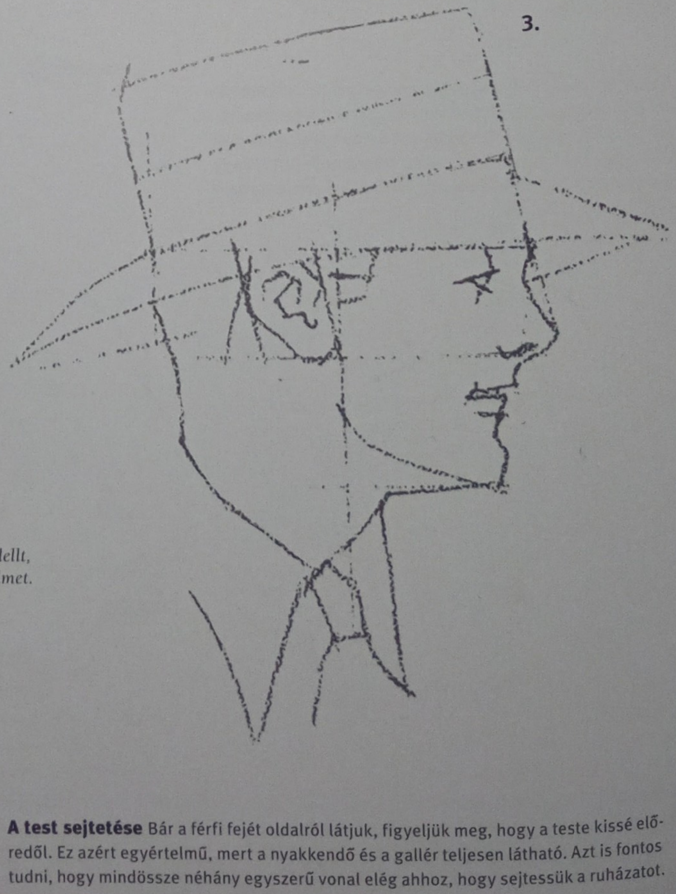

A test sejtetése Bár a férfi fejét oldalról látjuk, figyeljük meg, hogy a teste kissé előredől. Ez azért egyértelmű, mert a nyakkendő és a gallér teljesen látható. Azt is fontos tudni, hogy mindössze néhány egyszerű vonal elég ahhoz, hogy sejtessük a ruházatot.

Idősebb férfi profilból

Írta: Walter T. Foster

Ez a férfi kissé idősebb, mint az előző oldalon látható modell. Ezt egyértelműen jelzik az arcán levő ráncok. Emellett figyeljük meg, hogy teljesen oldalnézetből látható, így másként látjuk a nyakkendőjét, az ingét és a zakóját is.

Az arckifejezés fontos része az emberi fej megrajzolásának. Gyakorlásképpen vágjunk különféle arcokat a tükör előtt, és próbáljuk meg megrajzolni, amit látunk!

Kezdjük egyszerűen! Szokás szerint az első lépésben rajzoljuk meg a fő segédvonalakat. A vonásokat ezen vonalak mentén építsük fel. A második lépésben rajzoljuk meg a fej többi részét, és kezdjük el finomítani a vonásokat. A folytatás előtt mindig ellenőrizzük az arányokat. A harmadik lépésben rajzoljuk meg a gallér, a nyakkendő és a zakó körvonalát.

1.

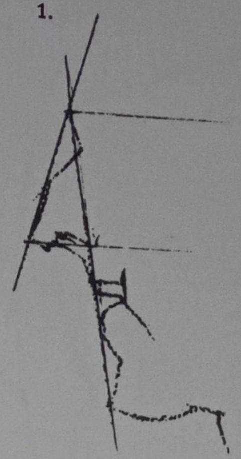

2.

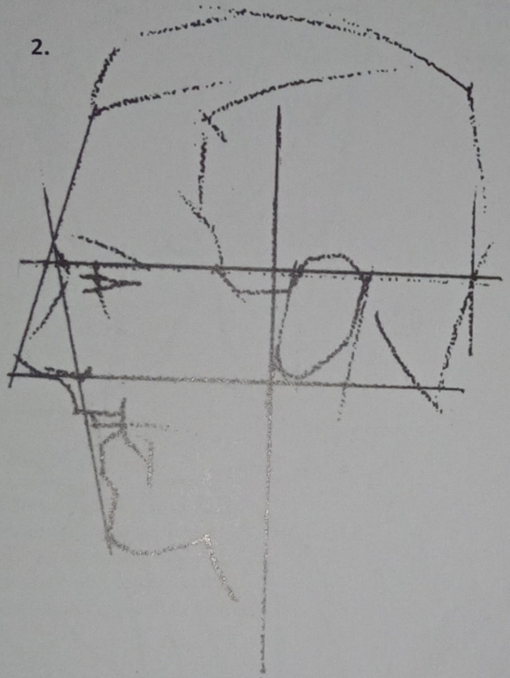

3.

A haj lenyalt hatásának kialakításához a vonalakat ugyanabba az irányba rajzoljuk.

4.

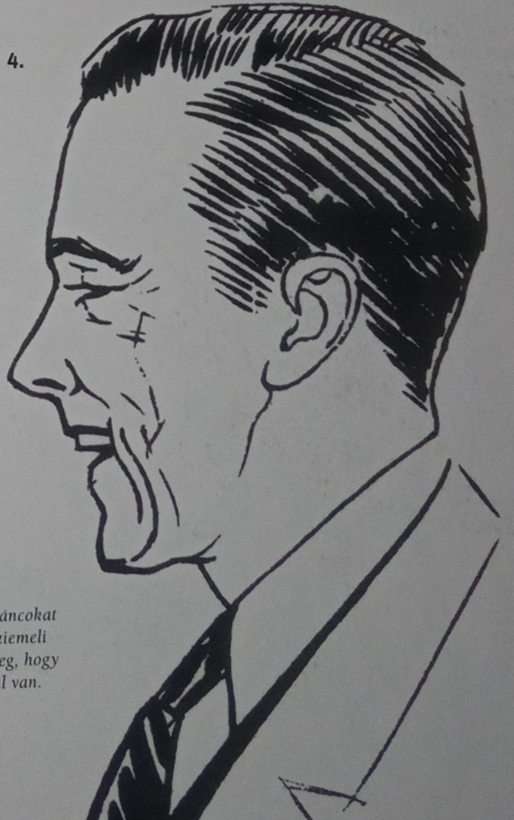

A mosoly általában ráncokat von a száj köré, és kiemeli az orcát. Figyeljük meg, hogy a szemre is hatással van.

Az utolsó simítások Az utolsó simításokhoz – mint a haj és a nyakkendő árnyékolása – szenet vagy ecsetet és fekete tintát is használhatunk. (Mielőtt ecsetet és tintát használnánk a rajzon, gyakoroljuk a különféle ecsetvonásokat egy firkapapíron.) Végül illesszünk néhány „nevetőráncot" a száj sarkába.

Fiatal lány profilból

Írta: Walter T. Foster

A gyermek fiatalságát könnyen megmutathatjuk. Az ilyen egyszerű képek minimális árnyékolást kívánnak meg, mégis képesek érzékeltetni a bőr simaságát.

Az arcvonások elhelyezése Az első lépésben egy nagyon egyszerű felvázolási módszerrel lássunk neki: egy íves vonallal és vízszintes vonásokkal határozzuk meg a szemöldök, a szem, az orr, a száj és az áll elhelyezkedését. A második lépésben jelezzük a vonásokat a haj körvonalával együtt. Nézzük meg a modellt alaposan, hogy az arányok rendben legyenek.

1.

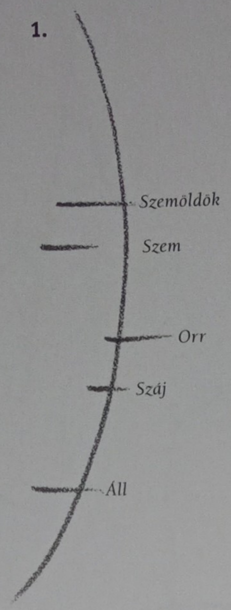

2.

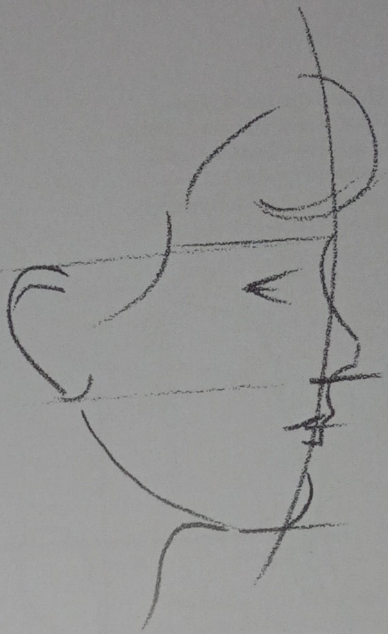

Ne feledjük, hogy a gyerekeknek általában kerek, lágy vonásaik vannak.

A hajban levő szalag láthatóan az egész fejet átfogja – ne tűnjön úgy, mintha csak a fejére helyezték volna. Próbáljuk meg belemosni a hajba.

4.

3.

Némi ruhát is rajzoljunk, ne tűnjön úgy, hogy a fej csak lebeg a papír közepén.

A tulajdonképpeni kép megrajzolásához fekete filctollat használtunk.

A részletek kidolgozása A harmadik lépésben folytassuk a vázlatot, laza vonásokkal érzékeltessük a haj göndör tincseit és fürtjeit. Utolsó simításként finomítsuk az arcvonásokat, a vonalak legyenek határozottak és szélesek. Nem kell minden egyes hajszálat egyenként megmutatni, néhány vonal elég, hogy láttassuk a hajviseletet.

Fiatal fiú profilból

Írta: William F. Powell

A fiatal fiú portréjánál kissé más vázlatmódszert alkalmazunk, mint az előző feladatnál. Először az egész fejforma körvonalát visszük fel, az arányokat mutató segédvonalakkal együtt. Természetesen azt a módszert alkalmazzuk, amelyik nekünk tetszik.

Első lépés Halványan vázoljuk fel a fejforma teljes alakját rövid, gyors mozdulatokkal. Ez problémás lehet, mert a fejet nem teljes oldalnézetből látjuk – de azért menni fog! Alaposan nézzük meg a modellt: figyeljük meg, hogy a jobb orcának csak egy kis része látszik, a jobb szem szempilláival egyetemben.

Második lépés Kezdjük el sötétíteni és lágyítani a vázlatvonalainkat kifinomultabb formákká. Munka közben többször is ellenőrizzük az arányokat.

Egy 2B-s, tompa hegyű ceruzával húzzunk sötétebb vonalakat erre a területre, így emeljük ki a hajválasztékot.

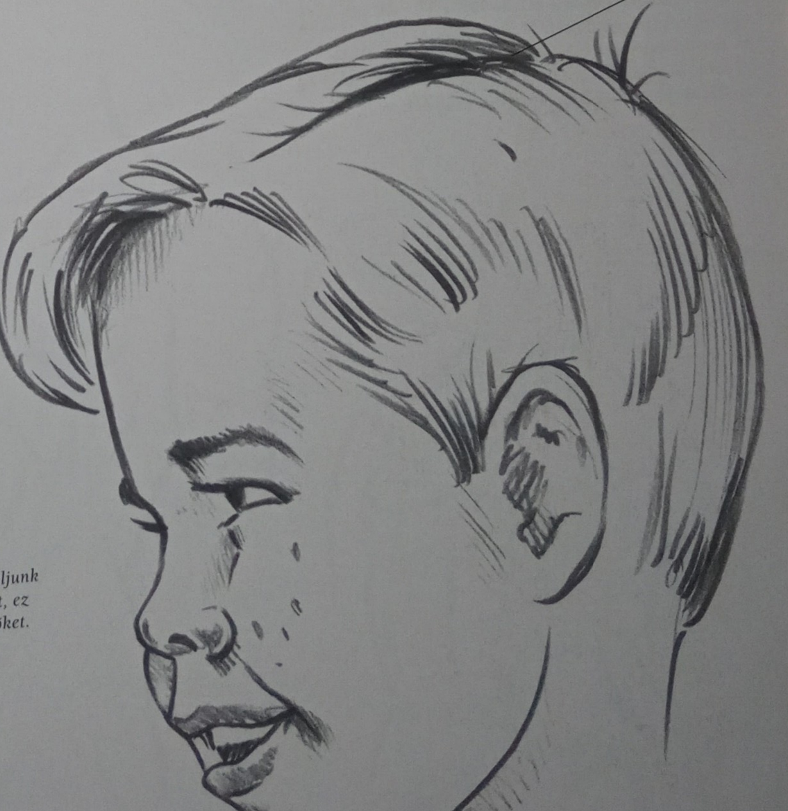

Csak pár változtatás, és a modell arckifejezése megváltozik. Próbáljuk ki: emeljük meg a szemöldököt, szélesítsük a szemeket, és nyissuk ki a száját. Mi történik?

Az arcra rajzoljunk néhány foltot, ez jelzi a szeplőket.

Harmadik lépés Végül árnyékoljuk a nevetőráncokat, az állat, a hajvonal alatti részt és a hajválaszték belső részét.

A TEST

Írta: William F. Powell

Az emberi test rajzolása nagy kihívás, ezért fontos az általános csontvázfelépítés gyors rajzával kezdeni. Az ember csontvázát leginkább talán a régi házak faszerkezetéhez hasonlíthatnánk: csontok alkotják a test támasztórendszerét, és nagyban befolyásolják a formáját.

Elölnézet

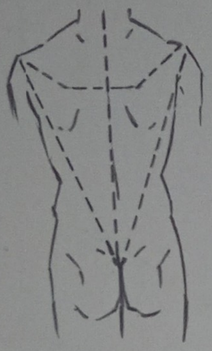

A felsőtest háromszög alakot képez (hátulnézet)

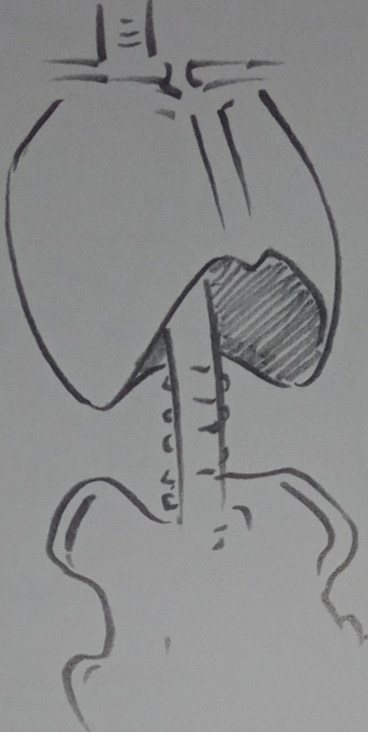

Alapvető csontvázszerkezet

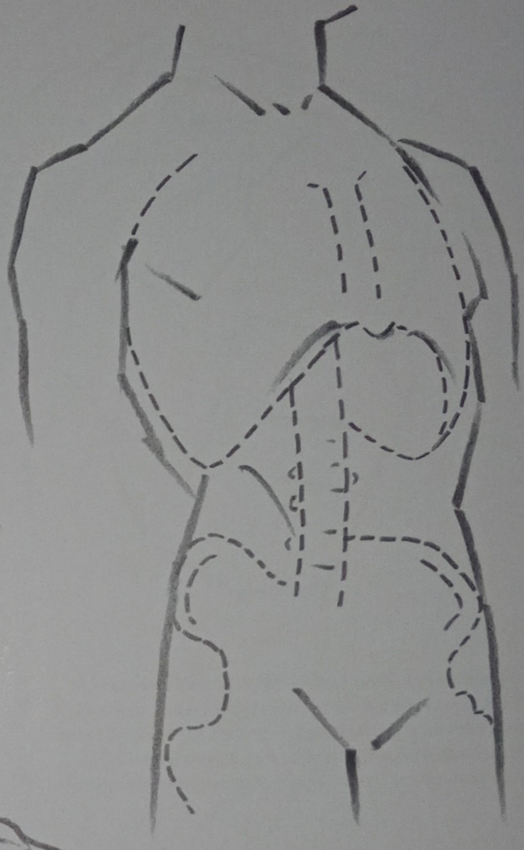

Csontvázszerkezet a testben

A felsőtest megrajzolása Az elölnézet megmutatja a test síkjait, amelyek a csontváz alakjából születnek meg. Különösen a férfiak testénél alkot a felsőtest háromszögalakot a lapockák és a derék között. A női felsőtestnél a háromszögalak általában kevésbé látható, és a női test inkább egy megfordított háromszögre hasonlít. Más szavakkal a test legszélesebb része a csípőnél lehet. (Lásd a 134. oldalon levő ábrát.)

1.

2.

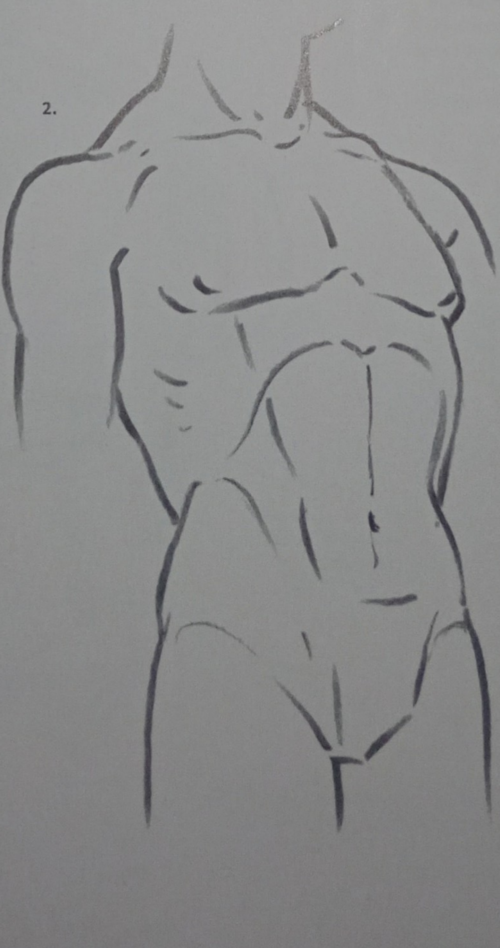

A testformát az izmok is meghatározzák. Érdemes tanulmányozni az emberi izomrendszert, hogy további betekintést nyerjünk a test kontúrjainak árnyékolásába.

KÉZ ÉS LÁBFEJ

ÍRTA: WILLIAM F. POWELL

A kezek és a lábfejek a test nagyon kifejező részei, emellett művészileg kihívást jelentenek. Hogy megismerkedjünk a kéz arányaival, először húzzunk három ívelt vonalat, egymástól egyenlő távolságra. Az ujjhegyek az első vonalra kerülnek, a második ujjperc a középsőre, az első pedig az utolsóra. A harmadik ujjperc az ujjhegy és a második ujjperc között van. A tenyér nagyjából ugyanolyan hosszú, mint a középső ujj.

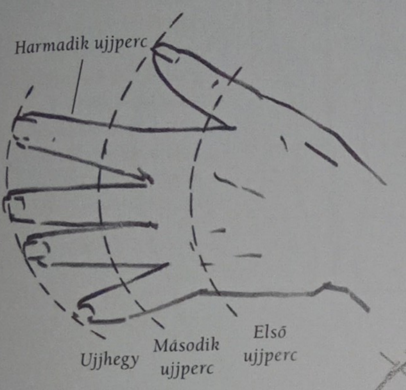

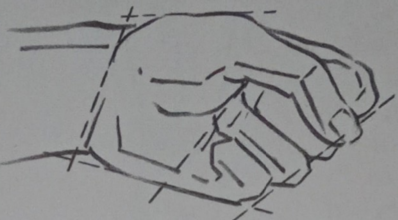

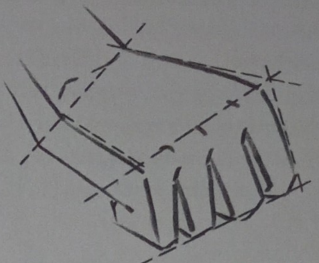

Kéz megrajzolása
Valahányszor egy ujj meghajlik egy ujjpercnél, egy új sík keletkezik. Rajzoljuk le a kéz háromdimenziós formáját különféle pozíciókban. Ez segít a kéz pontos megrajzolásában.

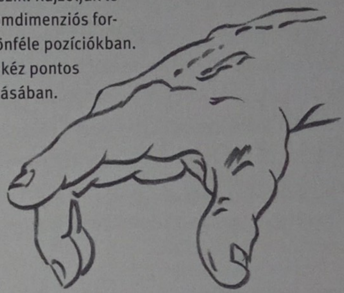

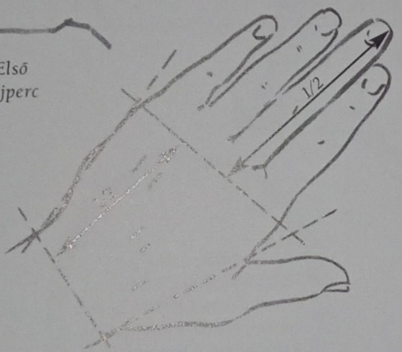

A saját kezünk és lábunk is remek rajzmodell lehet.

Lábfej megrajzolása Kövessük az alábbi lépéseket. A formát két részletben vigyük fel: a lábfej fő tömegét, majd a lábujjakat. Amint megvan a jó körvonal, minimálisan árnyékoljuk csak, hogy ne tereljünk túl nagy figyelmet a lábra.

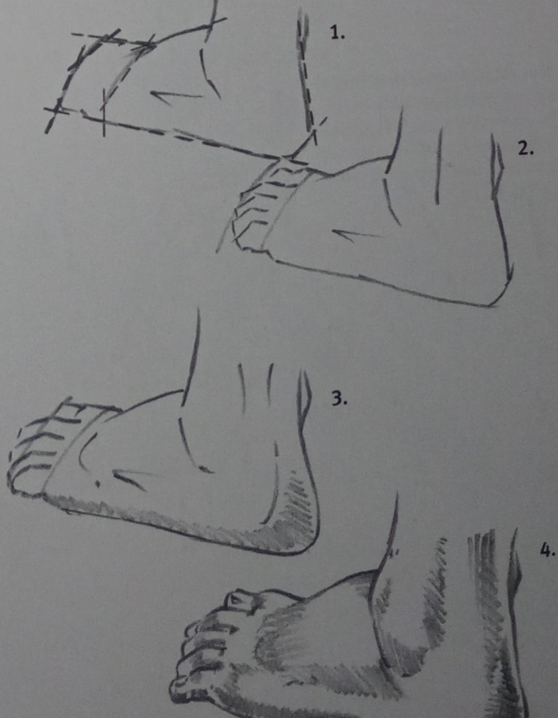

Írta: Michael Butkus

Alakok mozgásban

A hhoz, hogy tetőtől talpig megrajzoljuk az emberi testet, érdemes megismerni a felépítését. Számos művészeti kur-son rajzolnak a hallgatók csontvázakat – ez jó gyakorlat arra, ...ként képzeljük el azt, ahogy a részek egy teljes egészet alkot-...k. Ezt a feladatot nem kell elvégeznünk, a 132. oldalon levő ...yszerű rajzok elegendők. Kezdjünk egyszerű vonalakkal meg-...jzolt koponyákkal, vállakkal, bordázattal, a karokkal és lábak-...l csak később egészítsük ki. Amint megfelelők az arányok, ...tölthetjük a formát.

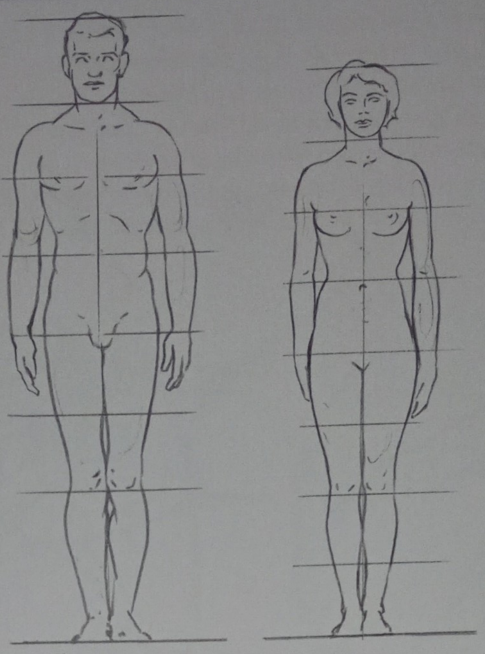

Felnőtt-test vázlatos rajza Egy átlagos felnőtt magassága a fej magasságának a 7-7,5-szerese, de a művészek gyakran 8 fejnyi magas felnőtteket rajzolnak meg, hogy növeljék a termetüket. Általában a felnőtt férfinak széles válla és keskenyebb csípője van, míg a felnőtt nőnek keskenyebb válla és szélesebb csípője. Figyeljük meg, hogy a középvonal a csípőnél van, nem a deréknál, és az ujjak combközépig érnek. Hagyatkozzunk erre az ábrára, és megfelelően eltalálhatjuk az arányokat.

...mozgás lerajzolása

...e feledjük, hogy a gesztusrajz gyors, körülbelüli vázlat, amely ...mozgás egy adott pillanatát rögzíti. (Lásd a 15. oldalt.) A lé-...yeg az, hogy megragadjuk a mozdulatot, nem az, hogy hasonlít-...n. Adjunk magunknak tíz percet, hogy megrajzoljuk a tel-...s alakot, amint épp valamilyen sportot űz vagy teljes testet ...énybe vevő mozgást végez. Dolgozhatunk élő modell vagy fotó ...apján is. Állítsunk be egy ébresztőórát, és amikor megszólal, ...agyjuk abba. Ha versenyt futunk az idővel, megtanuljuk, hogy ...lényegre összpontosítsunk és gyorsan dolgozzunk.

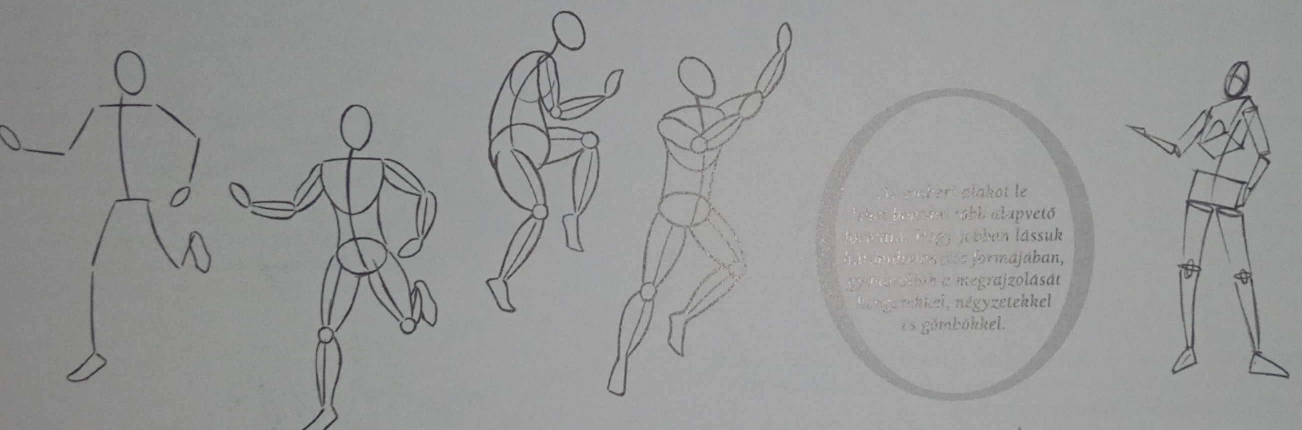

Az emberi alakot le lehet bontani több alapvető formára. Hogy jobban lássuk háromdimenziós formájában, gyakoroljuk a megrajzolását hengerekkel, négyzetekkel és gömbökkel.

Mozdulatok fokozatos megraj-...zolása Egy egyszerű pálcikaem-...beren kezdjük gyakorolni a mozgás ...megrajzolását, majd rajzoljunk rá ...köröket és ovális alakokat, aztán ...töltsük ki őket.

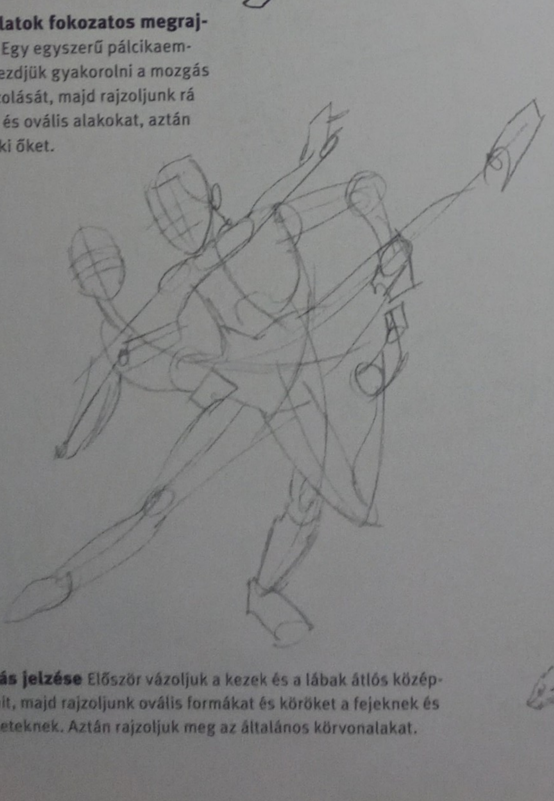

Mozgás jelzése Először vázoljuk a kezek és a lábak átlós középvonalait, majd rajzoljunk ovális formákat és köröket a fejeknek és az ízületeknek. Aztán rajzoljuk meg az általános körvonalakat.

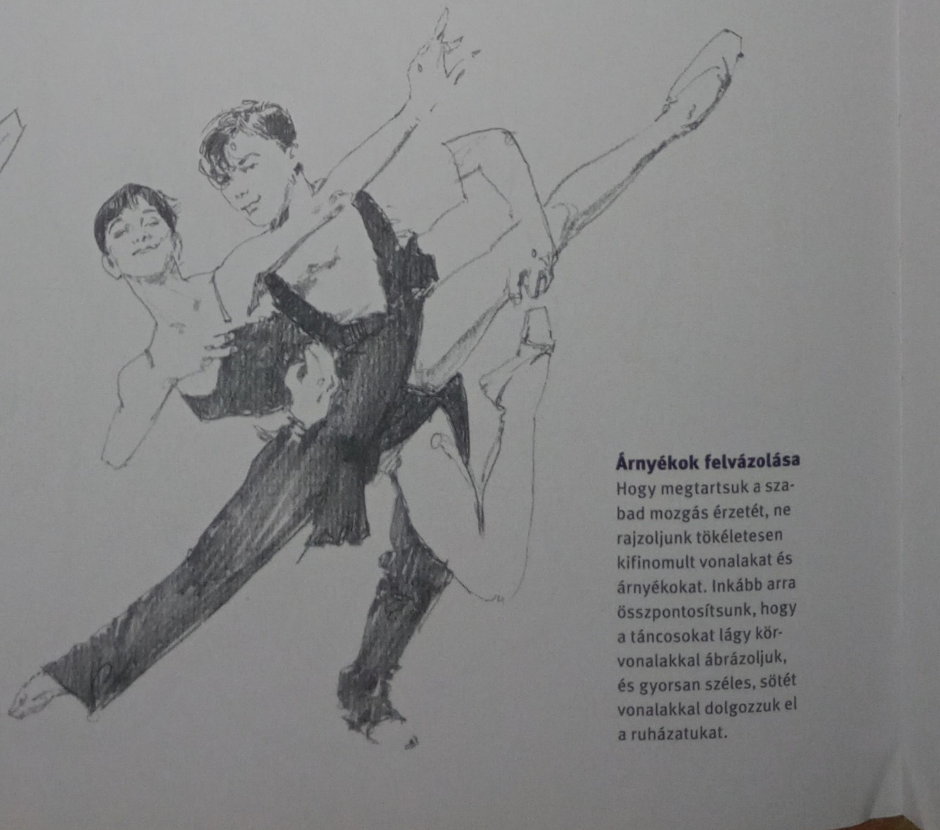

Árnyékok felvázolása Hogy megtartsuk a szabad mozgás érzetét, ne rajzoljunk tökéletesen kifinomult vonalakat és árnyékokat. Inkább arra összpontosítsunk, hogy a táncosokat lágy körvonalakkal ábrázoljuk, és gyorsan széles, sötét vonalakkal dolgozzuk el a ruházatukat.

Felhúzott testrész A baseballban a dobójátékosok egy pillanatig egy lábon egyensúlyoznak, mielőtt eldobnák a labdát. Itt S alakot lehet rajzolni a mozgásvonalnak, hogy megmutassuk, hogy az ellentétes alsó és felső ívek tartják egyensúlyban a játékost.

Sportoló alakok megrajzolása

A sportolók megrajzolásával lehet a legjobban gyakorolni a mozgásrajzolást. Habár számos művész rendkívül élvezi a meccsek végignézését, ritkán rajzolnak való életből. Sokan szívesebben rajzolnak fényképről, ahol a pillanatot, a mozgást megállították, így jobban megfigyelhető. Kezdjük a mozgásvonal megrajzolásával, majd építsük fel az alak többi részét a vonal köré. Ügyeljünk arra, hogy a test miként tartja fenn az egyensúlyát. Nem lenne jó, ha úgy tűnne, hogy a futó mindjárt elesik!

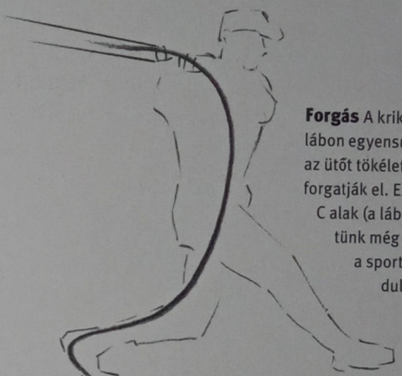

Forgás A krikettezők mindkét lábon egyensúlyoznak, és az ütőt tökéletes félkörívben forgatják el. Ez a megvariált C alak (a láb miatt hozzátettünk még egy kunkort) a sportoló teljes mozdulatát ábrázolja.

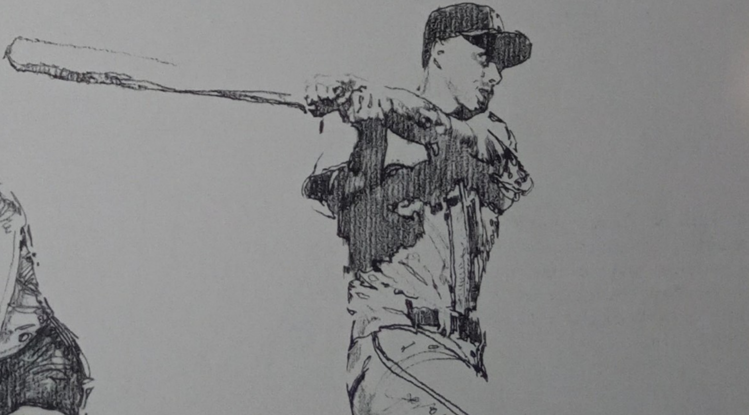

A megfordulás előkészítése A játékos még akkor is mozgásban van, amikor megáll – ez esetben két mozdulat zajlik egyszerre. Ez a nő kissé előredől, miközben aktívan készenlétben tartja az ütőjét, így külön mozgásvonalat kell rajzolni a testnek és a karnak.

Alakok mozgásban (folytatás)

Mielőtt megrajzolnánk ezt a balerinát, halványan vigyük fel az egyensúly középvonalát, valamint a mozgásvonalat is, amely a gerince vonalát jelképezi. Egyenes vonalakkal vázoljuk fel testrészeit a megfelelő arányokkal, végül a testkontúroknak megfelelően simítsuk el a vonalakat.

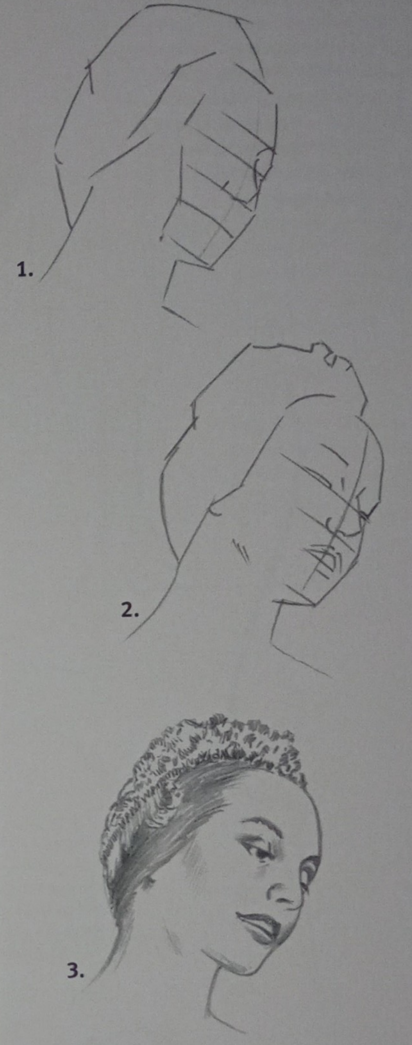

Arcrészlet Amikor a táncos arcának részleteihez érünk, fontos, hogy az arckifejezése egyezzen a testtartása keltette hangulattal.

A kéz megrajzolása A modell kecses kéztartása szintén békés hangulatot kelt. A balerina törékenynek látszik, ezért az árnyékolásnak a bőrön és a jelmezen is halványnak kell lennie. Más szavakkal, az árnyékolás legyen minimális.

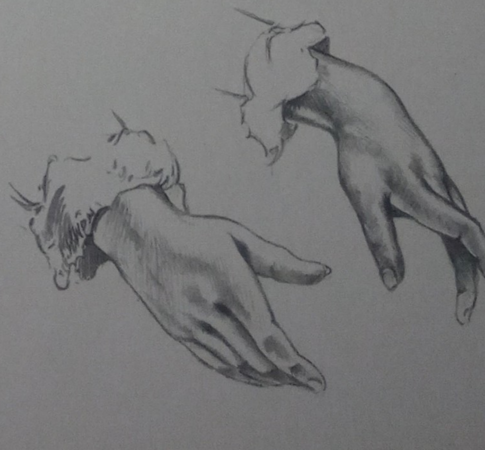

1.

Figyeljük meg, hogy a mozgásvonal két alakon ugyanaz lehet, bár a testtartásuk különböző. Ez a teniszjátékosok vázlataiban látható.

2.

2.

1.

2.

1.

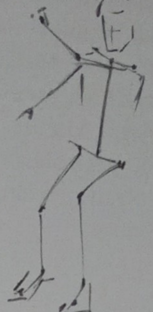

3.

Részleges alakok ábrázolása A részleges alakok, mint például a karmester, másfajta kihívást jelentenek. Az ilyen rajzoknál fordítsunk különös figyelmet a karok, a vállak és a fej szögeire – meghatározzák a figura testtartását és hangulatát.

1.

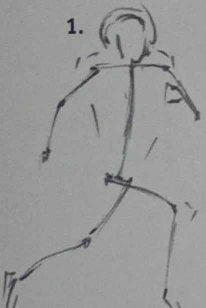

1.

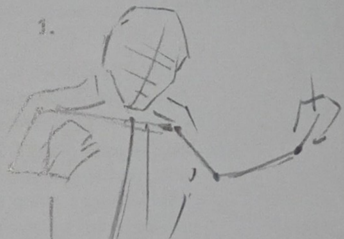

4.

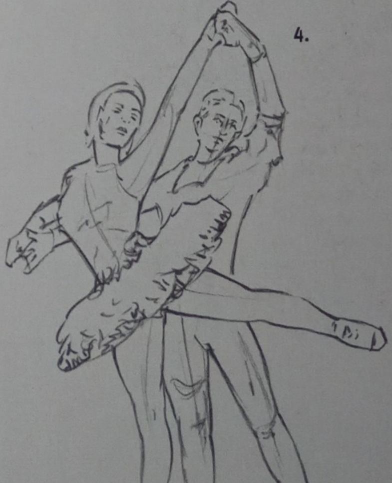

2.

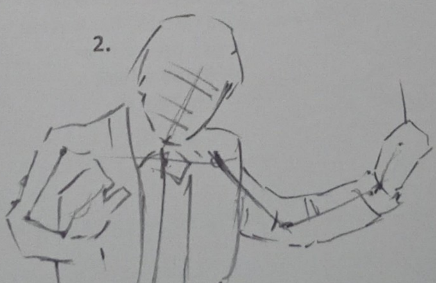

2.

3.

Két mozgó alak párosítása Próbáljunk meg két alakot ábrázolni együtt, mint ezek a balett-táncosok. Amint az egyik alakot felvázoltuk, használjuk referenciapontként a másik alak felvázolásához. Ne feledjük, arra törekszünk, hogy a két alak egyetlen rajz szereplőinek látsszon, ne pedig két alaknak, akiket külön rajzoltak meg, aztán pedig egymás mellé tettek. Fontos fokozatosan, egyszerre végezni mind a két alak árnyékolását.

Gyermekek ábrázolása

Írta: Michael Butkus

A gyerekeket öröm nézni, és elbűvölő rajzalanyok. Ha nincs saját gyerekünk, akit megfigyelhetünk, vigyük le rajzfüzetünket a tengerpartra vagy egy közeli parkba, és készítsünk gyors vázlatokat a játszadozó gyerekekről. Néha még segít is, ha nem ismerjük személyesen az alanyt, mert friss és objektív nézőpontból szemlélhetjük.

Gyors vázlatok készítése

A gyermekek arckifejezéseikben, gesztusaikban, testtartásaikban és mozgásaikban sokkal szabadabbak és rugalmasabbak, mint a visszafogott felnőttek. Ügyeljünk arra, hogy ne merüljünk el túlságosan is a gyerekek megrajzolásában: készítsünk villámvázlatot. Perceken át figyeljük meg az alanyt, majd hunyjuk le a szemünket, és képzeljük el az imént látottakat. Aztán nyissuk ki a szemünket, és gyorsan rajzoljuk meg emlékezetből. Ez segít abban, hogy a rajzunk ne legyen túlbonyolított – legyen olyan spontán, mint maguk a gyerekek. Próbáljuk ki, nagyon jó móka!

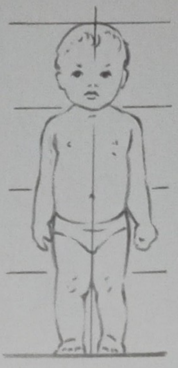

A tipegő gyermek arányai A tipegő gyermek általában négyfejnyi magas, így a feje aránytalanul nagynak tűnik.

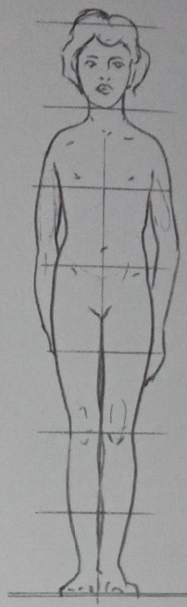

Gyermek arányainak meghatározása A legtöbb gyermek tízéves korára nagyjából megközelíti a felnőttkori arányait: hétfejnyi magasságú.

Az életkor megmutatása Ennek a kislánynak az arckifejezése elbűvölő, amint félénken megmutatja nekünk művét. Fiatal, de nem tipegő, így a feje és a lábai arányosabbak a testéhez képest, mint egy kisebb gyermek esetében.

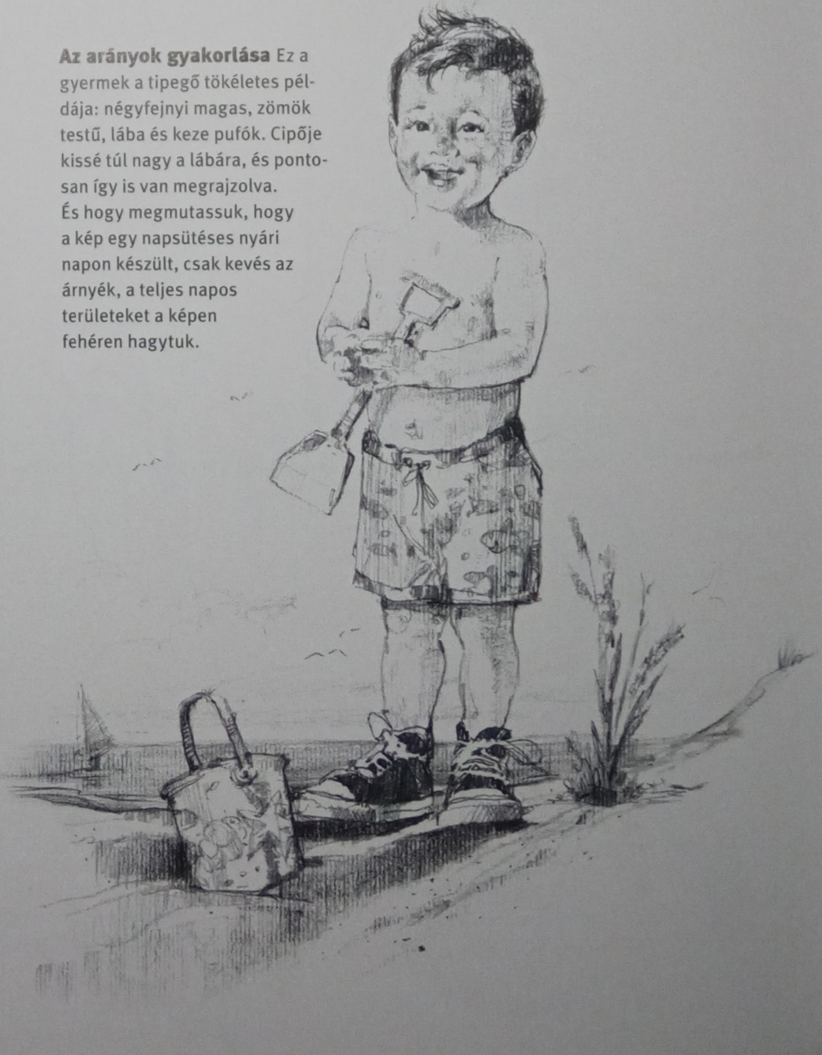

Az arányok gyakorlása Ez a gyermek a tipegő tökéletes példája: négyfejnyi magas, zömök testű, lába és keze pufók. Cipője kissé túl nagy a lábára, és pontosan így is van megrajzolva. És hogy megmutassuk, hogy a kép egy napsütéses nyári napon készült, csak kevés az árnyék, a teljes napos területeket a képen fehéren hagytuk.

Elhelyezés Ahhoz, hogy a figyelem középpontjában legyenek, ezt a két gyereket egészen elöl helyeztük el a képen, így a háttér elsikkad mögöttük.

A különbségek megrajzolása

Természetesen a gyermekek ábrázolása többről szól, mint arról, hogy hány fejnyi magasak is legyenek. Arcarányaik is különböznek a felnőttekétől (lásd a 120–121. oldalt), kezük és lábuk kövérebb, kéz- és lábujjaik relatíve rövidebbek. Gyakran kissé előredomborodó a pocakjuk, testük általában puha és kerekded. Rajzolás közben puha, könnyed vonalakkal dolgozzunk, a vonások legyenek lazák és frissek.

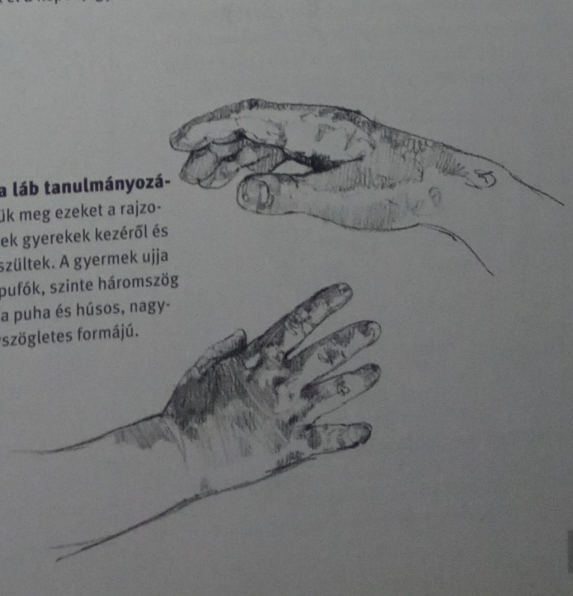

A kéz és a láb tanulmányozása Figyeljük meg ezeket a rajzokat, amelyek gyerekek kezéről és lábáról készültek. A gyermek ujja tömzsi és pufók, szinte háromszög alakú. Lába puha és húsos, nagyjából négyszögletes formájú.

Az alakok elrendezése

Írta: William F. Powell

A jó kompozíció minden rajznál nagyon fontos, ezért hagyjuk, hogy a modell vezessen bennünket. Nem muszáj a főalakot a kompozíció közepére helyezni. Például az alul látható lányok szeme másmás irányba néz, ami meghatározza, hogy hová helyezzük el őket a képen.

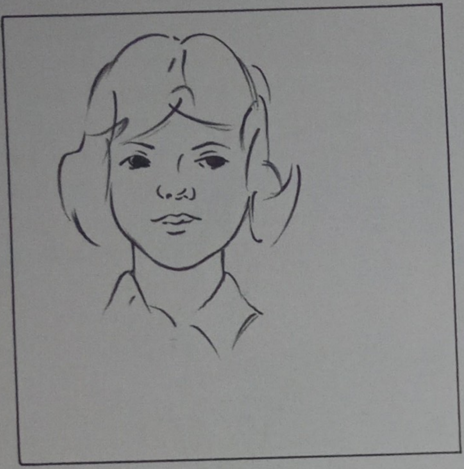

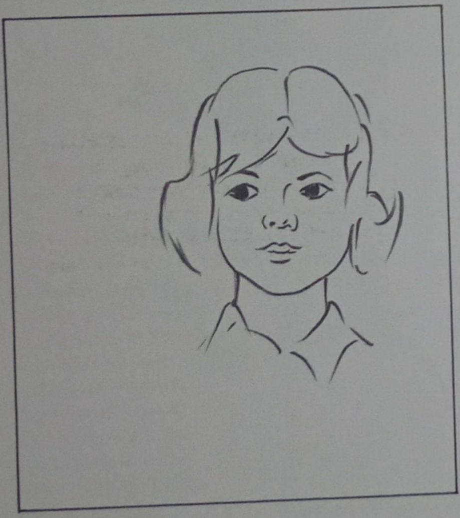

Íves vonalak gyakorlása Az íves vonalak jó kompozíciós elemek – harmóniát és egyensúlyt visznek a munkánkba. Próbáljunk íves vonalakat rajzolni a papír szélén. Az üres területek segítenek elhelyezni az alakokat a rajz körül.

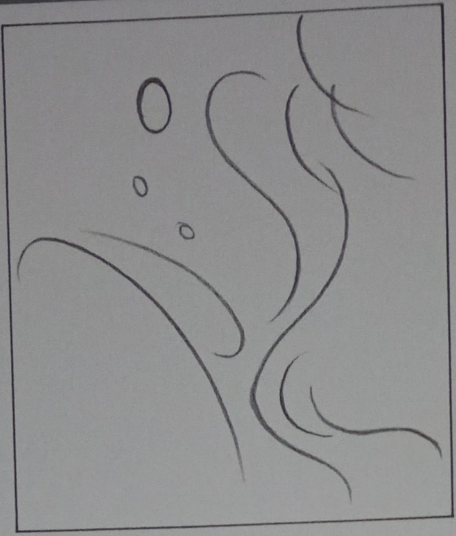

Éles szögek rajzolása Az éles szögekkel drámai kompozíciókat hozhatunk létre. Rajzoljunk néhány egyenes vonalat többféle szögben, és adott pontokon kereszteztessük őket. A cikcakkos vonalak szintén éles sarkokat hozhatnak létre, amiktől a kompozíció energikus hatást kelt.

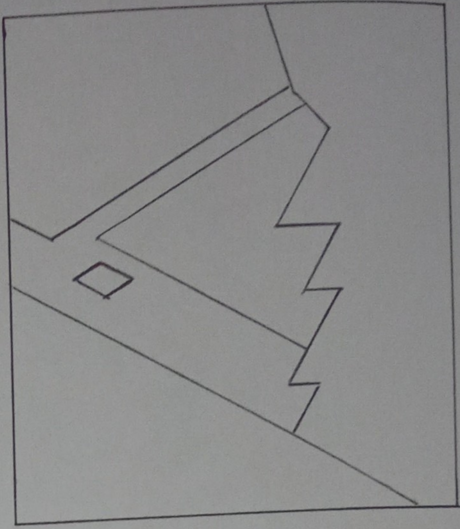

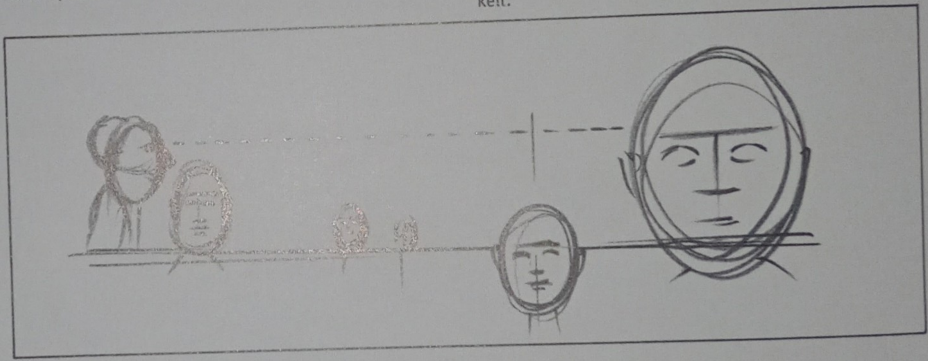

A fent és lent látható kompozíciók azt mutatják be, hogy a kartartás, a tekintet iránya és a vonalak találkozása hogyan vezeti a szemlélőt egy különösen fontos részhez. Ezen példák segítségével próbáljunk saját kompozíciókat létrehozni!

Nagyítás Szintén izgalmas kompozíció lehet, ha a témát szándékosan nagyobbra rajzoljuk, mint amilyen a képterület – ahogy azt a lenti példában is látjuk. Bár a modell egy része így nem látszik, az ilyen közelkép drámai hatást kelt.

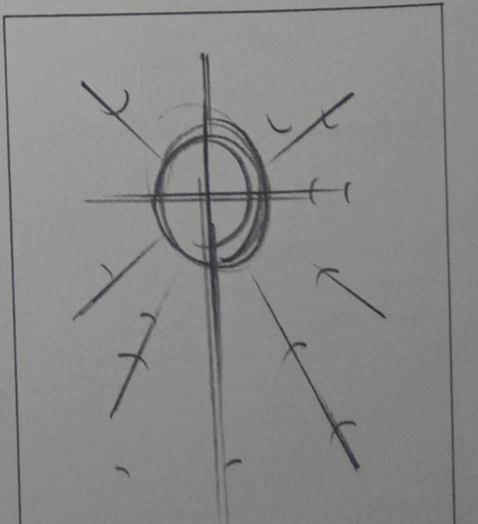

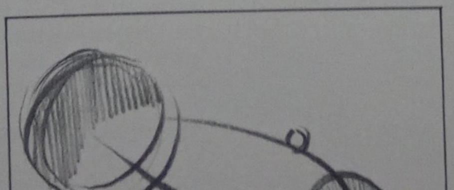

Több alak kombinálása Kapcsolatot vagy folytonosságot is létre lehet hozni egy kompozíció modelljei között, ha kreatív módon használunk köröket és ellipsziseket – ahogy azt a jobb oldali ábrán is látjuk.

Emberek perspektívában

Írta: William F. Powell

A perspektíva szabályainak ismeretében egynél több személyt is ábrázolhatunk realisztikusan. Hasonlóan ahhoz, amikor épületet rajzoltunk (lásd a 97. oldalon), először jelöljük ki a horizontvonalat és az enyészpontokat. Az ezekhez igazodva megrajzolt alakok megfelelő perspektívában lesznek majd. Tanulmányozzuk a jobb oldali és az alsó ábrát.

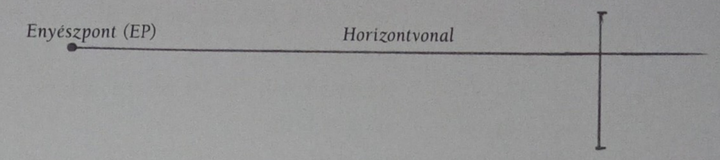

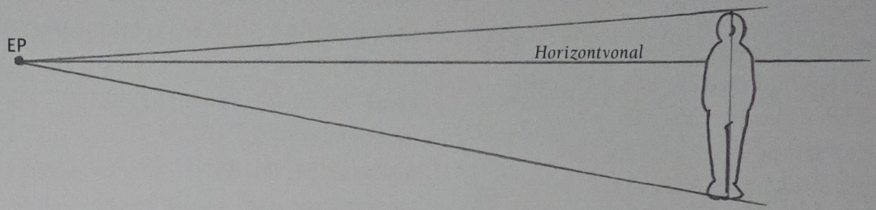

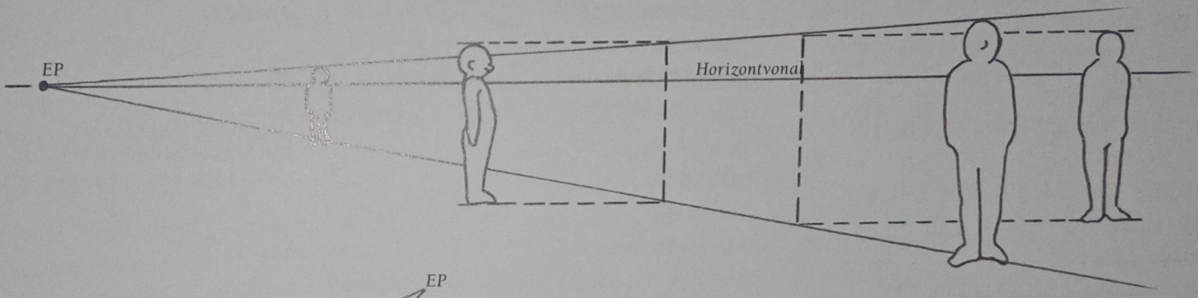

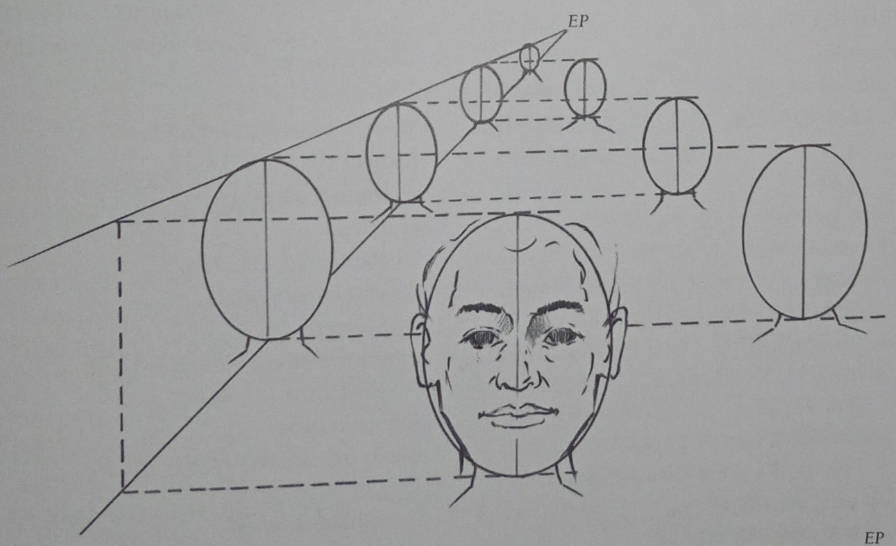

A mélység és méret változtatása Rajzoljunk meg több fejet elölnézetből, mintha színházban lennének. Kezdjük azzal, hogy szemmagasságban kijelöljük az enyészpontot. Rajzoljunk egy nagy fejet, amely a mellettünk legközelebb ülő embert jelképezi, és erre hagyatkozzunk, amikor a rajzon levő többi alak méretét meghatározzuk.

Teljes alakok megrajzolása A fent illusztrált technika teljes alakos rajzok esetében is alkalmazható, amint az a jobb oldali ábrán is látható. Habár a példákban csak egy enyészpontot használtunk, egy kompozíciónak két vagy három enyészpontja is lehet. (Lásd a 8–9. oldalon.)

Tárgymutató

A, Á

alakok
- alapformák 121, 122, 123, 134
- arányaik 119, 120, 121, 122, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 136, 138, 139
- arcvonások és kifejezések 118, 119, 120, 121, 122, 124–125, 126, 127, 128–129, 130–131, 136, 138
- bőr és arcbőr 121, 129, 130, 136
- csontok 122, 125, 132, 134
- fejek 118, 120–121, 122–123, 126, 127, 128, 129, 130–131, 136, 137, 138, 141
- férfiak 128, 129, 132, 134
- gesztusrajz 15
- gyerekek 14, 118, 120, 121, 130, 131, 138–139
- haj 120, 121, 126, 127, 129, 130, 131
- háttér 121, 139
- izmaik 121, 132
- kezek és lábak 14, 133, 136, 139
- kompozíció 140
- kontúrrajzolás 14
- mozgásban 15, 119, 134–137
- nők 118, 126, 127, 132, 134
- oldalnézetben 119, 121, 123, 124, 125, 126, 128–131
- perspektívában 141
- a portrérajzolás alapjai 120–121
- ruházat 128, 129, 130, 136
- test 132, 134, 136, 137, 138, 139

alapformák 9, 10, 16–17
- *lásd még hengerek; kockák, körök, kúpok; lásd még alakok* (és alapformák); *állatok* (és alapformák); *tájképek* (és alapformák)

állatok
- alapformái 16, 53, 57, 58, 68–69, 74, 80, 81, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 92
- állatkertben 84–85
- arányai 54, 59, 71, 81, 82, 85
- birka 55
- bunda és szőr 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 79, 80, 82, 85, 88
- csontjaik 81
- elefánt 87
- fej 54, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 76–79, 85, 86, 93
- flamingó 86
- foltok 54, 91, 93
- gorillák 85
- háttere 58, 69, 71, 74, 75, 81
- hüllők 90, 91
- izmai 55, 60, 78, 79, 80, 81, 82, 88
- kenguru 88
- kígyó 91
- koala 52
- kutyák 56–65
- lába 55, 72, 90
- lovak 55, 76–77, 78–79, 82, 83
- macskák 66–75
- madarak 84, 86, 89
- megkülönböztető jegyek 55, 77
- mozdulatai 55, 85
- panda 92
- póni 80–81
- rajzolása 53–55
- ráncos bőr 62, 87
- teknős 90
- tukán 89
- vízilovak 84
- zsiráfok 54, 55, 93

arányok
- állatok 54, 56, 59, 73, 76, 79, 83, 84, 87
- alakok 119, 120, 121, 122, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 136, 138, 139
- tájképek 109
- és csendéletek 11, 32, 51

árnyékok
- alakok 120, 134
- alapformák 10
- állatok 54, 55, 62, 65, 72, 73, 83, 87, 89, 90, 92, 93
- csendéletek 12, 18, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 44, 45, 46, 47, 49, 50
- és csúcsfények 19
- és a forma alakítása 18
- tájképek 99, 106, 107, 110, 111
- vetett árnyék 9, 18, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 46, 47, 49, 72, 83, 89, 90, 92, 93
- vonalkázás 32

árnyékolás 6
- alakok 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 133, 136, 137, 138
- alapformák 10
- állatok 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93
- és ceruzatípusok 7
- csendéletek 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 51
- és fényforrás 71, 73, 88, 100, 111, 138
- mélység ábrázolása 9
- tájképek 95, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 117
- tónusértékek 18, 19
- vonalkázás és keresztvonalkázás 32, 33, 37, 83

autók 17

B

bemelegítés 10–11

Butkus, Michael 10–11, 18–19, 54–55, 118, 120–121, 134–135, 138–139

C, Cs

ceruzák
- grafitpuhaság 7
- hegyezés 7
- lapos vázlatceruza 43, 45, 99, 104
- tartása 10, 16, 105, 127
- és tónusértékek 19

csendéletek
- és alapformák 11, 17
- fenyőtobozok 26–27
- gyertyafény 28
- gyümölcsök és zöldségek 17, 18, 21, 22–23, 24–25, 46–47
- hagyományos ~ 21
- háttér 20, 30, 35, 43, 46, 48, 50
- kenyér 50–51
- kompozíció 46–47
- könyvek 17
- sajt 18
- tojás 48–49
- tükröződés és csipke 48–49
- üvegáru, agyagtárgyak és más tartályok 17, 19, 28, 30, 46–47, 48–49, 50–51
- és vázlatok 12
- virágok 12, 29, 30, 31, 32–45

csúcsfények
- alakok 124
- állatok 57, 63, 65, 66, 67, 68, 81, 83, 85, 87, 89, 92
- és árnyékok 19
- csendéletek 23, 24, 30, 40, 41, 45, 50, 51
- és tónusértékek 18, 19

D
dimenzió *lásd térbeliség felépítése*
dombok *lásd tájképek (hegyek és dombok)*
dörzspapír 7

E, É
egyensúly középvonala 136
éjszakai rajzolás 6
ellipszisek 9, 16, 17, 140
elmosás
  állatrajzokon 72, 77, 80
  csendéleteken 29, 40, 44, 45, 49
  szénceruzával 7
  tájképeken 99
emberek lásd alakok
emeléses technika *lásd vonal végi emeléses technika*
enyészpont 8, 141
épületek *lásd tájképek* (épületek)
eszközök és anyagok 6–7, 86
  lásd még ceruzák; kések; papírok; tinta; radírok; satírrúd

F
fák *lásd tájképek* (fák és lombkorona)
felhők *lásd tájképek* (felhők)
fény
  állatok 71, 73, 88
  és árnyék 9, 18, 19, 30
  árnyékolás 71, 73, 88, 100, 101, 111, 112, 138
  csendéletek 30
  gyertyafény 28
  tájképek 100, 110, 111
fényképek felhasználása 19, 46, 86, 116, 120, 134, 135
festmény 8
figyelem fókusza 46, 96, 107, 139, 140
firkálás 10, 12, 13
fixáló spray (fixatív) 7
formaalakítás 18–19, 21, 57, 70, 76, 78, 81, 82, 83, 93, 125, 131, 134
formák
  alapformák 9, 10, 16–17
  alkotása és felépítése 16
  meglátása 17
  társítása 16
  lásd még alakok (és alapformák); *állatok* (és alapformák); *tájképek* (és alapformák)
  lásd még alapformák; hengerek; kockák, körök, kúpok
formátum és kompozíció 46
Foster, Walter T. 57, 78, 126, 128–133

G, Gy
gesztusrajz 14, 15, 134
gömbök 9, 10, 16, 18, 134
gyümölcs *lásd csendéletek* (gyümölcsök és zöldségek)

H
háromszögek 16
  alakok 132, 139
  állatok 57, 58, 63, 76, 88
  tájképek 102
hegyek *lásd tájképek* (hegyek és dombok)
hengerek 9, 10, 16, 17, 83, 134

K
kerítések 13
kések 6, 7
kockák 9, 10, 16, 17
kompozíció
  állatok 73
  alakok 140
  elrendezése 46, 140
  tájképek 96
  csendéletek 26, 46–47
kontraszt
  állatok 72, 73, 77, 81, 84
  tájképek 101, 107, 114
kontúrrajzolás 14, 87
körök 16, 17
  alakok 134, 140
  állatok 54, 68, 69, 76, 83, 85, 89, 90
  csendéletek 22, 36
körvonalazás 13
kréta
  Conté 7
  árnyékolás 68, 69
kúpok 9, 10, 16, 17, 23
kutyák *lásd állatok* (kutyák)

L
lombkorona *lásd tájképek* (fák és lombkorona)
lovak *lásd állatok* (lovak)

M
macskák *lásd állatok* (macskák)
Maltseff, Michele 79, 82–83
matt felszín 49
megfigyelés és látás 10, 14–15, 51, 56, 72, 79, 80, 81, 86, 100, 102, 125
megvilágítás 6, 46
mélység érzékeltetése 9, 16, 46, 72, 81, 95, 96, 97, 101, 112, 115, 124
mozgás *lásd állatok* (mozgása); *alakok* (mozgásban); *mozgás megragadása; vonalak* (és mozgás)
mozgás megragadása 13, 15, 55, 113, 119, 134–137
mozgásvonal 15, 16, 135, 136, 137
munkahely 6

N
napfény 101, 111, 138
  lásd még megvilágítás
negatív tér 13, 26, 49
négyzetek 16, 17, 139

P
papírok 6, 7, 8, 42
perspektíva 8–9
  alakoknál 141
  csendéleteken 21, 51
  egy iránypontos 8
  két iránypontos 8
  tájképeken 95, 97, 106, 112
portrék *lásd alakok*
Powell, William F. 12–17, 2, 22–52, 57, 60–65, 84–94, 96–117, 118, 122–125, 127, 136–137, 140–141
pozitív tér 13

R
radírok 6
radírozás
  alakok 126
  állatok 57, 63, 65, 66, 67, 68, 85, 86
  csendéletek 23, 30, 40, 41, 45, 48, 51
  tájképek 101, 115
rajz túlcizellálása (túlrajzolás) 68, 72, 138
rajztábla 7
rövidülés 9, 84

S, Sz
satírrúd 6
smirgli *lásd dörzspapír*
sokszögek 16, 17, 91
szénrajz 7, 8
  ceruzák 7
  és festés 8
  papírok 6
sziklák *lásd tájképek* (sziklák)
szín illúziójának létrehozása 61

T

tájképek
  alapformák 102
  előtere 96, 97, 109, 111, 112, 114
  épületek 97, 106–107
  fák és lombkorona 12, 13, 94, 95, 96, 97, 100, 101, 102–105, 106, 109, 112, 113, 114–115, 116, 117
  felhők 12, 95, 98–99, 115
  hátterük 96, 98, 100, 101, 106, 107, 109, 111, 112, 114
  hegyek és dombok 95, 97, 108–109
  kompozíció 96
  középtere 96, 112
  nézőpont kiválasztása 95, 96
  panorámaképe 96
  perspektíva 95, 97, 106, 112
  sivatagok 110–111
  sziklák 95, 100–101, 112–113, 116–117
  utak 96, 97, 114–115
  víz 94, 95, 112–113, 117
Tavonatti, Mia 56, 58–59, 66–69, 70–77, 80–81
teljes vázlat 16, 17
térbeliség felépítése 18–19, 78
textúra
  állatok 54, 55, 65, 66, 67, 70, 75, 81, 82, 86, 88, 89, 90, 92
  csendéletek 22, 25, 26, 27, 30, 42, 47, 50
  érdes ~ 12, 47
  szénrajzhoz való papírok 6
  tájképek 99, 101, 102, 104, 105, 107, 108, 110, 112, 113, 115, 117
tinta 129
tónusértékek
  alakok 120
  állatok 57, 64, 65, 71, 72, 74, 77, 80, 81
  csendéletek 50
  és a forma kialakítása 18, 19, 81
  kompozíció 46, 47
  és a színillúzió létrehozása 61
  tájképek 100, 102, 103, 107, 109, 114, 115, 117
trapézformák 83
tükröződések 48–49

U, Ü

utak *lásd tájképek* (utak)
üveg *lásd csendéletek* (üvegáru, agyagtárgyak és más tartályok)

V

vázlatfüzet 6, 8, 12, 84
vázlatrajz
  és festés 8
  forma kialakítása 18–19
  kezdésnek 12–13
  kicsinyített vázlatok 19, 46, 138
  technikái 12–13
velinkarton 50
virágok *lásd csendéletek* (virágok)
víz
  csendéletek 23, 41
  hullámok 13
  tájképek 94, 95, 112–113, 117
  tükröződés a felszínen 113
  vízcseppek 31
vonal végi emeléses technika 13, 2531, 54, 85
vonalak
  alakok 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141
  alapformák 16, 17
  állatok 54, 58, 61, 62, 63, 64, 65, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 88, 89, 90, 91, 92, 93
  és ceruzatípusok 7
  cikcakkozás 64, 140
  csendéletek 22, 23, 25, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 44, 45, 46, 50, 51
  csipkézett 109
  felvázolás 25, 40, 44, 51, 60, 62, 63, 67, 70, 72, 74, 79, 80, 81, 82, 84, 90, 93, 100, 101, 104, 105, 108, 111, 114, 116, 124, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 137
  firkálás 12, 76
  háttérben 73, 96
  kompozíció 140
  kontúrrajzolás 14
  mozgás 13, 15, 16, 134, 135, 136, 137
  és perspektíva 8, 141
  és rövidülés 9, 84
  szélessége 32, 33, 83
  szögei 50, 140
  tájképek 97, 98, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 114, 116
vonások
  alakok 120, 123, 124, 127, 129, 130, 131, 134, 139
  állatok 54, 55, 56, 58, 59, 61, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93
  bemelegítés 10
  csendéletek 22, 23, 25, 27, 28, 31, 32, 33, 43, 44, 45, 46, 47, 50
  és eszközök 7
  mozgás 13, 55
  tájképek 99, 104, 105, 107, 113, 114, 117
  vázlatrajz 12, 16
  vonalkázás és keresztvonalkázás 32, 33, 37, 83

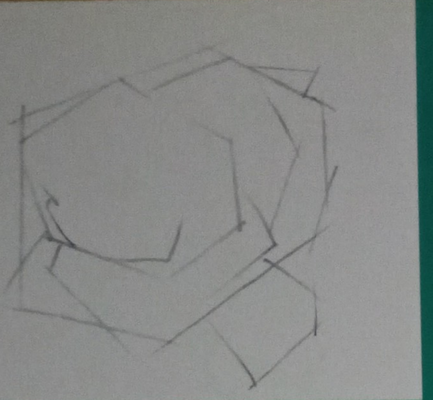

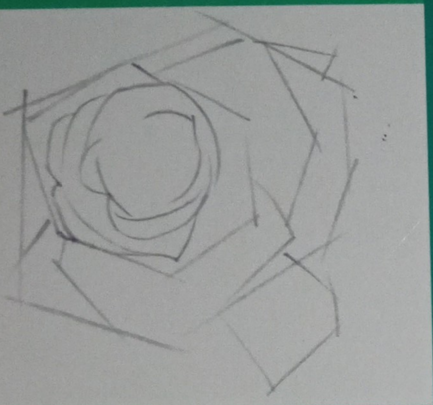

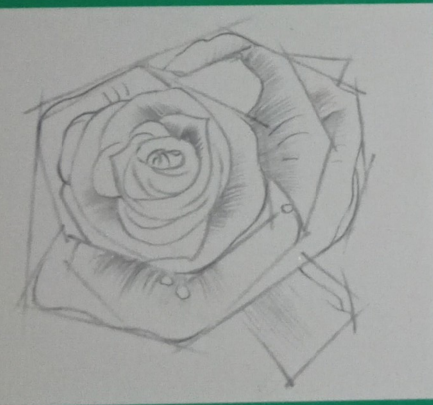

Művészképző mesterkurzus

A ceruzarajz alapjai
lépésről lépésre

A *Művészképző mesterkurzus* sorozat legújabb kötetében található egyszerű feladatok gyűjteménye tökéletes bevezetőül szolgál, hogy megismertesse a kezdőkkel a rajzolás alapjait. A könnyen, lépésről lépésre követhető feladatokkal és ihletet adó rajzokkal teli könyv megmutatja a leendő művészeknek, hogyan rajzoljanak meg bármit a virágoktól és csendéletektől a tájképekig, az állatokig és az emberekig.

A könyvben szereplő művészek mindegyike a saját egyéni stílusában rajzol, ezért egyedi látásmódjuknak köszönhetően rengeteget tanulhatunk. Fedezzük fel, milyen izgalmas lehet a rajzolás!

Megjelent:

3499 Ft
ISBN 978 963 41 5241 5
www.mora.hu